

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΖΟΥΚΗ

Κ. Γ. Γωλιανού
~~Κ. Γ. Γωλιανού~~
Γ I
Γ II

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1953

1. ερω - εἶπον ἢ εἶφην.

2. φηρω - ἔφησα.

ερω

ερω

φηρ

36

44

48

50

53

Α. Τεμπονίου ΓΙ

Αμερικανικών Κορφείων

Ουζαίν

Ερμινιά

Γζυγαδά

6944772577

18638

Η Τεχνοσουλός .
- ΑΪ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΕΛΟΣΕΡΕ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ 1953

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ
ΣΕΝΤΡΟΝ

ΑΝΑΤΙΘΕΣΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ
ΚΑΙ ΛΟΓΙΚΗΣ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΣΕΝΤΡΟΝ
ΑΘΗΝΑΙΣ 1972

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΖΟΥΚΗ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΣΕΠΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1953

ΕΡΜΥΟΣ Κ. ΣΟΥΡΗΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ
ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΡΑΓΙΩΖΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1933

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΟΤΩΥΙ ΑΜΗΜΤ

Μεξ. λόγον (ἀνάστροφον) - Εὐρειύριον

Ὁρθογραφία (ἀπ' ἔξω)

Γραμματικὴ β' κτ. (οὐσιαστικὰ - ρήματα)

ΜΕΡΟΣ Α'

1. Ὁ πιστὸς φίλος. ^{1. θεῶν ρήματα} 2. ἐπιθετ. διορισμός

[†] Πιστεύω¹ τῷ φίλῳ. Πιστὸν φίλον ἐν κινδύνοις γινώσκεις². Ὁ φίλος τὸν φίλον ἐν πόνοις³ καὶ κινδύνοις οὐ λείπει. Τοῖς τῶν φίλων λόγοις ἀεὶ πιστεύομεν. Εἰ⁴ κινδυνεύετε, ὦ φίλοι, τοὺς τῶν ἀνθρώπων τρόπους⁵ γινώσχετε | οἱ μὲν γὰρ ἄπιστοι φίλοι οὐ μετέχουσι⁶ τοῦ κινδύνου, οἱ δὲ πιστοὶ συγκινδυνεύουσι τοῖς φίλοις. [†] Πιστοῖς φίλοις μᾶλλον⁷ ἢ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου πιστεύομεν. Οἱ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι καὶ ἐν κινδύνοις ἀεὶ ἀγαθὸν ἔχουσι θυμόν⁸. τῷ γὰρ θεῷ πιστεύουσιν. ὦ φίλε, ὁ θεὸς τοὺς ἀγαθοὺς ἀνθρώπους οὐ λείπει. Πολλοὶ ἄνθρωποι τῷ πλούτῳ μᾶλλον ἢ τῷ θεῷ πιστεύουσιν. [†]

1. μὴν-δέ / ἐκ βαρῶ τῶν πλ. 2. Ὁ γεωργός. 1. φωνικὴ (ἐπιρροή) - ὄρεσιν κη

Τῶν κατοίκων τῆς Ἑλλάδος πολλοὶ γεωργοὶ ἐσμεν. Ἐν δὲ τῷ οἴκῳ ποίμνια καὶ ζῖα τρέφομεν. Πολλάκις δ' ὁμοῦς μάτην¹ τοὺς ἀγροὺς ἡμεῖς θεραπεύομεν· οἱ μὲν γὰρ κάπροι τοὺς καρποὺς διαφθείρουσιν², οἱ δὲ λύκοι τὰ πρόβατα ἀρπάζουσι. Τότε ἐν ἀπώρῳ³ ἐσμὲν καὶ μάταιοι οἱ πόνοι εἰσὶ.

Τοῦ γεωργοῦ ἔργον ἐστὶ φυτεῦν καὶ σπεῖρειν· ὁ δὲ θεὸς αὐξάνει τὸν σῖτον καὶ τοὺς τῶν δένδρων καρποὺς· ἀνευ γὰρ ὄμβρου⁴ καὶ ἡλίου οὐκ ἔστι⁵ καρπὸν φέρειν ἐκ τῶν φυτῶν. Διὸ νόμος⁶ τῶν γεωργῶν ἐστὶ τοῖς τῶν ἀγρῶν καρποῖς τοὺς θεοὺς θεραπεύειν.

† Τοῖς γεωργοῖς ὁ βίος μεστὸς⁷ πόνων ἐστὶ. Μάτην, ὦ γεωργοί, σπεῖρετε καὶ φυτεύετε, εἰ μὴ⁸ τὸν θεὸν βοηθὸν ἔχετε· οὕτω μόνον, εἰ ὁ θεὸς συνεργός ἐστιν, ἐστὲ μακάριοι⁹.

β' κλ. (θηρικά)
 Παραρ. (βαρύτι-ύτι)

1. Ζουκή (αΐμοι)
 2. Ατικίμνο

3. Ὁ Περσικὸς στρατὸς ἐπὶ τὰς νήσους τὰς Ἑλληνικάς.

Αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου κατὰ τὸ ἄκρον¹ Σούνιον εἰσὶν. ^{ορ} Ἐν ταῖς νήσοις τὸ ἀρχαῖον οἱ κάτοικοι ἀμπέλους ἐθεράπευον² περιέκλειον δὲ καὶ ἐχώριζον τὰς ἀμπέλους βάτοις καὶ ἀτραποῖς³. Τῶν νήσων ἡ Νάξος⁴ ἔνδοξος ἦν ταῖς ἀμπέλοις, ἡ δὲ Δήλος⁵ τῷ ἱερῷ. Ὅτε δὲ στρατηγὸς τοῦ Δαρείου ἐπὶ τὰς νήσους ἐστράτευε, τὸ πρῶτον ἐπὶ τὴν Νάξον ἀπέβαινε⁶. Ἐνταῦθα τοὺς οἴκους ἔκαιε καὶ τὰς ἀμπέλους ἐφθειρεν. Εἶτα πρὸς τὴν Δήλον τὸν στόλον ἔφερεν. Οἱ κάτοικοι (δ') ὄμως τῆς Δήλου εἰς Τήνον⁷ ἔφευγον. Τότε τοῖς Δηλίοις δὲ στρατηγὸς ἀγγέλους ἔπεμπε καὶ ἔλεγε· « Διὰ τί οὐκ ἐμένετε ἐν τῇ νήσῳ; οὐκ ἐγιγνώσκετε ὅτι τὸν αὐτὸν⁸ θεὸν καὶ ἡμεῖς θεραπεύομεν; ». Οἱ δὲ Δήλιοι ἔλεγον· « Σύ, ὡς λέγεις, φίλος ἔκπαλαι⁹ ἦσθα τῷ θεῷ. ^{ορ} καίτοι δὲ σὺ καὶ οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ φίλοι ἦτε, ὁρ μως δ' ἐπεβουλεύετε⁹ τοῖς κατοικοῖς τῶν νήσων. »

α' κλ. θυ. 4. Θετταλία.

1. ὑποκειψ.
 2. ἀτικίψ.

Ὅριον τῆς Θετταλίας τὸ παλαιὸν πρὸς¹ τῇ θαλάττῃ ἦν ἡ παραλία ἀπὸ Θερμοπυλῶν μέχρι τῆς ἐκβολῆς τοῦ Πηνειοῦ ποταμοῦ. Πρὸς τὴν μεσόγαιαν ἡ χώρα πεδῖον ἐστὶ, κύκλι² δ' ἄκραι² τὴν χώραν περικλείουσι. Τῶν κατοίκων τῆς Θετταλίας οἱ μὲν ταγοῖ³ κύριοι τῆς χώρας ἦσαν, οἱ δὲ γεωργοὶ τοὺς ἀγροὺς ἐθεράπευον καὶ ἐν ταῖς νομαῖς⁴ τὰ ποίμνια ἔνεμον⁵. Ἐν Θετταλίᾳ οἱ ποταμοὶ ἐν ταῖς πηγαῖς μικροὶ εἰσιν, ἐν δὲ τοῖς πεδίοις πολλαχοῦ λιμνάζουσιν. Οἱ ποταμοὶ τὴν χώραν πολλακίς κατακλύζουσι καὶ τὴν γεωργίαν καὶ τὰς νομὰς βλάπτουσιν. Οἱ κάτοικοι τότε ἐν ἀπορίᾳ εἰσίν. Ἐν ταῖς εὐφορίαις δ' ὄμως ἡ Θετταλία ἐκφέρει σίτον, κριθάς, ὀπώρας· τρέφει δὲ καὶ ἀγέλας ἵππων καὶ προβάτων. Τὴν δ' ἐκ τῶν ἀγρῶν κομιδῆν⁶ ἐφ' ἀμαξῶν εἰς τὰ ταμιεῖα⁷ τῶν οἰκιῶν φέρουσιν.

5. Ἀνατροφή τῶν νέων ἐν Ἀθήναις.

Ἀνάχαρσις¹. Τίς ὁ χῶρος ἐστι; τί δ' ἐν αὐτῷ οἱ νεανίαι πράττουσι; τί δὲ θαυμάζουσι τῶν πολιτῶν οἱ πρεσβῦται² καὶ νέοι ἐν³ τοῖς θεαταῖς;

Σόλων. Ὁ χῶρος γυμνάσιον⁴ ἐστίν· ἐν αὐτῷ οἱ θεαταὶ θαυμάζουσι τὰς ἀρετὰς τῶν νεανιῶν καὶ τὰς εὐεξίας⁵ καὶ τόλμας καὶ φιλοτιμίαν τῶν ἀγωνιστῶν. Ἐπαίνου δ' ἀπολαύουσιν οἱ νικηταί.

Ἀνάχ. Ἐγώ, ὦ Σόλων, ἐμάνθανον ὅτι σὺ εὐρετὴς τῶν ἐθίμων εἶ καὶ εἰσηγητὴς καὶ συναρμοστής⁶ πολιτείας. Ἐθέλω οὖν σε διδάσκειν με ὡς μαθητὴν περὶ αὐτῶν.

ὄρθ.

αἰς μους

Σόλων. Ἡμεῖς τοὺς πολίτας ψυχὴν τῆς πολιτείας νομίζομεν τὴν δ' ἀνατροφὴν παιδαγωγοῖς ἐπιτρέπομεν καὶ πρὸς πόνους ἐθίζομεν τοὺς νεανίας. Ὅτε δ' ἔφηβοι εἰσι, τοὺς μὲν ὀπλίτας, τοὺς δὲ πελταστάς, τοὺς δὲ τοξότας τάττομεν. Διδάσκομεν δ' αὐτοὺς ἀπὸ παιδίων καὶ παρὰ τῶν γεωργῶν λαμβάνομεν διδασχάς· οἱ γὰρ γεωργοὶ τὰ φυτὰ, ἕως μὲν μικρὰ ἐστί, φυλάττουσιν, ὅτε δὲ αὐξάνουσι, τοῖς ἀνέμοις ἐπιτρέπουσιν. Οὕτω καὶ ἡμεῖς τοὺς νέους, ἕως μὲν παιδία εἰσι, φυλάττομεν αὐτούς, ὅτε δὲ νεανίαι, παρέχομεν αὐτοῖς ἐλευθερίαν· τότε γὰρ οὐκ ἔχουσι κίνδυνον.

κύρια
 καὶ δὲ
 περιήγουσε
 γυμνασίου

1. Ερωτ. δωδεκάημερη
 14 διὰ δέους - 9 ημερῶν
 1. ἀντικ.
 2. διωρενοῦσα ημερῶν.

6. Ἀνατροφή τῶν νέων παρὰ Πέρσαις.

Οἱ Πέρσαι τοὺς νέους παρὰ τοῖς δημοσίοις διδασκάλοις ἐπαί-
 δευον ἐν κοινοῖς διδασκαλείοις¹. Οἱ διδάσκαλοι τῶν Περσῶν σοφοὶ
 καὶ χρηστοὶ πολῖται ἦσαν. Τοὺς φαύλους² ἐν ταῖς συνηθείαις³ νέους
 ἰσχυρῶς⁴ ἐκόλαζον. Διὸ δικαιοσύνην ἐμάνθανον καὶ πονηροῦ ἢ αἰ-
 σχροῦ ἔργου ἀπειχον. Τὴν δ' ἀδικίαν ἐφευγον καὶ τὴν φιλίαν ἐθε-
 ράπευον· ἡ γὰρ τῶν δικαίων φιλία ἀγαθῶν πηγὴ ἐστίν, ἡ δὲ τῶν
 ἀδίκων ἀπατηλὴ⁵ καὶ οὐ μόνιμος⁶. Οὕτω οἱ νέοι τῶν Περσῶν ὑ-
 στερον ἀγαθοὶ μὲν καὶ φιλόστοργοι, φιλόκαλοι δὲ καὶ φιλότιμοι
 πολῖται ἦσαν. Καὶ τὴν ἀχαριστίαν δὲ τῶν νέων ἐκόλαζον οἱ Πέρ-
 σαι· τοὺς γὰρ ἀχαριστοὺς ἀδίκους ἐνόμιζον οὐ μόνον περὶ φίλους,
 ἀλλὰ καὶ περὶ θεοῦ. Πρὸς δὲ οἱ νέοι ἐν μετρίᾳ⁷ διαίτῃ διήγον.

Μέχρι μὲν ἐπτακαίδεκα ἐτῶν οὕτω ἐπαίδευον τοὺς νέους. Ἐκ
 δὲ τούτου οἱ χρηστοὶ νέοι συνῆσαν⁸ τοῖς ἐφήβοις, οἱ δὲ τῶν ἐφή-
 βων φρόνιμοι καὶ ἄνδρες τοῖς τελείοις πολίταις συνῆσαν καὶ με-
 τελάμβανον⁹ ἀρχῶν καὶ τιμῶν.

AM
 ων τὰ β

Προσωπ. ἀντ.

1. δὴν. ημερῶν.
 2. ἐοσι

7. Κύων καὶ πρόβατον.

3. Ἀντικ. ἀντ.

Ὅτε τὰ ζῶα φωνὴν εἶχε, τὰ πρόβατα ἔλεγε τῷ δεσπότῃ·
 «Ἡμεῖς, ᾧ δέσποτα, ἑρία σοι παρέχομεν καὶ τυρόν, τοῖς δ' ἄμνοις
 ἡμῶν τρέφομεν τὰ τέκνα. Σὺ δ' οὐδὲν παρέχεις ἡμῖν, εἰ μὴ ἡμεῖς
 ἐκ τῆς γῆς λαμβάνομεν· ὁ δὲ κύων, καίτοι² οὐδὲν παρέχει σοι, ἐκ
 τοῦ σίτου καθ' ἡμέραν λαμβάνει».

Ὁ δὲ κύων ἔλεγεν· «ᾧ ἀνόητον πρόβατον, ἡ γλῶσσά σου
 προτρέχει τῆς διανοίας. Ἐγὼ εἶμι χρησιμώτερος ὑμῶν· ἔργον μὲν
 γὰρ ὑμῶν ἐστὶ παρέχειν τὰ ἀγαθὰ τῷ δεσπότῃ, ἄλλον δὲ πόνον
 ὑμεῖς οὐκ ἔχετε. Εἰ δ' ἐγὼ μὴ ἐφύλαττον ὑμᾶς, ἐκινδυνεύετε ἂν³
 πάσχειν κακὰ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν. Ἐμοὶ δ' ἀνάγκη αἰεὶ φυλάττειν
 καὶ σφίζειν ὑμᾶς ἐκ τῶν κινδύνων»

Ενεσθ. μιν. φων.
Παρα " "
ἐπίθρα β' κγ.

Ἰωνογλώσσα πρὸς
15
αὐξήσις

8. Ἡ Αἴγυπτος.

Α'. Ἡ Αἴγυπτος στενή ἐστι καὶ ἀπ' Ἐλεφαντίνης¹ τῆς νήσου
μέχρι τῆς θαλάττης τείνει. Ἡ δὲ χώρα αὕτη ξηρά ἐστιν· ὄμβροι
μὲν γὰρ διὰ πολλῶν ἐνιαυτῶν² οὐ γίνονται ἐν αὐτῇ, δρόσος δ' ὀλίγη.
Διὰ μέσης δὲ τῆς Αἰγύπτου ὁ Νεῖλος ποταμὸς φέρεται³ καὶ τὴν
χώραν κατ' ἐνιαυτὸν κατακλύζει.) Τότε καὶ αἱ ὁδοὶ κατέχονται⁴

τῇ ποταμῷ καὶ οὐκ ἔστιν ἄνευ πλοίων πορεύεσθαι. Οἱ παλαιοὶ ὀρ-
θῶς τῆν Αἴγυπτον, μάλιστα δὲ τὸ Δέλτα, δῶρον τοῦ Νεῖλου λέ-
γουσι. Φέρει⁵ δ' ἡ Αἴγυπτος κριθὴν ἄφθονον καὶ τυρὸν καὶ τὰ
ἄλλα σίτα· ἄμπελοι δ' ἐν αὐτῇ οὐ γίνονται. [Ὁ γὰρ οἶνος ὁ τῶν
Αἰγυπτίων, ὡς παρ' Ἡροδότου διδασκόμεθα, οὐκ ἐκ τῆς ἀμπέλου
ἦν, ἀλλ' ἐκ κριθῆς.] Ἐν δὲ τῇ Νεῖλω βύβλος⁶ φύεται ἄφθονος,

πολλοῦ ἀξία τοῖς Αἰγυπτίοις· βύβλινα μὲν γὰρ ἦν τὰ ἱστία, βύβλινα δὲ καὶ τὰ βιβλία αὐτῶν.

μγ Γ. κίουις - ω - ω
 Β'. Ὁ Νεῖλος¹ τὸ πάλαι Αἴγυπτος ὠνομάζετο καὶ ἤρως τῶν Αἰγυπτίων ἦν. Ὡς δ' οἱ ἄλλοι ἤρως, οὕτω καὶ ὁ Νεῖλος ὑπὸ τῶν κατοίκων ἐθεραπεύετο καὶ θεὸς ὑπ' αὐτῶν προσηγορεύετο. Τῶ ἤρωι τούτῳ καὶ τοῖς ἄλλοις ἤρωσι ναοὶ ἦσαν. ὁρρ

Ἄρκεντ
 Ὁ Νεῖλος πληθύνει² ἰλύος καὶ ἰχθύων, ὑπὸ δὲ τὴν ἰλὺν οἱ ἰχθύες τὰ φᾶ τίκτουσιν. Ὅτε πλήμμυρα γίνεται, τῇ ἰλὺι τοῦ Νεῖλου οἱ ἄγροὶ παινόνται³ καὶ εὐφορα τὰ περὶ αὐτὸν πεδία γίνεται· ὑπὸ γὰρ τῆς ἰλύος αἱ τῶν καρπῶν ῥίζαι ἰσχὺν καὶ τροφήν λαμβάνουσι.

υ Πᾶσα δ' ἡ χώρα φιλή⁴ δρυῶν καὶ πιτύων καὶ ἄλλων δένδρων ἐστί. Μόνον δ' ἀπὸ Θηβῶν⁵ ὀγδοήκοντα σταδίου⁶ ἐπιτυγχάνει⁷ τις κλιτύσι καὶ ὀρεινοῖς ὄφρυσι· κατὰ τὰς κλιτύς δὲ ταύτας ἄμπελοι φύονται καὶ βότρυες γίνονται, ἐκ δὲ τῶν βοτρυῶν οἶνος ἐξαίρετος. Κίνδυνος δ' ὅμως τοῖς βότρυσι καὶ στάχυσίν εἰσιν οἱ μύες· ἀφθόνους γὰρ ἡ χώρα τρέφει μύς, οἱ⁸ τοὺς στάχυς καὶ βότρυς φθείρουσιν.

1 Αἰγυπτία σέως
 Γ κγ. (15 - ν - ω)

9. Ξυλευόμενος. 2

1. Σύνταξι κατὰ παρά
 κατ' ἐπιπέδου.

Αἰώνου
 [Γεωργὸς καθ' ἡμέραν ἔξω τοῦ ἄστεως παρὰ τὸν ποταμὸν ἐπορεύετο. Ἐνταῦθα δὲ μὲν ἰχθύς καὶ ἐγγέλει¹ ἠλίευσεν, δὲ δὲ τῇ πελέκει ἐξυλεύετο] μετὰ δὲ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου εἰς τὴν πόλιν ἐπὶ τοῦ ἵππου τὰ ξύλα ἔφερον. Ἐκφεύγει δ' ὅμως ποτὲ ὁ πέλεκυς καὶ εἰς τὸν ποταμὸν πίπτει. ὁρ.

Ἐκαθέζετο οὖν περιλυπος παρὰ τὴν ὄχθην καὶ ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ πελέκειος ὠδύρετο.

Ὁ δὲ θεὸς ἀναδύεται ἐκ τοῦ ποταμοῦ, τὴν αἰτίαν τῆς θλίψεως μαθάνει καὶ οἰκτιρεῖ² αὐτόν. Εὐθὺς τοῖνον εἰς τὸν ποταμὸν κατα-

δύεται³ και μετ' οὐ πολὺ ἀναφέρει δύο πελέκεις, τὸν μὲν δύο πή-
 χεων ἐκ χρυσοῦ, τὸν δ' ἕτερον τοῦ γεωργοῦ. Οὗτος δ' ὅμως φύ-
 σεως ἦν ἀγαθῆς και λαμβάνει τὸν οἰκείον⁴. Ὁ θεὸς ἤδεται⁵ ἐπὶ τῇ
 συνέσει και φρονήσει τοῦ γεωργοῦ και παρέχει αὐτῷ ἀμφοτέρους
 τοὺς πελέκεις.]

Ο γεωργὸς μετὰ τοῦτο φέρων τοὺς πελέκεις πρὸς τοὺς² ἐταί-
 ρους ἔρχεται και τὴν κτήσιν τῶν πελέκειων λέγει αὐτοῖς. Τούτων
 εἰς νομίζει ῥαδίαν⁶ τὴν κτήσιν ἀγαθῶν και πρὸς τὸν ποταμὸν
 ἔρχεται, εἰς ὃν' ἐξεπίτηδες τὸν πέλεκυν ῥίπτει· μετὰ δὲ τὴν πρᾶ-
 ξιν παρὰ τὸν ποταμὸν ἔμενε και ὁμοίως τῷ πρώτῳ ὠδύρετο. Ἐ-
 πιφαίνεται δ' αὐτῆς ὁ θεὸς και μετὰ δύο καταδύσεις ἐκφέρει ὁ-
 μοίως δύο πελέκεις. Ὁ δὲ ξυλοκόπος, ὡς τὸν ἐκ χρυσοῦ ὄρα⁸,
 « οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ πέλεκυς » λέγει. Ὁ θεὸς δ' ὅμως ἐπὶ τῇ
 ὕβρει αὐτοῦ ὀργίζεται και κατέχει ἀμφοτέρους τοὺς πελέκεις, τῷ
 δὲ ξυλοκόπῳ λέγει· « τῶν κακῶν πράξεων ἀμοιβή ἐστι και τῶν
 οἰκείων ἀγαθῶν ἡ ἀπώλεια ».

γ' κ. - πωσις 10. Ἡ Περσία. 211/56 Προσευχασίαι
 πω-σοῦ - πρᾶσι

Ἡ Περσία πεδινή και παμφόρος χώρα ἐστὶ. Πληθεῖ δὲ πο-
 ταμῶν και λιμνῶν, ἔνθα οἱ ἄλιεις ἰχθῦς ἀλιεύουσιν. Ἐν τοῖς πε-
 δίοις οἱ μὲν γεωργοὶ τοῖς βουσι τοὺς ἀγροὺς ἀροῦσιν¹, οἱ δὲ νο-
 μεις ἀγέλας βοῶν και ἵππων νέμονται, πολλαχοῦ δὲ και γρᾶες
 βουκόλοι εἰσίν.

Οἱ βασιλεῖς τῆς Περσίας μετ' ἵππέων εἰς τὰς σατραπείας ἡ-
 λανον², οἱ δ' ἱερεῖς τοῦ ἄστεως συμπροῦπεμπον³ τοῖς βασιλεῦσι
 και βοῦς τοῖς θεοῖς ἔθουον· οἱ δ' ἐν αὐταῖς κάτοικοι ὑπεδέχοντο
 τοὺς βασιλέας και προσεκόμιζον αὐτοῖς δῶρα, βοῦς και ἵππους
 χρυσοχαλίνους. Και οἱ πτωχοὶ δὲ τῶν ὑπηκόων, χαλκείς⁴, σκυ-
 τεῖς⁵ και βουκόλοι, προσέφερον ὄπλα, τυρὸν και τρωκτᾶ⁶.]

Ὁ δὲ βασιλεὺς, ὅτε εἰς τὴν πόλιν ἐπανήγε⁷, δῶρα ὁμοίως

διὰ πρόσθεων ἔπεμπε τοῖς σατράπαις καὶ τοῖς σπουδαίοις τῶν κατοίκων.

γ. κ. Συμφωνία

11. Ἀλώπηξ καὶ κόραξ. Ἀτικ

Κόραξ ποτὲ ἀρπάζει μοῖραν¹ τυροῦ καὶ εἰς κοίλην φάραγγα καταφεύγει. Ἐνταῦθα ἐπὶ δένδρου ἐκαθέζετο. Ἐν τῇ φάραγγι γῦπες καὶ ἰέρακες καὶ ἱκανὸς ἀριθμὸς κωνώπων, τεττίγων καὶ ἄλλων ὀρνέων² διέμενον. Ἀλώπηξ δὲ παρὰ τὸ σπήλαιον τῆς φάραγγος ἀνεπαύετο. Ὡς δὲ τὸν κόρακα αἰσθάνεται³, σπεύδει ὑπὸ τὸ δένδρον καὶ λέγει αὐτῷ· « Ἀληθῶς ὡς καλὸς εἶ, ὡς καλοὺς ὀνυχας καὶ πτέρυγας ἔχεις⁴· εἶ⁴ καὶ φωνὴν εἶχες, βασιλεὺς ἂν τῶν ὀρνέων ἦσθα⁵ ». Ταῦτα δ' ἔλεγε πρὸς ἀπάτην.

Ὁ κόραξ δ' ὅμως τὴν τῆς ἀλώπεκος πονηρίαν οὐκ αἰσθάνεται καὶ εὐθὺς ἐκβάλλει τὸν τυρὸν καὶ ἀνακράζει. Ἡ δὲ τοῦτον λαμβάνει καὶ λέγει· « ὦ κόραξ, ἀληθῶς φωνὴ μὲν ἦν σοι, νοῦν δ' οὐκ εἶχες ».

ἴορδ. Σιασκίη

ἴορδ. Σιασκίη 12. Οἱ γάμοι Πηλέως καὶ Θέτιδος.

Πηλεὺς¹ καὶ Θέτις² ἦν τοῖς γάμοις ἀγαθὰς³ περὶ τῆς εὐτυχίας ἐλπιδάς⁴ εἶχον. Διὸ ἐν τῷ δώματι⁴ κόσμον λαμπρὸν κατεσκευάζον καὶ τοὺς τῆς Φθίας κατοίκους ὡς καὶ τοὺς θεοὺς ἐδέχοντο πλὴν τῆς Ἐριδος.

Προσέρχονται οὖν οἱ μὲν θεοὶ σὺν θύραξι καὶ ἀσπίσι καὶ ἄλλοις ὅπλοις λαμπροῖς εἰς τὸ δῶμα, οἱ δὲ κάτοικοι μετὰ τῶν παιδων εἰς τὴν αὐλὴν τῶν βασιλείων μένουσιν. Ἡ θεὰ δ' ὅμως Ἐρις ὀργίζεται καὶ ἐν μέσῳ τῷ δώματι μῆλον ῥίπτει. Ἐπιγραφή δ' ἐπ' αὐτοῦ ἦν « τῇ καλλίστῃ⁵ ».

Ἐν ταῖς θεαῖς ἦσαν ἡ Ἥρα⁶, ἡ Ἀθηνᾶ⁷ καὶ ἡ Ἀφροδίτη⁸. Τοῦτων ἡ μὲν Ἥρα τῇ σεμνότητι τῶν ἄλλων διέφερεν, ἡ Ἀθηνᾶ τῇ τῶν γραμμάτων σοφίᾳ καὶ τῇ ὀπλίσει ὑπερείχεν, ἡ δ' Ἀφροδίτη

τῇ τῆς ἐσθῆτος πολυτελείᾳ καὶ τῇ τοῦ σώματος χάριτι τὰς ἄλλας ὑπερέβαλλεν.

Αὐται οὖν περὶ τοῦ μήλου ἤριζον καὶ τὴν τῆς ἐορτῆς φαιδρότητα διέλυον. Τέλος Πάριδι τῷ τοῦ Πριάμου ἐπιτρέπουσι τὴν κρίσιν καὶ λέγουσιν· « ὦ Πάρι, ἐπιτρέπομέν⁹ σοι τὴν κρίσιν περὶ τῆς καλλίστης ». Οὗτος δὲ θαυμάζει μὲν τῆς Ἑρας τὸ σχῆμα¹⁰ καὶ τῆς Ἀθηνᾶς τὴν ἀσπίδα καὶ κόρυν¹¹, προσφέρει δὲ τὸ μῆλον τῇ Ἀφροδίτῃ. } Op.

7 Ὀδονικ

13. Υἱὸς καὶ λέων γεγραμμένος¹.

9/11/56, 21"

Αὐτὸς ἔχει

Γέρων δειλὸς ὄρα καθ' ὕπνου ὅτι ὁ υἱὸς ὑπὸ λέοντος κατησθίετο². Εὐθύς δ' ἐκ τοῦ φόβου οἴκημα καλὸν καὶ μετέωρον³ κατασκευάζει καὶ ἐνταῦθα μετὰ θεραπόντων τὸν υἱὸν ἐγκλείει. Κοσμεῖ⁴ δ' ἔνδον τὸ οἴκημα ἀνδριάσι καὶ ἄλλῳ κόσμῳ, ἐπὶ δὲ τοῦ τοίχου γράφει πρὸς τέρψιν τοῦ υἱοῦ γίγαντας, λέοντας καὶ παντοῖα ζῷα· οὕτω γὰρ οἱ λέοντες καὶ ἐλέφαντες ἀκίνδunoι ἦσαν τῷ υἱῷ.

Ὁ δὲ παῖς πλησιάζει μὲν τοῖς λέουσι καὶ ἐλέφασιν, περίλυπος δ' ἦν, ὅτι κατάκλειστος ἦν. Καὶ δήποτε λέγει τῷ ἐλέφαντι· « ὦ ἐλέφαν, ὡς καλὸς εἶ καὶ καλοὺς ὀδόντας ἔχεις ». Ἐφεξῆς δὲ πλησιάζει τῷ λέοντι καὶ λέγει αὐτῷ· « ὦ κακὲ λέον, δικαίως οἱ θηρευταὶ ἱμασί δεομεύουσί σε· τοῖς γὰρ ὀδοῦσι δάκνεις καὶ τὰ θηράματα φονεύεις. Καὶ ἐγὼ δὲ διὰ σὲ κατάκλειστός εἰμι, ὡς ἐν φρουρῶ⁵ ». Καὶ εὐθύς ἐπιβάλλει τῷ τοίχῳ τὸν δάκτυλον καὶ ἐκτυφλῶνται τὸν λέοντα.

Σκόλοφ δ' ὅμως τῷ δακτύλῳ ἐμπήγνυται⁶ καὶ ὄγκωμα καὶ φλεγμονὴν ἐπιφέρει αὐτῷ. Ἐξ αὐτοῦ δ' ἐπιγίγνεται⁷ πυρετὸς τῷ παιδί καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀποθνήσκει. Οὕτως ὁ υἱὸς τοῦ γέροντος τὸ πεπρωμένον⁸ οὐκ ἀποφεύγει. } Op.

Ἴβυκος δ ποιητὴς μετ' ἄλλων ἐταίρων εἰς Ἴταλίαν ἦκεν'. Ἐνταῦθα ἱκανὸν χρόνον διέτριψαν, χρήματα δ' ἱκανὰ συνέλεξαν.

Μετ' οὐ πολὺ Ἴβυκος τοὺς ἐταίρους πάλιν ἤθροισε καὶ λέγει αὐτοῖς: « Ἐγὼ, ὦ ἐταῖροι, ἱκανοὺς νέους ἐπαίδευσα, ὑμεῖς δ' ἱκανὸν ἀργύριον συνέλεξατε καὶ πρὸς τοὺς γονεάς ἐπέμψατε. Νῦν ἐγὼ οἴκαδε ἤξω ». Οἱ δὲ ἐταῖροι τούτῳ λέγουσιν: « Ἡμεῖς διατρίβομεν μικρὸν ἔτι ἐν Ἰταλίᾳ ».

Ἐπεὶ δ' οὖν Ἴβυκος τούτους οὐκ ἔπεισε, μόνος εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπανῆγεν. Ὅτε δ' ἦν ἐν τῇ μεταξὺ τῆς θαλάττης καὶ τῆς Κορίνθου χωρίῳ, λησταὶ αὐτὸν ἐφόνευσαν καὶ τὸ ἀργύριον ἤρπασαν. Ὅτε δ' οὗτος ἀπέθνησκε, τοὺς γεράνους, οἱ εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπέτοντο, ἐκέτευσεν ὧδε: « ὦ γέρανοι, ὑμεῖς καταμηνύσετε καὶ κολάσετε τοὺς ληστές ». Μετ' οὐ πολὺ οἱ Κορίνθιοι τὸν μὲν νεκρὸν ἀπεκάλυψαν καὶ ἔθαψαν, τοὺς ληστές δ' οὐ. Ὀλίγῳ μόντοι χρόνῳ ὕστερον οὕτω τοὺς ληστές ἀπεκάλυψαν.

Ἐν θεάτρῳ μετὰ τῶν Κορινθίων καὶ οἱ λησται τοῦ Ἰούκου παρήσαν, ὑπὲρ δ' αὐτῶν γέρανοι ἐπέτοντο. Τότε τῶν ληστών ὁ ἕτερος⁴ λέγει· «ὦ εταῖρε, ἴδου οἱ γέρανοι τοῦ Ἰούκου». Θεατῆς δέ, ὡς ἤκουσε, λέγει τῷ ἄλλῳ· «Οὐκ ἤκουσας, τί αὐτοὶ λέγουσι;» Καὶ εὐθὺς τὸ πρᾶγμα τοῖς ἀρχουσιν ἐμήνυσαν. Οἱ δὲ λησται ὑπ' ἀνάγκης τὴν πρᾶξιν φαίνουσι καὶ θανάτῳ κολάζονται.

ὑποί

15. Τρόπαιον Νίκης.

Διασκευῆ

Αντικ

Ἀγῶμεν, ὦ νέοι, εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ γέφυραν. Ἐνταῦθα, ὅταν ἀναβλέψωμεν¹ εἰς τὸ ὑπὲρ τοῦ ποταμοῦ ἄκρον, χαίρομεν ἐπὶ τῇ τοῦ πολέμου τελευτῇ² τρόπαιον γὰρ ἐν τῇ κορυφῇ ἐστι, στήλη λιθίνη καὶ Νίκη, ἵνα τοῖς ἐκγόνοις³ μνήμην παρέχῃ τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς. Καὶ ἐν μὲν τῇ στήλῃ ἐπιγραφή ἐστίν, ἵνα τὰς τοῦ πολέμου μάχας ὑπομιμνήσκῃ, ἡ δὲ Νίκη στέφανον ἔχει ἐπὶ τῇ κεφαλῇ. Δρέψωμεν καὶ ἡμεῖς ἐκ τῶν ἀγρῶν ἄνθη, ἵνα στέφανον κατασκευάσωμεν καὶ τοῦτον τῇ Νίκῃ προσκομίσωμεν. Καὶ οἱ μὲν κοινῶν τοῦ πολέμου, ὅταν βλέπωσιν εἰς τὸ τρόπαιον, τῶν κοινῶν κινδύνων καὶ πόνων ἀναμιμνήσκονται³, οἱ δ' ἄλλοι τὰς ἐκείνων νίκας θαυμάζουσι, ἵνα καλὴν τῆς ἀρετῆς⁴ σπουδὴν λαμβάνωσιν. «Ἵμεῖς δ', ὦ νέοι, ἔστε ὑπόδειγμα ἀρετῆς, ἵνα ἀξίως τῆς πόλεως ἔργα πράξητε καὶ τὴν τῆς πατρίδος δόξαν ἀμείωτον φυλάξητε».

ορ

Αποφ

16. Ἀλέξανδρος καὶ ὁ διδάσκαλος.

Ταυτοφ. Ευροτιφ.

Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου ἐμάνθανε θηρεῦειν, τοξεύειν, κιθαρίζειν καὶ γράφειν¹. ὁ γὰρ Φίλιππος ἐβούλετο² αὐτὸν παιδεῦσαι, ὥστε τέλειον³ εἶναι. Καθ' ἐκάστην οὖν προέκοπτεν ἐπὶ τὸ θηρεῦειν καὶ τοξεύειν, περὶ δὲ τὸ κιθαρίζειν καὶ γράφειν οὐκ εἶχε σπουδὴν⁴.

Λέγεται δὴποτε τὸν διδάσκαλον κελεῦσαι αὐτὸν κροῦσαι χορδὴν τινὰ ἀντ' ἄλλης. Ἀλέξανδρος δ' ὁμῶς λέγει τῷ διδασκάλῳ·

ορ

«Και τί διαφέρει, ἂν ταύτην ἀντ' ἐκείνης κρούσω;» Ὁ δ' ἀποκρίνεται ὅτι τῇ μέλλοντι⁵ βασιλεύσειν οὐδὲν διαφέρει⁶, ἀλλὰ τῇ βουλομένῳ⁷ θεραπεύσαι τὰς τέχνας· οὕτω γὰρ ἤλπιζεν αὐτὸν μαλακοῖς λόγοις παιδεύσειν.

17. Ὁ ΧΕΙΜΩΝ.

Χειμῶνος ὅταν πολλή χιὼν τοὺς ἀγροὺς κατέχη¹, οὔτε γεωργοὶ ἡσυχίαν ἄγουσι² καὶ οἱ ποιμένες. Οὔτε γὰρ τοὺς ἀγροὺς ἔστιν ἐργάζεσθαι διὰ τὴν χιόνα, οὔτε νέμειν τὰ πρόβατα, ὅτι χόρτος οὐκ ἔστιν ἐν τοῖς λειμῶσιν³. Οἱ δὲ ναῦται τὰ πλοῖα εἰς τοὺς λιμένας κατάγουσι⁴ καὶ ἐνταῦθα μένουσιν εἰς τὸ ἔαρ· ἄπορος γὰρ ἡ θάλαττα καὶ διὰ τὸν κρύσταλλον καὶ διὰ τοὺς χειμῶνας. Ἐν δὲ ταῖς οἰκίαις οἱ ἄνθρωποι ξύλα καίουσιν· ὅταν δ' ἀναγκάζονται ἔξω τοῦ οἴκου εἶναι, (πικνοὺς χιτῶνας καὶ χλαῖνας ἐνδύονται, τὰς δὲ κεφαλὰς διψθέρας⁵ ἐγκαλύπτουσι.) Πολλὰκις δ' αἱ κατ' ἀγρὸν ὁδοὶ τῇ χιόνι οὕτω δύσποροι⁶ γίνονται, ὥστε τοὺς γεωργοὺς πολλὰς ἡμέρας καὶ δὴ καὶ μῆνας (τῶν γειτόνων) ἀποκλείεσθαι. Τὰ δὲ θηρία τῇ λιμῇ ἀναγκάζονται τοῖς τῶν γεωργῶν σταθμοῖς πλησιάζειν καὶ ἀρπάζειν⁷ χήνας καὶ ἄλλα ζῷα.

18. Ἀστρολόγος.

Ὁ οὐρανὸς ἐν αἰθρίᾳ¹ γέμει ἀστέρων. Τούτων οἱ μὲν θηροῖν ὅμοιοι εἰσιν, οἱ δ' ἰχθύσιν. Οἱ ἀρχαῖοι ᾔνοντο τοὺς ἀστέρας καὶ τοὺς ἀνέμους θεοὺς εἶναι καὶ ἐν τῇ αἰθέρῃ διατρίβειν, ἔνθα ἀμβροσίαν² ἤσθιον καὶ νέκταρ³ ἔπινον, ὥσπερ οἱ Ὀλύμπιοι θεοί. Διὸ ναοὺς τοῖς ἀστράσι κατασκευάζον καὶ ὡς σωτῆρας αὐτοὺς ἐν ταῖς δυστυχίαις ἐθεράπευον. Ὅσοι δὲ τὰ ἐν τῇ οὐρανῷ ἐξήταζον ἀστρολόγοι ὠνομάζοντο.

Τούτων τίς πότε εἴθιζεν⁴ ἐκάστοτε τοὺς ἀστέρας ἐξετάζειν. Περιῆγεν⁵ οὖν τῆς νυκτὸς χειμῶνός τε καὶ ἔαρος κατὰ τὸ πρόαστειον καὶ τοὺς ἀστέρας ἔγραφεν ἐν πινακίῳ.

Εἶτα δ' εἰς τὴν ἀγορὰν ἔρχεται καὶ ἔχων ἐν χερσὶ τὸ πινάκιον ἐπεδείκνυε τοῦτο τοῖς φιλοσόφοις, τοῖς ῥήτορι καὶ τοῖς ἄλλοις σοφοῖς. Ἔλεγε δ' αὐτοῖς ὅτι τῶν ἀστέρων οἱ μὲν πλανώμενοι⁶ εἰσιν, οἱ δ' οὐ. Τῶν δὲ κλητῆρων τῆς ἀγορᾶς τις ὑπολαμβάνει⁷ καὶ λέγει· «³Ω ἑταῖρε, μάρτυρας τοὺς θεοὺς ἔχω ὅτι σὺ ψεύδῃ· πλανώμενοι⁸ γὰρ οὐκ εἰσιν οἱ ἐν τῷ ἀέρι ἀστέρες, ἀλλ' οὗτοι οἱ ἄνθρωποι» καὶ δεικνύει τοὺς ἐν τῇ ἀγορᾷ.

19. Μήτηρ καὶ θυγατέρες.

Ἐξ Γυνή τις εἶχε δύο θυγατέρας ὀρφανὰς πατρός· ταύτας συνάπτει¹ ἀνδράσι, τὴν μὲν κηπουρῷ, τὴν δ' ἀνδρὶ κεραμέϊ. Μετ' οὐ πολὺ πρὸς τὴν τοῦ κηπουροῦ ἔρχεται καὶ παρ' αὐτῆς πυνθάνεται, πῶς μετὰ τοῦ ἀνδρός διάγει· ἡ δὲ λέγει· «Ἰκανὰ μὲν τάγαθὰ ἐμοὶ πάρεστι² καὶ ὁ ἀνὴρ ἀγαθός ἐστιν. Εὐχομαι δ' ὅμως τοῖς θεοῖς, ὅπως ὄμβρω τὴν γῆν ἀρδεύωσιν³· οὕτω γὰρ καὶ τῇ τῆς Δήμητρος⁴ βοηθείᾳ τοῖς λαχάνοις αὐξήσις προσγίγνεται.»

Ἐκεῖθεν ἡ μήτηρ πρὸς τὴν θυγατέρα, τὴν τοῦ κεραμέως σύζυγον, ἔρχεται καὶ τὰ αὐτὰ πυνθάνεται· ἡ δ' ἀποκρίνεται· «Τὰ μὲν ἄλλα, ὦ μήτερ, καλῶς ἔχω. Εὐχομαι δ' ὅμως τοῖς θεοῖς, ἵνα ὣσιν ἡμέραι ξηραί, ὅπως ἡ κέραμος ξηρὰ ᾗ.»

Ἡ δὲ μήτηρ περιλυπὸς ἀπέρχεται καὶ λέγει· «⁵Ω Δήμητερ καὶ οἱ ἄλλοι θεοί, ἀληθῶς οὐκ οἶδα⁵ ποτέρᾳ⁶ τῶν θυγατέρων τὴν ἀρωγὴν ὑμῶν αἰτήσω⁷».

20. Γέρον ξυλοκόπος.

Γέροντα ξυλοκόπον τὸ γῆρας κατέτρυχε¹· τῇ γὰρ γῆρα πρόσεστι² πολλὰ τὰ δεινά³. Ἐπειδὴ δὲ τοῦτον οὐδεὶς ἐθεράπευεν, ἵνα τὰ ἐπιτήδεια⁴ ἔχῃ, καθ' ἐκάστην ξύλα ἐκ τοῦ δρυμῶνος ἔκοπτε καὶ εἰς τὸ ἄστυ ταῦτα ἐπὶ τῶν ὤμων ἐκόμιζε. Πέρας⁵ δ' ὅμως τῶν δεινῶν οὕτω οὐκ ἦν καὶ διῆγε τὸν βίον μετὰ πόνου· τῇ γὰρ γῆρα

καὶ τῇ λιτῇ διαίτῃ ἀσθενῆς ἦν καὶ σπανίως μετελάμβανε⁶ κρεῶν· ἔστι δ' ὅτε⁷ μόνον μικρὰ τεμάχια ἄρτου καὶ κρεῶν παρὰ τῶν κατοίκων ἐλάμβανεν ὡς γέρα⁸ τοῦ γήρωσ, ἀλλὰ καὶ ταῦτα οὐχ ἱκανὰ ἦν λῦσαι αὐτὸν τῶν πόνων καὶ τοῦ γήρωσ.

Καὶ ποτε διὰ τὸν πόνον τῆς ὁδοῦ τὸ φορτίον ἀπορρίπτει κατὰ γῆς καὶ ἱκετεύει τὸν θάνατον πέρας τῶν δεινῶν παρέχειν αὐτῷ. Αἰφνης ὁ θάνατος ἐπιφαίνεται καὶ πυθάνεται παρὰ τοῦ γέροντος, διατί αὐτὸν ἐπικαλεῖται⁹. Ὁ δὲ γέρον ἀποκρίνεται· «ἵνα τὸ φορτίον ἄρης¹⁰»

21. Τὰ Τέμπη.

Τὰ Τέμπη¹ τὰ Θεσσαλικά χωρὸς ἐστὶ μεταξὺ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὀσσης. Ὀρη δὲ ταῦτα ὑπερύψηλά ἐστι καὶ σχίζεται,

οἶον² ὑπὸ θείας φροντίδος. Χωρίον³ οὕτω γίγνεται τὸ μὲν μῆκος ἐπὶ τεσσαράκοντα σταδίους, τὸ δὲ πλάτος σχεδὸν πλέθρου⁴.

Ἐν τούτῳ ἄλσῃ ἐστὶ καὶ δάση σκιερά καὶ πλῆθος ἀνθέων.

ἽΟρνιθες δ' ἠδέως⁵ ἄδουσι καὶ τῷ μέλει⁶ τὸν κάματον τῶν ἐδοι-
πόρων ἀφανίζουσι. Διὰ μέσου δὲ τῶν Τεμπῶν ὁ Πηγεῖος ποταμὸς
ρεῖ, εἰς ὃν⁷ χεῖμαρροι καὶ ῥύακες ἐμβάλλουσι. Τοῦτου αἰ πηγαὶ
ἐν τοῖς ὄρεσιν εἰσιν.

Ἐχει δ' οὕτω διατριβὰς ποικίλας ὁ τόπος οὐκ ἀνθρωπίνης
χειρὸς ἔργα, ἀλλὰ φύσεως· ἐν δὲ τῷ ὄρει Ὀλύμπῳ, ὃς ὑπέρεκειται⁸
τῶν Τεμπῶν, οἱ δώδεκα Ὀλύμπιοι θεοὶ τὸ πάλαι τὰς κατοικίας
εἶχον καὶ ἠδοντο⁹ ἐπὶ τῇ θεᾷ τῶν Τεμπῶν καὶ τῷ μέλει τῶν ὀρνίθων.

22. Ἀθηναῖοι ἄνδρες.

Χ Αἱ Ἀθηναὶ πατρὶς ἀνδρῶν σοφῶν, ποιητῶν, ῥητόρων καὶ στρα-
τηγῶν ἦν. Ἐν¹ τοῖς σοφοῖς καταλέγουσι² Σωκράτη καὶ Πλάτω-
να; ἐν τοῖς ποιηταῖς Σοφοκλέα καὶ Εὐριπίδην, ἐν τοῖς ῥήτορσι
Δημοσθένη καὶ Αἰσχίνην, ἐν δὲ τοῖς στρατηγοῖς Περικλέα καὶ
Θεμιστοκλέα. Χ

Τῷ Σωκράτει οἱ νέοι συνῆσαν³ καὶ φιλοσοφίαν ἐδιδάσκοντο,
τοῦ δὲ Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδου τὰ ἔργα ἔτερπεν ἐν τῷ θεάτρῳ
τοὺς θεατὰς. Τῷ Δημοσθένει καὶ Αἰσχίνῃ ὁ δῆμος ἐν τῇ ἐκκλη-
σίᾳ προσεῖχε καὶ αὐτῶν ἀσμένως⁴ ἤκουε. Περικλέους ἡ ἀρχὴ
« χρυσοῦς αἰὼν » τῶν Ἀθηνῶν ὠνομάζετο. Θεμιστοκλέα δέ, ὅτι αἰ-
τιος τῆς ἐν Σαλαμῖνι ἤττης τῶν βαρβάρων ἦν, οἱ Ἕλληνας ἐν
τιμῇ εἶχον.

23. Λητώ καὶ Νιόβη.

Λητοῦς¹ δύο παῖδες γίνονται, Ἀπόλλων καὶ Ἄρτεμις. Νιόβη²
δ' ἐν Θήβαις ἑπτὰ μὲν υἱούς, ἑπτὰ δὲ θυγατέρας τίττει. Ἐπαίρε-
ται³ οὖν ἐπὶ εὐτεκνίᾳ Νιόβη καὶ λέγει· « Ἐγὼ Λητώ ὑπερβάλλω·
ἐμοὶ μὲν γὰρ τέτταρες καὶ δέκα παῖδες εἰσι, Λητοῖ δὲ μόνον δύο ».
Μάτην αἰ ἄλλαι γυναῖκες τῇ τῶν λόγων πειθοῖ συμβουλευούσι τῇ
Νιόβῃ σέβειν⁴ Λητώ, ἀλλ' οὐδὲν ἤνουσιν⁵.

Ορδ
 Αητώ δ' ἐπει ταῦτα μανθάνει, ὀργίζεται τῇ Νιόβῃ, ὅτι οὐκ ἔχει αἰδῶ⁶ πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ τούτοις διαγωνίζεται. Διὸ παροξύνει τὸν Ἀπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν κατὰ τῶν παιδῶν τῆς Νιόβης· καὶ τοὺς μὲν παῖδας Ἀπόλλων κατετόξευσε, τὰς δὲ θυγατέρας Ἄρτεμις.

Νιόβη δὲ περιλυπὸς ἀπολείπει Θήβας καὶ πρὸς τὸν πατέρα εἰς Σίτυλον τῆς Ἀσίας ἔρχεται. Ἐνταῦθα εὐχεται τῷ Διὶ καὶ εἰς λίθον ὑπ' αὐτοῦ μεταβάλλεται. Ἐκ τούτου δὲ χεῖται⁷ δάκρυα ἐκ τοῦ λίθου νυκτὸς τε καὶ ἡμέρας.

24. Διογένης¹ καὶ Κορίνθιοι.

Ὅτε Φίλιππος ἐπεβούλευε τοῖς Κορινθίοις καὶ παρεσκευάζετο ἐπελαύνειν² τῇ πόλει αὐτῶν, οἱ ἄρχοντες παρεκελεύοντο³

τοῖς πολίταις τὸ τεῖχος ἐπισκευάζειν. Οἱ δὲ ἐμμνήσκοντο⁴ μὲν τῆς παλαιᾶς δόξης, ὅτι πρώτη τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἦν, μετελάμβανον δὲ τοῦ ἔργου· καὶ ὁ μὲν προσέφερε τοῖς τειχοποιοῖς λίθους, ὁ δ' ὑπεστήριζε τὴν ἑπαλξιν, οὐδεὶς δ' ἔλληγε⁵ τοῦ ἔργου πρὸ τῆς ἐσπέρας. Ὡμοιάζεν οὖν ἡ πόλις ἐργαστηρίῳ καὶ οἱ ἄνδρες ἐπεμέλοντο τῶν τε ὄπλων καὶ τῆς ἀμύνης.

X Διογένης δ' ὁ φιλόσοφος, ἐπεὶ οὐδεὶς αὐτῷ ἔλεγε μεταλαμβάνειν τοῦ ἔργου, ἐκύλιε καὶ αὐτὸς τὸν πίθον ἐχόμενος⁶ αὐτοῦ στερρῶς. Ὅτε δέ τις τῶν φίλων λέγει αὐτῷ « διατί κυλίεις, ὦ Διόγενες, τὸν πίθον », ἀποκρίνεται· « ἵνα μὴ μόνος ἀμέτοχος τῆς ἐργασίας ᾦ ».

Οροδ.

25. Ἀγησίλαος ἐν Αὐλίδι Βοιωτίας.

Ἐπεὶ οἱ Σπαρτιάται (ἡγεμόνες)¹ ἐν Ἑλλάδι ἐγεγόνεσαν, ἐκέλευσαν Ἀγησίλαον πορεύεσθαι εἰς Ἀσίαν ἀπαλλάξοντα¹ τῶν δεινῶν τοὺς ἐν Ἀσίᾳ Ἕλληνας. Ἀγησίλαος δὲ παρέσκευάκει θυσίαν ἐν Αὐλίδι, ἔνθα περ λέγουσι καὶ Ἀγαμέμνονα, ὅτε ἐπὶ Τροίαν ἐστράτευε, (τεθυκέναι). Ἴππεις δ' ὅμως τῶν Βοιωτῶν τὰ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ἱερά διερρίψεσαν καὶ (τοὺς στρατιώτας) τοῦ Ἀγησιλάου (ἐδεδιώχεσαν).

Ἀγησίλαος δὲ τοῖς βοιωτάρχοις² ἐμήνυσε· « Ἐγὼ τε καὶ οἱ ἐμοὶ στρατιῶται οἰόμεθα οὐδὲν κακὸν ὑμῖν πεπραχέναι. Ὑμεῖς δ' ὅμως τὰ ἱερά τε ἐκ τοῦ βωμοῦ διερρίψατε καὶ δεδιώχατε τοὺς μέλλοντας θύσειν. Ἐπεὶ οὖν ταῦτα πεπράχατε, τοὺς θεοὺς πολεμίους ἐξετε ». Εὐθὺς δὲ μετὰ τοῦτο ᾤχετο εἰς Ἔφεσον.

B. E. 57. 1957-58 26. Ἡ χώρα τῶν Ἰνδῶν.

Ἡ χώρα τῶν Ἰνδῶν ποταμοὺς εὐρεῖς καὶ βαθεῖς ἔχει. Οὗτοι τὰς πηγὰς ἐν τοῖς ὄρεσιν ἔχουσιν, ἔνθα τὸ ἔδαφος τραχύ ἐστί. Ἐνταῦθα τὸ μὲν πλάτος τρίπηχὺ ἐστί, διπήχεις δὲ σχεδόν εἰσι τὸ βάθος. Προϊόντες¹ δ' εὐρεῖς γίνονται καὶ ταχεῖς διὰ τῆς πεδιά-

δος φέρονται. Γέμουσι δ' ἡδέων ἰχθύων, οὓς οἱ ἄλιεις ἐν βραχεῖ χρόνῳ ἀλιεύουσι· τὰ φὰ δὲ τῶν ἰχθύων ἡδέα ἐστὶ· Χειμῶνος οἱ ποταμοὶ τοῖς γλυκεῖσιν ὕδασι καλύπτουσι τὰ εὐρέα πεδία καὶ παχεῖαν τὴν γῆν κατασκευάζουσι· φύονται δὲ καὶ ἄμπελοι εὐδότερες. Ἐκ δὲ τῶν ἐτησίων βρέχεται ἡ Ἰνδικὴ θερινοῖς ὄμβροις καὶ καρποὺς ἡδεῖς καὶ ἀφθόλους φέρει. Τρέφει δ' ἡ χώρα καὶ πλῆθος βοῶν καὶ προβάτων, ἀπαχέας τὰς οὐράς ἔχει.

27. Γέρων ἐν Ὀλυμπίᾳ.

Ἡ Ὀλυμπία τὸ πάλαι τόπος ἱερὸς ἦν. Ἄπας δ' ὁ χῶρος οὗτος ὑλήεις¹ καὶ ἄξιος θεάς ἦν καὶ παντοδαπῶν ἀνθέων ἔγεμε. Ποταμοὶ δὲ δινήεντες² καὶ ἰχθυόεντες τοῦτον διέτεμον. Ἐνταῦθα ἱερὸν αἰγλήεν³ τοῦ Διὸς ἐν τῇ ἄλσει ἦν καὶ χωρίον ὁμοιον θεάτρῳ, ὃ στάδιον ὠνομάζετο.

Ἐνταῦθα τὰ Ὀλύμπια κατὰ πᾶν τέταρτον ἔτος ἐγίγνετο. Ἐκ πασῶν τότε τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων θεωροὶ⁴ εἰς Ὀλυμπίαν ἔσπευδον. Τούτοις πᾶσι ξένια⁵ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων παρεσκευάζετο.

Ἐνταῦθά ποτε γέρων θεωρὸς ἔρχεται καὶ ἔδραν οὐχ ἠύρισκεν ὑπὸ πάντων δ' ὑβρίζετο⁶ καὶ οὐδεὶς ἐκὼν προσέφερον αὐτῷ ἔδραν. Ἐπεὶ δὲ πρὸς Λακεδαιμονίους ἔρχεται, πάντες οἱ ἄνδρες σπεύδουσιν εἶκειν⁷ αὐτῷ καὶ προσέφερον ἔδραν· αἰσχρὸν⁸ γὰρ πᾶσιν ἐδόκει⁹ γέροντας περιπαίξειν.

Ὡς δὲ τοῦτο οἱ ἄλλοι Ἕλληγες αἰσθάνονται, πάντες ἐκ τῶν ἔδρων ἀνεγείρονται καὶ ἐπιδοκιμάζουσι τὸ ἦθος¹⁰ τῶν Σπαρτιατῶν. Ὁ δὲ γέρων λέγει· « Οἴμοι, πάντες μὲν οἱ Ἕλληγες γινώσκουσι τὰ καλὰ, ἐκόντες δὲ μόνον οἱ Λακεδαιμόνιοι πράττουσιν ».

28. Διογένης καὶ δοῦλος.

Ἐπηλύς¹ ποτε πένης εἰς Ἀθήνας γίγνεται καὶ δοῦλος τῷ φιλοσόφῳ Διογέει προσέρχεται. Τῷ δὲ χρόνῳ ἀποφαίνεται² βλάξ

καὶ ἄρπαξ ἅμα. Τοῦτον οὖν Διογένης διὰ τὸ βλάνα καὶ ἄρπαγα εἶναι δις³ καὶ τρίς τῆς ἡμέρας ἔδερε· τὸ γὰρ ἦθος ὁμοίως τετραποσὶ θηρίοις ἦν. Ὁ δὲ δούλος ἀπελπισ⁴ ἐκ τούτου ἦν καὶ κρύφα ἐκ τοῦ οἴκου φεύγει.

Διογένης δ' ὅμως τὸν φυγάδα οὐ διώκει⁵ « αἰσχρὸν γάρ », ἔλεγε, « τὸν μὲν δούλον ἄνευ τοῦ Διογένους ὑπομένειν διάγειν, Διογένη δ' ἄνευ τοῦ δούλου οὐ ». X

β. ε. ζ. 1956.57
 ια. 29. Ἑρμῆς.

Ἑρμῆς ἐν σπαργάνοις ἔτι ὢν εἰς Πιερίαν παραγίγνεται¹ κλέφτων τὰς βουσκούσας ἐνταῦθα βοῦς τοῦ Ἀπόλλωνος. Κομίσας δ' αὐτὰς εἰς τὴν πόρρω εὕρισκομένην Πύλον ἐν σπηλαίῳ ἀπέκρυψεν. Ἐκεῖθεν εἰς Κυλλήνην ἦχθετο, ἔνθα εὕρισκε πρὸ ἄντρου χελώνην νεμομένην². Ἐθέλων δὲ κατασκευάσαι λύραν ἐκ τοῦ περιβάλλοντος τὴν χελώνην κύτους³ ἐφόνευσε ταύτην.

Ἀπόλλων δ' εἰς Κυλλήνην ἔρχεται καὶ τοὺς ἐνταῦθα διαμένοντας ἀνακρίνων πυνθάνεται, εἰ τὸν κλέφαντα τὰς βουῖς γιγνώσκουσι, ἐπαγγελλόμενος⁴ τῇ μὴνύσοντι⁵ τὰς βουῖς χάριν ἔξειν. Οὗτοι δὲ λέγουσιν ὡς οὐκ ἐγίγνωσκόν τὸν ἤρπακίτα ταύτας. Ἀπόλλων δὲ μανθάνει τὸν κεκλοφότα ἐκ τῆς μαντικῆς. Εὐθύς δὲ πρὸς τὴν Μαίαν μητέρα οὖσαν τοῦ Ἑρμοῦ παραγίγνεται καὶ τὸν παιδα μὴνύει. Ἡ δὲ δεικνύει τοῦτον ἐν σπαργάνοις ὄντα.

Ἀπόλλων δ' ὅμως οὐ πιστεύσας τῇ μητρὶ ἐκόμισε τὸν παιδα εἰς τοὺς θεοὺς. Ἐπεὶ δὲ οἱ θεοὶ ἐκέλευσαν, ἔλεγε τῷ ὄντι κεκλοφέναι τὰς βουῖς καὶ κεκρυφέναι ταύτας ἐν σπηλαίῳ. Ἐρχεται οὖν Ἀπόλλων εἰς Κυλλήνην καὶ εὕρισκε τὰς βουῖς. Ἀκούσας δὲ ἐνταῦθα τῆς λύρας χαρίζεται αὐτῇ τὰς βουῖς καὶ διδάσκει τὴν μαντικὴν. Ζεὺς δὲ τὸν Ἑρμῆν κῆρυκα τῶν ὑποχθονίων⁶ θεῶν ἀναγορεύει.

30. Πᾶν μέτρον ἄριστον. 20x1

Ἔστι παροιμία: Ἔστε ἐγκρατεῖς καὶ μηδὲν ἄγαν πράττετε. ἢ γὰρ ὑπερβολὴ τοῖς ἀνθρώποις ἀεὶ λύπην παρέχει. Τὴν μετρίαν δίαιταν διώξατε¹: ἢ γὰρ ἀκολασία ταύτης πολλῶν κακῶν αἰτία ἐστίν. Ἄγε δὴ, ὦ φίλε, κάτεχε πείναν καὶ δίψαν καὶ φεῦγε τὰς ἄλλας ἐπιθυμίας: πολλοὶ γὰρ ἐν μεσταῖς τραπέζαις διαφθείρουσι δίψαν ἐσθλῶν² ἔργων. Εἰ δὲ δόξαν καὶ τιμὴν διώκεις, ἢ τόλμη μὴ ἀρχέτω³ σωφροσύνης. Θαύμασον δὲ καὶ τοὺς τὴν φιλαργυρίαν φεύγοντας: λέγουσι γὰρ ταύτην ῥίζαν τῶν ἀδικιῶν εἶναι. Γυμνάσατε τὸ τε σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν ἐπ' ἀρετὴν καὶ ἀποβλέψατε πρὸς τοὺς ἐν μετρίᾳ διαίτῃ διάγοντας. Μάλιστα δὲ οἱ λόγοι μέτρον ἐχόντων καὶ φευγόντων τὴν ὑπερβολὴν: ἢ γὰρ τῆς γλώττης ἀκολασία πολλοῖς λύπην καὶ αἰσχύνην φέρει. Ἴσθι οὖν φιλαλήθης, ὦ φίλε, καὶ μὴ πολλὰ λέγε, ἀλλὰ καλὰ: οὐ γὰρ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὖ, ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ πολὺ. Ὅρθως δ' ἔτι καὶ νῦν ἔχει ὁ λόγος: « Ἡ γλώττα πολλῶν ἐστὶ κακῶν αἰτία ».

31. Οἱ Σπαρτιᾶται.

Α'. Σπαρτιατῶν ἀνατροφή.

Οἱ Σπαρτιᾶται παῖδες ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας ἐπαιδεύοντο, ὥστε σώφρονες εἶναι. Ἀπὸ τοῦ ἐβδόμου ἔτους οἱ ἄρρηνες ἐν κοινοῖς συσσιτίοις εἰσιτίζοντο¹ καὶ ἐτρέφοντο συνήθως μέλανι ζωμῷ. Ὁ δὲ μέλας ζωμὸς μελαίνης χροᾶς² ἦν παρασκευαζόμενος ἐκ χοιρείου κρέως καὶ αἵματος.

Καθ' ἡμέραν δ' ἐν ὑπαίθρῳ γυμναζόμενοι ὑπὸ τῶν γυμναστῶν τῷ μὲν σώματι ἐρρωμένοι³ ἐγίγνοντο, τῇ δὲ ψυχῇ μεγαλόφρονες. Εἰθιζόντο δ' ὑπὸ τῶν ὀμηλικῶν καὶ εἰς τὸ κλέπτειν. Τοῖς συλλαμβανομένοις δ' ὁμῶς ὡς ἄφροσι⁴ ποινὴ ἐπεβάλλετο: οὕτω δ' ἐπιστήμονες⁵ τῶν πολεμικῶν ἐγίγνοντο. Τοῖς δὲ πατρίοις νόμοις ἐπέ-

θοντο και μνήμονες⁶ ἦσαν τῶν Λυκούργου θεσμίων· οἱ δ' ἐπιλανθάνομενοι⁷ τούτων ἐκολάζοντο ὑπὸ τῶν ἀρχόντων. Ὅμοίως τοῖς νέοις και αἱ παρθένοι ἐγυμνάζοντο.

Ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οἱ Σπαρτιαῖται ἐσεμνύνοντο και μάκαρας και εὐδαίμονας ἑαυτοὺς⁸ ἐλογίζοντο. Πάντας τοὺς νέους τέκνα τῆς αὐτῆς πατρίδος ἐνόμιζον. Οἱ δ' εἴλωτες ἐν Λακεδαιμόνι τοὺς ἀγροὺς τῶν Σπαρτιατῶν εἰργάζοντο και ὑπέμενον πολλὰ δεινά. Διὸ τάλανες⁹ και κακοδαίμονες ἦσαν.

B'. Ἀγωγή τῶν νέων ἐν Σπάρτῃ.

X Οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἐπαίδευον οὐδ' ἔτρεφον τοὺς παῖδας, ὡς ἐβούλοντο. Ἀπὸ τοῦ ἐβδόμου ἔτους κατὰ τοὺς Λυκούργου νόμους ἢ πόλις παρελάμβανε τὰ τέκνα τῶν Σπαρτιατῶν και κατελόχιζεν¹ αὐτὰ εἰς ἀγέλας². Ἔταττε δ' αὐτοῖς ἀρχοντα τὸν διαφέροντα τῇ φρονήσει και τὸν θυμοειδῆ³ ἐν τῇ μάχῃ. Πρὸς τοῦτον οἱ νέοι ἀπέβλεπον αἰεὶ και προθύμως ἐπραττον τὰ ὑπ' αὐτοῦ παραγγελλόμενα. Οἱ δὲ πρεσβύτεροι τοῖς παιδίοις παίζουσι ἐπέβλεπον. Γράμματα δ' ὀλίγα ἐδίδασκον τοὺς νέους, ὅσα ἢ χρεῖα⁴ ἐπέβαλλεν αὐτοῖς· ἢ δ' ἄλλη παιδεία ἐγίγνετο πρὸς τὸ ἀρχεσθαι καλῶς.

Συμπρ. ἐπιτ 32. Κίμων ὁ Ἀθηναῖος. Σπ.

Κίμων ἐπιφανοῦς πατὴρ ἦν· υἱὸς γὰρ τοῦ εὐκλεοῦς¹ στρατηγοῦ Μιλτιάδου² ἦν. Οὐ μόνον δὲ ἐπιφανῶν και εὐγενῶν γονέων ἦν, ἀλλὰ και αὐτὸς ἐπιεικῆς³ τῷ δήμῳ ἦν. Οὗτος τοῖς Ἀθηναίοις συνεβούλευσε τριήρεις⁴ κατασκευάσαι· τριήρων γὰρ ἔνδειαν εἶχον. Αὐτῷ δ' ὄντι εὐγενεῖ και ἐπιεικεῖ και οἱ Ἀθηναῖοι εὐμενεῖς ἦσαν.

X Τὰ Κίμωνος ἔργα ἐν τῷ πρὸς Πέρσας πολέμῳ περιφανῆ και εὐκλεᾶ ἦν· στρατεύσας γὰρ ἐπὶ βασιλέα μετὰ νίκας πολλὰς τὴν εὐκλεᾶ Κιμώνειον εἰρήνην συνάπτει. X Ἐκ τῆς στρατηγίας Κίμων δαφιλῆ τὰ ἀγαθὰ ἔχων ἀνήλισκεν⁵ εἰς τοὺς πολίτας· οἱ ἀγροὶ γὰρ

αὐτοῦ πλήρεις ὀπωρῶν καὶ εὐώδων ἀνθέων ἦσαν. Τούτων τοὺς φραγμοὺς κατέλυσεν, ὥστε οἱ πολῖται ἐλάμβανον ἄνθη καὶ ὀπώρας. Τοῖς δ' ἐνδεέσι τῶν πολιτῶν εἶχε τράπεζαν πλήρη πολυτελῶν ἐδεσμάτων⁶.

Αὐτῷ δ' εἰς τὴν ἀγορὰν πορευομένῳ δύο νεανίσκοι συνείποντο ἀμπεχόμενοι⁷ καλῶς. Οὗτοι πρὸς τοὺς πένητας διημεῖοντο⁸ τὰ ἱμάτια.

33. Γεωργοῦ παῖδες.

Γεωργός τις πολλοὺς ἀγροὺς καὶ πολλὰς ἀμπελοὺς εἶχε· πολλοὶ δὲ καὶ μεγάλοι κῆποι ἦσαν αὐτῷ. Ἐγεμον δ' οὗτοι πολλῶν καρπῶν καὶ εὐτυχῆς διὰ τοῦτο ἐνομιζέτο· πολλὰ γὰρ τάγαθὰ εἶχεν. Ὅντως δ' ὅμως δυστυχῆς ἦν· οἱ γὰρ παῖδες αὐτοῦ ἐκ πολλοῦ χρόνου ἤριζον καὶ αἴτιοι μεγάλης δυστυχίας τῷ οἴκῳ ἦσαν.

Ἐπειδὴ δ' ὁ γέρον καὶ ἡ μήτηρ πρᾶοι¹ ἦσαν πρὸς τοὺς παῖδας, οὗτοι τοὺς τε ἀγροὺς οὐκ ἐθεράπευον καὶ ἐν ὁμονοίᾳ οὐ διηγόν. Αἰσθανόμενος δ' ὁ γέρον τὸ τέλος τοῦ βίου ἐγγὺς λέγει τοῖς παισίν· «Ὁ παῖδες, ἕως μὲν ὑγιῆς ἦν, μετὰ πολλοῦ καὶ μεγάλου πόνου τοὺς ἀγροὺς ἐθεράπευον καὶ πολλὰ τάγαθὰ εἶχομεν. Νῦν δ' αἰσθάνομαι τὸ τέλος τοῦ βίου ἐγγύς. Ἐν τοῖς ἀγροῖς μέγαν θησαυρὸν ἔχω. Ἐὰν τούτους θεραπεύσητε, εὐρήσετε τὸν θησαυρὸν».

Τῷ ὄντι δ' οἱ παῖδες μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς πᾶσαν τὴν ἀμπελον καὶ τοὺς ἀγροὺς ἐν ὁμονοίᾳ ἐθεράπευσαν, θησαυρὸν δ' ὅμως οὐχ ἠύρισκον· οἱ δ' ἀγροὶ καὶ ἡ ἀμπελος διὰ τοῦτο πολὺν τὸν καρπὸν παρεῖχον. Ἐκ τούτου οἱ παῖδες ἐν ὁμονοίᾳ διηγόν καὶ ἐν πολλοῖς ἀγαθοῖς ἦσαν.

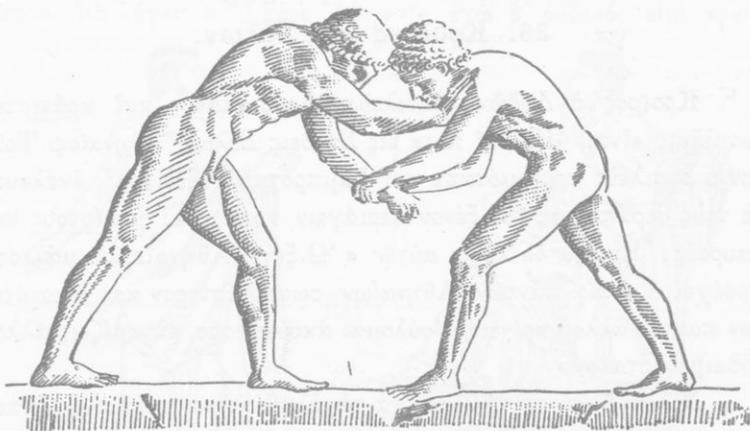
34. Ἡ γυμναστική.

Ἡ γυμναστικὴ ἀσκησις λαμπρὰ τοῦ σώματος καὶ τοῦ πνεύματός ἐστι. Οἱ δ' εὐ τὰ σώματα ἔχοντες ἀεὶ ὑγιαίνουν καὶ ἡδέως

τὸν βίον διάγουσι· πρῶ¹ τε γὰρ ἐκ τοῦ ὕπνου ἐγείρονται καὶ ἀσμένως ἐσθίουσι καὶ πίνουσι, πολὺ δ' ἔτι εὐχαρίστως καθεύδουσιν.

Οὕτω τὸ μὲν σῶμα αὐτῶν οὐδέποτε κακῶς ἔχει², τὸ δὲ φρόνημα αἰεὶ εὐγενές ἐστιν, ὥστε εὐσεβῶς μὲν πρὸς τοὺς θεοὺς, εὐπρεπῶς δὲ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους, φιλοφρόνως δὲ πρὸς τοὺς ἀδυνάτους ἔχουσι. Ἐν δὲ τοῖς πολεμικοῖς ἀγῶσι πάνυ ἀνδρείως μάχονται καὶ τῇ πατρίδι ὑπουργίαν³ προσφέρουσι.

Διὰ ταῦτα ὑπὸ πάντων τῶν πολιτῶν γεραίρονται καὶ τὸν λοιπὸν βίον σεμνῶς διάγουσι καὶ ἀποθνήσκοντες δόξαν τοῖς υἱοῖς κα-

ταλείπουσι. Τοῖς δ' ἀσθενῶς τὸ σῶμα ἔχουσι καὶ λήθη καὶ ἀθυμία καὶ μανία πολλάκις ἐγγίγνονται.

35. Κῦρος ὁ νεώτερος.¹ Οχ.

Κῦρος ὁ νεώτερος ἦν βασιλικώτατος καὶ ἀξιότατος πάντων τῶν Περσῶν εἰς τὸ ἄρχειν. Παῖς ἔτι ὢν, ὅτε σὺν τῷ πρεσβυτέρῳ ἀδελφῷ ἐπαιδεύετο, δικαιοτέρος καὶ σωφρονέστερος αὐτοῦ ἐνομίζετο. Τῶν δ' ἡλικιωτῶν¹ αἰδημονέστατος² ἦν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις ἐπειθέτο προθυμότερον τῶν ὑποδεεστέρων³. Ἐπειτα δὲ φιλιπ-

πότατος ἦν⁴. ἔκρινον δ' αὐτὸν καὶ τῆς τοξικῆς καὶ τῆς ἀκοντίσεως φιλομαθέστατον εἶναι καὶ μελετηρότατον. Ὅτε δ' ἐν ἡλικίᾳ ἦν, φιλοθηρότατος⁵ καὶ φιλοκινδυνότατος ἦν καὶ τοῖς μὲν φίλοις πραύτατος, τοῖς δ' ἐχθροῖς τραχύτατος καὶ φοβερώτατος ἀνταγωνιστῆς ἦν.

Σατράπης δὲ τῆς Λυδίας ὣν ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ ἄρχων ἰκανώτατος καὶ ἐγκρατέστατος γίγνεται. Πᾶσαι δ' αἱ πόλεις προθύμως ἐπειθοντο αὐτῷ καὶ εὐδαιμονέστεραι ἢ πρὶν ἦσαν καὶ πάντες δ' οἱ φίλοι πιστότεροι αὐτῷ ἦσαν.

36. Κροῖσος καὶ Σόλων.

Κροῖσος ὁ Λυδῶν¹ βασιλεὺς πλουσιώτατος καὶ κράτιστος² ἐνομιζέτο εἶναι. Ἦκε δὲ ποτε εἰς Σάρδεις Σόλων Ἀθηναῖος. Τοῦτον ὁ βασιλεὺς προθυμότατα καὶ λαμπρότατα ἐξένισεν³, ἐκέλευσε δὲ τοὺς θεράποντας τὸν ξένον περιάγειν κατὰ τοὺς μεγίστους θησαυρούς. Ἐπειτα δὲ λέγει αὐτῷ· « ὦ ξένη Ἀθηναίε, σὺ μάλιστα προέχεις³ σοφίᾳ πάντων Ἀθηναίων, σωφρονέστερον καὶ δικαιοτέρον παντὸς ἄλλου κρίνεις. Βούλομαι ἀκούειν σου, εἰ νομίζεις ἄλλον εὐδαιμονέστατον ».

Σόλων δ' οὐ τὰ ἡδίων, ἀλλὰ τὰ ἀληθέστερα προκρίνων ἀποκρίνεται· « Οὐκ αἰεὶ οἱ τύραννοι εὐδαίμονές εἰσιν· οὗτοι γὰρ τῶν μεγίστων μὲν ἀγαθῶν ἐλάχιστα μετέχουσι, τῶν μεγίστων δὲ κακῶν πλεῖστον μεταλαμβάνουσιν. ~~Ἐγὼ~~ πλέον σοῦ μακαρίζω τοὺς παῖδας τῆς Ἀργείας ἱερείας Κλέοβιν καὶ Βίτωνα. Οὗτοι πάντων τῶν Ἀργείων ἐρρωμενέστατοι ἦσαν καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσιν οὐδενὸς χειρότερους, ἄθλα δὲ πλεῖστα καὶ λαμπρότατα ἐλάμβανον. Διὸ καὶ εὐνοῦστατοι⁴ αὐτοῖς οἱ θεοὶ ἦσαν· οὕσης γὰρ ἐορτῆς τῇ Ἡρᾷ, ἐπεὶ οἱ βόες ἐκ τοῦ ἀγροῦ οὐ παρήσαν, οἱ νεανῖαι ἐλαύνοντες τὴν ἱερὰν ἄμαξαν μετὰ τῆς μητρὸς εἰς τὸ ἱερὸν κομίζουσι θάπτον τῶν βοῶν. Διὸ καὶ ἀρίστη ἢ τελευτῆ τοῦ βίου ἦν αὐτοῖς· δῶρον γὰρ μέγι-

στον και ἥδιστον πέμπουσιν οἱ θεοὶ θάνατον· μετὰ γὰρ τὴν ἑορτὴν νήδυμος⁵ ὕπνος καταλαμβάνει αὐτούς.»

Κροῖσος δὲ λέγει τὸ δεύτερον· « Ἐγὼ οὐκ εἰμι τῶν ἄλλων ; » Σόλων δ' ἀποκρίνεται· « Οὐχ ἤττον⁶ τούτων μακαρίζω Τέλλον τὸν Ἀθηναῖον. Τούτῳ παῖδες ἦσαν βέλτιστοι καὶ τελευτὴ τοῦ βίου ἦν αὐτῷ καλλίστη· στρατεύσας γὰρ ἐπὶ Μεγαρέας κάλλιστα ἀποθνήσκει. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι δημοσίᾳ θάπτουσι τοῦτον καὶ οὐδένα ἐν μείζονι τιμῇ εἶχον ».

Ἐπὶ τούτῳ τῷ λόγῳ χαλεπώτερον εἶχεν⁷ ὁ βασιλεὺς ἢ πρότερον. Διὸ λέγει· « ὦ ξένη Ἀθηναῖε, ἐγὼ δ' οὐδενός εἰμι κρεί-

των, οὐδ' εὐδαιμονέστερος;» Ὁ δὲ Σόλων λέγει· « ὦ βασιλεῦ, πλούτον μὲν ἔχεις πλείω καὶ δύναμιν μείζω τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, πλείσται δ' ὅμως τύχαι τῷ ἀνθρώπῳ γίνονται μέχρι τῆς τελευτῆς. Ὁ θάνατος δὲ μόνον ἐλέγχει ταύτας ἀκριβέστερον παντός ἄλλου. Ἐὰν μέχρι τέλους τοῦ βίου εὐδαιμονέστατος διάγῃς, τότε καὶ σὲ λέξω εὐδαίμονα ».

Handwritten signature or mark.

37. Εὐχὴ Καμβύσου πρὸς Κῦρον τὸν πρεσβύτερον.

Κῦρος ἄγοντι τὸν στρατὸν ἐπὶ στρατείαν ὁ πατὴρ ἤρχετο¹ λόγου· « ὦ παῖ, εὐμενεῖς σοι εἶεν οἱ θεοὶ καὶ ἄγοιέν² σε ἐπὶ τὴν στρατείαν εὐμενῶς καὶ ἀεὶ πέμποιέν σοι οἰωνοὺς καλοὺς καὶ γιγνώσκεις τὰ οὐράνια σημεῖα. Ταῦτα δὲ γιγνώσκων πράττοις τὰ ἄριστα καὶ μηδέποτε ἔνδεια³ μάντεων εἶη σοι ». Κῦρος δ' ἀποκρίνεται· « Εἴθ' ἐθέλοιεν οἱ θεοὶ εὐμενεῖς ἡμῖν εἶναι καὶ συμβουλεύειεν τοῖς σημεῖοις τὰ ἄριστα. Καὶ ὑμεῖς δ' ὑγιαίνετε καὶ εὖ πράττοιτε⁴ μέχρι τῆς ἐπανόδου ἡμῶν. Εἴθε δὲ σημαίνοιεν διοσημίας⁵ οἱ θεοὶ ὑμῖν, ὅτε ἡμεῖς ἐπιτυχάνομεν ». Ταῦτα τοὺς θεοὺς ἐπηύχοντο γιγνώσκοντες ὅτι ἀνάγκη τοὺς ἀνθρώπους ἐπιμελεσθαι⁶ τῶν θεῶν, ὅταν εὖ πράττωσι καὶ μὴ ὅταν ἐν ἀπόρῳ ᾧσιν⁷.

38. Διάλογος Ξέρξου καὶ Δημοκράτου.

Ξέρξης πρὸ τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης κατάσκοπον ἔπεμπεν ἰδεῖν¹, ὅποσοι εἶεν οἱ Ἕλληνες καὶ τί πράττοιεν. Ἐν Θετταλίᾳ γὰρ ὧν ἤκουεν ὡς ἐνταῦθα οἱ Ἕλληνες ἡθροϊκότες εἶεν πολλὸν στρατὸν καὶ ὅτι ἡγεμόνες εἶησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι. Ὡς δ' ὁ κατάσκοπος ἐπλησίασε πρὸς τὸ στρατόπεδον, ἐπυνθάνετο ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔξω τοῦ τείχους εἶησαν.

Ἐνταῦθα δ' οὗτοι ἐγυμνάζοντο καὶ ἐκτενίζοντο, Λεωνίδας δὲ τούτοις ἔλεγεν· « Ἄνδρες στρατιῶται, σφίζετε τὴν πατρίδα ἀποθνήσκοντες ὑπὲρ αὐτῆς· οὕτω γὰρ ἂν² ἀποτρέψαιτε τὸν τῶν βαρβάρων κίνδυνον ». Ταῦτα Ξέρξης ἀκούων καὶ θαυμάζων μετεπέμπετο³ Δημόκρατον τὸν Λακεδαιμόνιον καὶ ἔλεγεν αὐτῷ, τί ὁ κατάσκοπος εἰρηκῶς εἶη· « Ἐγὼ μὲν, ὦ βασιλεῦ, ἔλεγον σοι καὶ πρότερον ὅτι οἱ ἄνδρες οὗτοι κωλύσειεν ἡμᾶς διαβαίνειν τὴν στενωπὸν. Καὶ νῦν δὲ λέγω ὅτι ἐπὶ πᾶν ἤξουσι⁴ περὶ τῆς νίκης· εἰ μὴ τὸ πρᾶγμα οὕτως ἔχοι, νομίζοις ἂν με φεύσθην ». Ταῦτα δ' ὁμοῦ λέ-

γων οὐκ ἔπειθε Ἐβέρην. Διὸ ἐπιλέγει· « ὦ βασιλεῦ, εἰ μὴ ἀληθεύσαιμι, θανάτῳ κολάσαις ἄν με ».

Ἰουλιανός. 39. Λέων καὶ ἀλώπηξ.

Ἄσφ β

Ἄσφ
 Χ Λέων ἐπιτυχῶν¹ λαγωῶν καθέδοντι τοῦτον ἐβούλετο καταφάγειν. Μεταξὺ δ' ἔλαφον παρελθοῦσαν ἰδὼν ἐκείνον ἀπέλυσε καὶ τῇ ἐλάφῳ ἐπέδραμεν· ἐνόμιζε γὰρ πλείονα τροφήν ἔξειν, ἐὰν τὴν ἔλαφον συλλάβῃ. Χ

Ὁ μὲν οὖν λαγῶς ἀκούσας τῶν φόφων² ἔφυγεν· ὁ δὲ λέων ἐπιδραμὼν τῇ ἐλάφῳ καὶ ἀποκαμῶν³ οὐχ οἶός τ' ἦν ταύτην καταλαβεῖν. Διὸ ταύτην καταλιπὼν ἐπὶ τὸν λαγῶν ἐπανήλθε λογιζόμενος· « Εὐροίμι τὸν λαγῶν· ἱκανόν μοι ἐστὶν ἐν τῷ παρόντι οὗτος ». Ἐπει δ' ὄμωσ τὸν λαγῶν οὐχ ἤυρεν, εἶπε· « Δίκαια ἔπαθον, ὅτι ἔλαθον⁴ καὶ τὴν ἐν χερσὶ βορὰν⁵ ἀπολέσας ».

Ἀλώπηξ δὲ παρατυχοῦσα εἶπεν αὐτῷ· « Μάθε ὡς ἄφρων εἶ· τὸ γὰρ ὑπάρχον ἀγαθὸν περιδῶν⁶ ἐπὶ ἀβεβαίαν ἐλπίδα ἔδραμες ».

Ἐπιφανής (40) Φύσις τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός.

Ὁ θεὸς ἐπέταξε τὴν γυναῖκα μὲν ἔχειν τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ, τὸν δ' ἄνδρα περὶ τῶν ἔξω φροντίζειν. Καὶ ὁ μὲν ἀνὴρ οἶός τ' ἐστὶν ὑπομένειν καὶ φύχῃ¹ καὶ θάληῃ² καὶ ὀδοιπορίας καὶ στρατείας, τὴν δὲ γυναῖκα οὐ νομίζομεν ἱκανὴν ἐπὶ τὰ τοιαῦτα ἔργα εἶναι.

Ἐπει δ' ἀνάγκη³ φυλάττεσθαι καλῶς τὰ ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς εἰσκομιζόμενα, ἡ γυνὴ ἀναγκάζεται ἐν τῷ οἴκῳ μένειν καὶ τὴν φροντίδα αὐτῶν ἔχειν. Διὸ λέγουσιν ἀγαθὴν γυναῖκα εἶναι τὴν περὶ πάντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ ἐπιμελομένην. Γινώσκων δ' ὁ θεὸς ὅτι πρὸς τὸ φυλάττειν εἰκός⁴ τὴν ψυχὴν φοβεράν⁴ εἶναι, πλείον μέρος τοῦ φόβου τῇ γυναικὶ ἢ τῷ ἀνδρὶ ἐφύτευσεν.

Ἴνα δ' ὁ οἶκος εὐδαίμων ἦ, ἀνάγκη¹ τοὺς γονεάς στέργειν μὲν ἀλλήλους, ἀνατρέφειν δὲ καὶ παιδεύειν τὰ τέκνα, ὥστε μηδὲν τῶν ἀναγκαίων ἐλλείπειν, ἀγαθοὺς δὲ πολίτας αὐτὰ γίγνεσθαι.

41. Ἀγησίλαος καὶ οἱ Θάσιοι.

Οἱ Θάσιοι πορευομένων τῷ Ἀγησίλῳ διὰ τῆς χώρας ἄλφιστα¹ καὶ χῆνας καὶ ὄψα² πολυτελεῖ ἔπεμψαν λέγοντες αὐτῷ· « Ἡμεῖς θαυμάζομεν σε τῆς ἀρετῆς καὶ ταῦτα δῶρά σοι οἱ ἄρχοντες πέμπουσιν, εἰς αὔριον δὲ πέμπουσι πλείονα ».

Ἀγησίλαος δὲ μόνα τὰ ἄλφιστα ἐλάμβανε, τὰ δὲ λοιπὰ ἐκέλευσε τοὺς κεκομικῶτας ἀπάγειν ὀπίσω. Ἐπειδὴ δ' οὗτοι ἐθαύμασαν ὅτι οὐ λαμβάνοι τὰ δῶρα, Ἀγησίλαος ἔλεξεν αὐτοῖς· « Ἐὰν ἐθίσω τοὺς στρατιώτας εἰς πολυτέλειαν, οὐδὲν τῶν εἰλώτων διοίσουσι³. τούτοις γὰρ προσήκει⁴ τὰ δῶρα καὶ οὐκ ἐλευθέρους ἀνδράσιν. Ἀπάγετε οὖν ταῦτα ὀπίσω καὶ λέξατε τοῖς ἄρχουσιν ὅτι ταῦτα οὐκ ἔστι χρήσιμα τοῖς στρατιώταις ».

Οἱ Θάσιοι ἀκούσαντες τῶν πρέσβειων καὶ ἔτι πλέον θαυμάσαντες τὸν ἄνδρα ἐκήρυξαν θεαίαις τιμαῖς θεραπεύειν αὐτόν. Ἐπεμψαν δὲ περὶ τούτου πρέσβεις πρὸς Ἀγησίλαον. Οἱ δ' ἔλεγον· « ὦ Ἀγησίλαε, οἱ τῆς πόλεως ἄρχοντες πεπόμφασιν ἡμᾶς λέγοντάς σοι ὅτι ἡ πόλις ἡμῶν ὡς θεὸν θεραπεύσει σε ». Ὁ δ' ἔλεγεν· « Ἄγετε καὶ πράξατε πρῶτον ὅ τι ἂν⁵ ὑμῖν λέξω. Ποιήσατε πρῶτον ὑμᾶς αὐτοὺς θεοὺς καί, εἰ τοῦτο πράξατε, λέξατε ἂν ὅτι καὶ τοὺς ἄλλους οἰοί τ' ἔστέ θεοὺς ποιῆσαι ».

42. Αἰνείου¹ εὐσέβεια.

Οἱ ἠγεμόνες τῶν Ἑλλήνων μετὰ τὴν Ἰλίου ἄλωσιν ἔλεγον τοῖς στρατιώταις· « Ἄνδρες στρατιῶται, φειδόμεθα τῶν ἀλίσκομένων² καὶ λογιζόμεθα, μὴ ἄδικα φαινόμεθα³ ἐργαζόμενοι· οὕτω γὰρ ἂν τοὺς θεοὺς εὐμενεῖς ἔχοιμεν καὶ ἀσφαλεῖς ἂν οἴκαδε δια-

πορευοίμεθα». Τοῖς δὲ Τρωσὶν ὀλοφυρομένοις ἔλεγον· « ὦ Τρῶες, νικηταὶ μὲν ἔσμεν, ἐπιτρέπομεν δ' ὑμῖν φέρεσθαι ὅ τι ἂν βούλησθε τῶν οἰκείων. Μὴ οὖν ὀδύρεσθε, ἀλλὰ κομίζεσθε⁴ ἓν τι τούτων καὶ φεύγετε».

Πάντες μὲν τότε οἱ ἄλλοι ἐκομίζοντό τι τῶν οἰκείων. Αἰνεΐας

δὲ μόνος τοὺς πατρώους θεοὺς λαβὼν ἔφερεν ἐπὶ τῶν ὤμων ὑπεριδῶν⁵ τῶν ἄλλων. Οἱ δ' Ἑλληγες ἠδόμενοι ἐπὶ τῇ τοῦ ἀνδρὸς εὐσεβείᾳ ἐπέτρεψαν αὐτῷ φέρεσθαι καὶ δεύτερον κτῆμα. Ὁ δὲ τὸν γέροντα πατέρα ἀναλαβὼν τοῖς ὤμοις ἀπῆλθεν.

Οἱ δ' Ἕλληνες ἐξεπλήττοντο οὐχ ἥκιστα⁶ ἐπὶ τούτῳ καὶ πάντα ἐπέτρεψαν λαμβάνειν. Οὕτω ἐν τιμῇ εἶχον τοὺς πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς γονέας εὐσεβεῖς γιγνομένους.

43. Λόγοι Ξενοφώντος πρὸς Ἕλληνας.

Οἱ Ἕλληνες μετὰ τὸν τῶν στρατηγῶν θάνατον χαλεπῶς ἔφερον, ὅτι ᾔοντο ἐν κινδύνῳ ἕσσεσθαι, καὶ ἄθυμοι διὰ τοῦτο ἦσαν. Ξενοφῶν δὲ τούτους ἀθροίζει καὶ εὐξάμενος τοῖς θεοῖς πρῶτον ἔλεγεν αὐτοῖς· « Ἄνδρες Ἕλληνες, πρὸ ὀλίγων ἔτι ἡμερῶν ἀντιταξάμενοι τοῖς πολεμίοις διεπράξασθε¹, ὥστε καὶ τὸ ὄνομα τῶν Ἑλλήνων φόβον τοῖς Μήδοις εἶναι. Καὶ τότε μὲν περὶ τῆς Κύρου ἀρχῆς ἠγωνίσασθε καὶ εἰς φυγὴν τοὺς πολεμίους ἐτρέψασθε, νῦν δὲ περὶ τῆς ἰδίας σωτηρίας ἀγωνιζόμεθα. Ἄφ' οὗ χρόνου ἐσπεισάμεθα² Τισσαφέρνει, ἐνομίσασμεν εἰρήνην ἡμῖν ἕσσεσθαι. Βασιλεὺς μέντοι τὰς σπονδὰς λέλυκε καὶ φυλάττεται ἡμᾶς ὡς πολεμίους. Φυλαξόμεθα οὖν καὶ ἡμεῖς τοὺς βαρβάρους καὶ μηκέτι τούτοις σπεισώμεθα· οὕτω δὲ τὸ λοιπὸν³ πορευσόμεθα διὰ πολεμίας τῆς χώρας, ἀλλ' ἀσφαλεῖς ἐσόμεθα καὶ διαπραξόμεθα εἰς Ἑλλάδα ἐλθεῖν. Εἰ δὲ καθ' ἡμέραν πορευόμεθα πλεῖον, ἀπαλλαξάμεθα ἂν πολὺ τοῦ στρατεύματος. Εἰ δ' ἄχθεσθε⁴, ὅτι ἡγεμῶν ἡμῖν οὐκ ἔσται Τισσαφέρνης, σκέψασθε, εἰ συμφέρει ἡμῖν ἡγεμόνα ἔχειν τὸν ἐργασάμενον ἡμᾶς κακὰ. Παύσασθε οὖν πιστεύοντες τοῖς βαρβάροις καὶ ψηφίσασθε⁵ κατακαῦσαι τὰς ἀμάξας, ἵνα μὴ ἐμποδῶν⁶ ἡμῖν ὦσι. Κελεύω δὲ πρῶτον εὐξασθαι τοῖς θεοῖς εὐμενεῖς ἡμῖν εἶναι. Ἐπιτήδεια δέ, ὡς μανθάνω, ἐλπίζω ἡμᾶς εὐρήσσεσθαι ἐν τῇ ἐγγυὲς χώρᾳ ».

Ἀκούσαντες οἱ στρατιῶται καὶ ψηφισάμενοι ταῦτα ἀπήλθον ἐπὶ τὰς σκηνάς.

44. Θάνατος Σωκράτους¹.

Πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου πολλοὶ τῶν μαθητῶν συνηθροισμένοι ἦσαν ἐν τῷ πρὸ τῆς φυλακῆς χώρῳ.

Σωκράτης δ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς ἀνεπέπαυτο λαμπρῶς καὶ οὐδὲν ἔτετάρακτο. Ἄμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ εἰσῆλθον διὰ τῆς πρὸς βορρᾶν τετραμμένης πύλης πολλοί, μεταξὺ δὲ καὶ οἱ παῖδες κεκομισμένοι ἦσαν. Σωκράτης δὲ πρὸς τοὺς ἠθροισμένους ἔλεγεν· « Ἄνδρες φίλοι, ἅπαντα τὸν βίον πεπολίτευμαι² σωφρόνως καὶ ἀξίως τῆς πόλεως. Διδάσκων τοὺς νέους καὶ προάγων αὐτοὺς ἐπ' ἀρετὴν οὐδεπώποτε πέπραγμαί μισθόν³ αὐτοὺς νομίζων οὕτω τὰ ὑπὸ τῶν θεῶν τεταγμένα μοι πράττειν. Ἦσθάνομην δ' ὅτι οὐδενὶ τρόπῳ ἀποτετραμμένος ἂν εἶην τούτου. Διὸ καὶ ὑμεῖς μηδέποτε παύσασθε πολιτευόμενοι δικαίως· ἐάν γάρ οὕτω πεπαιδευμένοι ἦτε, ὠφέλιμοι τῇ πολιτείᾳ ἔσεσθε ».

Ταῦτα αὐτοῖς εἶπεν.

Εὐθὺς δὲ μετὰ τοῦτο ἔλεξεν· « Ἄλλ', ὦ Κρίτων, ἐνεγκέτω τις τὸ φάρμακον, εἰ τέτριπται ». Καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐν κύλικι τὸ φάρμακον τετριμμένον ἤνεγκε τῷ Σωκράτει. Καὶ οὗτος μὲν ἐξέπιεν⁴ ἡρέμα τοῦτο, πολλοὶ δὲ τῶν παρόντων ἐγκεκαλυμμένοι τὸ πρόσωπον ταῖς χερσὶν ἀπέκλειον. Ὁ δ' ἐπειδὴ τὰ σκέλη ἠσθάνετο βαρυνόμενα, ὑπτίως κατεκλίνετο. Ὁ δ' ἄνθρωπος διατρίψας συχρὸν⁵ χρόνον ἐξεκάλυψεν αὐτὸν — ἐνεκεκάλυπτο γάρ· — Κρίτων δ' ἰδὼν αὐτὸν νεκρὸν συνέκλεισε τὸ στόμα καὶ τοὺς ὀφθαλμούς.

45. Ἡρακλῆς ἔφηβος.

Ἡρακλῆς ἔφηβος γενόμενος ἐν ἀπορίᾳ ἦν, ποίαν ὁδὸν ἐπὶ τὸν βίον τράποιτο¹, τὴν δι' ἀρετῆς ἢ τὴν διὰ κακίας. Ἐγένετο οὖν ἔξω τῆς πόλεως καὶ ἐνταῦθα τῷ Διὶ ἠϋχετο λέγων· « Ζεῦ πάτερ, γενοῦ μοι βοηθός, ἵνα τὴν ἀρίστην τράπωμαι καὶ ὠφέλιμος τοῖς ἀνθρώποις γένωμαι ».

Αἴφνης ἐπιφαίνεται γυνή τὰ μάλιστα κεκαλλωπισμένη. Αὕτη προσγενομένη² τῷ Ἡρακλεῖ λέγει· « Ἐπιυθόμην, ὦ Ἡράκλεις, ὅτι ἐν ἀπορίᾳ εἶ, ποῖαν ὁδὸν ἐπὶ τὸν βίον τράπη. Ἐὰν ἐλγῆ³ ἐμὲ καὶ ἐπίσπῃ⁴ μοι, ἄξω σε τὴν ἡδίστην καὶ ῥάστην ὁδόν· πάντα δὲ τὰ-γαθὰ ἔξεις ἀπονώτατα. Οὐδεὶς δὲ φόβος, μὴ γένηται ποτε ἀπορία⁵ τούτων· παρέχω γὰρ τοῖς συνοῦσιν ἐμοὶ τὴν ἐξουσίαν εὐρίσκεισθαι τὰ ἀγαθὰ πανταχόθεν καὶ διὰ κλοπῆς ».

Ἐν τούτῳ ἐπιφαίνεται μακρόθεν δευτέρα γυνή. Αὕτη ἀφικό-μένη πλησίον τῷ Ἡρακλεῖ λέγει· « Ἐγώ, ὦ Ἡράκλεις, ἤκω πρὸς σε οὐκ ἄπειρος οὔσα τῶν γονέων καὶ γιγνώσκουσα τὴν ἀγαθὴν φύσιν καὶ παιδείαν ἐκ παιδός. Ἐλπίζω δέ, εἰ τράποιο τὴν πρὸς ἐμὲ ὁδόν, γενέσθαι ἄν σε ἀγαθὸν ἐργάτην τῶν σεμνῶν καὶ τῶν καλῶν. Ἐπιλαθοῦ τῶν ἡδέων ταύτης λόγων καὶ ἐλοῦ ἐμέ, ἵνα ἀ-γαθὸς ἀνὴρ γένη ». Ἡρακλῆς δ' ἤρετο, πῶς ταύτας ὀνομάζουσι. Πυθόμενος δ' ὅτι ἡ μὲν πρώτη Κακία, ἡ δὲ δευτέρα Ἀρετὴ ὀνο-μάζονται, εἶλετο τὴν Ἀρετὴν καὶ ἀνὴρ ἔνδοξος ἐγένετο.

46. Ἀρπαγὴ Περσεφόνης.

Περσεφόνη θυγάτηρ Δήμητρος ἦν. Παιδευθεῖσα δὲ καὶ ἀνατρα-φείσα ὑπ' αὐτῆς λαμπρῶς καλλίστη καὶ σωφρονεστάτη τῶν παρθέ-νων ἐγένετο. Ταύτην Πλούτων¹ γυναῖκα ἠβουλήθη λαβεῖν.

Πορευθεὶς οὖν πρὸς τὸν Δία, τὸν ἀδελφόν, εἶπεν αὐτῷ· « Ζεῦ, βούλομαι Περσεφόνην γυναῖκα λαβεῖν. Ἐὰν μὴ ἡ Δημήτηρ πει-σθῆ, ἀναγκασθήσομαι ταύτην ἀρπάσαι ». Ἔλεγε δ' ὅτι τοῦ ἔργου τούτου οὐδέποτε ἀπαλλαγῆσοιτο². Ζεὺς δὲ πεισθεὶς ἐπιτρέπει τοῦ-το τῷ Πλούτωνι.

Συλλεγεῖσαι οὖν ποτε αἱ παρθέναι εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐπορεύθη-σαν ἄνθη συλλέξουσαι. Περσεφόνη δ' ἀπαλλαγεῖσα τῶν ἄλλων συνήθροισεν ἄνθη. Αἴφνης ἡ γῆ διασχιθεῖσα τὴν Περσεφόνην

κατέπιε· πράγματι δ' ὅμως αὕτη ὑπὸ Πλούτωνος ἀρπαγείσα εἰς Ἄδου³ ἤχθη.

Αἱ ἄλλαι παρθέναι διασωθεῖσαι οὔκαδε ἐνόμισαν ταύτην εἰς βάραθρον κατακρημισθῆναι. Δημήτηρ δὲ νυκτὸς καὶ ἡμέρας περιάγουσα ἀνημμέναις λαμπάσι τὴν θυγατέρα οὐχ ἠύρισκεν.

10 ρ • (Ἐπεὶ δ' ἐμηνύθη αὐτῇ ὑπὸ ἐρμηνέων ὅτι Περσεφόνη ὑπὸ Πλούτωνος ἀρπαγείη, προσῆλθε τῇ Διὶ κλαίουσα καὶ εἶπεν αὐτῇ· «Ζεῦ πάτερ, πῶς ἂν ἴσθειν καὶ τερφθεῖν ἐν τῷ βίῳ, εἰ τὸ λοιπὸν ἀναγκασθεῖν διάγειν ἄνευ τῆς θυγατρὸς;» Ζεὺς δὲ μεταπεμφάμενος Πλούτωνα λέγει αὐτῷ· «ᾠ Πλούτων, ἡ Περσεφόνη τὸ ἥμισυ μὲν τοῦ ἔτους μενέτω παρὰ σοί, τὸ δ' ἕτερον παρὰ τῇ μητρὶ. Πορεύθητι οὖν, Περσεφόνη, πρὸς τὴν μητέρα.»

Οὕτω Ζεὺς νομίσας τὸν τε Πλούτωνα ἠσθήσεσθαι καὶ τὴν Δήμητρα ἀνακουφισθῆσεσθαι τὰ κατὰ Περσεφόνην ἔταξεν. γν

47. Μειράκιον Ἐρετρικόν.

Μειράκιον¹ Ἐρετρικὸν διέτριψε παρὰ Ζήνωνι² τῷ φιλοσόφῳ, ἕως εἰς ἄνδρας ἀφίκετο. Ὑστερον δ' οὗτος εἰς Ἐρέτριαν ἦλθεν. Ὁ δὲ πατὴρ ἤρετο αὐτόν, εἰ μάθοι σοφὸν τι ἐν τῇ τοιαύτῃ διατριβῇ³ παρ' ἐκείνῳ τῷ φιλοσόφῳ. Ὁ δ' ἔφη δεῖξειν τοῦτο. Ὅτε γὰρ ποτε ὁ πατὴρ ὠργίσθη αὐτῷ καὶ τέλος ἔπαισεν⁴ αὐτόν, ὅδε ἡσυχίαν ἄγων⁵ εἶπεν· «ᾠ πάτερ, τόδε μεμάθηκα· τοιοῦτός σοι εἶναι, ὥστε σοι τηλικούτῳ⁶ ὄντι μηδέποτε ἀγανακτεῖν· εἰ γὰρ τὰ αὐτά⁷ σοι καὶ ἐγὼ ἔπραττον, κακὸς ἂν υἱὸς ἦν⁸». Ὁ δὲ πατὴρ ἐπὶ τῷ τοιούτῳ τοῦ παιδὸς τρόπῳ ἤσθη καὶ εἶπεν· «Ἄληθῶς θαυμάζω ἐκείνον τὸν φιλόσοφον, ὅτι τοιαῦτα μαθήματα περὶ τοὺς γονεάς ἐδιδάξατό σε· ταῦτα γὰρ ἐστὶ ὁ κάλλιστος κόσμος⁹ τῶν νέων.

48. Δερκυλίδας¹ και Μειδίας².

Μειδίας φονεύσας τὴν μητέρα τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Μανίαν κύριος τῆς Αἰολίδος ἐγένετο καὶ ἐν τῇ τῶν Γεργιθίων ἀκροπόλει μετὰ τῆς ἑαυτοῦ φρουρᾶς διέμενεν. Ὅτε οὖν Δερκυλίδας τὴν Αἰολίδα καὶ Γέργιθα κατέλαβεν, ἐβούλετο κολάσαι³ Μειδίαν ἐπὶ τῇ τῆς Μανίας θανάτῳ. Πρὸς τοῦτο ἔταξε⁴ μὲν τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας περὶ τὰ τείχη, αὐτὸς δὲ σὺν τῷ Μειδίᾳ εἰσηλθεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ἔνθα τῇ Ἀθηναῖ ἔθυσε. Μειδίας δὲ προαισθημένος κακὰ τοῖς ἑαυτοῦ λέγει τῷ Δερκυλίδᾳ· « Ἐγὼ, ὦ Δερκυλίδα, ἀπέρχομαι οἴκαδε παρασκευάσων ξενία σοι καὶ τοῖς σοῖς στρατιώταις ». Δερκυλίδας μέντοι λέγει· « Οὐ μὰ Δία· αἰσχροὺν γὰρ ξενίζεσθαι⁵ ἐμὲ καὶ τοὺς ἐμοὺς στρατιώτας ὑπὸ σοῦ καὶ τῶν ὑμετέρων· ἡμεῖς γὰρ ἐθύσαμεν τῇ θεᾷ· μένε παρ' ἡμῖν. Ἔως δ' ἂν τὸ δεῖπνον ὑπὸ τῶν ἡμετέρων παρασκευάζηται, ἐγὼ καὶ σὺ τὰ δίκαια διασκεψόμεθα⁶ ». Ἐπεὶ δ' ἐκαθέζοντο, λέγει Δερκυλίδας· « Οἱ ἡμέτεροι, ὦ Μειδία, καταλείπουσι τὴν σφετέραν οὐσίαν τοῖς ἑαυτῶν υἱοῖς· ὑμεῖς δὲ καὶ οἱ ὑμέτεροι τί πράττετε; Σὲ ὁ πατὴρ ἄρχοντα τοῦ σοῦ οἴκου κατέλιπε καὶ τῶν σῶν οἰκιῶν καὶ νομῶν⁷; » « Μάλιστα », εἶπεν ὁ Μειδίας. Καταλέγοντος⁸ δὲ Μειδίου τὰ κτήματα ἀπέγραφον⁹ οἱ περὶ Δερκυλίδαν. Ἐπεὶ δ' ἀπεγέγραπτο πάντα, λέγει ὁ Δερκυλίδας· « Μανία δὲ τίνος ἦν; » Οἱ δὲ παρόντες εἶπον « Φαρναβάζου ». « Οὐκοῦν », εἶπεν ὁ Δερκυλίδας, « καὶ τὰ ἐκείνης ἡμέτερα ἂν εἶη, ἐπεὶ νικηταὶ ἐσμεν » Οὕτω Δερκυλίδας τὸν τῆς Μανίας θάνατον ἔχων αἰτίαν τὴν ἀρχὴν τὸν Μειδίαν ἀφείλετο καὶ κύριος τῆς Αἰολίδος ἐγένετο.

49. Λόγος Κύρου τοῦ πρεσβυτέρου πρὸς τοὺς στρατιώτας.

Κῦρος ὁ πρεσβύτερος στρατειῶν ἐπὶ Λυδίαν τοὺς στρατιώτας ὡδε ἐθάρρυνεν¹· « Ἄνδρες φίλοι, γιγνώσκετε δήπου² ὅτι ὑμᾶς

καὶ ἀγαπῶ καὶ τιμῶ, ἐπεὶ καὶ ὑμεῖς τιμᾶτε καὶ ἀγαπᾶτέ με. Ἐκ παιδῶν ἠγάπων καὶ ἐτίμων ὑμᾶς· ἐώρων γὰρ ὅτι ἐγκρατεῖς³ εἶητε εἰς τὸ πεινῆν καὶ διψῆν· οὐδεὶς γὰρ ὑμῶν ἔπινεν, εἰ μὴ διψῶν, οὐδ' ἤσθιεν, εἰ μὴ πεινῶν. Πρὸς δὲ λογίζομαι ὅτι ἐτολμᾶτε πάντα κίνδυνον ὑπομένειν καὶ πάντα τρόπον ἠύρισκεσθε, ὥστε ἐργάται ἀγαθῶν ἔργων γενέσθαι. Ὅμοίως δὲ καὶ νῦν ὁρῶ ὅτι τὰ πολεμικὰ ἀγαθοὶ ἄνδρες ἐστέ· τοὺς γὰρ πόνους τοῦ ζῆν ὑπομένετε, ἐν δὲ τοῖς κινδύνοις οὐκ ἀποδειλιᾶτε, οὐδέποτε δ' ὁ ὕπνος νικᾷ⁴ ὑμᾶς. Ἐὰν οὖν καὶ νῦν μὴ ἀποδειλιῶμεν, βεβαίαν τὴν νίκην ἔξομεν. Ὅρμῶμεν οὖν προθύμως ἐπὶ τοὺς πολεμίους· οὕτω νικῶμεν ἂν αὐτούς. Ἐγὼ δ' ἂν ὑμᾶς ὁρῶ τολμῶντας, ἀγαθὸς ἠγεμῶν ἔσομαι καὶ ἀμείψω ὑμᾶς. Τολμᾶτε οὖν καὶ νικᾶτε τοὺς πολεμίους· οὕτω τιμᾶτε ἂν τὴν πατρίδα».

Ταῦτ' εἰπὼν ἔθυσσε τοῖς θεοῖς καὶ εὐθύς ἐπὶ τὴν Λυδίαν ἦγε τὴν στρατιάν.

50. Τυρταῖος.

Λακεδαιμόνιοι ἠττώμενοι¹ ἐν τῇ πρὸς Μεσσηνίους πολέμῳ πολὺ ἠνιῶντο². Ἐπεὶ οὖν τὰ πάντα μηχανώμενοι οὐδὲν ἤνυον, μετεπέμφαντο παρ' Ἀθηναίων βοήθειαν. Οἱ δὲ τὸν μέγα παρ' αὐτοῖς τιμώμενον καὶ ἀγαπώμενον ποιητὴν Τυρταῖον ἔπεμφαν.

Ὁ δ' εἰς Λακεδαίμονα ἔλθων ἐπειράτο³ τοὺς στρατιώτας ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐπάγειν λέγων αὐτοῖς· « Ἄνδρες στρατιῶται, μὴ ἐν τῇ πολέμῳ ἀνιάσθε καὶ δειλιᾶτε· οὐδενὸς τῇ ἀρετῇ ἠττᾶσθε· αἰσχρὸν τὸ ἠττᾶσθαι καὶ πρὸ τῶν πολεμίων φεύγειν. Οὐκ ἀνιάσθε ἐπὶ τοῖς καταλελειμμένοις οἴκοι γέρουσι, γυναιξὶ καὶ παισίν; κινδυνεύουσιν οὗτοι ὑπὸ τοῖς πολεμίοις γενέσθαι⁴. Χρῆσθε παραδείγμασι τοῖς πατράσιν ὑμῶν. Οὗτοι τὸ πᾶν ἐν τῇ πολέμῳ ἐμηχανῶντο, ὥστε μηδέποτε ἠττᾶσθαι. Ὅρμῶμεθα οὖν καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τοὺς πολεμίους πιστεύοντες τῇ νίκῃ καὶ πειρώμεθα τούτους νικᾶν. Οὕτω

μόνον ἀγαπήμεθα ἂν καὶ τιμώμεθα ὑπὸ τῶν πολιτῶν». Τούτοις τοῖς λόγοις ἔπειθε τοὺς στρατιώτας προθύμως ἐπὶ τὸν πόλεμον ὁρμᾶν.

51. Φάλαρις καὶ Στησίχορος.

Φάλαρις¹ Σικελιώτης σκοπῶν ἐπιχειρεῖν² τυραννίδι ἐθεράπευε τὸν δῆμον καὶ αὐτῷ παρήγει³ ἐπὶ τοὺς δυνατοὺς⁴ λέγων· « Ἄνδρες πολῖται, οἱ μὲν δυνατοὶ τῶν πάντων κρατοῦσι καὶ συνεχῶς πλεονεκτοῦσι καὶ τὸν δῆμον ἀδικοῦσιν· ὑμεῖς δ' οὐδὲν σκοπεῖτε, ὅπως⁵ τῶν ἀδικιῶν ἀπαλλαγῆσεσθε, καρτερεῖτε δὲ ταύτας ὡς δοῦλοι. Ἐὰν ὑπουργήτε αὐτοῖς καὶ διατελήτε⁶ καρτεροῦντες τὰς τούτων ἀδικίας, κινδυνεύσετε δοῦλοι γενέσθαι ».

Διὰ ταῦτα τὸ πλῆθος ἐφίλει αὐτὸν καὶ αὐτῷ αἰτοῦντι φυλακὴν προθύμως παρεῖχε.

Στησίχορος δ' ὁ ποιητὴς ὑποτοπῶν⁷ ἐπιχειρεῖν τὸν Φάλαριν τυραννίδι ἔλεξεν εἰς τὸ πλῆθος· « Ἴππος τις κατεῖχε μόνος λειμῶνα καὶ ἐνέμετο αὐτόν, ἔλαφος δὲ τις διέφθειρε τὴν νομὴν. Ὁ δ' Ἴππος ποθῶν τὴν ἀδικοῦσαν κολάσαι προσέρχεται ἀνθρώπῳ κυνηγῷ καὶ τοῦτον ἠρώτα, πῶς ἂν κρατοίη τῆς ἐλάφου. Ὁ δ' ἔλεξεν· « Ἐὰν βούλη κρατεῖν τῆς ἐλάφου, χαλινὸν λαβὲ καὶ δέξαι ἐμὲ ἀναβάτην ». Καὶ ἐγένετο οὕτω. Καὶ ἡ μὲν ἔλαφος τοξευθεῖσα ἀπέθανεν, ὁ δ' Ἴππος δοῦλος τοῦ ἀναβάτου ἐγεγόνει. Οὕτω καὶ ὑμεῖς, εἰ βοηθοῖτε, ὅπως ἀπαλλαγείητε τῶν δυνατῶν, κακῶς μὲν ἂν ποιοῖτε⁸ αὐτούς, κινδυνεύοιτε δ' ἂν ὅμως ὑπὸ χεῖρονι κυρίῳ γενέσθαι. Μὴ οὖν προσέχετε τῷ τῶν δυνατῶν κινδύνῳ, ἀλλὰ καρτερεῖτε τοῦτον, ἵνα μὴ εἰς μείζονα κίνδυνον περιπέσητε ». Ἄλλ' οὐδὲν ἔπειθε τοὺς Σικελιώτας. Καὶ μετ' οὐ πολὺ Φάλαρις τύραννος ἐν Σικελίᾳ ἐγένετο.

52. Ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν περὶ γεωργίας.

Ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἠγγεῖτο¹ τὴν γεωργίαν ἐν τοῖς καλλίστοις ἐπιμελήμασιν² εἶναι. Διὸ τοῖς ἐπιμελουμένοις αὐτῆς καὶ παρεχομένοις τὴν χώραν πυκνῶς συνοικουμένην παρῆχε πάντα, ὧν ἐδέοντο³. Πρῶτον μὲν, διότι οὗτοι μάλιστα ἂν εὐσεβοῖεν τὰ πρὸς τοὺς θεούς· ἐκ γὰρ τῶν γιγνομένων καρπῶν κοσμοῦνται καὶ βωμοὶ καὶ ἀγάλματα καὶ ναοί. Δεύτερον δέ, διότι ἡ γῆ γεωργουμένη ἀμείβει τοὺς γεωργοὺς ἀνδρίζουσα καὶ γυμνάζουσα αὐτούς. Τοὺς δὲ μὴ προθυμομένους τῶν γεωργῶν ἐτιμωρεῖτο⁴ καὶ τὴν χώραν αὐτοῖς ἀφηρεῖτο⁵, ἵνα τοῖς ἐργαζομένοις διανεμοὶ ταύτην καὶ οὕτω μὴ στεροῖτο ἡ πατρὶς καρπῶν. Ἔλεγε δ' αὐτοῖς· « Ἐὰν ἡ χώρα μὴ γεωργῆται, οὐ μόνον αὕτη, ἀλλὰ καὶ ἡ πατρὶς ἀδικεῖται· ἡ γὰρ ἀργία τὸ ἀπόλεμον παρασκευάζει. Ὅταν δὲ στερώμεθα καρπῶν καὶ ἀπόλεμοι ὦμεν, τότε κακῶς μὲν πάσχει ἡ χώρα, κινδυνεύομεν δὲ πάντες ὑπὸ τοῖς πολεμίοις γενέσθαι· εἰ γὰρ οἱ πολέμοι ὄρῃεν ἡμᾶς ἀπολέμους, οὐκ ἂν εὐλαβοῖντο⁶ τὸν κίνδυνον καὶ προθυμοῖντο ἂν καταστρέφασθαι ἡμᾶς. Ἐπιμελεῖσθε οὖν τῆς γεωργίας, ἵνα καὶ ὑμεῖς εὖ πράττητε καὶ τῇ πατρίδι ὑπουργῆτε ».

53. Ἀγησίλαος ἐν Ἀσίᾳ.

Ἀγησίλαος ἤξιον παρὰ τῶν στρατιωτῶν μὴ δηοῦν¹ μηδ' ἐρημοῦν τὴν Ἀσίαν· ἐγίγνωσκε γὰρ ὅτι, ἐὰν ταύτην δηῶσι καὶ ἐρημῶσιν, οὐχ ἔξουσι τὰ ἐπιτήδεια. Παρήγει δὲ πᾶσι βοηθεῖν τοῖς ἀροῦσι² τὴν χώραν, ἵνα οὕτω τὴν πρὸς τὴν γεωργίαν ἀγάπην δηλώσιν. Εἰ δέ τινες δρόφῃ ἀδίκους πρὸς τοὺς γεωργοῦντας, τούτους ἰσχυρῶς ἐζημίω³. « Δεῖ »⁴, ἔλεγε τοῖς στρατιώταις, « μὴ δουλοῦν, ἀλλ' ἔργῳ ἐλευθεροῦν τοὺς Ἕλληνας· οὕτω γὰρ ἂν βεβαιοῖμεν τὴν πρὸς ἡμᾶς πίστιν τῶν Ἑλλήνων ».

Ἐπεμελεῖτο δέ, ὅπως καὶ τὰ καταλελειμμένα παιδιά συσκη-

νοῖεν τοὺς δὲ γέροντας αἰχμαλώτους τιμῆς ἡξίου, ὥστε οἱ μανθά-
νοντες τοῦτο εὐμενεῖς αὐτῷ ἦσαν. Οὕτω κατώρθου ἄρχειν ἐν Ἀσίᾳ
δι' ἀγάπης μᾶλλον ἢ διὰ φόβου.

54. Λόγοι Ξενοφώντος.

Τοῖς Ἑλλήσι Ξενοφῶν ἀνακοινοῦται¹ τάδε· « Ἄνδρες, ὅτε οἱ
ἡμέτεροι στρατηγοὶ ἔζων, οἱ βάρβαροι ἐθυμοῦντο² μὲν ἡμῖν, ὅτι
ἐκαρπούμεθα τὴν ἐκείνων χώραν, οὐδεὶς δ' ἐτόλμα ἐναντιοῦσθαι
ἡμῖν· ἡξίου γὰρ ἡμεροῦν ἡμᾶς, ἵνα ἡ χώρα αὐτῶν μὴ δηοῖτο.
Παντὶ δὲ τρόπῳ ἐδήλουν τοῦτο. Ἐπεὶ δ' οἱ στρατηγοὶ ἀπέθανον
δόλῳ, ἀξιοῦσι ταπεινοῦν καὶ χειροῦσθαι³ ἡμᾶς. Διὸ κυσὶν ὁμοιού-
μενοι ἐπακολουθοῦσιν ἡμῖν δηλοῦντες ὅτι καιρὸν ἀναμένουσιν, ἵνα
ἡμῖν ἐπιπέσωσιν. Ἡμεῖς δ' αἰσθανόμενοι ταῦτα ἀντιφυλαττόμεθα
καὶ ἄγομεν διὰ πολεμίας καρπούμενοι τῶν ἐκ τῆς χώρας. Ἴνα δὲ
ἀσφαλέστατα πορευώμεθα, ἐλευθερώμεθα τῶν σκευοφόρων πρῶτον
καὶ πλαίσιον⁴ τῶν ὀπλιτῶν ποιώμεθα· εἶτα δέ, εἰ γεφυροῖμεν τὸν
πρὸ ἡμῶν ποταμὸν φοίνιξιν, περαιοίμεθα ἂν ῥαδίως εἰς τὴν ἐναντι
χώραν, ἣ ἐπιτηδείων πληροῦται. Ἐνταῦθα ἐὰν χειρώμεθα τοὺς οἰ-
κοῦντας καὶ δηῶμεν τοὺς ἀγροῦς, ἔξομεν ἱκανὰ τὰ ἐπιτήδεια.
Κληρώμεν⁵ οὖν νῦν τοὺς στρατηγοὺς καὶ τούτοις ἐπάωμεθα. Ὑμεῖς
δ' οἱ στρατιῶται ἔργῳ βεβαιοῦτε καὶ δηλοῦτε τὴν πρὸς αὐτοὺς
εὐπέθειαν. Ἐὰν δὲ τις ἀπειθῇ, ζημιούσθω αὐστηρῶς ».

Ταῦτα εἶπεν. Οἱ δὲ στρατιῶται ἐπεκύρουν τοὺς λόγους καὶ
ἐποίουν οὕτω.

55. Πλάτων.

Πλάτων¹ ὁ σοφὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀπαντήσας ἀνθρώποις ἀγνώσι²
συνεσκήνωσε μετ' αὐτῶν ἀγνῶς καὶ αὐτὸς ὦν αὐτοῖς. Ἐρωτηθεὶς
δὲ περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦτο μόνον ἐδήλωσεν ὅτι Πλάτων καλεῖται.

Ἄπαντα δὲ τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ χρόνον οὕτω ἐχειρώσατο αὐτοὺς τῇ συνουσίᾳ³, ὥστε φίλους τούτους ἐκτίσατο καὶ μέγα ὑπ' αὐτῶν ἠγαπήθη.

Ἐπεὶ δ' ἔμελλον οἴκαδε ἀναχωρήσειν, εἶπον αὐτῶν· « Σὺ, ὦ Πλάτων, εὐηργέτηκας ἡμᾶς τῇ σῇ συνουσίᾳ· διὰ ταῦτα χάριν σοι ἔχομεν. Ἡμεῖς δὲ ὡς εὐηργετημένοι μάλιστα τετιμῆκαμέν σε καὶ ἠγαπήκαμεν. Ἐὰν εἰς τὴν ἡμετέραν πατριδα ἔλθῃς, ἔργῳ δηλώσομεν τὴν πρὸς σε ἀγάπην ».

Πλάτων δ' εἶπεν· « Καὶ ἐγὼ ὁμοίως ὑμᾶς ἠγάπησα· πολλῆς γὰρ τιμῆς ἠξιώθην ὑφ' ὑμῶν. Διό, ἐὰν Ἀθήναζε ἔλθῃτε, περὶ πολλοῦ ὑμᾶς ποιήσομαι⁴ καὶ ἐν παντὶ ὑμῖν βοηθήσω ».

Μετ' οὐ πολὺ οὗτοι εἰς Ἀθήνας ἦλθον καὶ ὁ Πλάτων μάλα φιλοφρόνως αὐτοὺς ὑπεδέξατο. Οἱ δ' εἶπον· « Σὺ μὲν περὶ πλείστου ἡμᾶς ἐποίησω· καὶ γὰρ ἐν Ὀλυμπίᾳ ὑπὸ σοῦ εὐηργετήθημεν καὶ ἐνταῦθα ἐν πολλοῖς ἐβοήθησας. Νῦν δ' ἤγησαι⁵ ἡμῖν εἰς Ἀκαδήμειαν⁶ τοῦ ὁμωνύμου, ἵνα καὶ αὐτοῦ ἀπολαύσωμεν ». Ὁ δὲ μειδιῶν εἶπεν· « Ἐγὼ εἶμι ἐκεῖνος ».

Οἱ δ' ἀκούσαντες ἐξεπλάγησαν μὲν καὶ ἐλυπήθησαν, ὅτι τοιοῦτον ἄνδρα ἠγνόησαν, ἐδήλωσαν δὲ τοῦ ἀνδρὸς τὴν ἀπλότητα· τῶν γὰρ τρόπων καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ ἐν Ἀθήναις ἐδεδηλώκει αὐτοῖς ὅτι καὶ ἄνευ τῶν λόγων οἷός τ' ἐστὶ χειροῦσθαι τοὺς συνόντας.

56. Ἐλαφος καὶ ἀλιεύς.

Ἐλαφος ὑπὸ κυνηγῶν ἐδιώκετο. Φεύγουσα οὖν ἔθει¹ σπουδῇ διὰ τοῦ πεδίου καὶ τῇ τῶν ποδῶν ταχυτῆτι εἰς τὸ ἄκρον αὐτοῦ ἀφίκετο, ἔνθα ποταμὸς ἔρρει. Ἐν αὐτῶν δ' ἐπὶ νεῶς ἄνθρωπος ἔπλει, ὃς ταῖς χερσὶν ἔνευε πρὸς αὐτήν. Ὡς τοῦτον ἡ ἔλαφος ἐθεάσατο, ἐδεῖτο αὐτοῦ κατακρύψαι αὐτήν παντὶ τρόπῳ. Ὁ δὲ τοῖς λόγοις πείθει αὐτήν εἰσελθεῖν εἰς σπήλαιον, ἕως ἂν ἴδωσι, τί οἱ κυνηγοὶ δράσουσιν.

Οἱ μὲν μάτην πειραθέντες² ἐν τῷ πεδίῳ θηρᾶσαι τὴν ἔλαφον καὶ τῷ πόνῳ ταλαιπωρηθέντες παρεγένοντο εἰς τὸν ποταμὸν καὶ τὸν ἄνθρωπον ἠρώτησαν, εἰ ἔλαφον τεθέαται παρελθοῦσαν ἐκεῖθεν.

Ὁ δὲ αἰδεσθεὶς³ τὴν προτέραν πρὸς τὴν ἔλαφον ἐμολογίαν τῆ μὲν φωνῇ ἠρνεῖτο αὐτὴν θεάσασθαι, τῇ δὲ χειρὶ ἔνευεν, ὅπου ἐκέκρυπτο. Οἱ δὲ κυνηγοὶ πιστεύσαντες τοῖς λόγοις τούτου καὶ μάτην πειραθέντες ἀνευρεῖν εἶσαν⁴ τὸ θήραμα καὶ ἀπῆλθον.

Ὁ δὲ παρεκάλεσε τότε τὴν ἔλαφον γεγωνυῖα τῇ φωνῇ ἐξελεθεῖν ἐκ τοῦ σπηλαίου· οὐδεὶς γὰρ κίνδυνος ἦν αὐτῇ.

Ἡ ἔλαφος ἐξελθοῦσα ἀπροσφωνητὶ⁵ ἀπηλλάττετο. Ὁ δ' ἠτιάσατο τότε αὐτὴν λέγων· « ὦ ἔλαφος, ἐγὼ μὲν ἤρκεσά⁶ σοι, ὥστε σωθῆναι, σὺ δὲ νῦν φεύγεις οὐδὲ φωνῆς ἀξιοῦσά με; » Ἡ δ' ὑπολαβοῦσα⁷ — εἶδε γάρ, ἃ τῇ χειρὶ ἔνευε τοῖς κυνηγοῖς καὶ ἠκροάσατο, ἃ ἔλεγεν αὐτοῖς, — εἶπεν· « ὦ φίλε, ἀλλ' ἐγὼ ηὐχαρίστησα ἄν⁸ σοι καὶ ἐπήνεσα τὴν προθυμίαν, εἰ μὴ μόνον τῷ λόγῳ ἀλλὰ καὶ ἔργῳ ἐβοήθησάς μοι ».

57. Πολιτεία Πεισιστράτου.

Πεισιστρατος¹, ὅτε ἐγκρατῆς² τῆς ἀρχῆς ἐγένετο, μετεπέμψατο εἰς Ἀθήνας τοὺς ἀγρότας καὶ ἐν ἀγορᾷ τάδε πρὸς τούτους ἔλεξεν· « Ἄνδρες πολῖται, καθ' ἡμέραν εἰς τὴν ἐκκλησίαν³ ἐρχόμενοι ἀλλήλοις μάχεσθε καὶ οὐδὲν ὑμᾶς αὐτοὺς ὠφελεῖτε. Διαλύσαντες τὰς πρὸς ἀλλήλους ἐχθρας διαλλάξασθε⁴ ἀλλήλοις καὶ παύσασθε ἐρχόμενοι εἰς Ἀθήνας. Ἐκαστος παρεχέτω ἑαυτὸν ἐν τοῖς ἀγροῖς δίκαιον τοῖς ἄλλοις. Μηδέποτε δ' ἄεργοι μένετε· οἱ γὰρ ἄεργοι ἐχθροὶ ἑαυτοῖς εἰσι καὶ δούλους τῶν παθῶν ἑαυτοῦς ποιοῦσιν. Ἐγὼ δὲ φιλῶν ὑμᾶς ὡς ἑμαυτὸν ἐπιμελήσομαι ὑμῶν βέλτιον ἢ ὑμεῖς ὑμῶν αὐτῶν. Κηδόμενος γὰρ ὑμῶν κήδομαι ἑμαυτοῦ. Οὕτω δὲ φίλον ὑμῖν καὶ τῇ πατρίδι ποιήσω ἑμαυτόν, ὥστε

οὐδὲν ὑμᾶς ἐπιλείψει· εἰ δ' ἀπορήσετε⁵ σπερμάτων, εὐθὺς ταῦτα ἔξετε παρ' ἑμοῦ».

Οἱ ἀγρόται ἀκούσαντες ταῦτα ἤσθησαν καὶ εἶπον· « Ἐπειδὴ καὶ ἡμεῖς κηδόμεθα ἡμῶν αὐτῶν, πεισόμεθά σοι. Ἐὰν σὺ φιλήσῃς ἡμᾶς καὶ δίκαιον σαυτὸν παρέχῃς, χάριν σοι ἔξομεν⁶. Οὕτω πράττων σαυτῷ ὑπουργεῖς· εὐχόμεθα δὲ τῷ θεῷ συμπράξαι⁷ σοι».

Ἐκ τούτου οἱ μὲν ἀγρόται ἐν τοῖς ἀγροῖς διέτριβον⁸, Πεισίστρατος δὲ διψήκησε τὰς Ἀθήνας σωφρόνως καὶ συμφερόντως⁹ ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς πολίταις.

58. Σωκράτης πρὸς Λαμπροκλέα.

Σωκράτης αἰσθόμενός ποτε Λαμπροκλέα¹ χαλεπαίνοντα² πρὸς τοὺς γονέας εἶπεν αὐτῷ· «Γινώσκεις ἄρά γε, ὦ παῖ, ὅτι τῶν ἀνθρώπων ἔνιοι ἀχάριστοι καλοῦνται; τί δὲ ποιῶντες οὗτοι τὸ ὄνομα τοῦτο ἔχουσιν;» «Ὅτι πολλὰ ἄλλα εὖ παθόντες³», ἔφη, «οὐδεμίαν χάριν ἔχουσι⁴ τοῖς εὐεργετήσασιν». «Ἄλλὰ σκεψόμεθα», ἔφη Σωκράτης, «τίνας ἄλλους ἂν ὑπὸ τίνων εὐροίμεν εὐηργετημένους ἢ παιδας ὑπὸ γονέων; ποῖα δὲ καὶ πόσα ἐστὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν τοῖς υἱοῖς παρεχόμενα ἀγαθὰ; πηλίκους⁵ δὲ πόνους ποιοῦσι χάριν αὐτῶν; ὑπὸ ποίας δέ τινος ἀνάγκης ταῦτα πάντα πράττουσι; πότερον⁶, ὡς εὖ παθόντες ποτὲ ὑπὸ τῶν υἱῶν ἢ ὡς μέλλοντες χάριν παρ' αὐτῶν ἀπολήψεσθαι; τίσιν οὖν ἄλλοις ἢ τοῖς υἱοῖς προσήκει σέβεσθαι τοὺς γονέας; Ἐγὼ μὲν, ὦ παῖ, λογιζομαι ὅτι ἀμφοτέροι μὲν οἱ γονεῖς ποιοῦσι δι' ἑλθῆς τῆς ἡμέρας, ἐκάτερος⁷ δέ, ἐὰν ἄττα ἐλλείπη τοὺς υἱούς, ἐπιμελεῖται, ὅπως ὡς⁸ πλεῖστα ἀγαθὰ αὐτοῖς παρασκευάσει· καὶ ὁ μὲν πατήρ τῶν ἔξω τοῦ οἴκου ἐπιμελεῖται, ἢ δὲ μήτηρ τὰ ἐν τῷ οἴκῳ διοικεῖ· οὐδέτερος δὲ χαλεπαίνει ἐπὶ τοῖς τοιοῦτοις πόνοις· ἢ οὐκ ἀληθῆ ταυτά ἐστι;» Λαμπροκλήης δ' ἔφη· «Καὶ ταῦτα καὶ ἄλλα πολλαπλασίονα ποιοῦσιν οἱ γονεῖς, οὐδενὸς δ' ἀπέχουσιν, ἵνα ἕκαστος τῶν

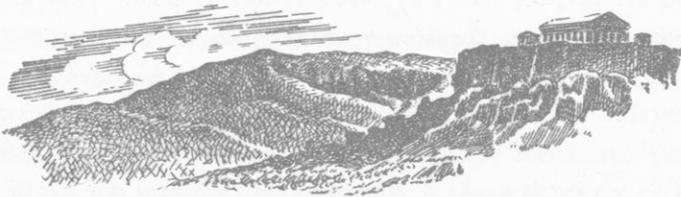
υἱῶν πλείστα τὰ ἀγαθὰ ἔχῃ· γινώσκω δ' ἔτι ὅτι οἱ γονεῖς καὶ τὴν ζωὴν θύουσιν ὑπὲρ τῶν τέκνων». Καὶ ὁ Σωκράτης ἔφη· « Ἐὰν οὖν, ὦ παῖ, σωφρονῆς, μηδὲν παύου τιμῶν τοὺς γονεάς, ἵνα μὴ ἀχάριστος γένῃ. Εἰ γὰρ ὑπολάβοιέν⁹ σε ἀχάριστον περὶ τοὺς γονεάς εἶναι, οὐδεὶς ἂν νομίσειέ σε ἀγαθὸν πολίτην ἔσσεσθαι ».

59. Φαλῖνος¹ καὶ Κλέαρχος².

Ἦν περὶ πλήθουσιν³ ἀγορὰν καὶ ἔρχονται παρὰ βασιλέως πρέσβεις, ὧν εἷς Φαλῖνος Ἕλληνας, ὃς ἐτύγχανε⁴ παρὰ Τισσαφέρους τιμώμενος. Οὗτος παρεκελεύετο⁵ τοῖς Ἕλλησι παραδοῦναι⁶ τὰ δπλα βασιλεῖ. Πρὸς τοῦτον Κλέαρχος ἀποκρίνεται· « ὦ Φαλῖνε, ἐγὼ ἄσμενος⁷ ἑώρακά σε· σὺ τε γὰρ Ἕλληνας εἶ καὶ ἡμεῖς τοσοῦτοι, οὓς σὺ ὄραξ. Συμβούλευσον οὖν ἡμῖν ὅ τι σοι δοκεῖ ἀριστον εἶναι καὶ ὃ τιμὴν σοι οἴσει ἐν τῷ μέλλοντι· γινώσκεις γὰρ ὅτι ἀνάγκη λέγεσθαι, ἃ ἂν ἡμῖν συμβουλευέσῃς. Ἡμεῖς, ὡς γινώσκεις, τὸν ἀγῶνα τοῦτον οὐκ ἀνειλόμεθα⁸ διὰ φιλονικίαν, ἀλλὰ διότι ἐβουλόμεθα⁹ χαρίζεσθαι¹⁰ Κύρω, ἀνθ' ὧν ὑπ' αὐτοῦ εὐ ἐπάθομεν. Νῦν δ', ἐπεὶ Κύρος τέθνηκεν, ἐν τοιούτοις πράγμασιν¹¹ ἔσμεν, ἐν οἷσι οὐδεπώποτε¹² γέγονε τῶν Ἑλλήνων τις ἠναγκάσμεθα γὰρ ἀγωνίζεσθαι τηλικούτον¹³ ἀγῶνα, ἡλίκος οὐδεπώποτε γέγονε τοῖς Ἕλλησιν, ἐξ οὗ μεμνήμεθα¹⁴. Κινδυνεύομεν δὲ παθεῖν, οἷα¹⁵ οὐδέποτε μέχρι σήμερον ἐπάθομεν. Χάριν οὖν ἔξομεν, ᾧτινι συμβουλεύσει ἡμῖν τὰ ἀριστα ». Φαλῖνος δ' ἀκούσας εἶπεν· « Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ ποιεῖν ὑμᾶς, ἃ συμφέρει. Εἰ μὲν γὰρ ἔστι¹⁶ σωθῆναι ὑμᾶς ἐνὶ ᾧτινιδήποτε τρόπῳ, πειρᾶσθε σφίζεσθαι, εἰ δὲ μή, φίλοι τῷ βασιλεῖ γίγεσθε. Ἡγοῦμαι¹⁷ μέντοι ἄκοντος βασιλέως οὐχ οἶόν τ' εἶναι¹⁸ ὑμᾶς σωθῆναι ». Κλέαρχος δ' ἀποκρίνεται· « Ὅποτερον¹⁹ μὲν ποιήσομεν, βουλευσόμεθα· νῦν δ' ἀπάγγελλε τῷ βασιλεῖ ὅτι οὐδὲν αὐτῷ ἐπιβουλεύομεθα ». Ὅτι δὲ ποιήσοι, οὐκ ἐδήλωσεν.

60. Ἡ Ἀττική.

Ἡ γῆ τῆς Ἀττικῆς πάντοθεν¹ μὲν ὑπὸ θαλάττης περιβάλλεται, ἀπὸ βορρᾶ δὲ μετὰ τῆς Βοιωτίας συνέχεται². Ἄει μὲν τῆς Ἀττικῆς γῆς τὸ κλίμα εὐκραές ἐστι, μάλιστα δ' ὅποτε βορρᾶς πνεῖ. Πολλοὶ τῶν κατοίκων τῆς Ἀττικῆς γεωργοὶ εἰσι καὶ τὴν γῆν γεωργοῦσιν. Οἰκοῦσι δ' ἐν κώμαις καλαῖς καὶ ἄφθονα τὰ ἐπιτήδεια ἐχούσαις, χρῶνται³ δὲ κόσμῳ τῶν οἰκιῶν ταῖς ἀλωπεκαῖς⁴. Ἔχει δ' ἡ Ἀττική καὶ δένδρα ἄφθονα, μάλιστα δ' ἐλαίας, ἀμυγδαλᾶς καὶ συκάς, αἱ ἀφθόνους καρποὺς παρέχουσι. Καὶ πάλαι δ' ἡ γῆ τῆς Ἀττικῆς πλείστας προσόδους παρεῖχε· σπειρομένη γὰρ ἔφερε καρ-

πούς, ὀρυσομένη⁵ δὲ λίθον. Ὑδροκίμων δ' ἐν τῇ γῇ καὶ ἐλαίαι καὶ ἀμυγδαλαὶ καὶ συκαί. Ἐκ δὲ τοῦ λίθου κάλλιστοι μὲν ναοί, κάλλιστοι δὲ βωμοί, εὐπρεπέστατα δ' ἀγάλματα τοῖς θεοῖς ἐγίγνοντο. Ἴερὸν δὲ μέγιστον τῇ Ἀθηνᾶ Ἴδρυτο⁶, ὃ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς, ὃ καλούμενος Παρθενών. Ὅμοίως δ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ λίθου καὶ τοῦ Ἑρμοῦ εἰκόνες⁷ ἐγίγνοντο, Ἑρμαῖ καλούμεναι· τὸν γὰρ Ἑρμῆν πολλὸν ἐτίμων οἱ Ἀθηναῖοι. Ἴδρυν δὲ τοὺς Ἑρμᾶς πολλαχοῦ τῆς Ἀττικῆς γῆς καὶ ποικίλας συμβουλάς ἐν αὐτοῖς ἀνέγραφον. Καὶ στοὰ δὲ τοῦ Ἑρμοῦ ἐν Ἀθήναις ἦν.

61. Ἀλέξανδρος πρὸς τοὺς αἰχμαλώτους οἰκείους τοῦ Δαρείου.

Ὅτε Ἀλέξανδρος¹ τὴν Δαρείου σκηνὴν εἶλε², πάμπολλα λάφυρα ἔλαβεν· ἦσαν γὰρ ἐν αὐτῇ θώρακες³, οἱ μὲν λινοὶ, οἱ δὲ σιδηροὶ, πολλῶ χαλκῶ κόσμῳ κεκοσμημένοι, καὶ κράνη⁴ χαλκᾶ καὶ χιτῶνες⁵ φοινικοὶ. Πολλοῖς δὲ ξίφεσι χαλκοῖς ἐπέτυχεν⁶, ἃ χρυσοῖς καὶ ἀργυροῖς ἤλοις⁷ ἐκεκόσμητο. Ἔτι δὲ κνημίδες λιναὶ καὶ χαλκαὶ εὐρέθησαν, καλὰ δὲ τόξα καὶ βέλη ἐνήσαν, ἃ ἐξ ὀστών ἐπεποιήτο. Ἦν δ' ἡ σκηνὴ πλήρης καὶ σκευῶν χαλκῶν ἢ κεραμῶν⁸, ἐν οἷς νομίσματα χρυσᾶ, ἀργυρᾶ καὶ χαλκᾶ ὁ βασιλεὺς ἐφύλαττεν. Ἐν δὲ τοῖς χρυσοῖς κανοῖς⁹ πολλὰ φέλια⁸ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ἐνήσαν, οἷς πᾶσιν ἐχρῶντο αἱ τῶν Περσῶν γυναῖκες. Ἐλήφθησαν δὲ καὶ αἱ Δαρείου γυναῖκες σὺν τε τοῖς χρυσοῖς καὶ ἀργυροῖς κόσμοις, οὓς ἔφερον. Πρὸς ταύτας Ἀλέξανδρος λέγει· « Ἦσυχεῖτε καὶ μὴδὲν φοβεῖσθε· ἐγὼ τε γὰρ αὐτοὺς καὶ ἅπαντες οἱ Μακεδόνες εὐνοί⁹ ὑμῖν ἔσονται· λέξατε οὖν ἐμοί, τί βούλεσθε καὶ τί ἐν νῷ ἔχετε ». Αἱ δ' ἀπεκρίναντο· « Χάριν σοι ἔχομεν, ὅτι ἐνετύχομεν πᾶσιν ὑμῖν εὐνοῖς· ἐν γὰρ ταῖς ἀτυχαίαις οὐδὲν κρεῖττον φίλου εὐνου. Δεόμεθα δ' ὑμῶν γενέσθαι εὐνοὺς καὶ τοῖς αἰχμαλώτοις ». Ἐκ τούτου Ἀλέξανδρος προσέταττε τοῖς στρατιώταις προσέχειν τὸν νοῦν, ἵνα μὴ τι κακὸν τοῖς αἰχμαλώτοις γένηται.

62. Φιλάργυρος.

Φιλάργυρος, ἐπεὶ ἐν ξένη γῆ πολλὰ ἔτη εἵργαστο, οὐσίαν πολλὴν ἐκέκτητο¹. Ἐλληθῶς δ' οἵκαδε τὸ μὲν πρῶτον ἐώρταζε τὴν ἐπάνοδον. Ἐπεὶ δ' ἐώρα πολλοὺς πειρωμένους κοινωνοὺς² τῆς οὐσίας γενέσθαι, ἡσυχίαν οὐκ εἶχεν· ὁ γὰρ κίνδυνος τῆς οὐσίας οὐκ εἶα³ αὐτὸν καθεύδειν. Ποιεῖται οὖν τὴν οὐσίαν χρυσοῦν βῶλον καὶ ὠνεῖται⁴ ἀγρόν, ἐν ᾧ τάφρον ἀνέφξε καὶ ἐν ταύτῃ τὸ χρυσίον κατώ-

ρυξε. Καθ' ἐκάστην δ' ἐπεσκοπεῖτο⁵ τὸν κατορωρυγμένον χρυσόν. Ἡμέραν τινὰ δ' ὁμοῦς ἐπέσπετό⁶ τις αὐτῷ καὶ ὑποπτεύσας τὸν φιλάργυρον χρυσίον κατορωρυχέναι, ἦλθε νυκτὸς καὶ ἀφείλετο τοῦτο. Τῇ δ' ὑστεραῖα ἐλθὼν ὁ φιλάργυρος καὶ ἰδὼν τὴν τάφρον ἀνεφγμένην καὶ ἀπολωλότα⁷ τὸν χρυσὸν ᾠδύρετο, ὅτι ἐξελήλεκτο⁸ ἀνόητος ὢν. Ἰδὼν δὲ τις αὐτὸν καὶ πυθόμενος τὴν αἰτίαν λέγει αὐτῷ. « Μὴ ἀθύμει⁹· ὁ χρυσός, ὃν ἐκ τῆς ξένης ἐνηνόχεις καὶ ἐν τῇ τάφρῳ κατορωρύχεις, οὐδενὸς ἀξιός ἐστι· τὸ γὰρ κατορωρυγμένον χρυσίον ἀπολωλός σοι ἦν· οὐδὲν τοίνυν ἀπολώλεκας. Λίθον λαβὼν κατόρυξον καὶ ἀντὶ τοῦ χρυσοῦ ἐξεις ».

63. Φριξὸς καὶ Ἑλλη.

Ἀθάμας δυναστεύων Βοιωτίας ἐκ Νεφέλης τεκνοῖ παῖδα μὲν Φριξόν, θυγατέρα δ' Ἑλλην. Διέφερον δὲ κάλλει τε καὶ ψυχῇ πάντων τῶν ἐν Βοιωτίᾳ παίδων.

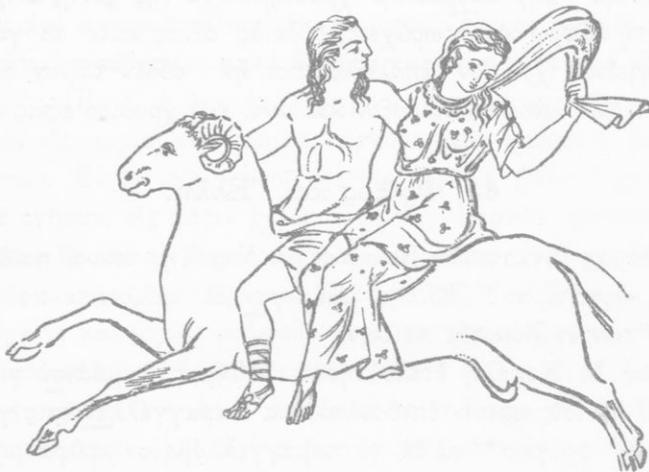
Ἐπεὶ δὲ Νεφέλη ἐτελεύτησεν, Ἀθάμας λαμβάνει γυναῖκα Ἰνώ. Ἡ δὲ τοῖς παισὶν ἐπιβουλεύουσα παραγγέλλει ταῖς γυναῖξι τὸν πυρὸν¹ φρύγειν². αἱ δὲ τὸ παραγγελλόμενον κρύφα τῶν ἀνδρῶν πράττουσιν. Ἐπεὶ οὖν ὁ σίτος πεφρυγμένος ἐσπίρετο, ἡ γῆ καρποὺς ἐτησίους οὐκ ἔφερε. Πᾶσα ἡ χώρα διὰ τοῦτο ὑπὸ λιμοῦ ἐκινδύνευε φθεῖρεσθαι.

Ἀθάμας δ' οἰκτίρων τοὺς κατοίκους ἔπεμπεν εἰς Δελφοὺς καὶ ἀπαλλαγὴν τῆς ἀφορίας ἐπυνθάνετο. Ἰνώ δὲ τοῖς πεμφθεῖσιν ἐντέλλεται σημαίνειν τῷ Ἀθάμαντι, ὡς κεχρησμένον εἶη³ παύσεσθαι τὴν ἀκαρπίαν, ἐὰν Φριξὸς σφαγῇ. Ἀκούων τοῦτο Ἀθάμας καὶ οὐ κρίνων δίκαιον ἔπεμπεν ἐκ δευτέρου εἰς μαντεῖον τοὺς πρέσβεις· ἐνόμιζε γὰρ τὸν θεὸν σφάλεσθαι⁴. Καὶ τούτους δ' ὁμοῦς Ἰνώ ἔπειθεν ἀγγέλλειν ὡς ὁ θεὸς τὰ αὐτὰ ἐντέλλοιτο.

Ἐν τῷ δ' ἔμελλε Φριξὸν θύσειν, Νεφέλη ἡ μήτηρ ἀρπάζει τοῦτον μετὰ τῆς ἀδελφῆς καὶ προσφέρει αὐτοῖς χρυσόμαλλον κριόν,

ἐφ' οὗ φερόμενοι δι' οὐρανοῦ ὑπερβαίνουσι θάλατταν. Ὡς δ' ἐγένοντο κατὰ τὴν μεταξὺ χερσονήσου καὶ Σιγαίου ἐκτεινομένην θάλατταν, ὀλισθαίνει ἡ Ἑλλη εἰς τὸν Πόντον τὸν ἀπ' ἐκείνης Ἑλλησποντον καλούμενον.

Φριξὸς δ' εἰς Κόλχους⁵ καταφέρεται⁶ καὶ ἐνταῦθα τὸν μὲν κριὸν θύει, τὸ δὲ δέρμα τῷ βασιλεῖ Αἰήτῃ προσφέρει δῶρον. Ὁ δὲ

τοῦτο ἐκτείνει περὶ δρῦν ἐν τῇ ἄλσει τοῦ Ἄρεως καὶ ἐνταῦθα ἐφρουρεῖτο τὸ δέρμα ὑπὸ δράκοντος ἀύπνου.

64. Μαρδόνιος πρὸς Ἀθηναίους.

Μαρδόνιος μέλλων ἐκ Θετταλίας ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔπεμψεν Ἀθηναίους πρέσβεις ἀγγελοῦντας τοῦτο.

Οὗτοι παραγενόμενοι εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου εἶπον· «Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Μαρδόνιος ὑπισχνεῖται ὑμῖν ἀνοικοδομήσειν τὰ τεῖχη καὶ τὰ ἱερὰ καὶ τὴν πόλιν καὶ κυρίους τῆς Ἑλλάδος ποιήσειν ὑμᾶς, εἰ μὴ ἀμυνεῖσθε¹ αὐτόν· εἰ δὲ μὴ, ἐμβαλεῖ εἰς τὴν

Ἄττικὴν καὶ φθερεῖ αὐτὴν πρῶτον. Τί ἀποκρινεῖσθε αὐτῷ;»

Τοῖς δ' Ἀθηναίοις μέλλουσι ἀποκρινεῖσθαι οἱ παρόντες Λακεδαιμόνιοι εἶπον· «Καὶ ἡμεῖς ἤκομεν, ὦ Ἀθηναῖοι, σημανοῦντες² τὰ ὑπὸ τῆς πόλεως παραγγελλόμενα. Πρὸς θεῶν³, μὴ πείθεσθε τοῖς τούτων λόγοις. Εἰ ἐμμενεῖτε⁴ τῇ Ἑλλήνων συμμαχίᾳ, ἀπὸ κοινοῦ ἀμυνόμεθα τοὺς πολεμίους, ὡς πέρυσι, καὶ ἐλευθέραν τὴν Ἑλλάδα ποιήσομεν. Ὅρατε⁵, ὅπως ἀποκρινεῖσθε τῷ Μαρδονίῳ, ὡς προσήκει τοῖς Ἑλλησιν.»

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι Μαρδονίῳ μὲν λέγουσιν ὅτι, ἕως ἂν ὁ ἥλιος τὴν αὐτὴν ὁδὸν πορευῆται, οὐδέποτε καταλείψουσι τοὺς Ἑλληνας, ἀλλ' ἀμυνοῦνται αὐτὸν πάσῃ δυνάμει, πρὸς δὲ τοὺς Λακεδαιμόνιους ὅτι ἐμμενοῦσι τῇ συμμαχίᾳ καὶ οὐδέποτε ἐπιτρέψουσι τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τοῖς πολεμίους γενέσθαι.

65. Φαβρίκιος ὑπατος Ῥωμαίων.

Πύρρος ὁ βασιλεὺς τῆς Ἠπείρου ἄγων στρατὸν πολλὸν καὶ ἀγείρας¹ τοὺς τῆς κάτω Ἰταλίας Ἑλληνας πόλεμον τοῖς Ῥωμαίοις ἐξέφηγε². Νικήσας δ' αὐτοὺς καὶ πολὺ τοῦ στρατεύματος ἀποκτείνας πρὸς τὴν Ῥώμην ἦγε.

Διδὸ οἱ Ῥωμαῖοι δυσχεράναντες³ πρὸς τὴν ἀτυχίαν Φαβρίκιον ὑπατον εἶλοντο, ἵνα τὸν πολέμιον ἀμύνηται καὶ ἐνετεῖλαντο αὐτῷ ἀπαλλάξαι τὴν Ἰταλίαν τοῦ κινδύνου. Παραλαβόντι δὲ Φαβρικίῳ τὴν ἀρχὴν οἱ φρουροὶ ἀνήγγειλαν ὅτι ἀνὴρ τις αὐτῷ ἐπιστολὴν κεκομικῶς εἶη. Ἐν ταύτῃ ὁ ἰατρὸς τοῦ Πύρρου ἔλεγεν ὅτι ἀποκτεῖναι ἂν αὐτόν, εἰ οἱ Ῥωμαῖοι ἐπαγγεῖλαιντο αὐτῷ χάριν λύσαντι τὸν πόλεμον. Ὁ δὲ δυσχεράνας πρὸς τὴν ἀδικίαν καὶ ἐντειλάμενος ἀποπέμψαι τὸν ἄνδρα, ἔστειλε Πύρρῳ γράμματα⁴ σὺν τῇ πεμφθείσῃ ἐπιστολῇ.

Ἔλεγε δὲ τὰ γράμματα· «Γάιος Φαβρίκιος ὑπατος Ῥωμαίων

Πύρρῳ βασιλεῖ χαίρειν⁵. Χαλεπήνας τῇ ἐπιβουλῇ ἀνακοινῶ σοι ὅτι οὐκ εὐτυχεῖς φίλων. Τοῦτο δὲ πράττω, ἵνα μὴ τὸ σὸν πάθος διαβάλλῃ ἡμᾶς καὶ δόξωμεν μολῦναι δόλῳ τὸν πόλεμον».

66. Ἀγησίλαος καὶ Φαρνάβαζος.

Ἀγησίλαος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν περιβληθέντες τὸν χιτῶνα ἤλθον εἰς τὸ ὁμολογημένον χωρίον. Ἐνταῦθα Ἀγησίλαος λέγει· «Ἐκταθῶμεν, ὦ φίλοι, χαμαὶ ἐν τῇ πόλ¹ καὶ ἀναμεινωμεν Φαρνάβαζον, ἕως ἂν ὑπὸ τῶν κηρύκων ἀγγελθῆ». Οὕτω δὴ ἐκταθέντες ἐν τῇ πόλ² ἀνέμενον.

Ὡς δὲ Φαρνάβαζος ἐφάνη σὺν τοῖς περὶ αὐτόν, ὑπεγερθέντες ἐκαθέζοντο. Ὁ δ' ἔχων στολὴν πολλοῦ ἀξίαν τὸ μὲν πρῶτον ἠσχύνθη δρῶν τὴν Ἀγησιλάου φαυλότητα². Ἐπιμελούμενος δ' ὅπως οἱ Πέρσαι μὴ φανήσονται χείρους τῶν πολεμίων, λέγει αὐτοῖς· «Κατακλιθῶμεν καὶ ἡμεῖς, ὥσπερ καὶ οἱ Ἕλληνες, ἵνα μὴ χείρους αὐτῶν φανῶμεν».

Ἐπεὶ δὲ κατεκλίθησαν, Φαρνάβαζος ἤρξατο· «ὦ Ἀγησίλαε, ἐγὼ ἐν τῇ πρὸς Τισσαφέρην πολέμῳ προθύμως ἐβοήθουν ὑμῖν καὶ φίλος ἐγενόμην. Νῦν δ' ὄρω ὅτι οἱ μὲν σπαρέντες ὑπὸ τῶν γεωργῶν ἀγροὶ κινδυνεύουσι φθαρῆναι, ἐγὼ δ' οὐδὲ δεῖπνον ἐν τῇ ἐμαυτοῦ χώρᾳ ἔχω. Εἰ οὖν ταῦτα ἀπαγγελθήσεται βασιλεῖ, ἐκβληθήσομαι τῆς ἀρχῆς καὶ κινδυνεύσω εἰς τὴν ἐσχάτην τύχην περιελθεῖν».

Πρὸς ταῦτα Ἀγησίλαος ἀπεκρίνατο· «Ἡμεῖς, ὦ Φαρνάβαζε, τοὺς τῆς πατρίδος πολεμίους ἰδίους ἐχθροὺς ἠγούμεθα. Ἐὰν δ' ὁμοῦ καὶ σὺ φανῆς οὐδὲν ἡμᾶς κακῶς ποιῶν, καὶ ἡμεῖς ὑπισχνούμεθά σοι φείσεσθαι τῆς σῆς ἀρχῆς». Ἐπὶ τούτοις ἐσπίσαντο ἀλλήλοις.

67. Χάρων¹, Μένιππος, Ἑρμῆς.

Χάρων. Ποδαπόι² μὲν ἐστε, ὦ νεανίαι, καὶ πόθεν ἐνταῦθα ἀφίκεσθε;

Μένιππος. Οὗτος μὲν Ἑρμῆς θεός ἐστιν, ἐγὼ δ' ἄλλοδαπός³. Ἄμφότεροι δ' οὐδαμῶθεν ἄλλοθεν ἀφικόμεθα ἢ ἐκεῖθεν, ὅποι οἱ ἄνθρωποι ἀποθνήσκοντες εἰς Ἄδου καταβαίνουσιν.

Χάρων. Πηλίκος δ' εἶ;

Μένιππος. Τηλικούτος, ἡλίκον σὺ ὄρας.

Χάρων. Πότερος δ' ἀποδώσει μοι τὰ πορθμεῖα⁴;

Μένιππος. Οὐδέτερος⁵. ἀμφότεροι γὰρ οὐκ ἔχομεν ὄβολον καὶ παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος οὐκ ἂν λάβοις.

Χάρων. Ἔστι δέ τις ὄβολον οὐκ ἔχων;

Μένιππος. Εἰ μὲν τις καὶ ἄλλος, οὐκ οἶδα. Ἐγὼ δέ, ὅς Μένιππος εἰμι, οὐκ ἔχω.

Χάρων. Ποῖ σε νῦν ἀγάγω ἄνευ ὄβολου;

Μένιππος. Ὅποι καὶ τοὺς ἄλλους νεκρούς· εἰ δὲ μὴ, ἀπαγέ με ἐκεῖσε, ἔνθα καὶ πρὶν με ἐλθεῖν ἐνθάδε, οἱ ἔρεβός⁶ ἐστί καὶ οὐδὲν ἄλλο.

Χάρων. Τοῦτο μέντοι, ὃ ζητεῖς, ὦ φίλε, ἀδύνατον.

68. Οἱ Γαλάται¹.

Οἱ Γαλάται ἦσαν τὸ μὲν σῶμα εὐμήκεις², τὴν δὲ σάρκα κάθυγροι καὶ λευκοί, τὴν δὲ κόμην φύσει ξανθοί. Καταπληκτικοὶ³ δὲ τὴν ὄψιν ἦσαν καὶ τραχεῖς τὴν φωνὴν καὶ κατὰ τὰς ὀμιλίας βραχύλογοι⁴. Τὰ δὲ πολλὰ⁵ ὑπερέβαλλον τὴν φύσιν ἐπ' αὐξήσει μὲν ἑαυτῶν, μειώσει⁶ δὲ τῶν ἄλλων. Ἦσαν δὲ τὴν διάνοιαν ὀξεῖς, πρὸς δὲ τὴν μάθησιν οὐκ ἀφυεῖς⁷, ὥστε καὶ ποιηταὶ μελῶν παρ' αὐτοῖς ἐγένοντο, οὓς βάρδους⁸ ὠνόμαζον. Ἐν δὲ τῷ πολέμῳ οὐδε-

νός ἦσαν χεῖρους τὸ φρόνημα· κατὰ γὰρ τὴν μάχην εἰώθεσαν προ-
 ἄγειν τῆς παρατάξεως καὶ προκαλεῖσθαι τοὺς ἀντιτεταγμένους εἰς
 μονομαχίαν.

69. Πελίας καὶ Ἰάσων.

Πελίας βασιλεύων Ἰωλκοῦ¹ τὸν θεὸν ἤρετο, εἴ τι ἔχοι αὐτῷ
 ἀγγεῖλαι περὶ τοῦ μέλλοντος. Ὁ δ' ἀπεκρίνατο ὅτι μονοσάνδα-
 λος² αὐτὸν ἀποκτενοῖ. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἡγνόμεν τὸν ἀπειλοῦντα
 αὐτῷ κίνδυνον, ὕστερον δ' ἐνόησε. Μέλλων γὰρ θύσειν τῷ θεῷ
 παρήγγειλε πᾶσι τοῖς πολίταις εἰς τὴν ἑορτὴν ἔλθειν.

Ἰάσων δὲ διαβαίνων ποταμὸν Ἄναυρον ἀπέβαλεν ἐν τῷ βίθρῳ
 τὸ ἕτερον σανδάλιον καὶ ἤλθε μονοσάνδαλος. Τοῦτον θεασάμενος
 Πελίας καὶ τὸν χρησμὸν συμβαλὼν ἠρώτα αὐτόν, τί ἂν ποιήσειεν,
 εἰ λόγιον³ αὐτῷ εἶη ὅτι τῶν πολιτῶν τις αὐτὸν ἀποκτενοῖ. Ὁ δ'
 ἀπεκρίνατο· « Ἐντειλαίμην ἂν αὐτῷ ἐνεγκεῖν τὸ χρυσόμαλλον
 δέρας· οὐ γὰρ ἐλπίζω τὸ ἔργον τοῦτο περανεῖν· δεήσει γὰρ ἀπο-
 κτεῖναι τὸν ἄυπνον δράκοντα, ὅφ' οὐ κινδυνεύσει ἀποθανεῖν.

Ταῦτα ἀκούσας Πελίας ἐνετείλατο αὐτῷ ἐπὶ τοὺς Κόλχους
 ἔλθειν ἀποκτενοῦντα τὸν δράκοντα καὶ ληψόμενον τὸ δέρας. Ἰά-
 σων δὲ πεντηκόντορον⁴ ναῦν κατεσκευάσεν, ἣν Ἀργῶ ἐκάλεσε,
 καὶ τοὺς ἀρίστους ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἤθροισεν, ἵνα ἐν τῇ Κολχίδι
 τοὺς πολεμίους ἀμύνηται.

70. Ἀργοναῦται καὶ Φινεύς¹.

Ἐπεὶ ἡ ναὺς κατεσκευάστο, Ἰάσων ἀγείρας τοὺς ἀρίστους
 τῆς Ἑλλάδος λέγει αὐτοῖς· « Ἄνδρες φίλοι, ὑπὸ Πελίου παρήγ-
 γελταί μοι τὸ χρυσόμαλλον δέρας τὸ ἐκτεταμένον περὶ δρυῶν ἐν
 Κολχίδι κομίσασθαι αὐτῷ. Ἐγὼ δ' αἰσχυνηθεὶς τὰ παρηγγελημένα
 μὴ ποιῆσαι, παρήγγελκα κατασκευασθῆναι ταχείαν ναῦν. Αὕτη
 οὖν κατεσκευάσται καὶ ἐν τῷ λιμένι ἐστί. Καλῶ δ' οὖν ὑμᾶς βοη-

θούς, ἵνα μὴ τοῦ πλοῦ ἐσφαλμένοι καὶ ἐν τῇ ξένη διεφθαρμένοι ὦμεν². φασὶ γὰρ τοὺς εἰς Κόλχους πλέοντας κινδυνεύειν ὑπὸ τοῦ φρουροῦντος τὸ δέρας δράκοντος. Ἐὰν τὸ δέρας ἀρπάσωμεν, φανησόμεθα μέγα ἔργον περάναντες. Δεῖ δ' ὑμᾶς ἐν δυσὶν ἡμέραις ἀποκεκρίσθαι, εἰ πρόθυμοί ἐστε συμπλεῖν ἐμοί ».

Οἱ δέ, πρὶν δύο ἡμέρας παρελθεῖν, ἀπεκρίναντο αὐτῷ προθύμως συμπλεύσεσθαι.

Ἐπεὶ οὖν ἱκανὰ ἐπιτήδεια εἰσεβεβλήκει ἐν τῇ νηί, ἐξέπλευσαν καὶ εἰς Θράκην ἦκον.

Ἐνταῦθα Φινεὺς ᾄκει τυφλωθεὶς ὑπὸ τῶν θεῶν, ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν θεῶν εἰμαρμένα³ τοῖς ἀνθρώποις προύλεγεν. Ἐπεμφαν δ' αὐτῷ οἱ θεοὶ καὶ τὰς πτερωτὰς Ἀρπυίας⁴, αἱ τὴν τροφήν αὐτοῦ ἤρπαζον. Ἐπιφανέντες δ' οἱ Ἀργοναῦται ἀπήλλαξαν αὐτὸν τῶν Ἀρπυιῶν, αἷς πεπρωμένον ἦν ὑπὸ τῶν υἰῶν τοῦ Βορέου διαφθαρήναι.

Εὐφρανθεὶς δ' ἐπὶ τούτῳ Φινεὺς συνεβούλευσεν αὐτοῖς, πῶς

ἂν τὸν πλοῦν ποιοῖντο, ἵνα μὴ ὑπὸ τῶν Συμπληγάδων⁵ πετρῶν διεφθαρμένοι εἶεν. Ἦσαν δὲ ὑπερμεγέθεις αὐται, συγκρουόμενοι δ' ἀλλήλαις ὑπὸ τῆς τῶν πνευμάτων βίας τὸν διὰ θαλάττης πόρον ἀπέκλειον.

Ἐνετάλατο οὖν αὐτοῖς ὑπὸ Φινέως ἀφεῖναι⁶ πέλειαν⁷ διὰ τῶν πετρῶν καί, ἂν μὲν ἴδωσιν αὐτὴν σωθεῖσαν, διαπλεῖν, ἂν δὲ διεφθαρμένην, μὴ βιάζεσθαι τὸν πλοῦν.

Ἀναχθέντες οὖν ἐντεῦθεν καὶ εἰς πέτρας ἀφικόμενοι ἐπέτρεψαν τῇ πελείᾳ διελθεῖν. Ἡ δ' οὐκ ἔσφαλτο, περιεκόπη δὲ τὰ ἄκρα τῆς οὐράς. Τοῦτο οἰωνὸς ἀγαθὸς ἐκρίθη. Καὶ οἱ Ἀργοναῦται ἐπιτηρήσαντες τὰς πέτρας ἀναχωρούσας διήλθον· ἐκ δὲ τούτου αἱ πέτραι μεμενήκασιν ἀκίνητοι.

Αεὶνός

ΜΕΡΟΣ Β'

71. 'Ιάσων και Μήδεια.

Μετά τὸν διὰ τῶν Συμπληγάδων πλοῦν οἱ Ἀργοναῦται ἀνα-
πεταννύσασιν¹ τὰ ἱστία καὶ διαπλεύσαντες τὸν πόντον εἰς Κολχι-
κὴν γῆν ἀφικνοῦνται. Ἐν τῷ πλῶ ἐπερρώννυσαν² ἀλλήλους καὶ
ὄμωσαν³ βοηθήσειν παντὶ τρόπῳ τῷ 'Ιάσωνι.

Καθορμισθείσης⁴ δὲ τῆς νεῶς ἤκεν 'Ιάσων πρὸς Αἰήτην καὶ
ἔλεγεν αὐτῷ· « Πηλίας, ὁ τῆς Φθίας βασιλεὺς, ἐπέταξέ μοι τὸ χρυ-
σόμαλλον αὐτῷ κομίσασθαι· ἐὰν τοῦτο μὴ φέρω αὐτῷ, ἀπολοῦμαι ».

Αἰήτης δὲ δείκνυσι τοὺς χαλκόδοντας ταύρους καὶ λέγει αὐτῷ·
« Ζευγνυ τούτους, καί, ἐὰν καταζεύξης αὐτούς, παρέξω σοι τὸ δέ-
ρας ». Ἦσαν δ' οὗτοι ἄγριοι ταῦροι, οὓς χαλεπῶς ἂν τις ζευγνύοι,
τὸ δ' ἐκ τοῦ στόματος ἐκπεμπόμενον πῦρ οὐδέποτε κατεσβέννυτο.
Τούτους δὲ καταζεύξας ἔμελλε σπεῖρειν δράκοντος ὀδόντας, ἐξ ὧν
δράκοντες ἀναδύσονται⁵ ἐπ' αὐτόν.

Ταῦτα ἀκούσας 'Ιάσων ἠπόρει, πῶς ἂν τοὺς ταύρους ζευγνύοι.
Μήδεια δ' ἡ τοῦ Αἰήτου θυγάτηρ προσελθοῦσα ὑπέσχετο δείξειν
αὐτῷ, πῶς ἂν οἱ ταῦροι ζευγνύοιντο, ἐὰν ὁμόσῃ αὐτὴν ἄξειν γυ-
ναῖκα καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα σύμπλον ἀγάγηται. Ὁ δ' ὄμωσε ποι-
ήσειν τοῦτο, ἐὰν τοὺς ταύρους καταζεύξῃ.

Ἐκ τούτου Μήδεια παρέσχε φάρμακον, δι' οὗ τὴν ἀσπίδα,
τὸ δόρυ καὶ τὸ σῶμα ἐκέλευσε χρίσαι⁶. οὕτω δ' ἔμελλεν οὔθ' ὑπὸ
πυρὸς οὔθ' ὑπὸ σιδήρου ἀδικήσεσθαι⁷.

Ἐκ τούτου 'Ιάσων ἐπιρρώννυται καὶ χρισάμενος τῷ φαρμάκῳ
παράγινεται εἰς τὸ ἄλσος καὶ ἐνταῦθα τοὺς ταύρους καταζεύ-

γνυσιν. Οἱ δ' ἐξευγμένοι τὴν γῆν ἤρουν· ἐκ τῶν σπειρομένων δ' ὀδόντων ἀνεδύοντο ἐπ' αὐτὸν δράκοντες καθωπλισμένοι, οὓς Ἰάσων ἀπέκτεινεν· ἔβαλλε γάρ, ὡς Μήδεια ἔλεξεν αὐτῷ, ἀφανῆς ἀποθην⁸ λίθους ἐπ' αὐτούς. Οἱ δὲ περὶ τούτων μαχόμενοι πρὸς ἀλλήλους ἀπέθνησκον ὑπὸ Ἰάσονος.

Ἐπεὶ δ' Αἰήτης οὐ παρεῖχε τὸ δέρας, εἰ καὶ οἱ ταῦροι κατεζευγμένοι ἦσαν, ἡ Μήδεια κατακοιμίσασα τὸν δράκοντα τὸ δέρας ἀφείλετο καὶ μετὰ τοῦ Ἰάσονος εἰς Ἀργῶ ἦγον, ἐφ' ἧς φερόμενοι εἰς Ἑλλάδα ἀφίκοντο.

72. Συμβουλή πρὸς ἄρχοντας.

Ἐὰν σαυτὸν δοῦλον τῶν ἡδονῶν καταστήσης, μὴ ἔλπιζε βραδίως τῶν πολιτῶν ἄρξειν· οἱ γὰρ πολῖται καθιστᾶσιν αἰεὶ ἑαυτοῖς τὸν ἄρχοντα ὑπόδειγμα. Ὅμοίως καθίστη σαυτῷ συμβούλους ἀνδρας ἀγαθοῦς, οἱ ἐπιμελήσονται, ὅπως εὐτυχεστάτους τοὺς πολίτας καταστήσουσιν· οὕτω γὰρ ἂν καθισταίης ἀσφαλῆ τὴν ἀρχήν. Τοὺς πονηροὺς δὲ πολίτας μετᾶστησον¹ ἐκ τῆς πόλεως· οἱ γὰρ τοιοῦτοι κινδυνεύουσι καὶ ἄλλους καθιστάναι πονηροῦς, οἱ μισητὴν τὴν ἀρχήν τοῖς ἀγαθοῖς πολίταις καταστήσουσι· οὗτοι γὰρ ὀρώντες τὴν πόλιν κακῶς πάσχουσιν μεταστήσουσι² τὴν πολιτείαν³ καὶ σὲ αὐτὸν ἐκ τῆς πόλεως ἐκβαλοῦσι.

Τεκμήριον⁴ δέ σοι ἔστω, ἃ τοὺς τριάκοντα οἱ πολῖται ἐποίησαν. Οὗτοι γὰρ καταλαβόντες τὴν ἀρχήν οὐ μόνον τὴν πολιτείαν μετέστησαν, ἀλλὰ καὶ χρηστοὺς πολίτας μετ' οὐ πολὺ διετέλουν μεθιστάντες ἐκ τῆς πόλεως. Ἐπεὶ δὲ δίστασαν⁵ τοὺς πολίτας καὶ τοὺς μὲν τιμαῖς ἐτίμων, τοὺς δὲ χρημάτων ἕνεκα ἐξίστασαν⁶ ἐκ τῆς πόλεως, οἱ πολῖται συνίστασαν⁷ ἀλλήλους ἐπ' αὐτοὺς καὶ τέλος ἐξέβαλον. Σημεῖον δέ σοι καὶ τοῖς καλῶς βασιλεύειν βουλομένοις ἔστω, ἐὰν τοὺς ἀρχομένους ὄρας εὐπορωτέρους καὶ σωφρονεστέρους γιγνομένους διὰ τὴν σὴν ἐπιμέλειαν.

73. Κέκροψ.

Κέκροψ συμφυῆς¹ ἔχων σῶμα ἀνδρὸς καὶ δράκοντος πρῶτος βασιλεὺς τῆς Ἀττικῆς καθίσταται. Τούτου βασιλείως καταστάντος ἔδοξε τοῖς θεοῖς καθίστασθαι προστάτας τῶν πόλεων, ἐν αἷς ἔμελλον ἰδίας ἕκαστος τιμὰς ἔχειν. Μεταστάντες² οὖν ἐκ τοῦ Ὀλύμπου ἦγον ἐπὶ τὴν γῆν.

Ποσειδῶν μὲν οὖν πρῶτος ἐλθὼν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν καὶ πλήξας τῇ τριαίνῃ κατὰ μέσην τὴν ἀκρόπολιν ἀνέφηγεν³ ὕδωρ, ἐξ οὗ προστάτης ταύτης κατέστη. Μετὰ δὲ τοῦτον Ἀθηναῖ ἐφύτευσεν ἐλαίαν, ἔνθα νῦν τὸ Ἐρέχθειον⁴ ἔστηκεν. Ἐκ δὲ τούτου ἔρις ὑπ' αὐτῶν ἐνίστατο, ὁπότερος τῆς Ἀττικῆς προστάτης κατασταίη.

Κριταὶ οὖν οἱ ἄλλοι θεοὶ καθίσταντο, ἀλλ' εὐθὺς οὗτοι διίσταντο ἀλλήλοις· οἱ μὲν γὰρ Ποσειδῶνος ἔφασαν τὴν πόλιν εἶναι, οἱ δ' Ἀθηναῖ ἐβούλοντο πολιοῦχον καταστήναι. Τέλος δὲ τῇ Ἀθηναῖ κατεκρίθη ἡ Ἀττικὴ καὶ οὕτω ἡ ἐνεστῶσα φιλονεικία ἔληξεν.

74. Ἀταλάντη.

Ἀταλάντην γενομένην ὁ πατὴρ ἐκτίθηριν ἀρρένων γὰρ καὶ οὐ θυγατέρων ἔλεγε δεῖσθαι. Ὁ δὲ λαβὼν ταύτην ἐκτείνειν οὐκ ἀπέκτεινεν, οὐδ' εἰς βάραθρον ἐξῆκεν¹. Ἐλθὼν δ' εἰς τὸ Παρθένιον² ὄρος ἔθηκε ταύτην πλησίον πηγῆς, ἔνθα ἄντρον ἦν, ἐφ' οὗ δασὺς δρυμῶν ἐπέκειτο· ἐνταῦθα τὸ βρέφος ἐνθεῖς ἔφυγεν.

Μετ' οὐ πολὺ ἄρκτος ἦκεν, ἡ τοὺς μαστοὺς ὑπὸ γάλακτος βαρυνομένους εἶχεν· κυνηγοὶ γὰρ τὰ ἑαυτῆς βρέφη ἀφηγήηκεσαν. Αὕτη συνείσα³ τὸ ἐκτεθειμένον βρέφος προσέρχεται καὶ τοὺς μαστοὺς τῷ στόματι ἐντίθησιν. Τὸ δ' εὐθὺς ἐθήλασε καὶ ἅμα τὸ θηρίον ἀνεκουφίσθη. Ἐκ τούτου καθ' ἡμέραν, ὁπότε συνιῆ τὸς μαστοὺς ἐμπιπλαμένους⁴ γάλακτος, προσῆγε πρὸς τὸ βρέφος.

Κυνηγοὶ δ' ἰδόντες τὴν ἄρκτον θαμὰ⁵ φοιτῶσαν εἰς τὸ ἄντρον

συντίθενται⁶ ταύτην παραφυλάξαι. Εἶδον οὖν αὐτὴν οὐδέποτε προ-
 ἰεμένην⁷ τὸ ἔργον καὶ κατασκεψάμενοι τὸ ἄντρον εὗρον τὸ βρέ-
 φος. Δαθόντες οὖν αὐτὸ ὄνομα ἔθεντο Ἄταλάντην.

Ἡ δὲ τρεφομένη ὄρειω τροφῇ καὶ ἐν τοῖς ὄρεσι ζῶσα φόβον
 μὲν οὐδέποτε συνίει, οὐδέποτε δ' ἀνήκε⁸ θηρεύουσα ἐν τοῖς ὄρεσι.

Ποθοῦσα δ' ἐρημίαν κατέλαβε τῶν Ἀρκαδικῶν ὄρέων τὸ ὑψηλότα-
 τον, ἔνθα ἦν αὐλῶν⁹ κατάρρυτος καὶ δρυς μεγάλη καὶ πεῦκαι καὶ
 βαθεῖα ἢ ἐκ τούτων σκιά. Στρωμνὴ δ' αὐτῇ ὑπετίθεντο δοραὶ τῶν
 θηρευομένων καὶ οὐποτ' ἀνήκε κρέασι τούτων τρεφομένη. Στολὴν

δ' άνειμένην¹⁰ ένεδύετο και τοιαύτην, ώστε μηδέν διαφέρειν Ἄρ-
τέμιδος. Οὐδένι δ' έφείει¹¹ πελάσαι αὐτῆ. Εἰ δέ τις έφείετο προσ-
γενέσθαι αὐτῆ, αὐτῆ διείσα¹² τόν δρυμόν και τήν λόχμην τῆ τῶν
ποδῶν ταχυτῆτι άπέκρυπτεν έαυτήν.

75. Ἡρακλῆς.

Ἡρακλῆς υἱός Διός και Ἄλκμήνης ἦν. Ταύτην Ζεὺς Ἄμφι-
τρώωνι έκδίδωσιν¹· τούτῳ παραδοθεὶς και Ἡρακλῆς βρέφος έτρέ-
φετο. Ὀλίγῳ δέ χρόνῳ ύστερον, άφ' οὗ Ἄμφιτρώωνι Ἡρακλῆς
παρεδέδοτο, Ἡρα δύο δράκοντας ύπερμεγέθεις έπεμφε τὸ βρέφος
διαφθεροῦντας. Ὁ δ' άναστάς άγχων² έκατέραις ταῖς χερσὶ τού-
τους διέφθειρε και νεκροὺς τῷ πατρὶ παρέδωκεν. Αὐξηθεὶς δέ πα-
ραδίδοται διδασκάλοις, παρ' οἷς τὰ πολεμικὰ έξέμαθεν³. Ἐπειδῆ
δὲ καθ' ἡμέραν ηὔξάνετο μέγας, παρεδόθη παρ' Ἄμφιτρώωνος τοῖς
βουκόλοις, ἵνα οὗτοι μεταδίδοιεν αὐτῷ τοῦ έργου.

Ἐνταῦθα Ἡρακλῆς διατρίβων τὸν Κιθαιρώνειον⁴ λέοντα άπο-
κτείνει και νεκρὸν τούτον τοῖς βουκόλοις παραδίδωσιν. Στρατεύσας
εἶτα έπὶ τοὺς Μινύας⁵ ἠνάγκασε τούτους δασμόν τοῖς Θηβαίοις
διδόναι. Διὸ και παρὰ Κρέοντος⁶ άριστεῖον αὐτῷ ἠ προσβυτάτη
θυγάτηρ έδόθη.

Εἶτα κατὰ ζῆλον Ἡρας μανείς⁷ και τοὺς έαυτοῦ παῖδας τῆ
πυρᾶ παραδοὺς έρχεται εἰς Δελφοὺς και πυθάνεται, ποῦ κατοική-
σει. Ὁ δὲ θεὸς άνείλεν αὐτῷ παραδοῦναι έαυτὸν Εὐρυσθεὶ και δώ-
δεκα έτη ένδιδόναι, ώστε έπιτελεῖν τὰ προσταττόμενα. Ἐάν δὲ
παρέλθῃ τὰ δέκα έτη, άφ' οὗ άν τῷ Εὐρυσθεὶ παραδοθῆ, άθάνατον
αὐτὸν ὁ θεὸς έλεγεν έσεσθαι.

76. Σωκράτης και Χαιρεκράτης.

Χαιρεφώντα και Χαιρεκράτη, ἀδελφῶ μὲν ὄντε ἀλλήλοιν, ἑαυτῷ δὲ γνωρίμω¹, αἰσθόμενος Σωκράτης διαφορομένω² εἶπε τῷ Χαιρεκράτει· « Ἄμφω τῷ ἀδελφῷ ὁμοιάζετον ταῖν χεροῖν και ποδοῖν και ὀφθαλμοῖν· θαυμαστὸν³ δ' ἂν εἴη, εἰ τῷ χεῖρε ἀντὶ τοῦ ἀλλήλοιν βοηθεῖν τραποίσθην ἐπὶ τὸ διακωλύειν ἀλλήλω· ἢ εἰ τῷ πόδε ἀντὶ τοῦ συνεργεῖν⁴ ἀλλήλοιν ἀμελήσαντε τούτου ἐμποδίζοιτον ἀλλήλω βαδίσειν. Τῷ μέντοι ἀδελφῷ και τῷ ἀδελφῷ ὁ θεὸς ἐποίησεν ἐπὶ μεῖζονι ὠφελείᾳ ἀλλήλοιν ἢ τῷ χεῖρε και πόδε και ὀφθαλμῷ και ὄσα ἄλλα ἀδελφῷ ἔφυσεν⁵ ἀνθρώποις ὁ θεός· τῷ μὲν γὰρ χεῖρε οὐκ ἂν οἶόν τ' εἴη τὰ πλέον ὀργυῖας ἀπέχοντα ἅμα ποιῆσαι, τῷ δὲ πόδε οὐδ' ἐλθοῖτην ἂν πλέον ὀργυῖας, τῷ δ' ὀφθαλμῷ οὐκ ἂν οἶόν τ' εἴη ἰδεῖν ἅμα τὰ ἔμπροσθεν και τὰ ὀπισθεν. Τῷ ἀδελφῷ μέντοι φίλω ὄντε πράττετον ἅμα πλεῖστα ἐπ' ὠφελείᾳ ἀλλήλων ».

77. Ἄδης.

Ὁ πολὺς λεῶς¹ ὑπελάμβανον Ἄδην τόπον πάνυ βαθὴν ὑπὸ τῇ γῆ. Ἔστι δ' οὗτος ὁ τόπος σύμπλεως² σκότους και φόβου και περιρρεῖται ποταμοῖς μεγάλοις. Βασιλεύει δ' ἐνταῦθα ὁ ἀδελφὸς τοῦ Διὸς Πλούτων. Αὐτοῦ δὲ πρόκειται ἡ Ἀχερουσία λίμνη, ἣν ἔμπλεων ὑδάτων οὐκ ἔστι παρελθεῖν ἄνευ πορθμέως.

Ταύτην περαιούμενοι οἱ νεκροὶ εἰς λειμῶνα ἔμπλεων ἀσφοδέλων³ γίνονται.

Πλούτων δὲ και Περσεφόνη δυναστεύουσι δικαστὰς μὲν παρ' ἑαυτοῖς ἔχοντες Μίνων και Ῥαδάμανθυν, ὑπηρέτας δ' ἄλλους τε θεοὺς και τὸν ἄγγελον Ἑρμῆν. Οὗτοι τοῖς μὲν ἀγαθοῖς και δικαίοις τῶν ἀνθρώπων ἰλεῖ⁴ εἰσι και εἰς τὸ Ἥλύσιον πεδίον⁵ τούτους πέμπουσιν, — ἔστι δὲ τοῦτο ἔμπλεων ἡδονῶν — τοὺς δὲ πονηροὺς εἰς τὸν τῆς κολάσεως χῶρον ἐκπέμπουσιν.

Διὸ οἱ ἄνθρωποι ζῶντες πειρῶνται τοὺς θεοὺς ἵλεως σφίσι
εἶναι καὶ ἐπὶ τούτῳ κατασκευάζουσι λαμπροὺς νεῶς⁶ καὶ ἐν τοῖς
νεῶς ὁμοίως βωμούς. Πρὸ δὲ τῶν νεῶν ὁ λεῶς εὐχεταὶ ἵλεως τοὺς
θεοὺς γενέσθαι αὐτῷ.

78. Ἡρακλῆς πλησίον τοῦ Εὐρυσθέως.

Πρῶτος ἄθλος.

Ἡρακλῆς ἀκούσας, ὅτι δεῖ ἐνδιδόναι Εὐρυσθεῖ, ἔγνω¹ κατὰ
τὴν τοῦ θεοῦ βῆσιν ποιεῖν. Μετέβη οὖν πρὸς Εὐρυσθέα καὶ τὰ ὑπὸ
τοῦ θεοῦ προσταττόμενα ἐποίησε.

Γνοὺς δ' Εὐρυσθεὺς τὴν Ἡρακλέους δύναμιν καὶ φοβηθεὶς μὴ
ὑπ' αὐτοῦ ἀλφ, ἐπέταξεν αὐτῷ τοῦ Νεμέου² λέοντος τὴν ὁρὰν
κομίζεῖν· ἤλπιζε γὰρ οὕτω ἀπαλλαγῆσεσθαι αὐτοῦ. Ὁ δὲ μεταβάς
εἰς Νεμέαν καὶ γνοὺς τὸν λέοντα ἄτρωτον φύντα ἐδίωκεν αὐτὸν
ροπάλῳ· ὁ δὲ φεύγων κατέδυ³ εἰς σπήλαιον. Ἡρακλῆς δέ, ἵνα μὴ
ὁ λέων ἀποδραίῃ⁴, εὐθὺς ἐκδὺς εἰσῆλθεν εἰς τὸ σπήλαιον καὶ τὴν
χεῖρα περιθεὶς τῷ τραχήλῳ τοῦ λέοντος ἔπνιξεν αὐτόν. Θέμενος
δ' ἐπὶ τοὺς ὄμους εἰς Μυκήνας ἐκόμιζεν αὐτόν.

Εὐρυσθεὺς δὲ φοβηθεὶς πύθον ἑαυτῷ κατασκευάσεν, εἰς ὃν εἰσέ-
δυ. Τὸ λοιπὸν δ' ἀπέειπεν⁵ αὐτῷ εἰς τὴν πόλιν μὴ εἰσιέναι, δεικνύ-
ναι δὲ πρὸ τῶν πυλῶν τοὺς ἄθλους ἐκέλευσεν· ἔπεμπε δ' ἐφεξῆς
κῆρυκα καὶ ἐπέταττε τοὺς ἄθλους.

79. Δεύτερος ἄθλος.

Δεύτερον ἄθλον ἐπέταξεν αὐτῷ τὴν λερναίαν ὕδραν¹ ἀποκτεῖ-
ναι. Αὕτη δ' ἐν τῷ τῆς Λέρνης² ἔλει ἐκτραφεῖσα ἐξέβαινε καὶ τὰ
βοσκήματα, ὧν τὸ πεδίον ἀνεπίμπλατο, διέφθειρεν. Οὐδεὶς δὲ τοῦ
κακοῦ τὴν χώραν ἀπαλλάξαι ἠδύνατο· ἠπίσταντο³ γὰρ πάντες
κινδυνεύσειν, ἐὰν τοιοῦτόν τι πειραθῶσιν. « Ἐὰν ταύτην », εἶπεν

ὁ Εὐρυσθεύς, « δύνῃ ἀποκτείνει, τὴν χώραν εὖ ποιήσεις ». Εἶχε δ' ἢ ὕδρα κεφαλᾶς ἑνέα, τὰς μὲν ὀκτὼ θνήττας, τὴν δὲ μίαν ἀθάνατον.

Ἐπιβάς οὖν Ἡρακλῆς ἄρματος, ἠνιοχοῦντος Ἰολάου, εἰς Λέρνην ἔρχεται καὶ τοὺς μὲν ἵππους ἴστησι, τὴν δ' ὕδραν εὐρῶν τῷ ῥοπάλῳ τὰς κεφαλὰς ἔκοπτεν. Ἄλλ' οὐδὲν ἠδύνατο ἀνύειν· μίας γὰρ κεφαλῆς κοπτομένης δύο ἀνεφύοντο. Λέγει οὖν πρὸς Ἰόλαον « Οὐκ ἠπιστάμην οὕτω χαλεπὸν τὸ ἔργον ὄν· σὺ οὖν ἐμπίμπρη⁴ τὴν ἐγγὺς ὕλην καί, ὅταν ἐγὼ τὰς κεφαλὰς ἀποκόπτω, σὺ πειρῶ ἐμπιμπράναι ταύτας τοῖς καιομένοις δαυλοῖς ». Τοῦτον τὸν τρόπον ἐμπρήσας τὰς ἀναφυομένας κεφαλὰς τάφρον ἀνέφισεν, ἐν ἣ κατώρυξε τὴν ἀθάνατον κεφαλὴν. Εὐθὺς δ' εἶτα λίθον αὐτῇ ἐπιθεῖς ἐμπίμπλησι τὴν τάφρον λίθων καὶ γῆς· τὸ δὲ σῶμα τῆς ὕδρας ἀποσχίσας ἐνέπλησε χολῆς τὰ ἄκρα τῶν διστῶν⁵.

80. Τρίτος, τέταρτος καὶ πέμπτος ἄθλος.

Τρίτον ἄθλον ἐπέταξεν αὐτῷ ἐνεγκεῖν τὴν Κερυνίτιν ἔλαφον ζῶσαν. Ταύτην ἔφασαν χρυσόκερων εἶναι καὶ ἰέναι ἐλευθέραν διὰ τοῦ ἄλσους, ἅτε ἱεράν τῆς Ἀρτέμιδος οὔσαν. Διὸ Ἡρακλῆς βουλόμενος αὐτὴν μῆτε ἀνελεῖν μῆτε τρῶσαι διήει ὄλον ἐνιαυτὸν τὸ ἄλσος διώκων τὴν ἔλαφον· ἐδεδοίκει γὰρ μὴ, ἐὰν ταύτην ἀποκτείνῃ, τὴν θεὰν ἐχθρὰν αὐτῷ ποιήσῃ. Ἐπεὶ δ' ἢ ἔλαφος διωκομένη ἀπέκαμεν, ἀφικομένη ἐπὶ τὸν Λάδωνα ποταμὸν ἔστη. Ἐνταῦθα ταύτην Ἡρακλῆς ἐπὶ τῇ ὄχθῃ καθημένην συνέλαβεν. Ἐπὶ τῶν ὤμων δὲ ταύτην θείς πρὸς Εὐρυσθέα τὸν βασιλέα εἰς Μυκίνας ἐκόμισεν.

Τέταρτον ἄθλον τὸν Ἐρυμάνθιον¹ κάπρον ἐπέταξε ζῶντα κομίζειν. Τοῦτο τὸ θηρίον πάντες ἤδεσαν μεγίστων κακῶν αἴτιον τῇ χώρᾳ γεγονός. Ἐκ γὰρ τοῦ ὄρους ὀρμώμενος ἠδίκει τὴν γῆν. Οἱ δ' ἄνθρωποι ἐδέδισαν τοῦτον διώξαι. Ἡρακλῆς μέντοι διώξας αὐ-

τὸν ἕκ τινος λόχμης μετὰ κραυγῆς εἰς χιόνα πολλὴν παρεϊμένον ἐμβροχίσας² εἶλε καὶ εἰς Μυκήνας ἐκόμισεν.

Πέμπτον ἐπέταξεν ἄθλον τὴν κόπρον τῶν Αὐγείου βοσκημάτων καθῆραι. Ἐκ ταύτης γὰρ κατακειμένης καὶ ὄξουσας πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐτέθνασαν. Ἦν δ' Αὐγείας Ἥλιδος βασιλεὺς πολ-

λάς ποιμένας βοσκημάτων ἔχων. Τούτῳ Ἡρακλῆς προσῆει καὶ ἔφη ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τὴν κόπρον ἐξοίσειν, εἰ δώσει αὐτῷ τὴν δεκάτην τῶν βοσκημάτων. Ὁ δ' εἰδὼς χαλεπὸν τὸ ἔργον καὶ ὅτι κινδυνεύσει τεθνάναι, πρὶν τὸ ἔργον περᾶναι, ὑπισχνεῖται Ἡρακλῆς δὲ τὸν Ἀλφειὸν³ ποταμὸν καὶ Πηνειὸν⁴ σύνεγγυς βεβηκότας παρεχετεύσας⁵ διὰ τῆς κόπρου ταύτην ἐκάθηρεν.

81. Ἐκτος ἄθλος.

Ἐκτον ἄθλον ἔδοξεν Εὐρυσθεὶ ἐπιτάξαι τὰς Στυμφαλίδας¹ ὄρνιθας ἐξελάσαι. Ταύτας νεμομένας τὴν περὶ τὴν Στύμφαλον τῆς Ἀρκαδίας χώραν οὐκ εἶχον οἱ οἰκοῦντες ἐκδιῶξαι. Ὅποτε γὰρ βούλοιντο ταύτας διῶξαι, αὐταὶ εἰς τὴν λίμνην Στυμφαλίδα εἰσέβαινον καὶ ἐν τῇ ὕλῃ ἐκρύπτοντο. Ἦν δ' ἡ Στυμφαλὶς πολλῇ συνηρηφῆς² ὕλη. Ἐπὶ ταύτας Εὐρυσθεὺς ἐκάλεσε Ἡρακλέα, νομίζων οὐχ οἶόν τε εἶναι τοιοῦτον ἔργον ἐπιτελέσαι.

Ἡρακλῆς οὖν μεταβὰς ἐκείσε ἐπειρᾶτο διαφόροις ὄπλοις ἐβάλλειν αὐτάς. Αἱ δὲ διωκόμεναι εἰσέβησαν εἰς τὴν ὕλην καὶ ἐκρύπτοντο. Ἀμηχανοῦντι³ δ' αὐτῷ καὶ οὐκ ἔχοντι ὅ τι ποιῆσαι, Ἀθηναῖα δωρεῖται κρόταλα χαλκᾶ παρ' Ἡφαίστου λαβοῦσα· αὕτη γὰρ ἠβουλήθη βοηθήσαι Ἡρακλεῖ. Ταῦτα κρούων οὗτος ἐπὶ τοῦ συνεχομένου τῇ λίμνῃ ὄρους ἐφόβει⁴ τὰς ὄρνιθας. Αἱ δὲ ἀκούουσαι καὶ οὐχ ὑπομένουσαι τὸν δοῦπον βουλόμεναι σωθῆναι ἀνίπταντο. Τότε δὲ ταύτας ἐτόξευε καὶ οὕτω πάσας διέφθειρεν.

82. Ἐβδομος καὶ ὄγδοος ἄθλος.

Ἐβδομον ἄθλον ἐπέταξε τὸν Κρήτα ταῦρον ἐλεῖν καὶ εἰς Μυκίνας ἀγαγεῖν. Τοῦτον Εὐρυσθεὺς ἐπυρθάνετο ἄγριον ὄντα καὶ ἐν ἄντρῳ κεκλειμένον, ὥστε χαλεπὸν εἶναι ληφθῆναι ζῶντα ὑπ' ἀνδρός. Τοῦτο μαθὼν πέμπει Ἡρακλέα ἠγούμενος οὐκ ἂν περιγενέσθαι¹ τοῦτου. Ἡρακλῆς δὲ παραγενόμενος εἰς Κρήτην εὕρισκει Μίνωα καὶ ἠξίου τὸν ταῦρον λαμβάνειν. Ὁ δ' οὐκ εἰδὼς Ἡρακλέα εἶπεν αὐτῷ διαγωνισαμένῳ τιτρώσκειν καὶ λαμβάνειν τὸν ταῦρον. Ἡρακλῆς δὲ τρώσας τοῦτον καὶ δήσας ἔδειξεν Εὐρυσθεῖ· τὸ δὲ λοιπὸν εἶασεν αὐτὸν ἄνετον². Ὁ δὲ ταῦρος ἀποδράς ἐκείθεν καὶ διαβὰς τὸν Ἴσθμὸν εἰς Μαραθῶνα τῆς Ἀττικῆς ἀφικνεῖται καὶ ἐνταῦθα, ἕως ἐγήρασε, τοὺς βλασταίνοντας ἄγρους διελυμαίνετο³.

Ὁγδοὸν ἄθλον ἐπέταξε τὰς Διομήδους τοῦ Θρακῆς ἵππους εἰς Μυκῆνας κομίζειν. Αἱ δ' ἵπποι αὐταὶ ἔδακνον καὶ κατήσθιον ἀνθρώπους. Ἐβασίλευε δὲ Διομήδης Βισκόνων, ἔθνους μαχιμωτάτου. Πλεύσας οὖν μετὰ τῶν ἑκουσίως συνεπομένων, οἷς πολλὰ ἀγαθὰ ὑπέσχετο, ἀφίκετο εἰς Θράκην. Ἐνταῦθα δ' ἐπιτυχῶν τοῖς ἐπὶ ταῖς φάτναις τῶν ἵππων φρουροῦσι τούτους ἐδιά-

σατο καὶ ἤγαγε τὰς ἵππους ἐπὶ θάλατταν. Τῶν δὲ Βισκόνων οὖν ὄπλοις ἐπιβοηθούντων τὰς ἵππους μὲν παρέδωκεν Ἀβδήρῳ, ὃς ὑπ' αὐτῶν ἐπισπασθεὶς⁴ ἀπέθανεν, αὐτὸς δὲ διαγωνισάμενος πρὸς Διομήδην καὶ τοὺς οὖν αὐτῷ ἐπιδραμόντας καὶ ἀποκτείνας αὐτὸν βραδίως τοὺς ἀποκαμόντας ἠνάγκαζε φεύγειν. Τεμῶν⁵ δὲ καὶ τὴν Διομήδους χώραν καὶ λαθῶν τὰς ἵππους ἀπήγαγε ταύτας εἰς Μυκῆνας. Μεθέντος δ' αὐτὰς Εὐρυσθέως εἰς τὸ λεγόμενον ὄρος Ὀλυμπον ἐλθοῦσαι πρὸς τῶν θηρίων ἀπώλοντο.

83. Ἐνατος καὶ δέκατος ἄθλος.

Ἐνατον ἄθλον Ἡρακλεῖ ἐνετείλατο κομίζειν τὸν ζωστήρα¹ Ἴππολύτης. Ταύτην αἱ Ἀμαζόνες², αἱ περὶ Θερωμόδοντα ποταμὸν κατῆκον, ἠδούοντο καὶ ἠύλαβοῦντο³. Εἶχε δ' Ἴππολύτης τὸν Ἄρεως ζωστήρα σύμβολον⁴ τοῦ πρωτεύειν ἀπασῶν. Τοῦτο τὸ ἔργον Εὐρυσθεὺς χαλεπὸν ᾤθη εἶναι Ἡρακλεῖ· αἱ γὰρ Ἀμαζόνες μαχημύαται ἦσαν καὶ οὐδεὶς ποτε διανοήθη διαγωνίσασθαι αὐταῖς.

Παραλαβὼν οὖν Ἡρακλῆς ἐθελοντὰς συμμάχους ἐν μιᾷ νηὶ ἔπλει. Ἐπεὶ δ' εἰς τὸν λιμένα αὐτῶν κατέπλευσε, παραγενομένης ὡς αὐτὸν Ἴππολύτης καὶ τίνος χάριν ἦκοι πυθομένης καὶ δώσειν τὸν ζωστήρα ὑποσχομένης, Ἡρα μιᾶ τῶν Ἀμαζόνων εἰκασθεῖσα⁵ τὸ πλῆθος ἐπεφοίτα λέγουσα· « Τὴν βασιλῖδα ἀρπάζουσιν οἱ προσελθόντες ξένοι ». Αἱ δὲ μεθ' ὅπλων ἐπὶ τὴν ναῦν κατέθεον σὺν ἵπποις. Ὡς δ' ἤσθητο αὐτὰς καθωπλισμένας Ἡρακλῆς, νομίσας ἐκ δόλου τοῦτο γενέσθαι τὴν μὲν Ἴππολύτην κτείνας τὸν ζωστήρα ἀφαιρεῖται, πρὸς δὲ τὰς λοιπὰς ἀγωνισάμενος ἀποπλεῖ καὶ κομίσας τὸν ζωστήρα εἰς Μυκίνας ἔδωκεν Εὐρυσθεῖ.

Δέκατον δ' ἄθλον ἐπετάγη τὰς Γηρυόνου βοῦς ἐξ Ἐρυθραίας κομίζειν. Ἐρυθραία δ' ἦν Ὀκεανοῦ πλησίον κειμένη νῆσος, ἣ νῦν Γάδαιρα καλεῖται. Ταύτην Γηρυόνης ἐκαρπούτο τριῶν ἔχων ἀνδρῶν συμφυῆς σῶμα συνηγμένον μὲν εἰς ἓν κατὰ τὴν γαστέρα, ἐσχισμένον δ' εἰς τρεῖς ἀπὸ λαγόνων τε καὶ μηρῶν. Εἶχε δὲ φοινικᾶς βοῦς, ὧν ἐπεμελεῖτο μὲν βουκόλος Εὐρυτίων, φύλαξ δ' ἦν αὐτῶν Ὀρθρος, κύων δικέφαλος. Πορευόμενος οὖν Ἡρακλῆς ἐπὶ τὰς βοῦς ταύτας περαιούται νηὶ εἰς Ἐρυθραίαν καὶ ἐν τῷ ὄρει Ἄθαντι αὐλίζεται⁶, οὐδενὸς ἐναντιουμένου. Αἰσθόμενοι δ' ὁ τε κύων καὶ ὁ βουκόλος ἐπ' αὐτὸν ὤρμων· ἠρνούοντο γὰρ ἐπιτρέφαι αὐτῷ λαβεῖν τὰς βοῦς. Ἡρακλῆς δ' ἐπέρχεται ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἀποκτείνει ἀμφοτέρους ῥοπάλῳ. Ἀποκτείνας δὲ πάντας τοὺς ἐπιδραμόντας αὐτῷ, οἱ Γηρυόνην μέγιστον ἠσπάζοντο, καὶ αὐτὸν δὲ τέλος Γηρυόνην κατα-

βαλὼν τὰς βούς εἰς Μυκήνας ἐκόμισεν. Εὐρυσθεὺς δ' ἤσθεις κατέθυσεν αὐτὰς τῇ Ἥρᾳ.

84. Ἐνδέκατος καὶ δωδέκατος ἄθλος.

Ἐνδέκατον ἄθλον ἐπέταξε παρ' Ἑσπερίδων¹ τὰ χρυσᾶ μήλα κομίζειν ταῦτα γὰρ χαλεπὸν κτηθῆναι παρ' ἀνδρός. Πορευόμενος οὖν Ἡρακλῆς πρῶτον εἰς Λιβύην ἀφίκετο, ἧς Ἄνταϊος ἐβασίλευεν. Παρὰ τούτου Ἡρακλῆς δεκτὸς γενόμενος ἠναγκάζετο παλαίειν αὐτῷ. Ὁ γὰρ Ἄνταϊος δεχόμενος τοὺς ξένους καὶ ἐν πάλλῃ τούτους χειρούμενος ἀπέκτεινεν. Ἡρακλῆς μέντοι τοῦτον ἀράμενος² μετέωρον ἐχειρώσατο καὶ ἀπέκτεινεν.

Ἐκ τούτου εἰς Αἴγυπτον ἦλθεν, ἧς Βούσιρις, παῖς Ποσειδῶνος, ἐβασίλευεν. Οὗτος πρῶτον πολλὰ δωρούμενος τοῖς ξένοις ἦγεν ἐπὶ τὸν βωμὸν κἀνταῦθα ἔθυσεν αὐτούς. Οὕτω καὶ Ἡρακλῆς τὸ πρῶτον μὲν ἐβιάσθη· προσφερόμενος μέντοι εἰς τὸν βωμὸν τοὺς δεσμοὺς ἔρρηξε καὶ ἐκείνους ἀπέκτεινεν. Οὕτω, ἂ Βούσιρις διενόηθη ἐργάσασθαι, εἴργασται αὐτῷ.

Μετὰ τοῦτο πρὸς Ἄτλαντα³ ἦκε, παρ' οὗ διαδεξάμενος τὸν οὐρανόν, ἐκείνους ἐπὶ τὰ μήλα ἔπεμψεν, αὐτὸς δὲ τὸν Ἄτλαντα ἐμμήσατο. Ἄτλας δ' ὅμως δρεψάμενος τὰ μήλα ἐβούλετο αὐτὸς κομίσαι πρὸς Εὐρυσθέα, Ἡρακλέα δ' ἐκέλευσεν ἔχειν τὸν οὐρανόν. Ἡρακλῆς δ' ἐκέλευσεν Ἄτλαντα δέξασθαι τὸν οὐρανόν, ἕως σπεῖραν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ποιήσαιτο. Τοῦτο ἀκούσας Ἄτλας ἐπὶ γῆς καταθεὶς τὰ μήλα τὸν οὐρανὸν διεδέξατο. Ἡρακλῆς δ' ἀνελόμενος⁴ τὰ μήλα ἀπηλλάσσετο.

Δωδέκατον ἄθλον ἐπετάγη τὸν Κέρβερον ἐξ Ἄδου κομίζειν. Εἶχε δ' οὗτος τρεῖς μὲν κυνῶν κεφαλὰς, τὴν δὲ οὐρὰν δράκοντος. Ἐλλῶν οὖν Ἡρακλῆς ἐπὶ Ταίναρον τῆς Λακωνικῆς, οὐ τῆς καταβάσεως τὸ στόμινόν ἐστι, εἰς Ἄδου κατήει. Ἐνταῦθα θωρακισθεὶς καὶ λεοντήν περιθέμενος συνέλαβε τὸ θηρίον, καίπερ ὑπὸ τοῦ κατὰ

τὴν οὐρὰν δράκοντος δακνόμενος τὰς χεῖρας, οὐδὲν λυμανθείς⁵. Μεθ' ἡμέρας γὰρ τὸ τραῦμα ἰάθη. Ἀγαγὼν δὲ τὸν Κέρβερον εἰς Μυκήνας καὶ δεῖξας τοῦτον Εὐρυσθεῖ πάλιν εἰς Ἄδου ἐκόμισεν.

85. Χώρα θήρας.

Τὰ ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ θηρία παντοῖα ἦν, πλείστοι μὲν ὄνοι ἄγριοι, πολλοὶ δὲ στρουθοὶ καὶ μεγάλοι. Ἐνήσαν δὲ καὶ ὠτίδες καλαὶ καὶ δορκάδες¹ ταχεῖαι. Ταῦτα τὰ θηρία οἱ τῆς χώρας ταύτης κάτοικοι τοῖς ἵπποις ἐθήρευον. Συνεξῆσαν² δ' ἅμα ἐπὶ θήραν ἄνδρες γέροντες καὶ νέοι. Καὶ οἱ μὲν γέροντες μετὰ θηρευτικῶν κυνῶν ἀνίχνευον τὰ ἐν τῷ δάσει θηρία, οἱ δὲ νέοι διστάμενοι³ ἀλλήλων ἐδίωκον τὰ πλησιάζοντα θηρία. Χαλεπὸν μέντοι ἦν θηρεῦσαι τοὺς ὄνους· οὗτοι γὰρ πολὺ θάττον πάντων τῶν ἵππων ἔθεον. Ἔστιν ὅτε δ' ὅμως ἐλάμβανόν τινας. Τὰ δὲ τῶν ἀλίσκομένων κρέα παραπλήσια ἦν τοῖς ἐλαφείοις, ἀπαλώτερα δέ.

Στρουθὸν δ' οὐδεὶς ἔλαβεν. Οἱ δὲ διώξαντες ἵππεις ταχὺ ἐπαύοντο· πολὺ γὰρ ἀπεσπάτο τῇ τῶν ποδῶν ταχυτῆτι καὶ τῇ τῶν πτερόγων πτήσει. Τὰς δ' ὠτίδας βραδίως ἐλάμβανον· βραχὺ γὰρ ἐπέτοντο καὶ ταχὺ ἀπηγόρευον⁴. Τὰ δ' ἥδιστα αὐτῶν κρέα αἱ οἴκοι μένουσαι γυναῖκες παρεσκευάζον.

86. Ὁ στρατὸς τοῦ Ξέρξου.

Σύμπαντος τοῦ πεζοῦ στρατοῦ τὸ πλῆθος¹ ἐφάνη² ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν μυριάδες³, ὧν ἐστρατήγουν ἕξ ἠγεμόνες· πρῶτος δὲ πάντων Μαρδόνιος ἦν. Χωρὶς⁴ δὲ τούτων ἄλλαι χίλιαι δεκάδες Περσῶν ἦσαν ἀπολελεγμένων⁵, οἱ ἀθάνατοι ἐκαλοῦντο· εἰ γὰρ τις αὐτῶν ἐκλίποι θανάτῳ ἢ νόσῳ, ἄλλος ἠρέιτο⁶ καὶ οὐδέποτε πλείους ἢ ἐλάσσους μυρίων ἐγίνοντο. Ἀριθμὸς δὲ τῆς ἵππου ἐγένετο ὀκτὼ μυριάδες. Τῶν δὲ τριήρων⁷ ἀριθμὸς ἐγένετο ἑπτὰ καὶ διακόσiai

καὶ χίλια. Παρείχοντο δὲ Κύπριοι μὲν πενήκοντα καὶ ἑκατόν, Φοίνικες δὲ διπλασίας τούτων, Αἰγύπτιοι δὲ δυοῖν θεούσας διακοσίας. Ὡσαύτως Κίλικες ἑκατόν, Πάμφυλοι τριάκοντα, Λύκιοι πενήκοντα, νησιῶται ἑπτακαίδεκα, Ἑλλησπόντιοι ἑκατόν. Ὅκτῶ δὲ στρατηγοὶ τοῦ σύμπαντος ναυτικοῦ ἦσαν. Οὗτος δὲ στόλος δευτεραῖος ἐξ Ἐφέσου εἰς Ἑλλησποντον ἀφίκετο.

87. Φαέθων.

Ἦλιος ἐτέκνωσε Φαέθοντα, ὃς περὶ πᾶν μὲν ἐτόλμα, οὐδενὸς δ' ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας ἤττατο. Ὅτε Φαέθων νεανίας ἐγένετο,

ὄρων τὸν πατέρα ἐπὶ τεθρίππου¹ ὀχούμενον καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων τιμώμενον ἐκέτευσε μίαν ἡμέραν παραχωρῆσαι αὐτῷ τὸ ἄρμα. Οὕτω γὰρ ἤλπιζεν εὐδοκιμήσειν παρὰ τοῖς ἀνθρώποις. Ὁ δὲ πατὴρ πρῶτον μὲν ὠκνεῖ παραχωρῆσαι τοῦτο τῷ υἱῷ, ὕστερον δ', ἐπεὶ οὗτος ἤτιζε², συνεχώρησεν αὐτῷ, καίπερ εἰδὼς ὅτι ὁ υἱὸς θανατᾶ³.

Ἐπει οὖν Φαέθων ἀνέβη ἐπὶ τοῦ τεθρίππου, ἤλαυσε μὲν αὐτὸ ἀνειμένως⁴, οἱ δ' ἵπποι γνόντες ὅτι οὐ δουλεύουσιν Ἑλίῳ, ἐξηγέχθησαν⁵ τῆς ὁδοῦ. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον πλανώμενοι κατὰ τὸν οὐρανὸν ἐπύρωσαν αὐτόν, εἶτα δὲ πελάσαντες τῇ γῆ ἔλυμῆναντο αὐτὴν κατακαίοντες τοὺς ἀγρούς.

Διὸ Ζεὺς ὀργισθεὶς Φαέθοντα μὲν ἐκεραύνωσε, τὸν δ' Ἕλιον ἐπὶ τὴν συνήθη πορείαν ἀποκατέστησεν. Ὁ δὲ πατὴρ οἰμώζων⁶ καὶ στεναχίζων ἐπὶ τῇ τοῦ υἱοῦ ἀπωλείᾳ ἔλεγεν· «Οἴμοι, ὅτι τοιοῦτου υἱοῦ ἀποστέρομαι».

88. Σθενελαΐδας ἀγορεύων ἐν τῷ συνεδρίῳ τῶν Λακεδαιμονίων.

Παρελθὼν¹ Σθενελαΐδας, εἰς τῶν ἐφόρων ὄν, ἔλεξε τάδε· «Τοὺς μὲν λόγους, ὦ Λακεδαιμόνιοι, τῶν Ἀθηναίων τοὺς πλείονας τοῦ δέοντος οὐ γινώσκω· ἐπαινέσαντες γὰρ ἑαυτοὺς πλέον ἢ κατ' ἀξίαν² οὐδαμοῦ ἀντεῖπον ὡς οἱ ἡμέτεροι σύμμαχοι ἀδικώτεροι αὐτῶν ἐγένοντο. Καίτοι, εἰ πρὸς Μῆδους μὲν τότε ἐγένοντο οἱ ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων, πρὸς ἡμᾶς δὲ νῦν χεῖρους ἢ πρὸς τοὺς ἑαυτῶν συμμάχους, μείζονος ζημίας ἀξιοὶ εἰσιν. Ἡμεῖς μὲν γὰρ μετὰ τῶν συμμάχων μάλιστα ἐτιμήσαμεν καὶ αἰτιωτάτους³ τῆς κατὰ τῶν Μῆδων νίκης αὐτοὺς ἐλογισάμεθα ἐν τοῖς Ἑλλησιν. Οὗτοι δ' ἀνακουφισθέντες⁴ ἀδικώτατοι πρὸς τοὺς ἡμετέρους συμμάχους ἐγένοντο. Νῦν δ' ὅμως οὐ περιοφόμεθα τοὺς συμμάχους ἀδικουμένους· κρεῖττον γὰρ μετ' αὐτῶν συμπάσχειν ἢ ἐν ἀσφαλείᾳ διατελεῖν ἐστερημένους φίλων. Ἐὰν δὲ τούτοις νῦν μὴ πολεμήσωμεν, ἀναγκασθησόμεθα πολλὸν θάττον ἐν τῷ μέλλοντι ἐπεξίναί⁵ αὐτοῖς· τότε γὰρ μείζους γενόμενοι ἐπαχθέστεροι ἔσονται, ὅτε καὶ χαλεπώτερον ἡμῖν ἔσται ἀπαλλαγῆναι τῆς δουλείας».

Ταῦτα λέξας ἐπεφήφιζεν⁶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Λακεδαιμονίων.

89. Καταγωγή και παιδική ηλικία Οιδίποδος.

Ζεύς, ὁ τῶν θεῶν βασιλεὺς, ἔδωκε Κάδμῳ, κτήτορι τῶν Θηβῶν, γυναῖκα Ἄρμονίαν. Πάντες τότε οἱ θεοὶ καταλιπόντες τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ Καδμείᾳ εὐωχούμενοι ὑμνηταὶ τοῦ γάμου ἐγένοντο. Ἐν δὲ τῇ εὐωχίᾳ αὐληταὶ¹ καὶ αἰδοὶ παρήσαν ἄδοντες, πολλοὶ δὲ θεράποντες καὶ κλητῆρες ὑπόργουν τοῖς εὐωχομένοις.

Κάδμου γίνονται Ἰνώ καὶ Σεμέλη, παῖς δὲ Πολύδωρος, ὃς γεννᾷ Λάβδακον. Μετὰ δὲ τοῦτον Λάιος ἠγεμὼν τῶν Θηβῶν καθίσταται.

Τούτῳ ὁ θεὸς Ἀπόλλων ἔχρησεν² ὑπὸ τοῦ υἱοῦ ἀποθανεῖσθαι. Διὸ Λάιος μνήμων τοῦ χρησμοῦ ὢν, διατρέσας τὰ σφυρὰ τοῦ γεννηθέντος περόναις τῇ νομῇ τὸ βρέφος δίδωσιν ἐκθεῖναι. Ὁ δὲ τὸ βρέφος οἰκτίρας καὶ σωτῆρ βουληθεὶς γενέσθαι παραδίδωσιν αὐτὸ τοῖς βοσκοῖς τοῦ Πολύβου, βασιλέως τῆς Κορίνθου. Οἱ δὲ παραλαβόντες καὶ σωτῆρες αὐτοῦ γενόμενοι ἤνεγκον εἰς τὴν Πολύβου γυναῖκα. Ἡ δὲ τροφὸν παραλαβοῦσα ὑποβάλλεται³ τὸ βρέφος καὶ θεραπεύσασα τὰ σφυρὰ Οἰδίπου καλεῖ, τοῦτο θεμένη τὸ ὄνομα διὰ τὸ τοὺς πόδας ἀνοιδῆσαι⁴.

Τελειωθείς δ' ὁ παῖς καὶ διαφέρων τῶν ἡλικίων ἐν βῶμῃ καὶ διὰ φθόνον ὄνειδιζόμενος ὑπὸ τῶν συμπαικτόρων ὑπόβλητος⁵ ἔρχεται εἰς Δελφοὺς καὶ περὶ τῶν ἰδίων γονέων πυθάνεται. Ὁ δὲ θεὸς ἀνείλεν αὐτῷ πρὸς τοὺς γονέας μὴ πορεύεσθαι· τὸν γὰρ πατέρα μέλλει φονεύσειν καὶ τὴν μητέρα γυναῖκα λήψεσθαι.

90. Βασιλεία Οἰδίποδος καὶ θάνατος αὐτοῦ.

Οἰδίποδι ἀκούσαντι τὸν χρησμὸν φυγὴ ἦν ἐκ Κορίνθου, ἣν πατρίδα ἐνόμιζεν. Φερόμενος δὲ διὰ Φωκίδος ἐφ' ἄρματος κατὰ τὴν μαντεῖαν εἰς ξένην γῆν, συντυγχάνει κατὰ τινα στροφὴν τῆς ὁδοῦ στενὴν ἐφ' ἄρματος ὀχουμένῳ Λαίῳ καὶ Πολυφόντῃ· κήρυξ δ' οὗτος ἦν Λαίου. Καὶ κελεύσαντος τούτου ἐκχωρεῖν¹ τῆς ὁδοῦ

καὶ κτείναντος τῶν ἵππων τὸν ἕτερον, ἀγανακτήσας Οἰδίπους καὶ μετὰ φορᾶς² παίσας ἀμφοτέρους τῇ ῥοπάλῳ ἀπέκτεινε, Λάϊον καὶ Πολυφόντην, καὶ εἰς Θήβας παρεγένετο. Καὶ Λαίῳ μὲν ταφὴν παρεσκεύασεν ὁ βασιλεὺς Πλαταιέων Δαμασίστρατος, τὴν δὲ βασιλείαν Κρέων παρέλαθεν.

Τούτου δὲ βασιλεύοντος μεγάλη συμφορὰ τὰς Θήβας κατέσχευεν. Ἦρα γὰρ ἔπεμψε Σφίγγα, ἣ πρόσωπον μὲν γυναικός, στήθος δέ, βάσιν καὶ οὐρὰν λέοντος καὶ πτέρυγας ὄρνιθος ἔχουσα τρόμον τοῖς

Θηβαίους ἐνέβαλλεν πρῶτεινε γὰρ αὐτοῖς ἐπὶ τὸ Φίκειον ὄρος καθεζομένη τὴν λύσιν τοῦδε τοῦ αἰνίγματος· «Τί ἐστίν, ὃ μίαν ἔχον φωνὴν τετράπουν, δίπουν, τρίπουν γίγνεται»; Εἰ δὲ μὴ εὗροιεν τὴν λύσιν, ὑπὸ μανίας ἢ Σφίγξ κατεχομένη κατεβίβρωσεν³ ἓνα.

Πολλῶν δ' ἀπολλυμένων, Κρέων ἐκζητῶν⁴ ἀπαλλαγὴν τοῦ κακοῦ κηρύττει τὴν βασιλείαν καὶ τοῦ Λαίτου γυναῖκα δώσειν τῇ λύσοντι τὸ αἶνιγμα.

Οἰδίπους δ' ἀκούσας ἄνθρωπον ἔφη εἶναι τὸ ὑπὸ τῆς Σφιγγὸς λεγόμενον. Οὗτος γὰρ γίγνεται βρέφος ὀχούμενος τοῖς τέτταρσι κώλοις, τελειούμενος δὲ δίπους ἐστί, γηράσκων δὲ καὶ τὴν τρίτην βᾶσιν λαμβάνει, τὴν βακτηρίαν.

Ἡ μὲν οὖν Σφιγξ ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως ἑαυτὴν ἔρριψεν, Οἰδίπους δὲ τὴν βασιλείαν παρέλαθε καὶ τὴν μητέρα Ἰοκάστην ἔγημεν, ἐξ ἧς ἐτέκνωσεν Ἐτεοκλέα καὶ Πολυνείκη, Ἀντιγόνην καὶ Ἴσμήνην.

Ἵστερον δὲ τῶν λανθανόντων φανέντων⁵ ἡ μὲν Ἰοκάστη πνιγμὸν ἑαυτῇ παρεσκεύασεν, Οἰδίπους δ' ἐξόρυξεν τῶν ὀφθαλμῶν. Οὕτω τυφλὸς ὑπ' Ἀντιγόνης φερόμενος εἰς Κολωνὸν Ἀττικῆς ἦλθεν, ἔνθα μετ' οὐ πολὺ τελευτῆ τοῦ βίου αὐτῷ ἐγένετο.

91. Πύρρος¹ καὶ κύων.

Πύρρος ὁ βασιλεὺς ὀδύων ἐνέτυχε νεκρῷ ἀνδρὶ γεωργῷ. Παρ' αὐτῷ δ' ἦν ἄροτρον, δρέπανον, σκαπάνη, κοπίς καὶ τομεύς². Ἐπὶ δὲ τοῦ παρακειμένου βάρθρου κύων ἐκάθητο φρουρῶν τὸν νεκρόν. Ὁ δὲ βασιλεὺς αἰσθανόμενος κακούργημα γενόμενον τὸν μὲν νεκρὸν ἐκέλευσε θάψαι ἐν τάφρῳ, τὸν δὲ κύνα μετ' ἑαυτοῦ παρέλαθεν.

Ὀλίγαις δ' ἡμέραις ὕστερον ἐν τῇ παλαιστρᾷ τοῦ θεάτρου διηγωνίζοντο. Πύρρος δ' ἐπὶ βάρθρου ἐκάθητο θεώμενος τὸν ἀγῶνα καὶ παρ' αὐτῷ ὁ κύων ἠσυχίαν ἤγεν. Ἰδὼν δ' ἐν τῇ παλαιστρᾷ τὸν φονέα τοῦ δεσπότη ἐπέδραμεν³ ἐπ' αὐτὸν μετὰ φωνῆς καὶ τοῦ ζωστήρος ἐπελάβετο⁴. Ὁ δὲ τῇ ξύστρᾳ καὶ τῷ βάκτρῳ ἔπαιεν αὐτόν, ἀλλ' οὐδ' οὕτω ὁ κύων ἀπηλλάττετο. Πύρρος δ' αἰσθόμενος τὸ πρᾶγμα καὶ τεκμήριον τοῦτο νομίσας ἤγαγε τὸν στρατιώτην εἰς δικαστήριον, ἔνθα τὸ κακούργημα ὠμολόγησεν. Διὸ ὑπὸ Πύρρου ἐκολάσθη.

92. Οἱ Ἑλληνας πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας.

Ὅτε Ἐβέρξης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευσε καὶ διὰ τῆς Δωρίδος εἰς τὴν Φωκίδα εἰσέβαλεν, αἱ μὲν νῆες τῶν Ἀθηναίων ἐπ' Ἀρτεμισίον ἐβοήθησαν, οἱ δ' ἄλλοι Ἑλληνας οὐκ ἐβουλήθησαν κατὰ γῆν ἀπαντῆσαι¹ αὐτῷ πρὸ τῆς Ἀττικῆς. Λακεδαιμόνιοι δὲ συνήγαγον τὸν στρατὸν ἐντὸς τοῦ Ἴσθμοῦ καὶ διετείχισαν² αὐτὸν ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν.

Ἀθηναῖοι δὲ πεισθέντες ὑπὸ Θεμιστοκλέους μὴ ὑπὸ τοῖς Μήδοις γενέσθαι ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς ἔφυγον καταλιπόντες ἐν τῷ παρόντι τὴν πόλιν· καὶ οἱ μὲν γέροντες μετὰ τῶν γυναικῶν καὶ παιδῶν εἰς Τροιζῆνα ἀπέβησαν, οἱ δ' ἐν ἡλικίᾳ ὄντες σὺν ταῖς τριήρεσι εἰς τὸ μεταξὺ τῆς Σαλαμῖνος καὶ Ἀττικῆς στενὸν ἔπλευσαν, ἔνθα καὶ τὸ ναυτικὸν τῶν Ἑλλήνων ἦν.

Ἐνταῦθα Εὐρυβιάδης, ὃς διὰ τὸ ἀξίωμα τὴν ἡγεμονίαν³ τῶν νεῶν εἶχεν, ἐπίεζεν⁴ ἐν τῷ συνεδρίῳ τοὺς Ἀθηναίους πλεῖν εἰς τὸν Ἴσθμόν, ἔνθα καὶ ὁ στρατὸς ἤθροιστο. Θεμιστοκλῆς δ' ἀναστὰς ἀντέλεγεν αὐτῷ. Ὁ δὲ τὴν βακτηρίαν ἤρεν ἐπ' αὐτὸν καὶ εἶπεν « ὦ Θεμιστόκλεις, ἐν τοῖς ἀγῶσι τοὺς προεξανισταμένους⁵ ραπίζουσιν ». Θεμιστοκλῆς δ' οὐδὲν ταραχθεὶς ἐπὶ τῇ ὀργῇ τοῦ Εὐρυβιάδου ἀπεκρίνατο· « Πάταξον μὲν, ἀκουσον δέ ».

93. Ἀνὴρ κομπαστής¹.

Ἀνὴρ ἐπ' ἀνανδρίᾳ ἐκάστοτε ὑπὸ τῶν πολιτῶν ὄνειδιζόμενος ἀπεδήμησεν ἐκ τῆς πόλεως.

Μετὰ δὲ διετίαν ἐπανελθὼν ἀλαζονεῖαν τοῖς πολίταις ἐπεδείκνυ· ἔλεγε γὰρ ὅτι διὰ μὲν δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην καὶ εὐσέβειαν μέγα ἐν τῇ ξένῃ ἐτιμᾶτο, ἐν Ῥόδῳ² δὲ κερδοσύνην τὴν μεγάλην εὖνοιαν τοῦ πλήθους ἐκτήσατο, ὅτι ταχυτῆτα ἐν τῷ δρόμῳ ἐπεδείξατο ἐξαίρετον, βάρος δ' ἦρε μέγα, πήδημα δ' ἦλατο³

τοσοῦτον, ὥστε μηδένα τῶν ὀλυμπιονικῶν ἐφικέσθαι. Ὅτι δὲ τὴν ἀλήθειαν ἔλεγε μάρτυρας ἔφαινε τοὺς παρατυχόντας ἐν Ῥόδῳ.

Τῶν παρόντων μέντοι τις τὴν μωρίαν τοῦ ἀνδρὸς οὐκ ἀνεχόμενος λέγει· «Εἰ τὴν ἀλήθειαν λέγεις καὶ ἐπ' ἀρετῇ ἀξίαν ἐκτήσω ἐν τῇ ξένη, οὐδεμία ἔνδεια μαρτύρων ἐστίν. Ἴδου ἡ Ῥόδος καὶ τὸ πῆδημα».

94. Κύρου στρατήγιον¹.

Αἱ Σάρδεις πρωτεύουσα τῆς Λυδίας ἦσαν. Τὸ δὲ περὶ αὐτὴν πεδῖον εὐφορον ἦν καὶ πολλαὶ πολίχαι ἐν αὐτῷ κατεσκευασμέναι ἦσαν λαμπροῖς ναῖσκις κεκοσμημέναι καὶ πολλοὺς ἀμπελωνας ἔχουσαι. Περὶ τοὺς οἰκίσκους τούτων πολλὰ κηπάρια καὶ δασύλλια ἦν πλήρη ἀνθέων καὶ δενδρυλλίων, ἐν οἷς τὰ παιδία καὶ τὰ κοράσια διῆγε παίζοντα.

Τοῦτο τὸ πεδῖον στρατήγιον τῆς ἐπὶ τὸν Ἀρταξέρξην στρατείας Κῦρος κατέστησε καὶ ἐνταῦθα τοὺς συστρατεύσοντας ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν συνήθροισεν. Ἐπεὶ δ' αὐτῷ πάντα παρεσκευαστο, ἐκάλεσε Πρόξενον τὸν Βοιώτιον παραγενέσθαι ὡς εἰς Πισίδας² βουλόμενος στρατεύεσθαι.

Ἦκον δὲ μετ' οὐ πολὺ καὶ Σοφαίνετος ὁ Στυμφάλιος³ καὶ Σωκράτης ὁ Ἀχαιὸς καὶ Ἀρίστιππος ὁ Θετταλὸς καὶ Πασίων ὁ Μεγαρεὺς καὶ Μένων ὁ Θετταλὸς ἔχων Δόλοπας καὶ Αἰνιᾶνας καὶ Ὀλυνθίους. Μεθ' ἡμέρας δὲ τριάκοντα ἦκε καὶ Κλέαρχος ὁ Λακεδαιμόνιος ἔχων πελταστὰς Θρακίας καὶ τοξότας Κρήτας.

Ἐγένοντο δ' οἱ ἐκ πάσης Ἑλλάδος Ἀθηναῖοι, Μεσσηνιοί, Ἀρκαῖδες, Τεγεᾶται, Μιλήσιοι, Ἐφέσιοι, Λαμφακηνοί, Κυζικηνοί, Ταραντῖνοι, καὶ ἄλλοι φυγάδες Ἑλληνες Ἀσιανοὶ εἰς τρεῖς καὶ δέκα μυριάδας.

95. Οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ τὴν εἰσβολὴν τοῦ Ξέρξου.

Ἀπάντων τῶν συμμάχων διακειμένων ἀθύμως καὶ Πελοποννησίων μὲν διατειχιζόντων τὸν Ἴσθμὸν καὶ ζητούντων ἰδίαν ἑαυτοῖς σωτηρίαν, τῶν δ' ἄλλων πόλεων ὑπὸ τοῖς βαρβάροις γεγενημένων καὶ συστρατευομένων ἐκείνοις, προσπλευσῶν δὲ τριήρων διακοσίων καὶ χιλίων καὶ πεζῆς στρατιᾶς ἀναριθμήτου μελλούσης εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσβαλεῖν, Ἀθηναῖοι καίπερ ἔρημοι συμμάχων γεγενημένοι καὶ τῶν ἐλπίδων ἀπασῶν διημαρτηκότες¹, ἐξὸν² αὐτοῖς μὴ μόνον τοὺς παρόντας κινδύνους διαφυγεῖν, ἀλλὰ καὶ τιμὰς ἐξαιρετοὺς λαβεῖν, οὐχ ὑπέμειναν τὰς παρὰ Ξέρξου δωρεάς, οὐδ' ἀσμένως πρὸς τὰς διαλλαγὰς τὰς πρὸς βαρβάρους ὤρμησαν³, ἀλλ' αὐτοὶ μὲν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας πολεμεῖν παρεσκευάζοντο, τοῖς δ' ἄλλοις τοῖς δουλεῖαν αἰρουμένοις συγγνώμην εἶχον. Ἠγοῦντο γάρ, ἐπιφανομένου τοῦ κινδύνου ἐκ τσαύτης στρατιᾶς, ταῖς μὲν ταπειναῖς τῶν πόλεων προσήκειν ἐκ παντὸς τρόπου ζητεῖν τὴν σωτηρίαν, ταῖς δὲ ἀξιούσαις προεστάναι τῆς Ἑλλάδος οὐκ ἐξείναι διαφεύγειν τοὺς κινδύνους.

96. Λόγοι ἀρετῆς πρὸς Ἡρακλέα.

Οἱ θεοὶ τῶν ἀγαθῶν οὐδὲν ἄνευ πόνου καὶ ἐπιμελείας παρέχουσι τοῖς ἀνθρώποις. Πάντα δυνατὰ καὶ κατορθωτά, εἴ τις πονεῖ. Εἰ βούλει σοὶ τοὺς θεοὺς ἴλεως εἶναι, θεραπευτέον αὐτούς. Εἰ τοῖς φίλοις ἐθέλεις ἀγαπητὸς εἶναι, τοὺς φίλους εὐεργετητέον. Εἰ ὑπὸ πόλεως ἐπιθυμεῖς τιμᾶσθαι, ταύτην ὠφελήτεον. Εἰ τῇ Ἑλλάδι ἀξιότις θαυμαστός¹ εἶναι ἐπ' ἀρετῇ, τὴν Ἑλλάδα πειρατέον εὖ ποιεῖν². Εἰ βούλει τὴν γῆν ἀφθόνης καρποὺς φέρειν, ταύτην θεραπευτέον. Εἰ οἶε ἀπὸ βοσκημάτων δεῖν πλκυτίζεσθαι, τῶν βοσκημάτων ἐπιμελητέον. Εἰ διὰ πολέμου βούλει τοὺς φίλους ἐλευθεροῦν καὶ τοὺς ἐχθροὺς χειροῦσθαι, τὰς τοῦ πολέμου τέχνας

μαθητέον καὶ ἀσκητέον. Εἰ δὲ βούλει καὶ τῷ σώματι δυνατὸς εἶναι, ἐθιστέον ὑπηρετεῖν τὸ σῶμα τῇ γνώμῃ³ καὶ γυμναστέον σὺν νόμοις καὶ ἰδρωτί· πάντα γὰρ ταῦτα μαθητά⁴ ἐστίν.

97. Ὁ Λυκούργος περὶ τῶν κακῶν νέων.

Λοιπὸν τοῦ Λυκούργου καὶ τόδε ἀγασθῆναι¹, τὸ κατεργάσασθαι μὴδένα τῶν πολιτῶν ἐπιλήσιμονα εἶναι τῶν σωτηρίων αὐτοῦ νόμων. Ἐκεῖνος τοίνυν λαμπρὰν μὲν τὴν εὐδαιμονίαν τοῖς ἀγαθοῖς πολίταις παρεσκεύασε, φανεράν δὲ τὴν κακοδαιμονίαν τοῖς κακοῖς καὶ βλαβεροῖς. Ἐν μὲν γὰρ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν οἱ ἐριστικοὶ καὶ μισροὶ² νέοι ἐπὶ κλήσιν³ μόνον ἔχουσι κακοὶ εἶναι, ἐν δὲ τῇ Λακεδαιμονίᾳ πάντες μὲν μνήμονες τῶν κακῶν πράξεων τῶν νέων εἰσὶ, οὐδεὶς δὲ φρόνιμος ἐν τῷ αὐτῷ ἀγοράζει⁴ τῷ κακῷ, οὐδὲ γυμνάζεται. Πᾶς δὲ τις αἰσχυνομένη ἂν τὸν μὴ ὠφέλιμον καὶ χρήσιμον τῇ πόλει σύσκηνον παραλαβεῖν ἢ ἐν παλαίσματι συγγυμναστήν.

Πολλάκις δ' ὁ τοιοῦτος καὶ εἰς ἐπονειδίστους χώρους φυγὰς ἀπελαύνεται καὶ μὴν ἐν ταῖς ὁδοῖς παραχωρητέον αὐτῷ. Οἱ δὲ μάχιμοι νέοι οὕτω νοήμονές⁵ εἰσιν, ὥστε προαιροῦνται θάνατον ἀντὶ τοῦ ἐπονειδίστου τούτου βίου.

98. Ἡ γῆ τῶν μακάρων¹.

Αὕτη ἡ πόλις χρυσῇ πᾶσα, τὸ δὲ τεῖχος περιέκειται σμαράγδιον, πύλαι δ' ἀργυραὶ καὶ σιδηραὶ εἰσιν ἐπτὰ, τὸ δ' ἔδαφος τῆς πόλεως καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ τείχους γῆ ἐλεφαντίνη². αἱ δ' ἐν αὐτῇ αὐλῆοι³ οἰκίαι εἰσὶ χαρίεσσαι καὶ βωμοὶ ἔνεοι λίθινοι, ἐφ' ὧν τὰς ἐκατόμβας⁴ ποιοῦσιν· καὶ ἡρῶα δὲ μαρμάρηνα ἴδρυται, ἐφ' ὧν ἀναγεγραμμένα ἐστὶ τὰ λαμπρὰ παππῶα ὀνόματα. Περὶ δὲ τὴν πόλιν ὕληντα ἄλλα περιέκειται καὶ δινήεις ποταμοὶ ἀρωματώδης ῥεῖ.

Ἡ δὲ κύκλιφ ὄρεινή γῆ χωρὰ πᾶσι μὲν ἀνθεσι, πᾶσι δὲ φυτοῖς

ἡμέροις καὶ σκιεροῖς τέθηλεν⁵. Αἱ μὲν γὰρ ἄμπελοι ἐν ταῖς ὄρει-
ναῖς κλιτύσι φύονται ἐτήσιαι, τοὺς δ' ἄλλους καρποὺς καὶ ὀπώρας
φέρει μηνιαίους· ἀντὶ δὲ τοῦ πυροῦ οἱ στάχυες ἄρτους ἐτοίμους
φύουσιν. Πηγαὶ δ' ὕδατος θαλασσοῦ καὶ ποσίμου πολλαὶ εἰσι καὶ
ποταμοὶ γαλακτώδεις πάμπολλοι τὴν χώραν διατέμνουσιν. Πᾶσαι
δὲ αἱ ἡμέραι οὕτω λαμπραὶ εἰσιν, ὥστε ἡ σημερινὴ οὐδὲν διαφέρει
τῆς χθεσινῆς.

99. Διάλογος Σωκράτους καὶ Φαῖδρου.

Σωκράτης. Πόθεν, ὦ Φαῖδρε, ἔρχει; πολλάκις γὰρ σε εἶδον
ἐντεῦθεν ἰόντα.

Φαῖδρος. Μεγαροὶ¹ μὲν, ὦ Σώκρατες, διέτριψα τέτταρας ἡμέρας.
Ἐκεῖθεν δὲ Θήβαζε² ἦλθον, ἔνθα ὀλίγας ἡμέρας διέμεινα. Νῦν
δ' Ἀθήνησι τὸ λοιπὸν διατρέψω.

Σωκράτης. Ἄλλοτε μὲν πρότερον οὐδέποτε ἠδυνήθην διαλεχθῆ-
ναί σοι· νῦν δ' εἰ βούλει καὶ εἰ μὴ σε ὑπερβαλλόντως βία κατέ-
χει, δεῦρο ἴωμεν κατὰ τὸν Ἴλισσὸν καὶ διαλεχθῶμεν· ἄλλως
ἀναβάλωμεν ἐς αὖριον.

Φαῖδρος. Ἄγωμεν δὴ, ἐπεὶ δῆποτε καὶ ἀμισθὶ³ ἡ διδασκαλία
γενήσεται μοι. Μὴ δ' ὅμως οὕτως ἄγαν σπευθεῖ· ἔοικας⁴ γὰρ
τροχάδην καὶ οὐ βιάδην ἰέναι.

Σωκράτης. Σπεύδω πρὸς ἐκείνην τὴν ὑψηλοτάτην πλάτανον,
ὅφ' ἦν σκιά ἐστι μεγάλη καὶ πνεῦμα⁵ μέτριον, πρὶν τινὰς ἄλ-
λους ταύτην κατασχεῖν.

100. Συμβουλὴ πρὸς ἄρχοντα.

Ὁ ἀγαθὸς κυβερνήτης προστάτης τῆς πόλεως ὢν βούλεται
ταύτην εὐδαίμονα ποιῆσαι. Ἔοικεν οὖν ἀγωνιστῇ φιλοτιμουμένῳ¹
τὸ μέγιστον ἔργον κατορθοῦν. Τούτῳ τις παραινῶν εἴποι ἂν· « Ἴσθι²,

ὦ φίλε, τὸ κάλλιστον καὶ μεγαλοπρεπέστατον ἀγώνισμα ἀγωνιζόμενος. Πρῶτον μὲν καλῶς ἄρχων κατειργασμένος ἂν εἴης τὸ φιλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀρχομένων· ἐφίλου γὰρ καὶ πρότερον· ἄλλως οὐκ ἂν ἤρξας³ τῆς πόλεως, οὐδ' ἂν ἔλαβες τοσαύτην ἰσχύν, οὐδ' ἂν εἶχες τοσοῦτον πλῆθος συμμάχων προθύμων συμπράξαι σοι. Ἐπειτα πάντες τὴν σὴν νίκην ἀνακηρύττειν ἂν καὶ τὴν σὴν ἀρετὴν ὑμνοῖεν ἂν. Πᾶς δ' ὁ παρὼν σύμμαχος ἂν εἴη σοι καὶ δημοσίᾳ θαυμάζοιεν ἂν σε τῆς ἀρετῆς. Ἐργάζου καὶ πειρῶ τοὺς πολίτας εὖ ποιεῖν. Περίθλεπτος⁴ δ' οὕτω καὶ θαυμαστός ὢν ἀγαπῶ ἂν ὑπὸ πολλῶν πόλεων καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἂν σχολίης συμμάχους. Τοῖς δὲ συμπράττουσί σοι μηδέποτε παύου λέγων· « ὦ φίλοι, ἐργαζώμεθα ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας τῆς πόλεως καὶ ποιῶμεν αὐτὴν μὲν εὐνομεῖσθαι, τοὺς δὲ πολίτας εὖ πράττειν. Ὁ θεὸς δ' εἴη ἡμῖν βοηθός ».

101. Τὰ Πυρρηναῖα¹ ὄρη.

Τὰ Πυρρηναῖα ὄρη πασίγνωστα ἦν τὸ πάλαι διὰ τε τὸ μέγεθος² καὶ ὕψος, τὰ δ' ἐν αὐτοῖς δάση ἔγεμεν ἰσοβόλων θανατηφόρων ὄφειων. Ἐνῆν δ' ἐν αὐτοῖς ζῆα παντοδαπὰ ἄγρια, ὄνοι ταχύποδες καὶ στρουθοὶ καὶ ἄλλα, ἃ οἱ ξιφομάχοι θηρευταὶ ἐθήρευον. Ὑλοτόμοι δ' ἐκ τῆς ὕλης διπήχεις καὶ τετραπήχεις δοκοὺς ἐξήγον, ἐξ ὧν νεωσοίκους³ κατεσκευάζον. Καὶ γαιάνθρακας δ' ἢ γῆ παμπόλους ἐξέφερε.

Πολλῶν δ' ὄντων τῶν δρυμῶν ἐν τοῖς παλαιοῖς φασὶ χρόνοις ὑπὸ νομέων τὴν ὕλην πυρίκαυστον γενέσθαι καὶ καῆναι τὴν ὄρεινὴν χώραν. Διὸ συνέθη πυροειδῆ⁴ πολλὰς ἡμέρας εἶναι ταύτην καὶ καῆναι τὴν γῆν. Ἐκ τούτου τὰ μὲν ὄρη Πυρρηναῖα ἐκλήθη, ἢ δ' ἐπιφάνεια τῆς χώρας ἀργύρω ἐρρῶ⁵ καὶ πολλοὶ ρύακες καθαροῦ ἀργύρου ἐγένοντο⁶. Τὴν ἀξίαν δ' αὐτοῦ ἀγνοοῦντες οἱ γηγενεῖς τοῖς Φοίνιξιν ἐδίδοσαν ἀντ' ἄλλων τινῶν φορτίων οὐκ ἀξιολόγων. Διὸ οἱ Φοίνικες πολυτάλαντοι ἐξ αὐτοῦ ἐγένοντο.

102. Θεμιστοκλής.

Θεμιστοκλής ὁ Νεοκλέους οὕτω φιλότιμος, μεγαλοπράγμων¹ καὶ πρὸς δόξαν παράφορος ἦν, ὥστε νέος ἔτι ὢν μετὰ τὴν εὐκλεᾶ ἐν Μαραθῶνι νίκην τῶν Ἀθηναίων σύνουος ἑωράτο καὶ ἄγρυπνος τῆς νυκτὸς διέμενε καὶ τοὺς συνήθεις πότους τῶν νέων παρητήθη². Κατὰ μόνας δ' αἰεὶ ἐπορεύετο, ὥστε ἐδόκει ὥσπερ τις ἐχέμυθος³ καὶ κρυφίνους εἶναι.

Ἐρωτώμενος οὖν διὰ τὸ εὐμετάβολον τοῦ ἥθους ἔλεγεν ὅτι οὐκ ἐφῆ αὐτὸν καθεῦδεν τὸ Μιλτιάδου τρόπαιον. Ἐπεὶ δὲ τὰ πολιτικὰ ἔπραττεν⁴, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ᾔοντο τὴν ἐν Μαραθῶνι ἦτταν τῶν βαρβάρων πέρας εἶναι τοῦ πολέμου, Θεμιστοκλής δὲ προύλεγε ταύτην ἀρχὴν μειζόνων ἀγώνων. Διὸ συνέπεισεν Ἀθηναίους ἐκ τῆς Λαυρεωτικῆς⁵ προσόδου ναῦς κατασκευάσαι καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀξιολόγους ναυδάτας⁶ τούτους ἐποίησεν.

Τούτῳ τῷ στόλῳ κατεναυμάχησε Ἐβέρτην ἐν Σαλαμῖνι καὶ τοῦτον ἠνάγκασε φυγεῖν ἐκ τῆς Ἑλλάδος, καίπερ τῆς κατὰ γῆν δυνάμειος ἀθραύστου καὶ ἀξιολόγου διαμεινάσης. Διὰ τοῦτο δ' ὁμοίως ἡμιθέῳ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐτιμᾶτο.

103. Περσέπολις ἢ πρωτεύουσα Περσῶν.

Περσέπολις μητρόπολις οὖσα τῶν Περσῶν εὐειδεστάτη¹ καὶ εὐδαιμονεστάτη τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον πόλεων ἦν. Οὐκ ἀνοίκειον² δ' εἶναι νομίζομεν περὶ τῶν ἐν ταύτῃ μεγαλοπρεπῶν καὶ πολυτελῶν βασιλείων βραχέα διελεθῆν³.

Ταῦτα ἀξιόλογον ἄκραν εἶχεν, ἣν τεῖχος τρίπηχου περιελάμβανεν ἐπάλλεσι⁴ κατακεκοσμημένον. Τὸ δεῦτερον δὲ τεῖχος κατασκευὴν ὑπεράνω τοῦ πρώτου ἁμοειδῆ τῷ προειρημένῳ εἶχεν, ὕψος δὲ διπλάσιον· ὁ δὲ τρίτος περίβολος τετράπλευρος ἦν καὶ κατασκευασμένος πρὸς διαμονὴν⁵ αἰώνιαν. Ἐν δὲ τῷ πρὸς ἀνατολὰς

ὄρει οἱ πολυώνυμοι ἔκπαλαι τάφοι τῶν βασιλέων ἦσαν, οὓς προσε-
κύνουν οἱ εὐγενεῖς Πέρσαι. Οἱ τάφοι οὗτοι ἐν πέτραις ἐνλελαξευ-
μένοι⁶ ἦσαν πρόσθασιν⁷ μὲν οὐδεμίαν ἔχοντες, ἐδέχοντο δὲ τὰς
ταφὰς δι' ὀργάνων χειροποιήτων. Πλείστοι δ' ἐν αὐτοῖς θησαυροὶ
ἐνήσαν πρὸς τὴν παραφυλακὴν τῶν χρημάτων εὐθετοὶ⁸ κατεσκευα-
σμένοι, οὓς φρουροὶ ἐνυκτοφυλάκουν.

Ταῦτα τὰ βασίλεια Ἀλέξανδρος ἐνέπρησε τιμωρῶν τοῖς Ἑλ-
λησιν, ὅτι κἀκείνων τὰ ἱερὰ καὶ πόλεις οἱ Πέρσαι πυρὶ καὶ σιδήρῳ
διεπύρθησαν.

104. Ξενοφῶν ὁμιλῶν πρὸς τοὺς στρατιώτας.

« Ἴστε, ὦ ἄνδρες, ὅτι τὰ ἀγαθὰ τῶν χωρῶν, ἃς διερχόμεθα,
τῶν κρατούντων ἐστίν¹. Σκεφώμεθα τοίνυν, ὅπως ἂν ἀσφαλέστατα
πορευώμεθα² καὶ ὅπως ἂν κράτιστα μαχοίμεθα, εἰ δεοὶ μάχεσθαι.
Συμβουλευῶ οὖν κατακαῦσαι τὰς ἀμάξας, ἃς ἔχομεν, ἵνα μὴ τὰ
ζεύγη ἡμῶν στρατηγῆ³, ἀλλὰ πορευώμεθα, ὅπη ἂν τῇ στρατιᾷ
συμφέρη. Ἐπειτα δὲ καὶ τὰς σκηναὶς κατακαῦσαι. Δέδοικα γάρ,
μὴ ἀντὶ τοῦ συνωφελεῖν ἐμποδῶν ἡμῖν γένωνται κατὰ τὴν πο-
ρείαν. Ἐπειτα τῶν ἄλλων σκευῶν ἀπαλλάξωμεν τὰ περιττά,
πλὴν ὅσα ἔχομεν πολέμου ἕκενα ἢ σίτων ἢ ποτῶν, ἵνα ὡς πλεί-
στοι μὲν ἡμῶν ἐν ὅπλοις ὦμεν⁴, ὡς ἐλάχιστοι δὲ σκευοφορῶσιν
ἐπίστασθε γὰρ ὅτι, ἐὰν μὲν ἠττώμεθα, πάντα ταῦτα ἀλλότρια
ἔσται, ἢν δὲ κρατῶμεν, καὶ τοὺς πολεμίους σκευοφόρους ἡμετέ-
ρους ἔξομεν ».

105. Πῶς Ξενοφῶν μετέσχε τῆς στρατείας τοῦ Κύρου.

Ξενοφῶν ἀναγνοὺς τὴν ἐπιστολὴν Προξένου ἀνεκοινώσατο Σω-
κράτει, ὅτι βουλευοῖτο πορεύεσθαι πρὸς Κύρον. Καὶ ὁ Σωκράτης
ὑποπτεύσας μὴ τὸ γενέσθαι αὐτὸν φίλον Κύρῳ εἶη ὑπαίτιον κα-

λοῦ τῇ πόλει συνεβούλευσεν ἀνακοινῶσαι τῷ θεῷ περὶ τῆς πορείας.

Ἐλθὼν οὖν Ξενοφῶν ἐπήρετο τὸν Ἀπόλλωνα, τίνι θεῶν θύων κάλλιστα καὶ ἄριστα ἂν ἔλθοι τὴν ὁδόν¹, ἣν ἐπινοεῖ, καὶ εἰ σωθεῖη καλῶς πράξας². Ὁ δ' Ἀπόλλων ἀνεῖλεν, οἷς θεοῖς θύοι.

Ἐπεὶ δὲ πάλιν ἦλθεν, εἶπε τῷ Σωκράτει, ὃ ὁ θεὸς παραγγέλλει. Ὁ δ' ἀκούσας ἤτιᾶτο αὐτόν, ὅτι οὐκ ἐρωτῆη πρῶτον, πότερον λῶν εἶη αὐτῷ πορευέσθαι ἢ μένειν, ἀλλὰ αὐτὸς κρίνας ἴτεον εἶναι πυθάνοιτο, ὅπως ἂν κάλλιστα πορευθεῖη. Ξενοφῶν μέντοι θυσάμενος, ὡς ὁ θεὸς ἀνεῖλεν, ἐξέπλει καὶ καταλαμβάνει ἐν Σάρδεσι Πρόξενον, παρ' οὗ συνεστάθη Κύρω.

106. Μιθριδάτης¹ καὶ οἱ Ἕλληνες.

Ἀριστοποιούμενοι² τοῖς Ἕλλησιν ἀγγέλλεται ὅτι Μιθριδάτης σὺν ἵππευσιν ὡς τριάκοντα ἔρχεται. Οὗτος ἀφικόμενος λέγει ὧδε· « Δῆλον ὑμῖν, ὦ Ἕλληνες, ὅτι καὶ Κύρω πιστὸς ἦν καὶ ὑμῖν νῦν εὖνους. Λέξατε οὖν πρὸς με ὡς φίλον καὶ εὖνουν, τί ἐν νῷ ἔχετε ».

Βουλευομένοις δὲ τοῖς στρατηγοῖς ἔδοξεν³ ἀποκρίνασθαι τάδε· « Ἡμῖν δοκεῖ διαπορευέσθαι τὴν βασιλέως χώραν ὡς ἀσινέστατα⁴. Ἦν μέντοι τις ἡμᾶς τῆς ὁδοῦ διακωλύη, ἀνάγκη διαπολεμεῖν αὐτῷ, ὡς οἶόν τε κράτιστα ».

Ἐκ τούτου Μιθριδάτης ἐπειρᾶτο πείσαι ὡς ἄπορον εἶη σωθῆναι ἄκοντος βασιλέως. Ἐνθα δὲ δῆλον ὅτι ὑπόπεμπτος⁵ εἶη. Ἐκ τούτου ἔδοκει τοῖς στρατηγοῖς βέλτιον εἶναι δόγμα⁶ ποιήσασθαι τὸν πόλεμον ἀκήρυκτον εἶναι, ἔστ' ἂν τῇ πολεμίᾳ εἶεν.

107. Παραγγέλματα.

Μηδένα φίλον ποιῶ, πρὶν ἂν ἐξετάσῃς, πῶς κέχρηται¹ τοῖς πρότερον φίλοις· ἔλπιζε γὰρ αὐτόν καὶ περὶ σὲ γενέσθαι τοιοῦτον, οἷος καὶ περὶ ἐκείνους γέγονεν. Μὴ γίγνου μὲν ταχὺ φίλος, γε-

νόμενος δὲ πειρῶ διαμένειν· ὁμοίως γὰρ αἰσχροὺς μηδένα φίλον ἔχειν καὶ πολλοὺς ἐταίρους μεταλλάττειν. Ὅμιλητικὸς² ἴσθι μὴ φιλόνομος πρὸς πάντας ὄν, μηδὲ πρὸς τὰς τῶν πλησιαζόντων³ ὀργὰς τραχέως ἀπαντῶν, μηδ' ἂν ἀδίκως ὀργιζόμενοι τυγχάνωσιν. Μὴ νομίσης τὴν ἐπιμέλειαν μηδεμίαν δύναμιν ἔχειν πρὸς τὸ βελτίους καὶ φρονιμωτέρους ἡμᾶς γενέσθαι. Μηδὲ καταγνώσῃ⁴ τῶν ἄλλων ἄνοιαν, ὅταν νομίζωσιν οὐδὲν ἂν ὠφελεῖσθαι ἡμᾶς πρὸς ἀρετὴν, ἀλλὰ μηδέποτε παύσῃ διδάσκων ὅτι ἡ παιδείσις καὶ ἡ ἐπιμέλεια μάλιστα τὴν ἡμετέραν φύσιν δύνανται εὐεργετεῖν. Διὰ τοῦτο πλησίαζε μὲν τοῖς φρονιμωτάτοις, καὶ μηδενὸς οἴου ἀπείρωσ ἔχειν⁵, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀκροατῆς γίγνου, τῶν δὲ μαθητῆς. Οὕτω ἀγαπητὸς τοῖς πᾶσιν ἔσει.

108. Γ α λ ά τ α ι.

Τὸ Γαλατικὸν ἔθνος εὐγενὲς καὶ φιλοπόλεμον ἦν, εὐδόκιμον¹ δὲ τῇ ἰππικῇ μάλιστα τέχνῃ. Τοῖς τρόποις οἱ Γαλάται οὐ κακοήθεις², ἀλλ' ἀπλοὶ ἦσαν, πολὺ δ' ὅμως τὸ ἀνόητον καὶ φιλόκοσμον³ ἦν αὐτοῖς. Τοῖς σώμασι μὲν πάνυ εὐμήκεις καὶ μακρόχειρες ἦσαν, ταῖς δὲ σαρκὶ κάθυγροι καὶ λευκοί. Ὅρεσίτροφοι δ' ἦσαν τὸ πάλαι καὶ ὄκουν ἐν χειροποιήτοις ξυλίναις οἰκίαις καὶ ὑπὸ δημογερόνων⁴ διψκοῦντο.

Ἐν ταῖς ὁδοιπορίαις καὶ ταῖς μάχαις, ἐν αἷς καὶ ἱερομάντεις ἠκολούθουν, ἐχρῶντο ἄρμασιν, ἃ ἠνίοχον καὶ παραβάτην εἶχεν. Κατὰ δὲ τὰς πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας μάχας εἰώθεσαν προάγειν τῆς παρατάξεως καὶ προκαλεῖσθαι εἰς μονομαχίαν τοὺς ἀρίστους τῶν ἀντιτεταγμένων. Τὰ ἐν ταῖς μάχαις σκύλα⁵ ἐλαφυραγώγουν παιανίζοντες καὶ ἄδοντες καὶ ταῦτα ταῖς οἰκίαις προσήλουν⁶, ὥσπερ ἐν θήρᾳ κεχειρωμένοι θηρία. Τῶν δ' εὐκλεῶν πολεμίων τὰς κεφαλὰς ἐν λάρνακι ἐτήρουν καὶ τοῖς ξένοις ἐπεδείκνυσαν.

109. Ἡ νεότης.

Οἱ νέοι τὰ ἤθη εὐμετάβολοί εἰσι, πρὸς δὲ τὰς ἐπιθυμίας ἀψίκοροι¹. Γίνονται δὲ μάλιστα οἱ πρωτότοκοι ὀξύθυμοι καὶ φιλότιμοι, οἱ δὲ νεώτεροι φιλόνοικοι. Πολλοὶ τῶν νέων εὐπρεπεῖς τὴν ὄψιν εἰσὶ καὶ προσηνεῖς πρὸς τοὺς ἄλλους, ἐν ταῖς δυστυχίαις δ' αὐτάρχεις² καὶ ἥκιστα φιλοχρήματοι· συνελόντι δ' εἰπεῖν³ εὐήθεις⁴ καὶ οὐ κακοήθεις, εὐέλπιδες, φιλόφιλοι, φιλοίκοι καὶ φιλέταιροι· τινὲς δ' ὅμως φύσεώς εἰσι πονηρᾶς, ὥστε κακοῦργοι καὶ πανοῦργοι καὶ ἐπίβουλοι⁵ τοῖς ἄλλοις γίνονται.

ΜΕΡΟΣ Β

1. Πρώτος και δεύτερος

Ο πρώτος όμιλος της πρώτης τάξης είναι ο πρώτος όμιλος της πρώτης τάξης. Ο δεύτερος όμιλος της πρώτης τάξης είναι ο δεύτερος όμιλος της πρώτης τάξης.

Ο πρώτος όμιλος της πρώτης τάξης είναι ο πρώτος όμιλος της πρώτης τάξης.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Ο πρώτος όμιλος της πρώτης τάξης είναι ο πρώτος όμιλος της πρώτης τάξης. Ο δεύτερος όμιλος της πρώτης τάξης είναι ο δεύτερος όμιλος της πρώτης τάξης.

2. Υποδοχή της νέας Ελληνικής

Ο πρώτος όμιλος της πρώτης τάξης είναι ο πρώτος όμιλος της πρώτης τάξης. Ο δεύτερος όμιλος της πρώτης τάξης είναι ο δεύτερος όμιλος της πρώτης τάξης.

Ο πρώτος όμιλος της πρώτης τάξης είναι ο πρώτος όμιλος της πρώτης τάξης. Ο δεύτερος όμιλος της πρώτης τάξης είναι ο δεύτερος όμιλος της πρώτης τάξης.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Η παρούσα μελέτη αποτελεί μέρος της έρευνας που διεξάγει το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) στο πλαίσιο του προγράμματος «Εκπαίδευση για όλους». Η μελέτη αυτή στοχεύει στην εξερεύνηση των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί στην πράξη και στην προώθηση λύσεων που θα βελτιώσουν την ποιότητα της εκπαίδευσης. Η έρευνα βασίζεται σε ποσοτικές και ποιοτικές μεθόδους, με στόχο την απόκτηση ολοκληρωμένης εικόνας των φαινομένων που μελετώνται. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη πολιτικών και παρεμβάσεων που θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της εκπαίδευσης.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

ΜΕΡΟΣ Α΄

1. Ἐλαφος καὶ κυνηγοί.

Ἐλαφος ἔβασκεν¹ εἰς² ἄμπελον. Ἐκεῖ κάποτε κυνηγοὶ ἐκυνηγοῦσαν³. Ὁ κίνδυνος διὰ τὴν ἔλαφον ἦτο σοβαρὸς⁴. Διὰ τοῦτο καταφεύγει κάτω⁵ ἀπὸ τὰ φύλλα τῆς ἀμπέλου.

Μετ' ὀλίγον οἱ κυνηγοὶ βαδίζουσι⁶ πρὸς τὴν ἄμπελον, ἀλλὰ δὲν⁷ εὐρίσκουσι τὴν ἔλαφον καὶ φεύγουσι. Ἡ ἔλαφος τότε ἐνόμιζεν ὅτι δὲν ἐκινδύνευε⁸ καὶ κατέτρωγε⁹ τὰ φύλλα τῆς ἀμπέλου.

Οἱ κυνηγοὶ ἀκούουσι τὸν θόρυβον τῶν φύλλων· γυρίζουσι¹⁰ λοιπὸν¹¹ καὶ φονεύουσι τὴν ἔλαφον. Αὕτῃ δὲ ἐνῶ ἀπέθνησκεν, ἔλεγε· « Δίκαια παθαίνω, διότι ἔβλαπτον τὸν σωτήρά μου ».

2. Ὑποδοχὴ εἰς τὸν Κικέρωνα¹.

Ἦτο βράδυν² καὶ ὁ Κικέρων ἀνέβαινε πρὸς τὴν οἰκίαν, οἱ δὲ συμπολιταὶ ἐπήγγαινον³ μαζὶ τοῦ ὄχι μὲ σιωπὴν ἀλλὰ μὲ⁴ φωνὰς καὶ μὲ κρότους καὶ ὠνόμαζον αὐτὸν Κτίστην τῆς Ρώμης.

Φῶτα⁵ τοὺς δρόμους ἐφώτιζον⁶ καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐτοποθετοῦσαν⁷ λαμπάδια ἐπάνω⁸ εἰς τὰς θύρας, τὰ δὲ κοράσια καὶ ἀπὸ⁹ τὰς στέγας τῶν οἰκιῶν ἔβλεπον¹⁰ τὴν πομπήν. Οἱ δὲ συμπολιταὶ καὶ στρατηγοὶ ἔλεγον· « Ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι ἀσφάλεια καὶ σωτηρία τῆς χώρας ».

3. Ἡ ἀρετὴ πρὸς Ἡρακλέα.

Ἐγὼ συναναστρέφομαι¹ μὲν μὲ θεοὺς, συναναστρέφομαι δὲ μὲ ἀνθρώπους καλοὺς². Ἔργον δὲ οὔτε θεῖον, οὔτε ἀνθρώπινον γίνεται χωρὶς³ ἐμέ. Ἀπολαύω δὲ σεβασμοῦ⁴ καὶ ἀπὸ τῶν θεῶν καὶ ἀπὸ τῶν καλοῦν ἀνθρώπων. Καὶ πάντοτε ἐνομιζόμεν καὶ τώρα εἶμαι ἀγαπητὴ μὲν συνεργὸς εἰς τοὺς ἐργατικούς⁵ τεχνίτας, πιστὴ δὲ σύντροφος εἰς τοὺς οἰκογενειάρχας⁶, βοηθὸς δὲ καλὴ εἰς τοὺς ὑπηρέτας⁷.

Οἱ φίλοι μου δὲν εἶναι λαίμαργοι, ἀλλ' ὑπομένουν⁸ καὶ τὴν πείναν καὶ τὴν δίψαν. Διὰ τοῦτο οἱ μὲν νέοι εὐχαριστοῦνται⁹ διὰ τὰ ἔργα καὶ χαίρουν¹⁰ διὰ τοὺς ἐπαίνους τῶν πρεσβυτέρων, οἱ δὲ πρεσβύτεροι εὐχαριστοῦνται¹¹ διὰ τὰς ἐξαιρέτους τιμὰς τῶν νέων.

4. Τὰ ἐκ τῆς γεωργίας ἀγαθὰ.

Ἡ ἀσχολία¹ μὲ τὴν γεωργίαν γεμίζει ἀπὸ χαρὰν² τοὺς γεωργούς καὶ ἐπιφέρει αὐξήσιν τῶν ἀγαθῶν τοῦ οἴκου καὶ ἐξάσκησιν τῶν σωμάτων· διότι οἱ γεωργοὶ ζοῦν εἰς τὸ ὑπαιθρον καὶ καλλιεργοῦν μὲ τὰ βόδια τοὺς ἀγρούς, βόσκουν δὲ ἀγέλας βοδιῶν καὶ ἀλόγων. Διὰ τοῦτο ἀρκετοὶ ἀπὸ τῶν γεωργῶν γίνονται καὶ ἵππεις ἔξοχοι.

Μερικοὶ³ δὲ ἀπ' αὐτοὺς ὑλοτόμοι εἶναι καὶ μὲ τοὺς πελέκεις εἰς τὸ πλησίον δάσος⁴ κόπτουν ξύλα καὶ κτίζουσιν μὲ αὐτὰ καλύβας· ἄλλοι δὲ εἶναι καὶ ψαράδες καὶ ψαρεύουσιν ψάρια εἰς τοὺς ποταμούς.

Ὅτε τὰ σιτηρὰ ὀριμάζουσιν καὶ αἱ πλαγιαὶ⁵ τῶν λόφων γεμίζουν ἀπὸ ἀμπέλια, ἡ φύσις στολιζέται⁶. Αὐτὰ παρέχουσιν ἀφθονὰ ἀγαθὰ εἰς τοὺς γεωργούς, ὥστε ζοῦν οὔτοι ὅμοιοι μὲ βασιλεῖς⁷.

Ἐνίοτε ὅμως καταστροφαὶ συμβαίνουν εἰς τοὺς στάχεις καὶ τὰ σταφύλια, διότι παρουσιάζονται διάφοροι ἀσθένειαι καὶ πολ- λάκις ποντικοὶ καταστρέφουσιν τὰ σπαρτά⁸.

5. Ὁ Ξενοφῶν εἰς τὸν Σκιλλοῦντα.

Ὁ Ξενοφῶν ἀπὸ τὴν Ἀσίαν ἔρχεται μὲ¹ τὸν Ἀγησίλαον εἰς τὴν Ἑλλάδα· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι παρέχουν εἰς αὐτὸν ὡς δῶρον κτήμα² πλησίον τῆς Ἥλιδος, τὸν Σκιλλοῦντα.

Τὸ μέρος αὐτὸ εἶχεν ὠραῖον κλίμα καὶ μεταξύ³ τῶν φαράγγων καὶ κοιλάδων ὑπῆρχον μικραὶ πεδιάδες. Ἐδῶ ὁ Ξενοφῶν ἡσχολεῖτο⁴ μὲ τὴν γεωργίαν καὶ ἔτρεφε κατσίκια, βόδια, κόττες.

Εἰς τὸν τόπον αὐτὸν κατασκευάζει ναὸν καὶ βωμὸν τῆς θεᾶς Ἀρτέμιδος καὶ στήνει⁵ ἀγάλματα καὶ ἀνδριάντας διαφόρων θεῶν. Κατὰ δὲ τὴν ἑορτὴν τῆς Ἀρτέμιδος οἱ κάτοικοι, γείτονες τοῦ κτήματος, προσέφερον θυσίαν καὶ ἐστεφάνωνον⁶ τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς μὲ στέφανα καὶ ταινίας⁷. εἰς δὲ τὰς φάραγγας ἐκυνηγούσαν τὰ παιδιὰ τοῦ Ξενοφῶντος καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν διάφορα θηρία, ἀγριοχοίρους, ζαρκαδία⁸ καὶ ἐλάφια.

Πλησίον δὲ τοῦ ναοῦ ὑπῆρχε στήλη μὲ τὰ γράμματα « Ἱερὸς ὁ τόπος τῆς Ἀρτέμιδος εἶναι ».

6. Ἄρχων πρὸς ὑπηκόους.

« Ἄνδρες πολῖται, σᾶς ὑπόσχομαι¹, ὅτι θὰ διοικήσω² διὰ τὸ καλὸν τῆς πόλεως. Οἱ ἀγρόται ἀπὸ σᾶς θὰ καλλιερگوῦν τοὺς ἀγροὺς ἡσύχως, θὰ κυνηγοῦν εἰς τὰ δάση ἐλευθέρως καὶ θὰ ζοῦν³ εὐτυχεῖς.

Τοὺς χρηστοὺς πολίτας θὰ βραβεύω, τοὺς δὲ κακοὺς θὰ παύσω νὰ βλέπτουν τὴν χώραν. Τὰ τέκνα τῶν πολιτῶν θὰ ἐκπαιδεύσω, ὅπως ἀνέθρεφα τοὺς υἱοὺς μου ἀνταξίως τῶν πατέρων, ὥστε νὰ πιστεύσετε ὅτι εἶμαι πραγματικὸς πατὴρ τῆς χώρας.

Ἐάν ποτε ἐκοτρατεύσω ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν, ἐλπίζω ὅτι προθύμως ὅλοι θὰ συγκινδυνεύσετε. Μὲ γνωρίζετε δὲ καλῶς, διότι

μαζί σας ἔζησα ἕως τώρα καὶ συνεκινδύνευσα μεταξὺ τῶν πρώτων⁴ εἰς τοὺς κινδύνους τῆς πόλεως. Ἐὰν οὕτω διοικῶ καὶ εἴσθε πρόθυμοι, τίποτε δὲν μ' ἐμποδίζει νὰ εἶμαι καλὸς ἄρχων.

7. Κάλλος τοπίου.

Εἰς μίαν¹ νῆσον ὑπῆρχον πλησίον² μὲν τῆς παραλίας³ ὠραῖοι λιμένες, εἰς δὲ τὴν μεσόγειαν λειβάδια καὶ φάραγγες. Ἦσαν δὲ γεμᾶτα ἀπὸ δένδρα καὶ λουλούδια καὶ πτηνά, ἀηδόνια, τρυγόνια. Ποταμοὶ δὲ πλάτους καὶ βάθους ἀρκετοῦ⁴ διέσχίζον τὰς κοιλάδας καὶ πεδιάδας. Μικροὶ δὲ ρύακες με⁵ νερὰ κρύα ἐπότιζον⁶ τοὺς κήπους καὶ τὰ λειβάδια. Ὁ ἀέρας ἦτο τόσο ἐλαφρὸς τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα⁷, ὥστε ἡ διαμονὴ ἦτο εὐχάριστος. Εἰς δὲ τὴν παραλίαν τοῦ ὄρμου ἦσαν οἰκίαι λαμπραί, τὰς ὁποίας ἐθέρμαινε καὶ περιέλουεν ὁ ἥλιος με⁸ τὰς θερμὰς ἀκτῖνας.

Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ταύτης ἐκαλλιέργουν τοὺς ἀγροὺς καὶ πολλάκις κατέβαινον εἰς τὴν παραλίαν καὶ με⁹ πλοῖα ὠραῖα ἐπικοινωνοῦσαν⁸ με¹⁰ τοὺς γείτονας τῶν ἄλλων νήσων.

8. Χειμῶν καὶ ἀνοιξίς.

Ὁ χειμῶν περιγελοῦσε¹ τὴν ἀνοιξιν, διότι², μόλις³ παρουσιάζεται⁴ αὕτη, οὐδεὶς ἡσυχάζει, ἀλλ' ἄλλος μὲν πηγαίνει εἰς τὰ λειβάδια καὶ τὰ δάση, ἄλλος κόπτει λουλούδια καὶ κρίνους, κανεῖς δὲ δὲν μένει εἰς τὴν οἰκίαν⁵. Ἄλλοι πάλιν ἐπιβιβάζονται πλοίου, διαπλέουν πελάγη καὶ πηγαίνουν πρὸς ἄλλους ἀνθρώπους, κανεῖς δὲ δὲν δίδει προσοχὴν εἰς τοὺς ἀνέμους καὶ τὸ νερὸ τῶν βροχῶν. « Ἐγὼ δέ », εἶπεν, « ὁμοιάζω⁶ με⁷ ἄρχοντα καὶ κύριον, ὁ ὁποῖος προστάσσει τοὺς ἀνθρώπους νὰ κοιτάζουν⁷ πρὸς τὴν γῆν καὶ νὰ τρέμουν τὸν οὐρανόν ».

Ἡ δὲ ἄνοιξις λέγει· «Ἀλήθεια ἀπὸ σὲ μὲν οἱ ἄνθρωποι εὐχονται νὰ ἀπαλλαγοῦν⁸ εὐχαρίστως⁹, ἐμὲ δὲ καὶ ἀποῦσαν ἀναφέρουν¹⁰ καὶ μόλις³ παρουσιάζομαι, χαίρουν¹¹».

9. Κροῖσος καὶ Ἄτυς.

Ὁ Κροῖσος εἶχε δύο υἱούς. Ἐκ τούτων ὁ μὲν εἶχε γεννηθῆ ἐκ φύσεως¹ κωφός, ὁ δὲ ἄλλος ἦτο ὑγιής καὶ ὠνομάζετο Ἄτυς.

Ὁ πρῶτος ἔμενεν² εἰς τὴν οἰκίαν, διότι ὁ πατήρ του εἶχε πιστεύσει ὅτι δὲν ἦτο πλασμένος³ ἐκ φύσεως νὰ ἀρχῇ. Τὸν δὲ Ἄτυν εἶχεν ἐκπαιδεύσει καλῶς.

Ἐπειδὴ δὲ ὄνειρον τοῦ προεῖπεν⁴ ὅτι ὁ υἱός του θὰ κινδυνεύσῃ, λέγει εἰς αὐτόν «Παιδί μου, πολλές φορές ἔχεις κυνηγήσει καὶ ἐκστρατεύσει, ἐφεξῆς θὰ περιποιῆσαι τοὺς ἀγρούς, διότι ἀρκετὰ ἔχεις κινδυνεύσει».

Κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον⁵ ἔρχεται εἰς Σάρδεις ὁ Ἄδραστος καὶ λέγει εἰς τὸν Κροῖσον· «ὦ βασιλεῦ, ἔχω φονεύσει χωρὶς νὰ θέλω⁶ τὸν ἀδελφόν μου καὶ ὁ πατήρ μου μὲ ἔχει φυγαδεύσει ἐκ τῆς πατρίδος. Σὲ παρακαλῶ νὰ μένω πλησίον σου»

Ἔτοι ἔμενεν ὁ Ἄδραστος εἰς Σάρδεις. Αὐτὸς δὲ ἦτο αἰτία τοῦ θανάτου τοῦ Ἄτυος.

10. Γαλατία¹.

Ἡ Γαλατία τὸν παλαιὸν καιρὸν ἦτο χώρα εὐτυχομένη², διότι εἶχε κάθε εἶδους³ προϊόντα. Εἰς τὰς πλατείας καὶ εὐφόρους πεδιάδας ἐκαλλιέργουν τὸν σίτον, τὰ ὄσπρια καὶ τὰ ἀμπέλια, ἔσκαπτον⁴ δὲ εἰς τὸ ἔδαφος βαθεῖς βόθρους καὶ ἔβγαζον διάφορα μέταλλα καὶ χρυσὸν καὶ ἄργυρον. Ἀπὸ αὐτὰ κατεσκεύαζον παχείς κρίκους δλοχρύσους⁵ καὶ ἐφόρου⁶ ὅλοι οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες γύρω ἀπὸ τὸν λαιμόν.

Πρὸς τούτοις διέσχιζον⁷ τὰς πεδιάδας πλατεῖς καὶ βαθεῖς ποταμοί, οἱ ἑποῖοι⁸ εἶχον τὰς πηγὰς ἀπὸ λίμνας βαθείας καὶ ἀπὸ δασώδη βουνά. Ὅλοι αὐτοὶ ἐχύνοντο⁹, ὅπως σήμερον, ἢ εἰς τὸ πέλαγος τῆς Μεσογείου θαλάσσης ἢ εἰς τὸν Ὀκεανόν. Μὲ πλοῖα δὲ οἱ ἔμποροι μετέφερον τὰ φορτία ἀπὸ¹⁰ αὐτοὺς τοὺς ποταμοὺς ἀπὸ μίαν χώραν εἰς ἄλλην καὶ ἔτσι ὀλίγα μόνον ἐμπορεύματα μετέφεροντο διὰ ξηρᾶς¹¹.

11. Ἡ Βρετανικὴ¹.

Ἀπέναντι² τῆς Γαλατίας πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ὀκεανοῦ³ ὑπάρχουν νησιὰ γεμάτα ἀπὸ δένδρα.

Ἀπὸ αὐτὰ⁴ εἶναι μία καὶ ἡ Βρετανικὴ γεμάτη ἀπὸ δάση, εἰς μερικά δὲ μέρη⁵ βραχώδης. Τὸ σχῆμα αὐτῆς εἶναι ὅμοιον μὲ τρίγωνον⁶ καὶ ἔχει ὄχι ὀλίγας ἐκτεταμένας⁷ πεδιάδας. Ποταμοὶ δὲ βαθεῖς καὶ πολλῶν πηγῶν⁸ πλάτους διέσχιζον ὅλας τὰς πεδιάδας, αἱ ὁποῖαι⁹ παράγουν σίτον, γλυκεῖς καὶ ἀφθόνας καρποὺς καὶ ὅλα τὰ προϊόντα. Ὁ οὐρανὸς εἶναι γεμάτος ἀπὸ σύννεφα συνήθως, ὥστε ὁ ἥλιος καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν¹⁰ φαίνεται δι' ὀλίγας ὥρας.

Ἐδῶ ἔζων τὸν παλαιὸν καιρὸν φυλαὶ ἐντόπιαι¹¹ εἰς κατοικίας πτωχικὰς. Εἶχον δὲ οἱ κάτοικοι ἀρκετὸν μὲν μῆκος¹², συνηθείας δὲ βαρβαρικὰς. Τὰς πόλεις ἔκτιζον ὡς ἐξῆς. Ἐφραττον μὲ δένδρα κύκλον μεγάλου χώρου¹³ καὶ ἐδῶ ἔμενον μὲ τὰ ποίμνια, μὲ γίδια, μὲ πρόβατα, μὲ παχείας ἀγελάδας καὶ μὲ βόδια. Ἦρκουντο δὲ εἰς ὀλίγην τροφήν¹⁴.

12. Ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ.

Κατανοεῖ¹ τις τὴν πρόνοιαν τοῦ θεοῦ, ὅταν ρίπτῃ βλέμμα² πρὸς τὸ σύμπαν.

Ὁ εὐρὺς οὐρανός, ποῦ περικλείει³ τὸ σύμπαν, αἱ ἐποχαὶ τοῦ ἔτους, ἡ σελήνη, ποῦ φωτίζει μὲ τὸ ὠχρὸν φῶς, καὶ ὁ ἥλιος, ποῦ θερμαίνει μὲ τὰς ἀκτίνας τὸ σύμπαν, εἶναι ἔργα τοῦ θεοῦ. Ὁμοίως ὅλα τὰ νερά, ποῦ καταβαίνουν ἀπὸ τὰ βουνά, διὰ νὰ ποτίσουν⁴ τὰς πλατείας πεδιάδας, εἶναι ἔργα τοῦ θεοῦ. Οἱ βαθεῖς αὐτοὶ ποταμοὶ οἱ γεμάτοι ἀπὸ φάρια εἰς μὲν τὰς πηγὰς εἶναι ἀβαθεῖς, καθόσον δὲ προχωροῦν⁵ δέχονται καὶ ἄλλα νερά καὶ γίνονται ὀγκώδεις καὶ ὀρμητικοί. Εἶναι δὲ ὠφέλιμοι εἰς τοὺς ἀνθρώπους, διότι οἱ ἀγροὶ καὶ οἱ εὐωδιασμένοι κῆποι ποτίζονται ἀπὸ τὰ διαυγῆ νερά αὐτῶν καὶ παχύνονται.

Ἐπίσης πλάσματα τοῦ θεοῦ εἶναι τὰ δασώδη βουνά καὶ αἱ φάραγγες καὶ κοιλάδες αἱ γεμάται⁶ ἀπὸ παντοῖα θηρία καὶ πτηνά. Ζοῦν δὲ τὰ μὲν θηρία εἰς βαθιὰ σπήλαια, τὰ δὲ πτηνὰ εἰς φωλεὰς ἐπάνω εἰς τὰ δένδρα· ἀπὸ τὸ γλυκὸ δὲ κρέας αὐτῶν τρέφονται οἱ ἄνθρωποι.

Τὰ φυτὰ δὲ καὶ οἱ γλυκεῖς καρποί, ποῦ ἔχουν φυτρώσει⁷ ἐκ τῆς γῆς, γεμίζουν τὴν ἀτμόσφαιραν ἀπὸ γλυκῶ ἄρωμα. Καὶ εὐτελεῖ δὲ καὶ ἀνάξια λόγου ζῶα καὶ ἔντομα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὑποκάτω αὐτῆς, μύρμηκες, σκώληκες καὶ ἄλλα, εἶναι ἐπίσης τοῦ θεοῦ πλάσματα. Μέσα δὲ εἰς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς εὐρίσκονται γαίανθρακες καὶ μέταλλα διάφορα. Ὅλα αὐτά, ἀφοῦ διέταξε νὰ ὑπάρχουν χάριν τῶν ἀνθρώπων ὁ θεὸς ὡς ἀγαθὸς δημιουργός, ἐπίστευσεν ὅτι οἱ ἄνθρωποι θὰ ζοῦν μὲ⁸ ὅλα τὰ ἀγαθὰ.

13. Ἰταλία.

Ἡ Ἰταλία, ἡ ὁποία εὑρίσκεται νοτίως¹ τῶν Ἄλπεων, ἐκτείνεται μέχρι τῆς Σικελίας· διασχίζεται δὲ ἀπὸ πολλὰ δασώδη βουνὰ καὶ ἀπὸ πολλοὺς καὶ μεγάλους ποταμούς.

Ἡ χώρα, ἡ ὁποία εὑρίσκεται σχεδὸν εἰς τὸ μέσον αὐτῆς καὶ ὀνομάζεται τὸν παλαιὸν καιρὸν Λατίνη, ἦτο ἀρκετὰ² μεγάλη πεδιάς, πολὺ πλουσία καὶ πολλὰ προϊόντα παράγουσα. Μόνον ὀλίγα μέρη αὐτῆς ἦσαν γεμάτα ἀπὸ ἔλη³ καὶ ἐκτάσεις ὄχι μεγάλαι ἦσαν βραχώδεις.

Οἱ φιλόπονοι ὅμως κάτοικοι εἰς ὄχι πολὺ χρονικὸν διάστημα μετέβαλον αὐτὸ εἰς βοσκοτόπια καὶ εἰς ἀμπελόφυτα χωράφια. Ἡ δὲ πρὸς νότον αὐτῆς εὑρισκομένη⁴ χώρα, ποὺ ὀνομάζεται Καμπανία, ἦτο πολὺ εὐφορος, διότι λέγεται ὅτι ἐσπείρετο πολλὰς φορές τὸ ἔτος⁵. Γύρω ἀπὸ τοὺς τόπους αὐτοὺς ὑπῆρχε τὸ Βεζούβιον ὄρος, τὸ ὁποῖον περιεβάλλετο κατὰ τὰ πλάγια ἀπὸ ἀγροὺς πολὺ ὡραίους καὶ ἀπὸ ἀμπέλια πλὴν τῆς κορυφῆς. Αὐτὸ δέ, ποὺ ἦτο ἐπίπεδος ἐπιφάνεια, ἦτο ὀλίγον ἄγονος.

Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐργαζόμενοι μὲ ἐπιμέλειαν καὶ φιλοπονίαν εἶχον πλοῦσια τὰ ἀγαθὰ καὶ ἦσαν καλοὶ ἄνθρωποι.

14. Ἐνδιαφέρουσαι γνῶμαι.

Ὁ βασιλεὺς τῶν Αἰθιοπῶν ἐρωτηθεὶς ποτε, τί εἶναι τὸ παλαιότερον¹ ἀπ' ὅλα², τὸ ὡραιότερον, τὸ σοφώτερον, τὸ κοινότερον, τὸ ὠφελιμώτερον, τὸ βλαβερώτερον καὶ τὸ εὐκολώτερον ἔλεγεν· «Τὸ παλαιότερον ἀπ' ὅλα εἶναι ὁ χρόνος, διότι οὐδεὶς πρὸ αὐτοῦ ὑπῆρχε. Τὸ μεγαλύτερον ὁ κόσμος, τὸ σοφώτερον ἡ ἀλήθεια, διότι οὐδὲν εἶναι πολυτιμότερον ἀπ' αὐτήν. Τὸ ὡραιότερον τὸ φῶς, τὸ κοινότερον ὁ θάνατος, τὸ ὠφελιμώτερον ὁ θεός, διότι αὐτὸς μόνον

παρέχει τὰ εὐχαριστότατα εἰς τὸν ἄνθρωπον. Τὸ βλαβερώτερον δ' ὄλων ὁ κακὸς δαίμων καὶ τὸ εὐχαριστότερον τὸ γλυκύ.»

Θαλῆς ὁμοῦς ὁ Μιλήσιος ἀπεκρίνετο ὡς ἐξῆς· «Ὁ θεὸς εἶναι ὁ παλαιότερος ὄλων, διότι εἶναι ἀγέννητος, ὁ κόσμος τὸ μεγαλύτερον, ὁ χρόνος τὸ σοφώτερον, διότι ὄλα ἀποκαλύπτει, ἡ ἐλπίς τὸ κοινότερον, ἡ ἀρετὴ τὸ ὠφελιμώτερον, ἡ κακία τὸ βλαβερώτερον, ἡ ἀνάγκη τὸ ἰσχυρότερον, διότι ὄλοι ὑποχωροῦν³ εἰς αὐτήν, τὸ δὲ εὐκολώτερον τὸ κατὰ φύσιν ζῆν.»

15. Χειμῶν ἐν Λευκετίᾳ.

Συνέβαινε¹ νὰ διαχειμάζω εἰς Λευκετίαν· ἔτσι δ' ὠνόμαζον οἱ Γαλάται τὴν πολίχνην τῶν Παρισίων. Ἦτο δ' αὕτη ὄχι μεγάλη νῆσος. Ποταμὸς δὲ μεγάλος γύρω αὐτήν ὄλην περιέβαλλε. Εὐλίνας δὲ γέφυραι πολλαὶ καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη² ἔφερον εἰς αὐτήν, ὁ δὲ ποταμὸς ὄλίγας φορὰς³ γίνεται μικρότερος ἢ μεγαλύτερος ἀπὸ τὸ σύνηθες. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ⁴ δὲ εἶναι ὁ ἴδιος. Τὸ νερὸ αὐτοῦ εἶναι γλυκύτατον, ὁ δὲ χειμῶν μαλακώτατος⁵ ἔνεκα τῆς ζέστης τοῦ Ὠκεανοῦ, διότι οὗτος δὲν ἀπέχει πολὺ.

Φυτρώνουν δὲ εἰς αὐτήν πολλαὶ ἄμπελοι, ποὺ παράγουν ὠριότατα καὶ γλυκύτατα σταφύλια, καὶ συκαὶ, ποὺ σκεπάζονται τὸν χειμῶνα μὲ καλαμιὰ⁶ σιταριοῦ.

16. Ἴσμηνίας ὁ Θηβαῖος.

Ὁ Ἴσμηνίας ὁ Θηβαῖος ἐστάλη ὡς πρεσβευτῆς¹ πρὸς τὸν μέγalon βασιλέα. Καθ' ὁδὸν ἐσκέπτετο· «Εἴθε νὰ εἶναι ὁ βασιλεὺς εὐμενῆς καὶ εἴθε νὰ ἀκούσῃ τοὺς λόγους μου, ἄλλως μπορεῖ νὰ κινδυνεύσω²».

Ἐρχεται λοιπὸν εἰς τὸ ἀνάκτορον, ὅπου ὁ φρουρὸς χιλιάρχος τὸν συνεβούλευσε τὰ ἐξῆς· «Ἦ ξένη, νὰ εἶσαι³ σεμνὸς πρὸ τοῦ

βασιλέως και νά παρακαλέσης³ θερμῶς αὐτὸν γονατιστός⁴ κροῦσε τὴν θύραν». Τοῦ ἔλεγε δὲ ἀκόμη ὅτι ὁ βασιλεὺς ἦτο ἀγαθὸς και ὅτι οὐδεὶς ἀπὸ τοὺς παρακαλοῦντας αὐτὸν εἶχε κινδυνεύσει. Ἐάν τις τοῦ ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν⁵, μπορούσε νά ἀπολαύη τῆς εὐνοίας.

Ὁ Ἰσμηνίας ὁμοῦς δὲν ἤθελε νά παρακαλέσῃ γονατιστός, ὡς δοῦλος· ἔκρουσε λοιπὸν τὴν θύραν και εἰσέρχεται. Ἀφοῦ δὲ ἔκλει-
σεν αὐτήν, ρίπτει τὸν δακτύλιον παρὰ τοὺς πόδας, σκύβει και λαμβάνει αὐτόν.

Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπίστευεν ὅτι τὸν παρακαλεῖ γονατιστός και παρέχει εἰς αὐτὸν ὅσα ἤθελε.

17. Ὁ Ξενοφῶν πρὸς τοὺς στρατιώτας.

Ἀντιλαμβανόμενος ὁ Ξενοφῶν ὅτι οἱ στρατιῶται ἦσαν δυση-
ρεστημένοι μαζί του, μαζεύει αὐτοὺς ὅσον τὸ δυνατόν γρηγορώτερα¹
μὲ τὸν κήρυκα και τοὺς λέγει· «Στρατιῶται, μαθαίνω ὅτι μὲ συ-
κοφαντοῦν, ὅτι δῆθεν² ἐγὼ πρόκειται³ ξεγελωντάς⁴ σας νά σᾶς
ὀδηγήσω εἰς τὸν Φᾶσιν. Ἀκούσατέ με λοιπόν. Ἄν⁵ πρόκειται νά
κινδυνεύσετε σεις, ὅπως μὲ συκοφαντοῦν, σᾶς δίδω τὸ δικαίωμα⁶
νά μὲ φονεύσετε, ἄλλως νά δέσετε τοὺς συκοφάντας. Γνωρίζετε
βέβαια⁷, ἀφοῦ βαδίζομεν εἰς ἐχθρικήν πρὸς ἡμᾶς χώραν, ἀπὸ ποῦ
ἀνατέλλει και ποῦ δύει ὁ ἥλιος. Ἐπίσης γνωρίζετε ὅτι πορευό-
μενοι πρὸς δυσμὰς πηγαίνομεν πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Πῶς λοιπὸν εἶ-
ναι δυνατόν⁸ νά σᾶς ὀδηγῶ πρὸς τοὺς βαρβάρους, οἱ ὅποιοι εὐρί-
σκονται πρὸς ἀνατολάς, και νά διατρέχετε κίνδυνον; Ὅσοι λέγουν
αὐτὰ εἶναι ἡλίθιοι και φθονεροὶ ἄνθρωποι, σεις δὲ εἴσθε ἄξιοι νά
κρίνετε, ἂν λέγω ἀληθῆ ἢ ὄχι».

18. Ἡ Μανία σατράπης τῆς Αἰολίδος.

Ἡ Μανία μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός της πηγαίνει πρὸς τὸν Φαρνάβαζον καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· « ὦ Φαρνάβαζε, οἱ κάτοικοι τῆς Αἰολίδος διοικούμενοι¹ ὑπὸ τοῦ ἀνδρός μου ἦσαν εὐτυχεῖς². Ἡ χώρα καλλιεργουμένη ἀπέδιδε καρποὺς ἀφθόνους. Ἐξ αὐτῶν προσέφερε θυσίας³ πλουσίας εἰς τοὺς θεοὺς. Οὐδεμίαν δὲ πρόφασιν εὑρισκεν, ἵνα μὴ ἐκστρατεύῃ⁴ μαζί σου. Ὅσακις διετάσσετο, ἐσκέπτετο, πῶς νὰ ἐκστρατεύῃ⁵ μὲ περισσοτέρους στρατιώτας. Τοὺς δὲ φόρους ἔστειλε πάντοτε περισσοτέρους τῶν διατασσομένων ὑπὸ σοῦ. Καὶ οἱ στρατιῶται εἶχον ἐκπαιδευθῆ οὕτως, ὥστε νὰ πορεύωνται, ὅπου διετάσσοντο. Ἦλπιζεν οὕτω ὅτι ἡ ἀρχὴ οὐδέποτε θὰ καταλυθῆ. Ἐὰν καὶ ἐγώ, ὦ Φαρνάβαζε, διοικήσω τὴν Αἰολίδα ὡς σατράπης ἀνταξίως τοῦ ἀνδρός μου, τί σὲ ἐμποδίζει νὰ μένω ἐγὼ σατράπης; Σοῦ ὑπόσχομαι⁶ ὅτι θὰ ἐκστρατεύω, ὅπου καὶ ἂν μὲ διατάξῃς. Ἐὰν παρίστατο ἀνάγκη⁷ νὰ ἐκστρατεύσω ἐναντίον ἐχθρῶν, προθύμως ἤθελον ἐκστρατεύσει⁸ μεθ' ὧν τῶν δυνάμεων». Ἀφοῦ ἤκουσεν αὐτὰ ὁ Φαρνάβαζος, διέταξε νὰ εἶναι σατράπης τῆς Αἰολίδος ἡ Μανία.

19. Μάθημα τοῦ Ἀντίοχου.

Ὁ Ἀντίοχος¹, ὁ νικητὴς τῶν Πάρθων, ἐμάζευσε κάποτε τοὺς αὐλικούς, διὰ νὰ κυνηγήσουν εἰς τὸ πλησίον δάσος. « Ἐκείνον, ὁ ὁποῖος θὰ φονεύῃ τὰ περισσότερα θηρία » εἶπε, « θ' ἀνταμιέψω, θὰ τιμωρήσω δὲ ἐκείνον, ποὺ δὲν θὰ κυνηγήσῃ τίποτε ».

Κατὰ² τὸ κυνήγιον ὅμως ἐχρονοτρίβησε πολὺ καὶ ἀπεμακρόνθη³ πολὺ ἀπὸ τοὺς ἄλλους αὐλικούς. Ἐπειδὴ δὲ πλέον ἦτο νύξ, εἰσέρχεται εἰς ἑπαυλιν πτωχῶν χωρικῶν· « ἄς ἀποκρύψω ὅτι εἶμαι βασιλεὺς », σκέπτεται, « διὰ νὰ ἀκούσω, τί λέγουν οἱ ὑπὴ-

κοι περι ἑμοῦ». Ἔτσι ἤλπιζεν ὅτι οἱ χωρικοὶ δὲν θὰ ἀποκρύψουν τίποτε.

Πράγματι δὲ οἱ χωρικοὶ ἐνόμισαν ὅτι φιλοξενοῦν⁴ ἰδιώτην καὶ κατὰ τὸ δεῖπνον εἶπον ὅσα ἐπίστευον. Ἔλεγον λοιπὸν οἱ χωρικοὶ ὅτι ὁ βασιλεὺς ἦτο μὲν χρηστός, εἶχεν ὅμως ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς αὐλικούς, αὐτοὶ δὲ δὲν τοῦ ἀπεκάλυπτον τὴν ἀλήθειαν πάντοτε. Ἐπειδὴ δὲ ἀγαπᾶ τὰ κυνήγια⁵, ἐμάζευσε κακοὺς αὐλικούς, οἱ ὅποιοι⁶ προσέχουν μόνον τὰ ἰδικά των συμφέροντα. Ἄν διώξη τοὺς αὐλικούς, οἱ ὑπήκοοι θὰ λέγουν ὅτι εἶναι καλὸς βασιλεὺς. Καὶ τότε μὲν, ἀφοῦ ἤκουσε, δὲν εἶπε τίποτε.

Ἄμα δὲ ἐξημέρωσεν⁷, ἤρχοντο οἱ αὐλικοὶ καὶ περιεποιοῦντο αὐτόν. Τότε τοὺς λέγει· «Κανεῖς ἀπὸ σᾶς δὲν μοῦ εἶπε μέχρι σήμερον τὴν ἀλήθειαν. Ἄφ' ὅτου ἔγινα βασιλεὺς, χθὲς μόνον ἤκουσα λόγους ἀληθινούς καὶ ἀπεκάλυφα τὴν ἀλήθειαν».

20. Προτροπὴ στρατηγοῦ πρὸς τοὺς μυριοὺς.

«Ὡ ἄνδρες, πολλὰς καὶ καλὰς ἐλπίδας σωτηρίας ἔχομεν¹. Ἐχω ἤδη κάμει θυσίαν εἰς τοὺς θεοὺς καὶ τὰ ἱερὰ παρουσιάζονται καλὰ. Τοῦτο δὲ εἶναι φυσικόν², διότι νομίζω ὅτι ἡμεῖς μὲν ἔχομεν ἐνεργήσει σύμφωνα³ μὲ τὰς συνθήκας καὶ τὰς θυσίας, πού⁴ εἶχομεν θυσιάσει, οἱ δὲ ἐχθροὶ ἔχουν παραβῆ τοὺς ὅρκους. Οἱ θεοὶ δὲ πολλὰς φορὰς ἔχουν τιμωρήσει τοὺς παραβάτας⁵, ἔχουν δὲ σώσει τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸν κίνδυνον. Ὅτε δηλ. οἱ Πέρσαι εἶχον ἐκστρατεύσει κατὰ τῆς Ἑλλάδος μὲ πολεμικὰ πλοῖα καὶ στρατόν, οἱ πρόγονοι εἰς μὲν τὸν Μαραθῶνα εἶχον καταδιώξει αὐτούς, εἰς δὲ τὰς Θερμοπύλας, ὅπου εἶχον στείλει τὸν Λεωνίδα, εἶχον ἐμποδίσει τὴν προέλασιν⁶ αὐτῶν.

Ἔτσι καὶ σεῖς τώρα πρὸ ὀλίγου μὲν χρόνου εἰς τὴν παρὰ τὰ Κούναξα μάχην ἔχετε καταδιώξει τοὺς Πέρσας. Καὶ τότε μὲν

ἡγωνίζεσθε περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Κύρου, τῶρα δέ, ὅτε οἱ στρατηγοὶ ἔχουν φροντίσει διὰ τὴν νίκην, θὰ κάμετε αὐτὸ εὐκόλα ».

21. Συμβουλαὶ πρὸς νέους.

Εἴθε νὰ εἶσαι φιλομαθής. Ἐὰν εἶσαι τοιοῦτος, θὰ γίνῃς πολυμαθής. Εἴθε νὰ διαφυλάξῃς μὲ μελέτας, ὅσα¹ γνωρίζεις. Ὅσα δὲ δὲν² ἔχεις μάθει³, νὰ ἀποκτᾶς⁴ μὲ γνώσεις· εἶναι ἐξ ἴσου⁵ ἄσχημον νὰ μὴ μανθάνῃς λόγον, τὸν ὁποῖον⁶ ἤθελες ἀκούσει⁷, καὶ νὰ μὴ δέχεσαι⁸ καλόν, ποῦ θὰ σοῦ προσέφερον⁹ φίλοι. Νὰ ἐξοδεύῃς τὸν καιρὸν¹⁰ εἰς τὸ νὰ ἀκούῃς λόγους παρ' ἄλλων· διότι ἔτσι θὰ δυνηθῆς νὰ μανθάνῃς εὐκόλως, ὅσα οἱ ἄλλοι δυσκόλως ἔχουν εὑρει. Νὰ νομίζῃς ὅτι πολλὰ τῶν ἀκουσμάτων εἶναι πολυτιμότερα ἀπὸ χρήματα· διότι αὐτὰ¹¹ μὲν γρήγορα σὲ ἀφήνουν, ἐκεῖνα δὲ ὄλον τὸν καιρὸν παραμένουν. Μὴ κουράζεσαι νὰ βαδίζῃς μακρὸν δρόμον πρὸς ἐκείνους, ποῦ ὑπόσχονται ὅτι διδάσκουν χρήσιμόν τι· διότι εἶναι ἐντροπή οἱ μὲν ἔμποροι¹² νὰ περνοῦν τόσα πελάγη διὰ¹³ νὰ αὐξήσουν τὴν περιουσίαν καὶ νὰ κάμουν αὐτὴν περισσοτέραν, οἱ δὲ νεώτεροι νὰ μὴ ὑπομένουν τὴν κατὰ ξηρὰν πορείαν, διὰ νὰ ἐπιτύχουν παιδείαν καλυτέραν.

22. Ἀνακάλυψις πόρου τοῦ ποταμοῦ ὑπὸ τῶν μυρῶν.

Ἐνῶ δὲ ἔτρωγεν¹ ὁ Ξενοφῶν, προσέτρεξαν² πρὸς αὐτὸν δύο γεανίσκοι· διότι ὄλοι ἐγνώριζον ὅτι ἐπετρέπετο³ εἰς πᾶσαν ὥραν νὰ προσέλθῃ τις πρὸς αὐτὸν καὶ νὰ εἴπῃ, ἐὰν⁴ εἶχέ τι σχετικόν⁵ πρὸς τὸν πόλεμον. Καὶ ἔλεγον τότε ὅτι ἔτυχε⁶ νὰ συλλέγουν⁷ φρύγανα καὶ διέκριναν⁸ ἀπέναντι εἰς βράχους κατερχομένους⁹ πρὸς τὸν ποταμὸν γέροντας, παιδιὰ καὶ μικρὰ κορίτσια καὶ ὅτι αὐτοὶ ἔκρυψάν¹⁰ εἰς βράχον σχήματος ἄντρου ἱμάτια. Ἀφοῦ δὲ αὐτοὶ εἶδον αὐτό, ἀπεφάσισαν¹¹ νὰ διαβοῦν¹² τὸν ποταμὸν.

Κρατοῦντες λοιπὸν εἰς τὰς χεῖρας μόνον ἐγχειρίδια διέβαινον γυμνοὶ τὸν ποταμὸν καὶ τὸ νερὸ τοὺς ἔβρεξε μέχρι τῶν γονάτων. Ἄφου δὲ παρέλαβον τὰ ἱμάτια ἤλθον ἄλλιν. Ἀμέσως ὁ στρατηγὸς ἔκαμνε σπονδὰς καὶ διέταξε τοὺς στρατηγοὺς νὰ προσεύχωνται εἰς τοὺς θεοὺς, ποὺ ἀπεκάλυψαν τὸν πόρον.

23. Ἡ θήρα ὡς ἄσκησις πολεμική.

Οἱ κυνηγοὶ ἐκπαιδεύονται καὶ εἰς ὅσα ἀφοροῦν εἰς τὸν πόλεμον¹. Ἐπειδὴ βαδίζουσι μὲ τὰ ὄπλα δρόμους δυσβάτους, δὲν κουράζονται. Ἐπειδὴ εἶναι συνηθισμένοι² νὰ κυνηγοῦν τὰ θηρία ἐπὶ πολὺν χρόνον, συνηθίζουσι εἰς τὸ νὰ ὑπομένουσι τοὺς κόπους. Ἐπίσης γίνονται πειθαρχικοὶ φύλακες τῶν εἰς αὐτοὺς διατασσομένων, ὡσάκις παραστῆ ἀνάγκη³ νὰ κατακλίνωνται⁴ εἰς τὸ ὑπαίθριον.

Διὰ τοῦτο γίνονται πειθαρχικοὶ στρατιῶται καὶ ὑπομένουσι καὶ τὸ ψῦχος καὶ τὴν ζέστην τοῦ ὑπαίθρου καὶ συνηθίζουσι νὰ πράττουσι τὰ παραγγελόμενα προθύμως καὶ νὰ προφυλάττωνται καλῶς. Οὕτω γυμναζόμενοι εἴαν εἶναι παρατεταγμένοι εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν, δὲν θὰ ἐγκαταλείψουσι τὰς τάξεις, διότι θὰ μπορούσιν⁵ νὰ ὑπομένουσι τὰς ἐπιθέσεις τῶν ἐχθρῶν.

Ὅταν δὲ οἱ ἐχθροὶ ἔχουσι τραπῆ εἰς φυγὴν, αὐτοὶ θὰ τοὺς καταδιώξουσιν⁶ εἰς πᾶσαν τοποθεσίαν, διότι εἶναι συνηθισμένοι εἰς τὴν καταδίωξιν τῶν θηρίων. Ἐὰν δὲ ἄλλιν οἱ ἰδικοί⁷ των ἀτυχήσουσι, θὰ δύνανται καὶ οἱ ἴδιοι νὰ σφίζονται καὶ τοὺς ἄλλους νὰ σφίζουσι.

24. Χαρὰ τῶν μυριῶν ἐπὶ τῇ θῆρᾷ τῆς θαλάσσης.

Οἱ Ἕλληγες, ἄφου ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς, ἐβάδισαν μιᾶς ἡμέρας δρόμον καὶ ἔφθασαν εἰς τὸ ὄρος τὸ ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς ἐγχωρίους¹ Θήγης.

Ὅτε δὲ οἱ πρῶτοι ἔφθασαν εἰς αὐτό, μεγάλη κραυγὴ ἤκούσθη. Ἀκούσας ὁ Ξενοφῶν καὶ οἱ ὀπισθοφύλακες ἐνόμισαν ὅτι ἐχθροὶ ἐκ τῶν ἔμπροσθεν ἐφάνησαν καὶ ὅτι πάλιν θὰ ἀναγκασθοῦν νὰ κάμουν μάχην, διότι ὀπισθεν ἠκολούθουν² οἱ ἐκ τῆς καιομένης χώρας.

Ἐμαζεύθησαν δὲ ἐν τῷ μεταξὺ εἰς τὸ ὄρος περισσότεροι καὶ ἡ βοή ἐγινε δυνατωτέρα³, ὥστε ἠναγκάσθη ὁ Ξενοφῶν νὰ τρέξῃ, διὰ νὰ ἴδῃ τὰ συμβαίνοντα. Πλησιάσας⁴ ἤκουσε τὰς λέξεις «θάλασσα, θάλασσα» καὶ ἐνόησεν⁵ ὅτι οἱ στρατιῶται εἶδον θάλασσαν. Ἀφοῦ δὲ ἔφθασαν ὄλοι εἰς τὴν κορυφὴν, ἐνηγκαλιζόντο⁶ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον καὶ ἔλεγον· «Τώρα ἀσφαλῶς θὰ σωθῶμεν πλέον».

25. Σωκράτης περὶ φιλίας.

Ἦκουσά ποτε τὸν Σωκράτη νὰ συζητῇ¹ περὶ φίλων καὶ μοι ἐφαίνετο ὅτι ἀπ' αὐτὰ μπορεῖ νὰ ὠφεληταί² κανεὶς διὰ τὴν ἀπόκτησιν φίλων. Ὅλοι σχεδὸν νομίζουν καὶ λέγουν ὅτι φίλος καλὸς εἶναι τὸ καλῦτερον ἀπ' ὅλα. Ἐν τούτοις ὁ Σωκράτης ἔβλεπεν ὅτι ὄλοι φροντίζουν διὰ κάθε ἄλλο παρὰ διὰ τὴν ἀπόκτησιν φίλων.

Ἐβλεπε δὲ ὅτι οἱ περισσότεροι προσπαθοῦν νὰ ἀποκτοῦν³ οἰκίας καὶ ἀγροὺς καὶ δούλους, φίλον δ' οὐδεὶς φροντίζει, πῶς νὰ ἀποκτήσῃ, οὔτε πῶς νὰ σφίζωνται οἱ ὑπάρχοντες. Καὶ ὅταν μὲν εἶναι ἀρρωστοὶ⁴ οἱ δούλοι, προσκαλοῦν ἰατρούς, τοὺς δὲ φίλους, ὅταν ἀρρωστοῦν, παραμελοῦν. Ἐὰν δ' ἀποθάνουν οἱ ὑπηρεταὶ ἢ οἱ φίλοι, τὴν μὲν ἀπώλειαν τῶν ὑπηρετῶν θεωροῦν ζημίαν, διὰ δὲ τοὺς φίλους οὐδὲν νομίζουν ὅτι ἔχουν χάσει⁵.

Πρὸς τούτοις δὲ ἀπὸ μὲν τὰ ἄλλα κτήματα οὐδὲν ἀφήνουν⁶ ἀπεριποίητον⁷, τοὺς δὲ φίλους, ἂν καὶ ἔχουν ἀνάγκην⁸ περιποίησεως, παραμελοῦν⁹. Τούναντίον δὲ θὰ ἔπρεπε¹⁰ τοὺς φίλους νὰ ἐκτιμᾷ τις καὶ δι' αὐτοὺς νὰ φροντίζῃ· διότι ὁ καλὸς φίλος εἶναι πολλὰς φορὰς καλῦτερος καὶ ἀπὸ τὸν ἀδελφόν.

26. Ἡ πρώτη θήρα τοῦ Κύρου τοῦ πρεσβυτέρου.

Ἀφοῦ ὁ Ἀστυάγης εἶδεν ὅτι ὁ Κύρος ἐπεθύμει¹ πολὺ² νὰ κυνηγῇ³ εἰς τὸ δάσος, στέλλει αὐτὸν μὲ τὸν θεῖόν του, ἵνα τὸν προφυλάττουν, ἐὰν⁴ ἤθελε φανῆ κανὲν ἀπὸ τὰ ἄγρια θηρία. Ὁ δὲ Κύρος ἐζήτει νὰ μάθῃ ἀπὸ τοὺς ἀκολουθοῦντας, ποῖα θηρία πρέπει μὲ θάρρος⁵ νὰ διώξῃ. Οὗτοι δὲ ἔλεγον εἰς αὐτόν, ποῖα θηρία εἶναι ἀβλαβῆ⁶ καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ προφυλαχθῇ μᾶλλον ἀπὸ κακοτοπιῆς⁷. Ἐνῶ ὁμοῦς ἤκουεν αὐτά, αἴφνης βλέπει ὅτι ἔλαφος ἀνεπήδησεν. Ἀμέσως ἐλησμόνησεν ὅλα αὐτὰ καὶ οὐδὲν ἄλλο ἔβλεπε παρὰ τὸν δρόμον τῆς ἐλάφου. Καταδιώκων δὲ αὐτὴν τὴν ἐφόνευσεν. Οἱ φύλακες τότε πλησιάσαντες αὐτὸν τοῦ συνέστησαν νὰ μὴ τρέχῃ.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁμοῦς ἤκουσε κραυγὴν καὶ ἀμέσως ἐπήδησεν ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ γεμάτος ἀπὸ ἐνθουσιασμὸν⁸ ἐπιπίπτει κατὰ τοῦ κάπρου καὶ τὸν φονεύει. Ὁ θεῖος τότε βλέπων τὸ θάρρος παρεκάλει αὐτὸν νὰ μὴ κινδυνεύῃ· αὐτὸς δὲ παρεκάλει τὸν θεῖον νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ φέρῃ τὰ κυνήγια μόνος του πρὸς τὸν πάππον. Πράγματι δὲ προσφέρων ταῦτα εἰς τὸν πάππον ἔλεγεν ὅτι μόνος του ἐκυνήγησεν αὐτὰ χάριν αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἀστυάγης ἠὺχαριστεῖτο μὲν, συνεβούλευεν ὁμοῦς αὐτὸν νὰ μὴ κινδυνεύῃ.

27. Ἡ πρὸς τοὺς τιμῶντας τοὺς γονεῖς εὐνοία τῶν θεῶν.

Εἰς τὴν Σικελίαν ἔρρευσε κάποτε ἐκ τῆς Αἴτνης ρύαξ πυρός· λέγουν δὲ ὅτι οὗτος ἔρρεε καὶ πρὸς τὴν ἄλλην χώραν καὶ μάλιστα¹ πρὸς πόλιν ἀπὸ τὰς ἐκεῖ κατοικουμένας. Διηγοῦνται λοιπὸν ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι ζητοῦντες σωτηρίαν ὤρμησαν πρὸς φυγὴν, ἓνας δὲ κάποιος² ἀπὸ τοὺς νεωτέρους ἔφερε τὸν γέροντα πατέρα ἐπὶ

τῶν ὤμων, διότι ἔβλεπεν ὅτι δὲν μπορούσε νὰ βαδίξῃ³. Ἐπροφθάσθη⁴ ὁμως ἀπὸ τὸν ρύακα τοῦ πυρός.

Ἐδῶ ὁμως εἶναι ἄξιον νὰ ἰδῇ τις ὅτι ὁ θεὸς εὖνοεῖ τοὺς καλοὺς ἀνδρας. Λέγεται δηλαδὴ ὅτι τὸ πῦρ ἔρρευσε⁵ γύρω ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον καὶ ὅτι αὐτοὶ μόνοι ἐσώθησαν. Ἐκτοτε ὠνομάσθη τὸ μέρος χῶρος τῶν εὐσεβῶν. Ὅσοι δὲ ἀπεχώρησαν⁶ ταχέως καὶ ἐγκατέλειψαν τοὺς γονεῖς, ἐχάθησαν⁷.

28. Ἡ θέσις τοῦ τυράννου.

Ὅτε ἤμην ἀπλοῦς πολίτης¹, εἶχα² ὄλας τὰς χαράς³, τώρα δὲ νοιώθω ὅτι στεροῦμαι ἀπ' ὄλα αὐτά. Τότε, δσάκις⁴ ἐπιθυμοῦσα νὰ εὐχαριστηθῶ, συνανεστρεφόμην τοὺς συνομηλίκοις μου, δσάκις δὲ ἐπιθυμοῦσα ἡσυχίαν, ἔζων μόνος μου. Τώρα ἔχω χάσει⁵ τοὺς συνομηλίκοις μου, διότι ἔχουν γίνει ἀντὶ γιὰ σύντροφοι δοῦλοι. Ἐχω δὲ χάσει καὶ τὴν συναναστροφὴν⁶ των, διότι δὲν βλέπω⁷ εἰς αὐτοὺς διάθεσιν εὐνοϊκὴν πρὸς ἐμέ. Τὸ νὰ φοβοῦμαι δὲ τὸν κόσμον⁸ καὶ τὴν μοναξιάν ἐξ ἴσου καὶ τὸ νὰ μὴ θέλω νὰ βλέπω μήτε ἐνόπλους μήτε ἀόπλους γύρω μου, αὐτὸ εἶναι τὸ χειρότερον ἀπ' ὄλα. Αὐτὸς δὲ ὁ φόβος, καὶ ὅταν συμπαρακολουθῆται ἀκόμῃ ἀπὸ ὄλας τὰς εὐχαριστήσεις, εἶναι πολὺ κουραστικὸν πρᾶγμα⁹. Ἐν καιρῷ δὲ πολέμου δὲν μπορῶ οὔτε τροφὴν καλὴν νὰ διλέγω¹⁰, οὔτε ὕπνον ἡσυχον νὰ κοιμοῦμαι.

29. Κῦρος καὶ Κροῖσος.

Ὁ Κροῖσος ἐκλαυσεν ἐπὶ δύο ἔτη¹ τὸν θάνατον τοῦ μόνου υἱοῦ του. Τότε δὲ εἶχε καταλάβει², διατὶ ὁ Σόλων κανένα ἐκ τῶν ἀνθρώπων πρὸ τοῦ θανάτου δὲν ὠνόμασεν εὐτυχῆ. Τὸ τρίτον ὁμως ἔτος ἔμαθεν ὅτι ἡ ἀρχὴ τοῦ Ἀστυάγου εἶχε καταλυθῆ ὑπὸ τῶν

Περσῶν. Ἐσκέφθη λοιπὸν νὰ κηρύξη³ αὐτὸς τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Περσῶν.

Πρὶν ὅμως κάμῃ⁴, ὅσα ἐσκέπτετο, ἔστειλε πρέσβεις εἰς τοὺς Δελφούς. Οὗτοι, ἀφοῦ ἐπλευσαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἠρώτησαν τὸν θεόν, ἂν θὰ χρειασθῇ νὰ πάρουν⁵ κανένα σύμμαχον. Ὁ δὲ θεὸς ἀπήντησεν ὅτι, ἂν ὁ Κροῖσος περάσῃ τὸν Ἄλυν ποταμὸν, θὰ καταλύσῃ μεγάλην ἀρχὴν καὶ ὅτι θὰ εἶναι ἀρκετὸν⁶ εἰς αὐτὸν νὰ κάμῃ συμμαχοὺς τοὺς πῦθ δυνατοὺς ἐκ τῶν Ἑλλήνων.

Ὁ Κροῖσος ἐπήνεσε τὴν σοφίαν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ἔστειλε πρέσβεις εἰς Λακεδαιμόνα, διὰ νὰ ζητήσουν τὴν βοήθειαν τῶν Λακεδαιμονίων, διότι τότε οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν διγρημένοι⁷ ἀπὸ ἐσωτερικᾶς ταραχᾶς.

Οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ εἶχον ἀκούσει τὸν χρησμόν, ἐδέχθησαν⁸ τὴν συμμαχίαν. Ἀφοῦ λοιπὸν συνεπληρώθη⁹ ἡ προπαρασκευὴ τοῦ Κροῖσου, διαβαίνει τὸν Ἄλυν καὶ εἰσβάλλει εἰς τὴν Καππαδοκίαν. Νικηθεὶς ὅμως ὑπεχώρησεν εἰς Σάρδεις, διὰ νὰ μὴ ἀποχωρισθῇ¹⁰ ἀπὸ τοὺς συμμαχοὺς. Οἱ σύμμαχοι ὅμως ἤμποδίσθησαν νὰ ἐκτελέσουν, ὅσα διετάχθησαν¹¹ ἀπὸ τὸν Κροῖσον, διότι ὁ Κῦρος ἠκολούθει τὸν Κροῖσον· καὶ φθάσας εἰς Λυδίαν ἐπολιόρκει τὰς Σάρδεις.

30. Ὁ λόγος τοῦ Κλεάρχου πρὸς τοὺς στρατιώτας δειξάντας διαθέσεις ἀντιπειθαρχικᾶς.

« Ἄνδρες στρατιῶται, ὁ Κῦρος ἦτο φίλος μου. Ὅτε δὲ ἤμην ἐξόριστος¹, χρήματα πολλὰ μοῦ ἔδιδε, τὰ ὅποια ἐγὼ ἐξώδευον² ὄχι διὰ τὸν ἑαυτόν μου, ἀλλὰ διὰ σᾶς. Μαζὶ σᾶς δὲ ἐξεδίωκον ἐκ τῆς Χερσονήσου τοὺς Θρᾶκας, οἱ ὅποιοι ἤθελον νὰ καταστρέψουν τὴν χώραν. Ὅτε δὲ με εἰδοποίησεν, ἐπήγαινον πρὸς αὐτόν, ἵνα συγκινδυνεύσω μαζὶ του ἀντὶ τῶν εὐεργεσιῶν, τὰς ὁποίας³ ἐλάμβανον⁴ παρ' ἐκείνου.

Ἐπειδὴ ὁμοῦς σεῖς τώρα δὲν θέλετε νὰ συγκινδυνεύσετε μαζί μου, ἀνάγκη εἶναι εἰς ἐμὲ ἢ νὰ παύσω νὰ εἶμαι φίλος του ἢ νὰ παύσω νὰ εἶμαι στρατηγός σας. Ἐπειδὴ ὁμοῦς σεῖς δὲν θέλετε νὰ ὑπακούσετε εἰς ἐμέ, ἐγὼ προθύμως θὰ πάω, ἔπου καὶ ἂν μὲ διατάξετε σεῖς, διότι νομίζω ὅτι σεῖς εἴσθε δι' ἐμὲ καὶ φίλοι καὶ σύμμαχοι καὶ πατρίς. Μαζί σας μπορῶ νὰ εἶμαι⁵ πάντοτε πολύτιμος φίλος, χωρὶς σᾶς δὲ δὲν μπορῶ νὰ εἶμαι οὔτε φίλος καλός, οὔτε ἱκανὸς ἐναντίον ἐχθρῶν νὰ ἐκστρατεύω ».

31. Ἀγησίλαος.

Ὁ Ἀγησίλαος τὰ μὲν θεῖα τόσον¹ ἐσέβητο, ὥστε καὶ οἱ ἐχθροὶ τοὺς ὅρκους ἐκείνου καὶ τὰς συνθήκας ἐθεώρουν² ἀξίας περισσοτέρας πίστεως. Ὡς πρὸς δὲ³ τὸν ἀγαθὸν καὶ δίκαιον χαρακτῆρά του, ποῖα ἀποδείξεις⁴ μπορεῖ νὰ εἶναι⁵ μεγαλυτέρα ἀπὸ τὴν ἐξῆς, δηλ. ὅτι ποτὲ δὲν ἔβαλε κακὸν κατὰ νοῦν⁶ ἐναντίον οὐδενός; Τῆς δ' ἀνδρείας του ἀποδείξεις πολλαὶ ὑπάρχουν. Ἐκινδύνευε μὲν πάντοτε μαζί μὲ τοὺς στρατιώτας του πρὸς ἐχθροὺς ἰσχυροτάτους, κατὰ⁷ δὲ τοὺς ἐναντίον⁸ τούτων ἀγῶνας πρῶτον τὸν ἑαυτὸν του ἔταπτε. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ στρατιῶταί του καὶ οἱ ἐχθροὶ του καὶ οἱ Ἕλληνες ὄλοι τὸν ἐτίμων⁹.

32. Κῦρος ὁ πρεσβύτερος πρὸς τοὺς Πέρσας μετὰ τὴν μάχην.

« Ἄνδρες στρατιῶταί, πρῶτον μὲν ἐγὼ καὶ σεῖς ὄλοι τοὺς θεοὺς εὐχαριστοῦμεν¹, διότι εἴμεθα νικηταί. Διὰ τοῦτο ἀπὸ ὅσα ἀγαθὰ² ἔχομεν, πρέπει³ νὰ προσφέρωμεν⁴ εὐχαριστηρίους θυσίας πρὸς τοὺς θεοὺς. Ὅλους δὲ μαζί σᾶς θαυμάζω, διότι, ὅτι ἔχομεν, ἀπὸ ὅλους σᾶς ὑπάρχει. Θὰ βραβεύσω δὲ τὸν καθένα ἀνταξίως τῶν κινδύνων, τοὺς ὁποίους ἔχετε κινδυνεύσει. Ἀπὸ τὴν νίκην δὲ

αὐτὴν μόνοι σας⁵ μπορείτε νὰ κρίνετε⁶, ποῖον ἐκ τῶν δύο ἢ ἀνδρεία⁷ ἢ ἡ φυγὴ σφίξει τὰς ψυχὰς καὶ συγχρόνως ποῖαν τινα εὐχαρίστησιν ἢ νίκη προσφέρει. Τώρα δέ, ἀφοῦ προσφέρετε θυσίας εἰς τοὺς θεοὺς, πηγαίνετε εἰς τὰς σκηνάς». Ἐπειτα τοὺς διέλυσε.

33. Ὁ Ξενοφῶν ὁμιλεῖ πρὸς τοὺς στρατιῶτας διὰ τὴν ἀπειθαρχίαν.

« Γνωρίζετε, ὦ στρατιῶται, ποῖα ἀπειθαρχία¹ ὑπάρχει εἰς τὸ στράτευμα. Κανεὶς δὲν ὑπακούει εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς καὶ ὁ καθεὶς² κάμνει ὅ,τι θέλει. Ἐὰν λοιπὸν τέτοια εἶναι τὰ πράγματα, τί λογῆς³ κατάστασις θὰ δημιουργηθῆ⁴; Σεῖς ἄλλοι δὲν θὰ εἴσθε ἱκανοὶ οὔτε πόλεμον νὰ ἀναλάβετε⁵, οὔτε νὰ καταπαύσετε αὐτόν. Ὁ καθεὶς δὲ θὰ σκέπτεται κακὸν ἐναντίον σας. Καὶ ἂν μερικοὶ πρέσβεις ἔλθουν⁶ πρὸς σᾶς δι' εἰρήνην ἢ ἄλλο τι, ὁ καθεὶς θὰ μπορῆ νὰ σᾶς κἀνῆ ὅ,τι καὶ ἂν σκέπτεται. Ἐπειτα, ὅποιους καὶ ἂν ἐκλέξητε στρατηγούς σας, δὲν θὰ ἀξίζουν τίποτε⁷.

Ποῖα δὲ πόλις θὰ μᾶς εἶναι πλέον φιλική, ὅταν ἀκούῃ ὅτι τέτοια ἀπειθαρχία ὑπάρχει⁸ εἰς τὸ στράτευμα; οὐδεμία βέβαια· διότι καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι πιστεύομεν ὅτι, ὅσοι κάμνουν τέτοια, εἶναι κακοὶ καὶ ἐπικίνδunami στρατιῶται ».

34. Ὁ οὐρανὸς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων.

Οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευον ὅτι ὁ οὐρανός, ὁ ὁποῖος εἶναι γαλάξιος, ἦτο ἀπὸ χαλκόν. Εἰς τὸν οὐρανὸν ἦτο φῶς μὲν λαμπρόν, ἥλιος δὲ καθαρῶτατος καὶ τὸ δάπεδον ἀπὸ χρυσόν. Ἦτο δὲ ὁ οὐρανὸς γεμάτος¹ ἀπὸ οἰκίας καὶ ναοὺς τῶν θεῶν καὶ εἰς τοὺς ναοὺς ὑπῆρχον ἀγάλματα αὐτῶν. Τὰ ἀνάκτορα δὲ τῶν θεῶν ἔκλειον θύραι ἀπὸ σίδηρον καὶ χαλκόν, αἱ δὲ στέγαι τῶν οἰκιῶν καὶ ἀνακτόρων ἦσαν ἐκ κεράμου. Εἰς τὸ μέγαρον ἐπὶ θρόνου ἀπὸ χρυσόν ἐκάθητο ὁ

Ζεύς καὶ γύρω² ἀπὸ αὐτὸν οἱ ἄλλοι θεοί. Εἰς τὸ συνέδριον³ δὲ ἀπεφάσιζον⁴, εἰς ποίους ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου νὰ εἶναι εὐνοϊκοὶ καὶ πρὸς ποίους δυσμενεῖς⁵. Συνήθως δὲ πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς ἦσαν πάντοτε εὐσπλαχνικοί⁶. Εἶχον δὲ ἀγγελιοφόρον τὸν Ἑρμῆν, ὁ ὁποῖος μετέφερε τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν εἰς τὴν γῆν.

35. Ἡρακλῆς καὶ Ἀθηνᾶ.

Ὁ Ἡρακλῆς ἐβάδιζε διὰ στενοῦ δρόμου διευθυνόμενος πρὸς λειμῶνα, ὁ ὁποῖος ἦτο γεμάτος ἀπὸ ἀμυγδαλιῶν καὶ συκῆς. Ἐκράτει δὲ εἰς τὰ χέρια του ρόπαλον σιδηρένιο μὲ ἀργυρᾶ καρφιά στολισμένο¹. Αἴφνης βλέπει ἐπὶ τῆς γῆς κάτι ὅμοιον μὲ μῆλον χρυσοῦν καὶ προσπαθεῖ νὰ τὸ σπᾶσῃ². Ὅτε ὁμοῦς εἶδεν ὅτι αὐτὸ ἐγένετο δύο καὶ τρεῖς φορές μεγαλύτερον³, ἐκτύπα ἀκόμη περισσότερον μὲ τὸ σιδηρένιο ρόπαλον. Τοῦτο ὁμοῦς ἐφούσκωνε⁴ καὶ ἔφραζε τὸν δρόμον. Δι' αὐτὸ ὁ Ἡρακλῆς παρεξενεύετο πολὺ.

Αἴφνης παρουσιάζεται ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ, ἡ ὁποία ἦτο εὐνοϊκὴ πρὸς αὐτὸν, καὶ τοῦ λέγει « Παῦσε, ἀδελφέ. Αὐτὸ τὸ χρυσοῦν μῆλον εἶναι ἡ φιλονεικία καὶ ἔρις. Ἄν τις ἀδιαφορήσῃ⁵, μένει, ὅπως ἦτο, ἂν δέ τις τὸ κτυπᾷ, ἐξογκώνεται ».

36. Αἰγεύς.

Ὁ Αἰγεύς κάποτε εἶχεν ἔλθει εἰς Τροίζηναν· ἐδῶ ἐφιλοξένησεν¹ αὐτὸν ὁ Πέλοψ, ὁ ὁποῖος ἔδωκε² γυναῖκα εἰς αὐτὸν τὴν θυγατέρα του Αἴθραν. Ὅτε δὲ ὁ Αἰγεύς ἐπρόκειτο νὰ ἀπέλθῃ, παρήγγειλεν εἰς τὴν Αἴθραν, ἂν γεννήσῃ ἄρρενα υἱόν, νὰ ἀναθρέφῃ αὐτὸν καὶ νὰ μὴ τοῦ φανερώσῃ, τίνος εἶναι. Ἐπειτα ἔσκαψε λάκκον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔκρυψε διάφορα ὄπλα, καὶ ἐπὶ τοῦ λάκκου ἔθηκε βράχον. Παρήγγειλε δὲ εἰς τὴν Αἴθραν νὰ φέρῃ τὸν υἱὸν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο καί, ἀφοῦ σηκώσῃ³ τὸν βράχον, νὰ λάβῃ τὰ ὄπλα· αὐτὸς

δὲ ἦλθεν εἰς Ἀθήνας. Μετ' οὐ πολὺ δὲ Μίνως, ὁ βασιλεὺς τῆς Κρήτης, ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Ἀττικῆς καὶ ἀφοῦ ἐνίκησε τοὺς Ἀθηναίους, ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ στέλλουν ἑπτὰ νέους⁴ καὶ ἑπτὰ νέας, διὰ νὰ κατασπαράσσωνται⁵ εἰς τὸν λαβύρινθον, ὅπου δὲ εἰσερχόμενος⁶ ἦτο χαμένος⁷. Εἶχε δὲ κατασκευάσει τοῦτον ὁ Δαίδαλος, ἄριστος ἀρχιτέκτων.

37. Θησεύς.

Ὁ Θησεὺς ἐνηλικιωθεὶς ἀπώθησε τὸν βράχον εὐκόλως καὶ ἔχων¹ τὰ ὄπλα ἔσπευδεν² εἰς Ἀθήνας. Ὁ δρόμος τότε ἦτο γεμάτος ἀπὸ κακούργους, οἱ ὅποιοι, ἀφοῦ ἐφιλοξένουν τοὺς ὁδοιπόρους, τοὺς ἐφόνευον τεντώνοντας αὐτοὺς εἰς δένδρα ἢ τοὺς ἔσπρωχναν εἰς τὴν θάλασσαν. Τούτους ὅλους ἐφόνευσε καὶ ἔφθασεν εἰς Ἀθήνας. Ἐδῶ ἡ νοσηρὰ κατάστασις τῶν πραγμάτων³ δὲν τὸν ἄφηνε νὰ ἡσυχάσῃ. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐπανεφέρει τὴν τάξιν, οἱ συμπολιταὶ εὐχαρίστως ἐδέχθησαν αὐτὸν ὡς σωτήρα. Ἐν τῇ μεταξὺ δὲ φθάνουν οἱ ἐκ Κρήτης πρέσβεις, διὰ νὰ λάβουν⁴ τὸν φόρον τοῦ τρίτου ἔτους. Ὁ Θησεὺς μεταξὺ τῶν ἑπτὰ νέων ἐπήγε καὶ αὐτὸς ἐλπίζων ὅτι θὰ φονεύσῃ τὸν Μινώταυρον. Πράγματι δὲ βοηθούμενος ὑπὸ τῆς Ἀριάδνης ἐφόνευσε τὸν Μινώταυρον καὶ ἀπήλλαξε τὰς Ἀθήνας ἀπὸ τὸν φόρον. Ἐνῶ ὁμως ἐπανήρχετο⁵, ἐλησμόνησε νὰ ὑψώσῃ ἰστίον λευκόν, ὅπως εἶχε συμφωνηθῆ⁶ κατὰ τὴν ἀναχώρησιν⁷ ἐξ Ἀθηνῶν. Ὁ πατὴρ τοῦ Θησεῦς περιμένων εἰς τὴν παραλίαν δὲν εἶδε σηκωμένον τὸ λευκὸν ἰστίον. Νομίσας λοιπὸν ὅτι ὁ υἱὸς του ἐχάθη, ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπνίγη. Ἐκτοτε τὸ πέλαγος ὠνομάσθη Αἰγαίον. Ὁ δὲ Θησεὺς τοὺς διεσκορπισμένους⁸ εἰς τὴν Ἀττικὴν πρότερον ἔφερε νὰ κατοικήσουν⁹ εἰς μίαν πόλιν, τὴν ὁποίαν Ἀθήνας ὠνόμασεν.

38. Ἀλώπηξ καὶ τράγος.

Μία ἀλώπηξ παραπατήσασα¹ ἐγλύστρησε καὶ ἔπεσεν εἰς ἕνα πηγάδι. Ἐδῶ παρέμεινε κατ' ἀνάγκην στενοχωρουμένη² διὰ³ τὴν ἀνάβασιν. Μετ' ὀλίγον ἕνας τράγος κατεχόμενος⁴ ἀπὸ δίψαν παρουσιάσθη εἰς⁵ τὸ στόμιον τοῦ πηγαδιοῦ καὶ ἐρωτᾷ αὐτήν, ἂν τὸ πηγάδι βγάξει καλὸ νερό. Αὐτὴ δὲ ἀπεκρίθη ὅτι τὸ νερὸ εἶναι νοστιμώτατον καὶ προέτρεπεν αὐτὸν νὰ καταβῆ. Αὐτὸς δὲ ρίχνεται⁶ ἀπερίσκεπτα⁷ εἰς τὸ πηγάδι καὶ ἀφοῦ ἤπιε ἀρκετὸ νερό, ἐξήταξε μαζί με τὴν ἀλώπεκα νὰ εὔρη τὸν τρόπον τῆς ἀναβάσεως. Καὶ ἡ ἀλώπηξ εἶπε πρὸς αὐτόν· « Ἐὰν θὰ μείνωμεν καὶ οἱ δύο ἐδῶ, μετ' ὀλίγον θὰ πᾶμε χαμένοι. Ἐὰν θελήσῃς νὰ ἐκτείνῃς τὰ μπροστινά σου πόδια εἰς τὸν τοῖχον γυρίζοντας⁸ πρὸς τὰ ἐμπρὸς τὰ κέρατα, ἐγὼ ἀπὸ τὴν ράχην⁹ σου θὰ πηδῆσω¹⁰ ἔξω ἀπὸ τὸ πηγάδι καὶ σοῦ ὑπόσχομαι ὅτι θὰ ἀνεβάσω καὶ σένα ». Ἔτσι ὁ τράγος ἐσήκωσε τὰ πόδια του καὶ ἐστήριξεν¹¹ εἰς τὸν τοῖχον, ἡ δὲ ἀλώπηξ, ἀφοῦ ἐπήδησεν ἔξω ἀπὸ τὸ πηγάδι, ἤτο ἐτοίμη νὰ ἀπομακρυνθῆ. Ὁ τράγος τότε στενοχωρηθεὶς διὰ τὴν παράβασιν τῆς συμφωνίας λέγει πρὸς αὐτήν· « Διατί παραβαίνεις τὴν συμφωνίαν; δὲν με λυπεῖσαι, ποῦ θὰ πάω χαμένος; » Αὐτὴ δὲ ἀπεκρίθη· « Ἔ, φίλε¹², ἐὰν εἶχες τόσο μυαλό, ὄσας τρίχας εἰς τὸν πώγωνά, δὲν θὰ κατέβαινες, προτοῦ ἐξήταξες τὸν τρόπον τῆς ἀναβάσεως ».

ΜΕΡΟΣ Β΄

39. 'Οράτιος Κόκλης.

Ὅτε οἱ ἐχθροὶ τῆς Ρώμης εἰς τὸν Τίβεριν ἔφθασαν καὶ ἤτοιμαζόντο νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τῶν Ρωμαίων, οἱ ὅποιοι ἀντίσταντο εἰς τὴν ἀπέναντι¹ ὄχθην, ὁ Ὅράτιος Κόκλης σταθεὶς εἰς τὸ μέσον τῆς γεφύρας ἀντεστάθῃ μόνος κατὰ τῶν ἐχθρῶν. Αὐτὸς σταματημένος² ἐδῶ ἀπέκρουσε τοὺς ἐχθρούς, ἕως ὅτου οἱ ὀπισθεν αὐτοῦ τὴν γέφυραν κατέκοψαν. Τότε αὐτὸς ριφθεὶς³ εἰς τὸν ποταμὸν κολυμβῶν⁴ ἐπλησίασεν⁵ εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχθην χωρὶς νὰ πάθῃ τίποτε. Οἱ δὲ Ρωμαῖοι ἐτοποθέτησαν χαλκῆν εἰκόνα τοῦ ἀνδρὸς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἑφαιστου καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ παρέδωσαν εἰς τὴν ἀθανασίαν.

40. Ἄφιξις τῶν μυριῶν εἰς τὴν Ἀρμενίαν.

Οἱ Ἕλληγες μετὰ πολλοὺς κόπους φθάνουν ἐν καιρῷ νυκτὸς εἰς κώμην καὶ διασκορπίζονται¹ εἰς τὰς οἰκίας, ὅπου ἐκοιμήθησαν. Ὁ δὲ ἄρχων τῆς κώμης² ταύτης ἐδείκνυεν εὐνοϊκὴν διάθεσιν³ πρὸς τοὺς Ἕλληνας· διότι προσκληθεὶς⁴ ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος προσῆλθε καὶ διέταξε τοὺς κατοίκους νὰ μοιράζουσι τροφίμα ἄφθονα εἰς τοὺς στρατιώτας. Τὴν ἐπομένην δὲ ἡμέραν ὁ Ξενοφῶν περιερχόμενος⁵ μετὰ τὸν ἄρχοντα τῆς κώμης τὸ στρατόπεδον ἔβλεπε τοὺς στρατιώτας νὰ διασκορπίζουσι καὶ ἀπὸ πούθενά δὲν τοὺς ἀφηναιαν, παρὰ⁶ ἀφοῦ παρέθετον⁷ γεῦμα παντοῦ⁸ δὲ παρέθετον εἰς

τὴν τράπεζαν κρέατα ἀπὸ ἀρνιά, ἀπὸ κατσίκια, ἀπὸ μόσχους. Ἔδιδον δὲ ἀπὸ αὐτὰ εἰς τὸν Ξενοφῶντα καὶ ἐπέτρεπον εἰς τὸν κωμάρχην νὰ λαμβάνῃ, ὅ,τι ἤθελεν. Αὐτὸς δὲ ἐλάμβανε μόνον, ἂν τινα τῶν συγγενῶν εὑρισκεν αἰχμάλωτον, καὶ διέτασσε τοὺς κατοίκους νὰ μοιράζουσι καὶ ἄλλα τρόφιμα. Ἐρωτώμενος δὲ ποῖα ἡ χώρα αὐτῆ, ἔλεγεν ὅτι ἡ Ἀρμενία ἦτο.

41. Προμηθεὺς καὶ Ἐπιμηθεύς.

Ἦτό ποτε χρόνος, ὅτε θεοὶ μὲν ὑπῆρχον, ὄντα¹ δὲ θνητὰ δὲν ὑπῆρχον. Ὅτε δ' ἤλθεν ὁ ὠρισμένος² χρόνος τῆς δημιουργίας τούτων, οἱ θεοὶ ἀνεκάτευσαν γῆν καὶ ὕδωρ καὶ ἐδημιούργησαν τὰ ὄντα. Ὅτε δ' ἐπρόκειτο νὰ φέρουσι αὐτὰ εἰς φῶς, ἐπιτρέπουσι εἰς τὸν Προμηθεῖα καὶ Ἐπιμηθεῖα νὰ μοιράσουσι³ εἰς ἕκαστον δυνάμεις. Ἐνφ' ὅ δὲ Προμηθεὺς ἐμοίραζεν, ὁ Ἐπιμηθεὺς ἐστέκετο πλησίον αὐτοῦ καὶ ἐβοήθει. Καὶ εἰς ἄλλα μὲν ἔδωκεν ἰσχύν, ἄλλα δ' ἔκαμεν⁴ ἀσθενέστερα. Ἐδυνάμωσε⁵ δὲ ὄλα μὲ διαφόρους δυνάμεις, ὥστε νὰ διαθέτουσι τὰ μέσα⁶ πρὸς σωτηρίαν. Ἐνέδνε⁷ δὲ ταῦτα μὲ τρίχας καὶ μὲ δέρματα διὰ τὰ κρῶα.

42. Πατριωτισμὸς τοῦ Ἀγησιλάου.

Ὅλοι γνωρίζουσι ὅτι ὁ Ἀγησίλαος οὔτε ἀπὸ κινδύνους ἀπειχεν¹ οὔτε κόπους ἀπέφευγεν². Ἐνόμιζεν ὅτι ἔργον λαμπροῦ βασιλέως εἶναι νὰ ὠφελῇ τοὺς ἀρχομένους, ὅσον μπορεῖ περισσότερον. Μεταξὺ τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ κατατάσσω τὸ ὅτι ἐδείκνυε πειθαρχίαν καὶ λατρείαν εἰς τοὺς νόμους. Ἔτσι ὁ καθείς μὲ τὸ παράδειγμα αὐτοῦ ἐνισχύετο, ὥστε νὰ πείθεται εἰς τοὺς νόμους, εἰς τοὺς ὁποίους ὠρκίσθη πειθαρχίαν. Μόνος του ἐπεστατοῦσεν εἰς ὄλα, εἰς ὄλα ἦτο παρὼν καὶ ἂν³ συμφορὰ τις συνέβαινε, αὐτὸς εὑρίσκατο κοντά⁴. Ἐπεθύμει ὄλοι οἱ πολῖται νὰ εἶναι σφῶι, ὥστε

καὶ ἂν ὁ μικροῦ λόγου ἄξιος ἐχάνετο ἄνευ λόγου, ἐπέβαλλε⁵ τιμωρίαν εἰς τοὺς αἰτίους. Τὰς δὲ ἀφορμὰς φιλονεικιῶν τῶν διαφόρων πολιτῶν μεταξύ των προσεπάθει νὰ διαλύῃ⁶ μὲ φιλικὸν τρόπον. Τόσῃν δὲ φιλοπατρίαν εἶχεν, ὥστε ἐπιθυμοῦσε νὰ μὴ μάχωνται οἱ Ἑλληγες μεταξύ των, ἀλλὰ νὰ εἶναι ἀγαπημένοι, διὰ νὰ ἐκστρατεύσουν κατὰ τῶν Περσῶν. Αὐτὸς περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον⁷ ἐφρόντιζε, πῶς νὰ ἀποστατήσουν⁸ οἱ Ἑλληγες ἀπὸ τῶν Περσῶν καὶ πῶς οἱ ἀποστατήσαντες νὰ μὴ πᾶν χαμένοι καὶ πῶς ὁ μέγας βασιλεὺς νὰ μὴ μπορῇ νὰ ἐνοχλῇ⁹ τοὺς Ἑλληγας.

43. Στρατὸς Κύρου τοῦ πρεσβυτέρου καὶ τοῦ Κροῖσου μετὰ τῶν συμμάχων του.

Ὁ Κροῖσος εἶχεν ἵππεις μὲν δεκαπέντε χιλιάδας, πεζοὺς δὲ τρεῖς φορές περισσότερους. Ὁ ἄρχων τῆς Φρυγίας ἵππεις μὲν ὀκτὼ χιλιάδας, πελταστὰς δὲ τεσσαράκοντα χιλιάδας. Ὁ βασιλεὺς τῆς Καππαδοκίας ἕξ χιλιάδας πεντακοσίους ἵππεις καὶ πεζοὺς ὄχι ὀλιγώτερον ἀπὸ τριάκοντα χιλιάδας. Οἱ δὲ σύμμαχοι Ἑλληγες εἶχον ἵππεις μὲν περίπου¹ τρεῖς χιλιάδας, πελταστὰς δὲ περὶ τὰς εἴκοσι χιλιάδας. Ὅλοι δὲ μαζί² εἶχον ἄρματα διακόσια δέκα.

Ὁ δὲ Κύρος εἶχεν ἵππεις μὲν ὀλιγώτερος ἀπὸ³ τὸ τρίτον τῶν ἐχθρῶν, πεζοὺς δὲ περίπου μισούς. Ἦσαν ὅμως γυμνασμένοι οὔτοι καὶ ὑπέφερον τὴν πείναν, τὴν δίψαν καὶ τὰς κακουχίας⁴ τοῦ πολέμου, διότι ἔκαμνον πορείας μακρὰς δύο καὶ τρεῖς φορές τὴν ἑβδομάδα. Εἶχον δὲ καὶ φρόνημα πολεμικώτερον.

44. Χορὸς Θρακῶν.

Ἀφοῦ οἱ Ἑλληγες ἀπεφάσισαν¹ νὰ διασκεδάσουν, πρῶτον μὲν ἐθυσίασαν τὰ αἰχμάλωτα βόδια, ἔπειτα δὲ ἐξηπλωμένοι εἰς σκαμνιά² ἐδείπνουν. Ἐγέμιζον δὲ τὰ κεράτινα ποτήρια ἀπὸ κρασὶ καὶ ἔπινον. Ἀφοῦ δὲ ἔγιναν αἱ σπονδαί, ἐπήγαν εἰς μέρος θεατροειδές, ὅπου

δύο Θραῖκες, ἀφοῦ ἐνεδύθησαν τὰ ὄπλα, ἤρχισαν νὰ χορεύουν³ καὶ νὰ πηδοῦν κρατοῦντες μαχαίρας εἰς τὰς χεῖρας. Αἴφνης ἐφάνη⁴ εἰς ὄλους ὅτι ἓνας ἀπὸ τοὺς δύο εἶχε κτυπηθῆ καὶ εἶχεν ἀποθάνει. Οἱ Παφλαγόνες ἐφώναζαν⁵ δυνατά. Καὶ ὁ μὲν νικητῆς, ἀφοῦ ἀφήρεσε τὰ ὄπλα τοῦ ἐξηπλωμένου, ἐβγήκεν ἔξω⁶ ἀπὸ τὸ στάδιον, οἱ δ' ἄλλοι Θραῖκες ἔφερον ἔξω⁷ τὸν ἄλλον ὡς πεθαμένον· πράγματι ὁμοῦς ἐγνώριζον⁸ ὅτι οὐδὲν εἶχε πάθει.

45. Πῶς περνοῦσε συνήθως τὴν ἡμέραν ὁ Σωκράτης.

Ὁ Σωκράτης πάντοτε μὲν ἦτο φανερός¹ εἰς ὄλους, διότι καὶ πρωὶ² ἐπήγαιεν εἰς τοὺς περιπάτους καὶ εἰς τὰ γυμναστήρια καὶ τὴν ὥραν, πού ἡ ἀγορὰ ἦτο γεμάτη ἀπὸ κόσμον, ἐκεῖ ἐφαίνετο καὶ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἡμέρας εὐρίσκετο ἐκεῖ, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ συναναστραφῆ μὲ περισσοτέρους. Καὶ ὠμιλοῦσε μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ὅσοι δ' ἤθελον μποροῦσαν νὰ τὸν ἀκούουν. Κανεὶς δὲ δὲν ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Σωκράτης ἔκαμνέ τι κακόν· διότι οὔτε τὸν ἤκουσαν νὰ λέγῃ ἀσεβές τι ἢ ἀνόσιον, οὔτε τὸν εἶδαν νὰ κάμνῃ τοιοῦτόν τι. Οὐδέποτε ὠμίλησε περὶ τῶν οὐρανίων σωμάτων, ἀλλὰ τοὺς ἀσχολομένους³ εἰς τὰ τοιαῦτα μωροὺς ἀπεδείκνυεν. Αὐτὸς δέ, πού ἤξερε καλὰ, τί εἶναι ὠραῖον καὶ τί ἀσχημον, τί δίκαιον καὶ τί ἄδικον, τί εἶναι φρονιμάδα καὶ τί τρέλλα, συζητοῦσε τέτοια μὲ τοὺς μαθητάς του⁴. Συζητοῦσε πρὸς τούτοις γιὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα ὅσοι ἐγνώριζαν, ἦσαν ἐνάρετοι ἄνθρωποι, ὅσους δὲ δὲν μποροῦσαν νὰ μαθαίνουν καὶ νὰ συζητοῦν⁵ αὐτά, ὠνόμαζε δούλους.

46. Χορὸς Αἰνιάνων καὶ Μαγνήτων.

Ἄλλοτε πάλιν εἰς διασκέδασιν ἐχώρευσαν οἱ Αἰνιᾶνες καὶ Μάγνητες τὸν ἐξῆς χορόν· ἐσηκώθησαν δύο καὶ ὁ μὲν ἓνας μετέβη δῆθεν¹ εἰς τὸν ἀγρόν, διὰ νὰ μαζεύσῃ καρπούς· ἐφαίνετο δὲ φοβισμένος, διότι ἐγνώριζεν ὅτι λησται προσήρχοντο πολλακίς ἢ διὰ

νά καύσουν² τὰ σπαρτὰ ἢ διὰ νὰ ἀρπάσουν τι. Αἴφνης βλέπει ὅτι ληστής ἐκάθητο πλησίον καὶ ἀμέσως ἀρπάζει τὰ ὄπλα, διὰ νὰ ἀποκρούσῃ αὐτόν. Μετὰ πάλιν δὲ ἄλλοτε μὲν ὁ ληστής συλλαμβάνεται³ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ, ἄλλοτε δέ, ἐπειδὴ⁴ ἐκ φύσεως εἶναι ρωμαλέος, συλλαμβάνει τὸν γεωργὸν καὶ δεμένον τὸν ὄδηγεῖ εἰς τοὺς συντρόφους του. Κατορθώνει ὁμοῦς ὁ γεωργὸς νὰ δραπετεύσῃ καὶ ἐπανέρχεται εἰς τοὺς συντρόφους, οἱ ὁποῖοι μετὰ χαρᾶς⁵ τὸν ὑποδέχονται.

47. Διάλογος Ἀστυάγους καὶ Κύρου τοῦ πρεσβυτέρου, ὅτε ἦτο παῖς.

Ὁ Ἀστυάγης¹ λέγει πρὸς τὸν Κύρον· « Παιδί μου, ἂν μένης κοντά μου, θὰ ἔχῃς τὸ δικαίωμα² νὰ ἔρχεσαι πρὸς ἐμέ, ὅταν θέλῃς, καὶ θὰ σοῦ χρεωστῶ χάριν³, ὅσον περισσοτέρας φορᾶς⁴ καὶ ἂν⁵ ἔρχεσαι πρὸς ἐμέ. Ἐπειτα γνῶριζε ὅτι θὰ μεταχειρίζεσαι τὰ ἄλογά μου καὶ ὅσα ἄλλα θέλεις, θὰ σοῦ δώσω δὲ καὶ ὡς συμπαίχτας παιδιὰ καλὰ καὶ θὰ σοῦ προσφέρω ὅ,τι καὶ ἂν σοῦ ἀρέσκῃ ». Ὁ δὲ Κύρος ἐρωτηθεὶς, ποῖον ἀπὸ τὰ δύο προτιμᾷ⁶ νὰ μένῃ ἢ νὰ ἀπέλθῃ μαζὶ μὲ τὴν μητέρα του, ἀπήντησεν ὅτι προτιμᾷ νὰ μένῃ. Ὅτε δὲ ἡ μητέρα του τὸν ἠρώτησε, διατί, ἀπήντησε· « Διότι, μητέρα μου, ἀπὸ μὲν τοὺς εἰς τὴν πατρίδα μου συνομηλίκους μου καὶ φαίνομαι καὶ εἶμαι ὁ καλύτερος καὶ εἰς τὸ ἀκόντιον καὶ εἰς τὸ τόξον, ἀπὸ δὲ τοὺς ἐδῶ ἵππεις γνωρίζω ὅτι εἶμαι κατώτερος. Ἐὰν λοιπὸν μένω ἐδῶ, ἐλπίζω ὅτι θὰ γίνω καὶ ἀπὸ τοὺς ἐδῶ ἵππεις ὁ καλύτερος ».

48. Ἡ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος θυσία τῶν Ἀθηναίων.

Οἱ Ἀθηναῖοι πληροφορηθέντες τὴν συμφορὰν, ἣ ὁποία εἶχε συμβῆ¹ εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους εἰς τὰς Θερμοπύλας, ἠπόρουν διὰ

τὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον περιέλθει τὰ πράγματα². Διότι ἐγνώριζον ὅτι, ἐὰν μὲν ἀντεπεξέλθουν³ κατὰ τῶν βαρβάρων κατὰ ξηράν, οὗτοι θὰ ἐπιπλεύσουν καὶ θὰ καταλάβουν τὴν πόλιν ἔρημον, ἐὰν δὲ ἔμβουν εἰς τὰ πλοῖα, θὰ κυριευθῇ ἡ πόλις τῶν ὑπὸ τοῦ πεζικοῦ στρατοῦ. Διὰ τοῦτο ἐφάνη καλὸν νὰ μεταφέρουν⁴ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδιά εἰς Σαλαμίνα καὶ νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν πόλιν, διὰ νὰ μὴ ἀναγκασθοῦν νὰ μοιράσουν τὴν δύναμιν. Ἄφου λοιπὸν ἔβαλαν⁵ εἰς τὰ πλοῖα ὅλους αὐτούς, τοὺς μετέφερον εἰς Σαλαμίνα. Ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς ὑπεσχέθη εἰς τοὺς Ἀθηναίους ὅτι, ἂν νικήσουν τοὺς βαρβάρους, θὰ ἀνοικοδομήσῃ ὅλους τοὺς ναοὺς καὶ τὰς οἰκίας. Ὅτε δὲ μετ' ὀλίγον εἰς Σαλαμίνα οἱ Λακεδαιμόνιοι ἤθελον νὰ καταπλεύσουν εἰς τὸν Ἴσθμόν, ὁ Θεμιστοκλῆς ὑπενθύμισεν εἰς αὐτοὺς ὅτι οἱ μὲν Ἀθηναῖοι οὐδὲως ἐνδιεφέρθησαν⁶ διὰ τὰς Ἀθήνας, αὐτοὶ δὲ φροντίζουσιν, πῶς νὰ ἐξεύρουν⁷ ἀσφάλειαν διὰ τὴν Πελοπόννησον. Ἐπειδὴ δὲ κουρασθεῖς δὲν κατώρθωνε⁸ νὰ τοὺς πείσῃ, τοὺς ἐξεβίασε⁹ μὲ τὸν γνωστὸν τρόπον νὰ ναυμαχήσουν εἰς τὴν Σαλαμίνα.

49. Πρόξενος ὁ Βοιωτίας.

Ὁ Πρόξενος ὁ Βοιωτίας ἤθελε νὰ γίνῃ ἀνὴρ ἱκανὸς νὰ κάμνῃ μεγάλα ἔργα. Διὰ τοῦτο ἔδωκε πολλὰ χρήματα εἰς τὸν Γοργίαν¹. Ἐδέχθη δὲ νὰ μετάσχῃ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Κύρου, διότι ἐνόμιζεν ὅτι τοιοῦτοτρόπως θὰ ἀποκτήσῃ ὄνομα καὶ δύναμιν καὶ χρήματα πολλά. Ἄν καὶ ὅμως² ἦτο τοιοῦτος, οὐδέποτε ἐδέχθη δῶρα³ καὶ ἐναντίον οὐδενός ποτε μετεχειρίσθη βίαν, ἀλλ' ἤθελε νὰ καρποῦται τὰ ἀγαθὰ μὲ δικαιοσύνην. Ἦτο δὲ φανερόν ὅτι αὐτὸς ἐντρέπετο περισσότερο τοὺς στρατιώτας παρ' ὅ, τι⁴ αὐτοὶ ἀγαποῦσαν καὶ ἐσέβοντο αὐτόν. Ἐνόμιζε δὲ ὅτι ἦτο ἀρκετὸν διὰ νὰ ἐπιβάλλεται⁵ εἰς τοὺς στρατιώτας τὸ νὰ ἐπαινῇ μὲν τοὺς καλοὺς, νὰ μὴ ἐπαινῇ δὲ τοὺς ἀδικοῦντας. Τόσον δ' ἐφρόντιζε διὰ τοὺς στρα-

τιώτας, ὥστε οὐδείς ἤγαντιοῦτο πρὸς αὐτὸν καὶ ὄλοι ἕκαμνον τὴν δουλειά των⁶ μὲ προθυμίαν.

50. Θάρος Σωκράτους.

Ὁ Σωκράτης περισσότερο¹ ἀπὸ ὄλους τοὺς Ἀθηναίους ἐσέβητο τοὺς νόμους καὶ ἐντρέπετο τοὺς θεούς. Χρηματίσας δηλ. κάποτε βουλευτῆς² καὶ ὀρκισθεὶς τὸν βουλευτικὸν ὄρκον ἐνόμιζεν ὅτι δὲν ἐπετρέπετο εἰς αὐτὸν νὰ κάμῃ τι παρὰ τοὺς νόμους. Ὅτε λοιπὸν ἦτο πρόεδρος³ τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου καὶ κατὰ τὴν δίκην τῶν δέκα στρατηγῶν ὁ λαὸς ἤθελε μὲ μίαν ψῆφον νὰ φονεύσῃ ὄλους ἀδίκως, αὐτὸς ἐναντιώθη πρὸς τὸν δῆμον καὶ δὲν ἐδέχετο νὰ εἰσαγάγῃ τὸ ζήτημα εἰς ψηφοφορίαν⁴. Ἄν καὶ ὠργίζετο δὲ διὰ τοῦτο ὁ λαὸς κατ' αὐτοῦ καὶ πολλοὶ καὶ δυνατοὶ κατηγοροῦσαν καὶ κατεφέροντο⁵ κατ' αὐτοῦ, αὐτὸς προετίμησε⁶ νὰ τηρῇ τὸν ὄρκον⁷, παρὰ νὰ φανῇ εὐχάριστος πρὸς τὸν δῆμον παρὰ τὸ δίκαιον καὶ νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ τοὺς ἀδικοῦντας. Καὶ τῷ ὄντι⁸ ἐνόμιζεν ὅτι οἱ θεοὶ φροντίζουν διὰ τοὺς ἀνθρώπους, ὅχι ὅπως νομίζουν οἱ περισσότεροι· δηλ. αὐτοὶ μὲν νομίζουν ὅτι οἱ θεοὶ ἄλλα μὲν γνωρίζουν, ἄλλα δ' ὅχι, ὁ Σωκράτης δ' ἐνόμιζε ὅτι οἱ θεοὶ ἀντιλαμβάνονται⁹ καὶ γνωρίζουν ὄλα, ὅσα λέγονται καὶ ὅσα διαπράττονται καὶ ὅσα σιωπηλῶς ἀποφασίζονται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, πανταχοῦ δὲ ὅτι εἶναι παρόντες.

51. Ἀριστείδης.

Ἀριστείδης ὁ Ἀθηναῖος ἐθαυμάζετο διὰ τὴν δικαιοσύνην. Ἄν καὶ ἀνερμεγνύετο εἰς τὰ πολιτικά¹ καθ' ὄλην του τὴν ζωὴν², ἔζησε μέχρι τέλους³ πτωχός. Διὰ τοῦτο ἠγαπάτο καὶ ἐξετιμᾶτο ἀπὸ τοὺς συμπολίτας του καὶ ὠνομάζετο δίκαιος, πράγμα τὸ ὁποῖον οὐδείς ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς καὶ τυράννους ἐζήλεψεν, ἀλλ' οἱ περισ-

σότεροι ἀπ' αὐτοὺς ἔχαιρον νὰ ἐπονομάζωνται μὲ ἄλλα ὀνόματα. Συνέβη ὁμως ὁ Ἄριστειδης, ἂν καὶ ἠγαπᾶτο τόσο, ὕστερον νὰ φθονῆται· διότι ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων δυσηρεστεῖτο κατ' ἐκείνων, ποὺ εἶχον ὄνομα καὶ φήμην περισσοτέραν ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Καὶ ἀφοῦ ἐμαζεύθησαν ἀπὸ παντοῦ, ἐξορίζουν⁴ αὐτὸν μὲ τὴν δικαιο-
λογίαν⁵ ὅτι ἐφοβοῦντο, μήπως γίνῃ τύραννος τῆς πόλεως, πράγματι
ὁμως διότι ἐφθονοῦσαν αὐτόν. Διότι μὲ ἐξοστρακισμὸν ἐτιμωροῦσαν
τοὺς ἰσχυροὺς καὶ ἔτσι ἐταπεινῶνον τὴν δύναμιν αὐτῶν. Ὁ Ἄρι-
στείδης δὲ ἀπομακρυνόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν ἠὺχθήθη εἰς τοὺς θεοὺς
νὰ μὴ παρουσιασθῇ ποτὲ κανεὶς καιρὸς, ὁ ὁποῖος νὰ ἀναγκάσῃ⁶
τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἐνθυμηθοῦν αὐτόν.

52. Ἐπίδρασις τῆς ἀγωγῆς.

Λυκούργος ὁ νομοθέτης τῶν Λακεδαιμονίων θέλων νὰ δώσῃ
ἀπόδειξιν¹ τῆς ἀξίας τῆς διαπαιδαγωγήσεως τῶν νέων ἔκαμε τὸ
ἐξῆς πείραμα· ἔλαβε δύο σκύλακας ἀπὸ τοὺς ἰδίους γονεῖς καὶ
παρήγγειλεν εἰς τὸν ὑπηρέτην νὰ μὴ τοὺς ἀναθρέψῃ κατὰ τὸν ἴδιον
τρόπον. Ὁ δὲ διατρέφων² αὐτοὺς σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόδειξιν τοῦ
ἄρχοντος κατέστησε³ τὸν μὲν ἓνα λαίμαργον⁴, τὸν δ' ἄλλον ἄρι-
στον ἀνιχνευτὴν καὶ κυνηγόν. Ἐπειτα ὁ Λυκούργος συνεκάλεσε
τοὺς Λακεδαιμονίους εἰς συνέλευσιν⁵ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· « ὦ
ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, αἱ μέθοδοι τῆς ἐκπαιδεύσεως⁶ καὶ τῆς δια-
παιδαγωγήσεως καὶ αἱ διδασκαλαὶ δύνανται καὶ τὴν φύσιν νὰ
μεταβάλουν· αἱ συνήθειαι εἶναι δευτέρα φύσις ». Καὶ ἀμέσως ὁ
ὑπηρέτης, ὁ ὁποῖος εἶχε τοποθετήσῃ⁷ ἔμπροσθεν τῶν σκύλων μίαν
γαβάθαν⁸ καὶ ἓνα λαγόν, τοὺς ἔλυσεν⁹. Ἀμέσως ὁ μὲν ἓνας ὄρμη-
σε πρὸς τὸν λαγόν, ὁ δὲ ἄλλος ἐρρίφθη μὲ ἀπληστίαν εἰς τὴν
γαβάθαν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀποροῦσαν καὶ δὲν μπορού-
σαν νὰ καταλάβουν τὴν σημασίαν αὐτῶν, ὁ Λυκούργος εἶπεν·

« Αὐτὰ τὰ δύο σκυλιά, ἂν καὶ εἶναι τῆς αὐτῆς καταγωγῆς, ἔτυχον διαφόρου ἀνατροφῆς, ἀλλὰ τὸ μὲν ἐν ἔγινε λαίμαργον, τὸ δὲ ἄλλο ὑπόδειγμα κυνηγετικοῦ σκυλιοῦ ».

53. Πῶς ὁ Κῦρος ὁ πρεσβύτερος γίνεται κύριος τῆς Ἀσίας.

Κῦρος ὁ πρεσβύτερος, ὅτε μὲν ἦτο νέος, διεκρίνετο διὰ τὴν ἀνδρείαν, τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν ἱκανότητα εἰς τὸ τόξον καὶ τὸ ἀκόντιον μεταξὺ τῶν συνομηλίκων του. Ὅτε δὲ τὴν βασιλείαν ἀνέλαθεν, ἀπὸ ὧν τοὺς πολίτας ἐτιμᾶτο καὶ ἠγαπᾶτο διὰ τὴν χρηστότητα καὶ τὴν δικαιοσύνην. Μὲ ὀλίγον Περσικὸν στρατὸν κατώρθωσε¹ κατὰ πρῶτον νὰ λάβῃ τὴν ἡγεμονίαν τῶν κατοίκων τῆς Μηδίας² καὶ Ὑρκανίας θεληματικῶς. Ἐπειτα μὲ ἐκστρατείας συνεχεῖς ὑπέταξε³ τοὺς κατοίκους τῆς Συρίας, Ἀσσυρίας, Ἀραβίας, Καππαδοκίας, Φρυγίας, Λυδίας, Καρίας, Φοινίκης, Βαβυλωνίας. Γίνεται ἔπειτα ἄρχων τῶν κατοίκων τῆς Βακτρίας, Ἰνδίας, Κιλικίας, Παφλαγονίας, Βιθυνίας καὶ ἄλλων φυλῶν. Τέλος δ' ὑπέταξε τοὺς Ἕλληνας κατοίκους τῆς Ἀσίας, Κύπρου καὶ Αἰγύπτου. Οὕτω τὸ βασίλειον τοῦ Κύρου περιελάμβανε διάφορα φύλα, τὰ ὅποια οὔτε τὴν ἰδίαν γλῶσσαν εἶχον, οὔτε τὰ ἴδια ἔθιμα, ἀλλ' ὑπήκουον εἰς αὐτὸν ἐκ φόβου.

54. Προσόντα στρατηγοῦ.

Εἶναι ἀνάγκη ὁ στρατηγὸς¹ νὰ εἶναι ἱκανὸς νὰ παρασκευάζῃ τὰ ἀφορώντα εἰς τὸν πόλεμον καὶ ἱκανὸς νὰ προμηθεύεται² τὰ τρόφιμα διὰ τοὺς στρατιώτας καὶ ἐπιδέξιος εἰς τὸ νὰ ἐφευρίσκῃ³ πολλὰ μέσα. Πρὸς δὲ πρέπει νὰ ἀγαπᾷ⁴ τοὺς κινδύνους ὁ στρατηγὸς καὶ τοὺς πολέμους, νὰ εἶναι ἱκανὸς διὰ τὸν πόλεμον καὶ νὰ ἔχῃ διοικητικόν⁵. Ἐπίσης ὁ καλὸς στρατηγὸς πρέπει νὰ εἶναι

καὶ ὑπομονητικὸς⁶ καὶ προφυλακτικὸς καὶ ἱκανὸς δι' ἐπιθέσεις. Εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ ἔχη καὶ ἄλλας ἀρετὰς ἐκεῖνος, ποὺ πρόκειται νὰ χρηματίσῃ⁷ στρατηγός, δηλ. νὰ εἶναι ἀπλὸς μὲν τοὺς τρόπους, νὰ ἔχη δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ προσόντα καὶ ἐκ φύσεως καὶ ἐξ ἐπιστήμης.

55. Καθήκοντα γυναικός.

Ἡ γυνὴ πρέπει νὰ ἐπιστατῇ¹ εἰς ὄλα, ποὺ² πρέπει νὰ ἐκτελῇ³ ἐντὸς τῆς οἰκίας· καὶ ὅσα φέρονται⁴ ἀπὸ τὸν ἄνδρα πρέπει νὰ δέχεται καὶ νὰ ξεχωρίζῃ⁵ ἀπ' αὐτά, ὅσα πρέπει νὰ δαπανᾷ⁶ καὶ νὰ προνοῇ διὰ τὰ λοιπά. Πρέπει δὲ νὰ προφυλάσσεται, ἵνα μὴ τὰ ἐξοδα⁷ τὰ προωρισμένα⁸ δι' ἕν ἔτος⁹ ἐξοδεύωνται εἰς ἓνα μῆνα. Καὶ νὰ φροντίζῃ δέ, μὲ ποῖα ἀπὸ τὰ φερόμενα εἰς τὴν οἰκίαν μαλλιά πρέπει νὰ γίνωνται ἐνδύματα. Ἐπίσης πρέπει νὰ φροντίζῃ, πῶς τὸ ξηρὸν ψωμὶ νὰ γίνεταί φαγώσιμον¹⁰. Μία ὁμως ἀπὸ τὰς φροντίδας τῆς γυναικὸς θὰ φανῇ ἴσως ἄχαρις, δηλ. ὅτι, ὅποιος καὶ ἂν ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας ἀρρωσταίνῃ¹¹, πρέπει νὰ φροντίζῃ διὰ νὰ θεραπεύεται.

56. Ὁ ὄρκος τῶν Ἑλλήνων πρὸ τῆς μάχης τῶν Πλαταιῶν.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συγκρατεῖ τὴν Πολιτείαν, εἶναι ὁ ὄρκος. Διὰ τοῦτο τὸν ἐξῆς ὄρκον οἱ Ἕλληνες ἔδωσαν εἰς τὰς Πλαταιάς, ὅτε ἐπρόκειτο νὰ μάχωνται εἰς παράταξιν ἐναντίον τῆς δυνάμεως τοῦ Ξέρξου· « Δὲν θὰ προτιμήσω τὴν ζωὴν ἀπὸ τὴν ἐλευθερίαν, οὔτε θὰ ἐγκαταλείψω τοὺς ἀρχηγούς οὔτε ζωντανούς οὔτε σκοτωμένους, ἀλλὰ θὰ θάψω ὄλους, ὅσοι συναποθάνουν² εἰς τὴν μάχην. Ἄν νικήσω τοὺς βαρβάρους, καμμίαν πόλιν ἀπὸ ἐκείνας, ποὺ συνηγωνίσθησαν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, δὲν θὰ ἀφήσω νὰ καταστραφῇ³,

ἐκείνας δέ, πού πῆγαν μὲ τὸ μέρος⁴ τῶν βαρβάρων, θὰ τὰς καταστρέψω. Ἀπὸ τοὺς ναοὺς, πού ἐκάησαν καὶ καταδαφίσθησαν⁵ ἀπὸ τοὺς βαρβάρους, κανένα δὲν θὰ ἀνοικοδομήσω, ἀλλὰ θὰ τοὺς ἀφήσω νὰ μένουν⁶ ὡς ὑπόμνησις⁷ εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεὰς τῆς ἀσεβείας τῶν βαρβάρων». Τόσον δὲ πολὺ ἔμειναν πιστοὶ εἰς τὸν ὄρκον αὐτόν, ὥστε καὶ τὴν εὐνοίαν τῶν θεῶν εἶχον συμβοηθόν.

57. Λιβύη¹.

Τῆς Λιβύης τὰ πρὸς νότον τῆς προθαλασσίας γῆς εἶναι ἄμμος ὄχι ἀβαθῆς καὶ τὸ ἔδαφος ἠλιοκαμένον² εἶναι ἔρημος καὶ χωρὶς καρπούς, πεδινὸν καὶ χωρὶς νερό. Ἐπειδὴ δὲ ἡ χώρα εἶναι ἄφορος καὶ παρουσιάζει ὄψιν ὄχι ἡμερον, μένει ἀκατοίκητος. Κατοικοῦν δὲ μόνον πλησίον³ αὐτῆς ἄνθρωποι σκηνῆται, πού ζοῦν ἀπὸ θηρία, δηλ. ὄνους σχεδὸν ἀγρίους⁴, στρουθοκαμήλους μὲ μακρὸν λαιμὸν καὶ μεγαλοσώμους ἐλέφαντας. Ἐρπετὰ δὲ παντὸς εἴδους καὶ πάρα πολλά, δυσκολοπολέμητα, ζοῦν εἰς τὰ ἔρημα αὐτὰ μέρη, δηλ. ὄφεις δηλητηριώδεις⁵ καὶ σκορπιοὶ δύο εἰδῶν, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἓν μὲν σύρεται ἐπὶ τῆς γῆς⁶, πολὺ μεγάλο καὶ μὲ πολλοὺς σπονδύλους, τὸ δὲ ἄλλο πετᾶ εἰς τὸν ἀέρα⁷ μὲ ὑμένας σὺν πτερά⁸. Τέτοια ἔρπετὰ πολλὰ καθιστοῦν τὴν Λιβύην ὄχι εὐκολοδιάβατον.

58. Ἡ νεότης.

Οἱ νέοι εὐκολα μεταβάλλουν καὶ εὐκολα χορταίνου¹ τὰς ἐπιθυμίας. Εἰς τὴν ἀρχὴν μὲ ἐρμὴν² ἀρχίζου³ ἓν ἔργον, γρήγορα ὅμως παύουν αὐτό, διότι ἡ θέλησις αὐτῶν εἶναι ὀξεῖα καὶ ὄχι διαρκής. Εἶναι εὐέξαπτοι, φιλόδοξοι καὶ ἀγαποῦν τὴν φιλονεικίαν καὶ ὀλιγώτερον ἀγαποῦν τὰ χρήματα. Εἶναι πρὸς τούτοις εὐκολόπιστοι καὶ εὐκολα δημιουργοῦν ἐλπίδας, διότι οἱ νέοι ἐκ φύσεως

εἶναι θερμόαιμοι. Εἶναι δὲ περισσότερον ἐντροπαλοὶ⁴ ἀπὸ τοὺς γεροντοτέρους. Ἐπίσης ἀγαποῦν τοὺς φίλους⁵, ἀγαποῦν τοὺς οἰκείους των, ἀγαποῦν τοὺς συντρόφους⁶ των καὶ εἶναι εὖσπλαχνικοί, διότι νομίζουσι ὅλους χρηστοὺς καὶ καλοὺς. Ἀγαποῦν δὲ τὰ γέλοια⁷ καὶ τὰ ἀστεῖα⁸, διότι δὲν ἔχουσι πολλὰς φροντίδας.

59. Ἠθικὰ παραγγέλματα.

Πρῶτον μὲν νὰ σέβῃσαι¹ τοὺς θεοὺς ὄχι² μόνον θυσιάζων, ἀλλὰ καὶ μένων πιστὸς εἰς τοὺς ὅρκους. Νὰ τιμᾷς τοὺς θεοὺς καὶ πάντοτε μὲν, πρὸ πάντων δὲ μετὰ τῆς πόλεως. Νὰ δεικνύῃσαι³ πρὸς τοὺς γονεῖς τοιοῦτος, ὅποια θὰ ἠὔχεσο⁴ νὰ δεικνύωνται πρὸς σὲ τὰ παιδιὰ σου. Ὅσα εἶναι αἰσχρὸν νὰ πράττῃς, αὐτὰ μήτε νὰ νομίζῃς ὅτι εἶναι ὠραῖον νὰ λέγῃς. Νὰ μὴ ἐλπίζῃς ποτὲ ὅτι θὰ κάμνῃς τι χωρὶς νὰ σὲ καταλάβουσι⁵, διότι καὶ ἂν τῶν ἄλλων τὴν προσοχὴν διαφύγῃς, θὰ τὸ ξέρῃς⁶ καλὰ μόνος σου. Νὰ φαίνῃσαι⁷ λοιπὸν ὅτι πράττεις ὅλα μὲ τὴν συναίσθησιν ὅτι δὲν θὰ διαφύγῃς⁸ οὐδενὸς τὴν προσοχὴν, διότι, καὶ ἂν πρὸς στιγμὴν⁹ τὸ ἀποκρύψῃς, ἀργότερον θὰ φωραθῇς¹⁰. Τοὺς θεοὺς νὰ φοβῆσαι, τοὺς γονεῖς νὰ τιμᾷς, τοὺς φίλους νὰ ἐντρέπεσαι, εἰς τοὺς νόμους νὰ ὑπακούῃς. Δύνασαι δὲ νὰ ἀποκτήσῃς¹¹ πάρα πολὺ καλὴν ὑπόληψιν, ἂν¹² ἀποδεικνύῃσαι ὅτι δὲν πράττεις, δι' ὅσα¹³ ἢ μὴ¹⁴ μπορεῖ νὰ ἐπιτιμᾷς¹⁴ τοὺς ἄλλους, ἂν τὰ κάμνουν.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ
ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΕΡΙΚΟΠΑΣ
ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ Α'

- 1.—1. ἔχω ἐμπιστοσύνην.—2. γνωρίζω.—3. κόπος.—4. ἐάν.—5. χαρακτηρ.—6. λαμβάνω μέρος.—7. περισσότερον.—8. διάθεσις.
- 2.—1. στὰ χαμένα.—2. καταστρέφω.—3. ἐν ἀπόρῳ εἶμι=εὐρίσκομαι εἰς στενοχωρίαν.—4. βροχή.—5. οὐκ ἔστι=δὲν εἶναι δυνατόν.—6. συνήθεια.—7. γεμᾶτος.—8. εἰ μὴ=ἐὰν δέν.—9. εὐτυχισμένους.
- 3.—1. ἀκρωτήριο Σούνιον εἶναι τὸ νοτιώτερον ἀκρωτήριο τῆς Ἀττικῆς.—2. στενὸς δρόμος.—3. Νάξος, ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας νήσους τῶν Κυκλάδων.—4. Δῆλος, μικρὰ νῆσος πλησίον τῆς Σύρου ὀνομαστὴ τὸ πάλαι διὰ τὴν λατρείαν τοῦ Ἀπόλλωνος.—5. ἀποβιβάζομαι.—6. Τήνος, νῆσος τῶν Κυκλάδων β.δ. τῆς Σύρου.—7. τὸν ἴδιον.—8. ἀπὸ πολλοῦ.—9. σκέπτομαι κακόν.
- 4.—1. πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης.—2. κορυφὴ βουνοῦ.—3. ταγοί· οὕτω ὠνομάζοντο οἱ ἄρχοντες τῆς Θεσσαλίας.—4. λειβάδι.—5. βόσκα.—6. συγκομιδὴ τῶν καρπῶν.—7. ἀποθήκη.
- 5.—1. Ἀνάχαρις, Σκύθης ἐπισκεφθεὶς τὰς Ἀθήνας.—2. γεροντότεροι.—3. μεταξὺ τῶν θεατῶν.—4. γυμναστήριον.—5. σωματικὴ διάπλασις.—6. συντάκτης πολιτεύματος, νομοθέτης.—7. οἱ μὲν—οἱ δὲ=ἄλλοι μὲν, ἄλλοι δέ.
- 6.—1. σχολεῖα.—2. ταπεινός, ἀνήθικος.—3. σχέσις.—4. αὐστηρῶς.—5. ψευδής.—6. σταθερός.—7. φρόνιμος.—8. συναναστρέφομαι.—9. λαμβάνω μέρος.
- 7.—1. ἐάν.—2. ἂν καί.—3. θὰ ἐκινδυνεύετε.
- 8.—Α') 1. νῆσος μικρὰ εἰς τὴν ἄνω Αἴγυπτον.—2. ἔτος.—3. ρέω —4. γεμίζουσι.—5. παράγω.—6. φυτὸν καλαμοειδὲς (πάπυρος) τῆς Αἰγύπτου, ἀπὸ τὸν φλοιὸν τοῦ ὁποίου κατεσκευάζον χάρτην.
 Β') 1. Νεῖλος, ποταμὸς τῆς Αἰγύπτου διασχίζων αὐτήν.—2. εἶναι γεμᾶτος.—3. παχύνομαι.—4. γυμνός.—5. πόλις τῆς Αἰγύπτου ἀκμάσασα κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς 2ας χιλιετηρίδος.—6. μέτρον μήκους τῶν ἀρχαίων ἰσοδυναμοῦν μὲ 186 περίπου μέτρα.—7. συναντῶ.—8. οἷ=οἱ ὁποῖοι.

- 9.—1. τὰ χέλια.—2. λυποῦμαι.—3. βυθίζομαι.—4. ὁ ἰδικός του.—
5. εὐχαριστοῦμαι.—6. εὐκόλος.—7. εἰς τὸν ὄποιον.—8. βλέπει.
- 10.—1. ἀροτριοῦν.—2. ἐξέρχομαι πρὸς περιοδείαν.—3. κατενοδώνω.—
4. σιδηρουργός.—5. κατεργαζόμενος τὰ δέρματα, βυρσοδέψης.—
6. φαγώσιμος καρπός.—7. ἐπανάρχομαι.
- 11.—1. τεμάχιον.—2. πτηνόν.—3. βλέπω.—4. εἶάν.—5. ἦσθα ἄν=
θά ἦσο.
- 12.—1. Πηλεὺς, ἥρωος ἀρχαῖος, βασιλεὺς τῆς Φθίας.—2. Θετίς, θεά,
θυγάτηρ τοῦ Νηρέως, θεοῦ τῶν ὑδάτων.—3. καλός.—4. ἀνά-
κτορον.—5. εἰς τὴν ὠραιότητα.—6. Ἥρα, σύζυγος τοῦ Διός,
θεὰ τῆς οἰκογενειακῆς ἐστίας.—7. Ἀθηνᾶ, θυγάτηρ τοῦ Διός,
θεὰ τῆς σοφίας.—8. Ἀφροδίτη, θεὰ τοῦ κάλλους.—9. ἀναθέ-
τω.—10. τὸ παράστημα.—11. περικεφαλαία.
- 13.—1. ζωγραφισμένος.—2. κατατρώγομαι.—3. ὑψηλός.—4. στολί-
ζει.—5. φυλακή.—6. μπαίνει.—7. ἐπέρχεται.—8. τὸ μοιραῖον.
- 14.—1. ἦλθεν.—2. εἰς τὴν πατρίδα.—3. θὰ ἐπανάλθω.—4. ἕνας ἀπὸ
τοὺς δύο.
- 15.—1. ῥίπτω βλέμμα.—2. ἀπόγονοι.—3. ἐνθυμοῦμαι.—4. ἀνδρεία.
- 16.—1. ζωγραφῶ.—2. θέλω.—3. ἀνελλιπής, ἀμειπτος.—4. δεικνύω
ἐπιμέλειαν.—5. δι' ἐκεῖνον, πού πρόκειται.—6. ἐνδιαφέρει.—7.
δι' ἐκεῖνον πού θέλει.
- 17.—1. σκεπάζει.—2. ἡσυχάζουν.—3. λειβάδια.—4. ἐπαναφέρουν.—
5. δέρματα.—6. δυσκολοδιάβατοι.
- 18.—1. ἡ ξαστεριά.—2. τροφή τῶν θεῶν.—3. ποτὸν τῶν θεῶν.—4.
συνηθίζω.—5. περιφέρομαι.—6. ἐπιπλανῶμαι, κινεῖμαι.—7.
λαμβάνω τὸν λόγον.—8. περιγελάμενοι.
- 19.—1. ὑπανδρεύω.—2. πάρεστί μοί τι=ἔχω τι.—3. ποιίζω.—4.
Δημήτηρ, θεὰ τῆς γεωργίας.—5. γνωρίζω.—6. διὰ ποίαν ἀπὸ
τὰς δύο.—7. νὰ ζητήσω.
- 20.—1. πιέζω.—2. προστίθενται.—3. δυστυχήματα.—4. τὰ τρόφιμα,
τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν ζωὴν.—5. τέλος.—6. ἔτρωγε.—7. ἐνί-
στε.—8. βραβεῖον.—9. φωνάζει.—10. σηκώσης.
- 21.—1. Τέμπη, εἶναι κοιλάς κατὰ τὸν ροῦν τοῦ Πηνειοῦ ποταμοῦ με-
ταξὺ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὀσσης.—2. τρόπον τινά.—3. τοπο-
θεσία.—4. πλέθρον, ἰσοδυναμεῖ μὲ 30 περίπου μέτρα.—5. γλυ-

- κά.—6. μουσικὸν κελάδημα.—7. εἰς τὸν ὄποιον.—8. ὑψώνεται ὑπεράνω.—9. εὐχαριστοῦμαι.
- 22.—1. μεταξύ.—2. κατατάσσω.—3. συναναστρέφομαι.—4. εὐχαρίστως.
- 23.—1. Λητώ, θεά, μήτηρ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος.—2. Νιόβη, θυγάτηρ τοῦ Ταντάλου.—3. ὑπερηφανεύομαι.—4. σέβομαι.—5. κατορθώνω.—6. ἐντροπή, σεβασμός.—7. χύνει.
- 24.—1. Διογένης, φιλόσοφος ζήσας ἀπὸ 413—323 π.Χ.—2. ἐπέροχομαι.—3. παρακινῶ.—4. ἐνθυμοῦμαι, ἀναλογίζομαι.—5. παύω.—6. συγκρατοῦμαι.
- 25.—1. διὰ τὰ ἀπαλλάξῃ.—2. βιοιώταρχοι, ἀντιπρόσωποι τῶν πόλεων, αἱ ὁποῖαι ἀπετέλουν τὴν Βοιωτικὴν ὁμοσπονδίαν.
- 26.—1. καθ' ὅσον προχωροῦν.—2. τοὺς ὁποίους.—3. φυτρώνουν καὶ εὐδοκιμοῦν.—4. ἔχων καλὰ σταφύλια.—5. οἱ καθ' ὥρισμένην ἐποχὴν κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας πνέοντες ἄνεμοι.
- 27.—1. δασώδης.—2. ὁ σχηματίζων δίνας.—3. λαμπρός, ὀνομαστός.—4. ἀπεσταλμένοι, ἀντιπρόσωποι.—5. φιλοξενία.—6. περιφρονοῦμαι.—7. ὑποχωρῶ.—8. ἄσχημος.—9. ἐφαίνετο.—10. διαγωγή.
- 28.—1. ξένος.—2. ἀποδεικνύομαι.—3. δις=δύο φορές.—4. ἀπελίς εἰμι=ἀπελπίζομαι.—5. καταγγέλλω εἰς τὸ δικαστήριον.
- 29.—1. πηγαινῶ.—2. βόσκω.—3. κόκκαλον.—4. ὑπόσχομαι.—5. ὑποδεικνύω.—6. οἱ κάτω.
- 30.—1. ἀκολουθήσατε.—2. λαμπρός, ἐνδοξος.—3. ἔξουσιάζω.
- 31.—Α') 1. τρέφομαι.—2. χρῶμα.—3. ρωμαλέος.—4. ἀνόητος.—5. γνώστης.—6. μνήμων εἰμι=ἐνθυμοῦμαι.—7. λησμονῶ.—8. τοὺς ἑαυτοῦς των.—9. ταλαίπωρος.
Β') 1. διαμοιράζω.—2. ὁμάς.—3. ὀρητικός.
- 32.—1. ἐνδοξος, ἕξακουστός.—2. Μιλτιάδης, στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὁ κυρίως συντελεστής τῆς νίκης εἰς τὸν Μαραθῶνα.—3. ἀγαπητός.—4. τριήρης=πλοῖον πολεμικὸν μὲ τρεῖς σειρὰς κωπηλατῶν.—5. ἐξοδεύω.—6. φαγητά.—7. ἐνδύομαι.—8. ἀνταλλάσσω.
- 33.—1. μαλακός.
- 34.—1. πρωί.—2. εἶναι ἀσθενικόν.—3. ὑπηρεσία.
- 35.—1. συνομήλικος.—2. ἐντροπαλός.—3. κατώτερος.—4. φίλιπλός εἰμι=ἀγαπῶ τοὺς ἵππους.—5. ὁ ἀγαπῶν τὸ κνήγιον.
- 36.—1. Λυδοί, κάτοικοι τῆς Λυδίας, χώρας τῆς Μ. Ἀσίας, τῆς ὁποίας

- πρωτεύουσα αἱ Σάρδεις.—2. φιλοξενῶ.—3. ὑπερέχω.—4. εὐμενής.—5. βαθύς, ἰσχυρός.—6. ὀλιγώτερον.—7. χαλεπῶς ἔχω= στενοχωροῦμαι.
- 37.—1. ἀρχίζω.—2. εὐκτική δηλοῦσα εὐχὴν.—3. ἔλλειψις.—4. εὖ πράττω=εὐτυγχῶ.—5. θεῖον σημεῖον' οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευον ὅτι οἱ θεοὶ προδηλοῦν τὰ μέλλοντα εἰς τοὺς ἀνθρώπους διὰ διαφόρων μέσων.—6. φροντίζω, σέβομαι.—7. ἐν ἀπόρῳ εἰμὶ=εὐρίσκομαι εἰς δύσκολον θέσιν.
- 38.—1. διὰ νὰ ἴδῃ.—2. δύνασθε νά.—3. προσκαλῶ.—4. τὸ πᾶν κάμνω.
- 39.—1. συναντῶ.—2. κρότος, θόρυβος.—3. κουράζομαι.—4. ἔλαθον ἀπολέσας=χωρὶς νὰ καταλάβω ἔχασα.—5. λεία.—6. περιορῶ= περιφρονῶ.
- 40.—1. κρῦο.—2. ζέστη.—3. ἐννοεῖται τὸ ρῆμα ἐστιν=εὐλογον, φυσικόν.—4. ὁ φοβούμενος, ὁ δειλός.
- 41.—1. σιτηρά.—2. προσφάγιον.—3. μέλλον τοῦ διαφέρω.—4. ἀρμόζει.—5. ὅ,τι καὶ ἄν.
- 42.—1. Αἰνεΐας, ἥρωος τῶν Τρώων.—2. αἰχμάλωτος.—3. ἀποδεικνύομαι.—4. λαμβάνω μαζί μου.—5. περιφρονῶ.—6. πάρα πολύ.
- 43.—1. κατορθώνω.—2. κάμνω συνθήκας.—3. εἰς τὸ μέλλον.—4. στενοχωροῦμαι.—5. ἀποφασίζω, ἐγκρίνω.—6. ἐμπόδιον.
- 44.—1. ὁ μεγαλύτερος φιλόσοφος τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Οἱ ἐχθροὶ του ὅμως τὸν ἐσυκοφάντησαν καὶ ἐπέτυχον τὴν καταδίκην αὐτοῦ εἰς θάνατον τὸ 399 π.Χ.—2. ζῶ ὡς πολίτης.—3. πράττομαι μισθὸν =εἰσπράττω ἀμοιβήν.—4. πίνω μέχρι τέλους.—5. ἀρκετός.
- 45.—1. ἀκολουθῶ.—2. πλησιάζω.—3. αἰροῦμαι=προτιμῶ.—4. ἐφέπομαι τι=ἀκολουθῶ τινα.—5. ἔλλειψις.
- 46.—1. θεὸς τοῦ Ἄδου, ἀδελφὸς τοῦ Διός.—2. παραιτοῦμαι.—3. εἰς τὰ δώματα τοῦ Ἄδου.
- 47.—1. μειράκιον, νέος ἡλικίας ἄνω τῶν 14 ἐτῶν.—2. Ζήνων, φιλόσοφος ἀρχαῖος ἐκ τῆς κάτω Ἰταλίας ἰδρυτῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς, ἀκμάσας περὶ τὰ μέσα τοῦ 5ου αἰῶνος π. Χ.—3. παραμονή, παρακολούθησις.—4. κτυπῶ.—5. ἡσυχάζω.—6. τόσος μεγάλος τὴν ἡλικίαν.—7. τὰ ἴδια.—8. θὰ ἤμην.—9. στολισμός.
- 48.—1. Δερκυλίδας, στρατηγὸς τῶν Σπαρτιατῶν κατὰ τὴν περὶ τὸ 399 π.Χ. ἐστρατείαν εἰς Ἀσίαν ἀντικαταστήσας τὸν Θίβρωνα.—2. Μειδίαις, γαμβρὸς ἐπὶ θυγατρὶ τῆς Μανίας, ἡ ὁποία ἦτο σα-

- τράπης τῆς Αἰολίδος· ταύτην φονεύσας παρέλαβε τὴν σατραπείαν, ἔξ ἧς καθηρέθη ὑπὸ τοῦ Δερκυλίδου.—3. τιμωρῶ.—4. παρατάσσω.—5. φιλοξενοῦμαι.—6. ἀπὸ κοινοῦ συνεξετάζω τι.—7. λειβάδι.—8. ἀπαριθμῶ.—9. καταγράφω.
- 49.—1. ἐνθαρρύνω.—2. βέβαια.—3. ἐγκρατής εἰμι=ἀντέχω.—4. καταβάλλω.
- 50.—1. νικῶμαι, εἶμαι κατώτερος.—2. στενοχωροῦμαι.—3. προσπαθῶ.—4. γίγνομαι ὑπὸ τινι=ὑποδουλοῦμαι εἰς τινα.
- 51.—1. Φάλαρις, τύραννος εἰς Ἀκράγαντα τῆς Σικελίας.—2. καταλαμβάνω.—3. παρακινῶ.—4. οἱ ὀλιγαρχικοί, οἱ πλούσιοι.—5. πῶς νά.—6. διατελῶ ποιῶν τι=συνεχῶς πράττω τι.—7. ὑποπτεύω.—8. κακῶς ποιῶ τινα=κακοποιῶ τινα.
- 52.—1. νομίζω.—2. φροντίς.—3. ἔχω ἀνάγκην.—4. τιμωρῶ.—5. ἀφαιρῶ.—6. προφυλάττομαι, φοβοῦμαι.—7. ὑποτάσσω.
- 53.—1. ληλατῶ.—2. δοτικὴ πληθ. μετοχ. ἐνεστ. τοῦ ρῆμ. ἀρόω-ῶ=ἀροτριῶ.—3. τιμωρῶ.—4. πρέπει.
- 54.—1. ἀνακοινώνω.—2. εἶμαι θυμωμένος.—3. κάμνω ἕνα ὑποχείριον.—4. ὀρθογώνιον τετράπλευρον.—5. ἐκλέγω.
- 55.—1. Πλάτων, ὁ μέγιστος φιλόσοφος τῶν ἀρχαίων, μαθητῆς τοῦ Σωκράτους καὶ συγγραφεὺς πολλῶν ἔργων ζήσας 428-347 π.Χ.—2. ἄγνωστος.—3. συναναστροφή.—4. πολὺ ἐνδιαφέρομαι, περιποιῶμαι.—5. ὀδηγῶ τινα.—6. Ἀκαδήμεια, τόπος, παρὰ τὸν Κολωνόν, ὅπου συνηθέστατα ὁ Πλάτων ἐδίδασκε τοὺς μαθητάς του.
- 56.—1. τρέχω.—2. προσπαθῶ.—3. σέβομαι.—4. ἀφήνω.—5. χωρὶς νὰ ὀμιλήσῃ.—6. βοηθῶ.—7. ἀπαντῶ.—8. θὰ σὲ εὐχαριστοῦσα.
- 57.—1. Πεισίστρατος, τύραννος τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα διοικήσας λαμπρῶς τὰς Ἀθήνας.—2. κύριος.—3. συνάθροισις τῶν πολιτῶν.—4. συμφιλιώνομαι.—5. ἔχω ἀνάγκην.—6. εὐγνωμονῶ.—7. βοηθῶ τινα.—8. μένω, περνῶ τὸν καιρὸν.—9. πρὸς τὸ συμφέρον.
- 58.—1. Λαμπροκλῆς, νέος εὐγενῆς εἰς Ἀθήνας, φίλος καὶ μαθητῆς τοῦ Σωκράτους.—2. εἶμαι δυσηρεστημένος.—3. εὐ πάσχω=εὐεργετοῦμαι.—4. χάριν ἔχω τινι=εὐγνωμονῶ.—5. πόσον μέγας.—6. ποῖον ἐκ τῶν δύο.—7. ὁ καθείς ἀπὸ τοὺς δύο χωριστά.—8. ὡς πλεῖστα=ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερα.—9. νομίζω.
- 59.—1. Φαλίνοσ, Ἕλληνας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἀρταξέρξου βασι-

- λέως τῶν Περσῶν.—2. Κλέαρχος, στρατηγὸς Λακεδαιμόνιος, συνεστρατεύσας μετὰ τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ Ἀρταξέρξου.—3. πλῆθουσα ἀγορά, ἡ ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ἦτο γεμάτη ἀπὸ ἀνθρώπων, ἀπὸ τῆς 9ης μέχρι τῆς 12 π.μ.—4. συνέβαινε.—5. προτρέπω.—6. νὰ παραδώσουν.—7. εὐχαρίστως.—8. ἀναλαμβάνω.—9. θέλω.—10. φαίνομαι εὐχάριστος.—11. εὐρίσκομαι εἰς δύσκολον θέσιν.—12. ποτὲ ἕως τώρα.—13. τόσον μεγάλος.—14. ἐνθυμοῦμαι.—15. ὁποῖος.—16. εἶναι δυνατόν.—17. νομίζω.—18. δυνατόν εἶναι.—19. ποῖον ἀπὸ τὰ δύο.
- 60.—1. ἀπὸ παντοῦ.—2. συνορεύω.—3. μεταχειρίζομαι.—4. δέρμα ἄλωπεκος.—5. ὀρύσσω=σκάπτω.—6. ἰδρῶν=κτίζω, ἀνεγείρω.—7. μορφαί.
- 61.—1. Ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, ὁ βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας.—2. κυριεύω.—3. οἱ θώρακες, τὰ κράνη (περικεφαλαῖαι) καὶ οἱ χιτῶνες ἦσαν ὄπλα ἀμυντικὰ τῶν ἀρχαίων, καθὼς καὶ αἱ κνημίδες καὶ αἱ ἀσπίδες. Ἐπιθετικὰ δὲ ἦσαν τὰ δόρατα, τὰ ἀκόντια, τὰ βέλη μὲ τὰ τόξα, τὰ ξίφη καὶ αἱ μάχαιραι.—4. εὐρίσκω.—5. καρφιά.—6. ὁ ἐκ κεράμου κατεσκευασμένος.—7. κάνιστρον.—8. βραχιόλια.—9. εὐνοϊκός, εὐμενής.
- 62.—1. ἀποκτῶ.—2. κοινωνὸς γίγνομαι=μετέχω.—3. ἀφήνω.—4. ἀγοράζω.—5. ἐπισκέπτομαι, ἐξετάζω.—6. πηγαίνω ἀπὸ κοντά, ἀκολουθῶ.—7. χαμένος.—8. εἶχεν ἀποδειχθῆ.—9. στενοχωροῦμαι.
- 63.—1. σῖτος πρὸς σποράν, σπόρος.—2. ψήνω, καβουρδίζω.—3. εἶχε δοθῆ χρησμός ὑπὸ τοῦ θεοῦ.—4. κάμνω λάθος.—5. Κόλχοι, λαὸς κατοικῶν εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τοῦ Εὐξείνου Πόντου.—6. καταπλέω.
- 64.—1. ἀποκρούω.—2. φανερώνω.—3. δι' ὄνομα τῶν θεῶν.—4. μένω σταθερός.—5. προσέχετε.
- 65.—1. συναθροίζω.—2. κηρύττω πόλεμον.—3. εὐρίσκομαι εἰς δυσχερῆ θέσιν.—4. ἐπιστολή.—5. ἐννοεῖται τὸ λέγει=χαιρετίζει.
- 66.—1. πρασινάδα.—2. ἀπλότης.
- 67.—1. Χάρων, ὁ μεταβιβάζων ἐπὶ πλοιαρίου διὰ τῆς Ἀχερουσίας λίμνης τὰς ψυχὰς τῶν νεκρῶν εἰς τὸν Ἅδην.—2. ἀπὸ ποῦ.—3. ὁ ἀπὸ ἄλλο μέρος καταγόμενος.—4. πορθηεῖα, ἀμοιβὴ μεταβιβάσεως εἰς τὸν κάτω κόσμον.—5. οὔτε ὁ ἕνας οὔτε ὁ ἄλλος ἀπὸ τοὺς δύο.—6. σκότος.

- 68.—1. κάτοικοι τῆς Γαλατίας. Ἐκεῖτο αὕτη πέραν τῶν Ἄλπεων, ὅπου ἡ σημερινὴ Γαλλία.—2. ὁ ἔχων ἀρκετὸν μῆκος, ἀνάστημα.—3. ὁ προκαλῶν κατάπληξιν.—4. ὀλιγόλογος.—5. ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ.—6. ταπεινώσις.—7. ἐκ φύσεως ἐλαττωματικός, ἀνίκανος.—8. ἐθνικοὶ ποιηταὶ τῶν Γαλατῶν ψάλλοντες μὲ συνοδείαν λύρας τοὺς θεοὺς καὶ ἠρώας των κατὰ τὰς θρησκευτικὰς τελετάς· οἱ ἴδιοι μὲ τὰ τραγοῦδια τὰ πολεμικὰ ἐνεθουσίαζον τοὺς πολεμιστὰς εἰς τὴν μάχην.
- 69.—1. Ἰωλκός, πόλις τῆς Θεσσαλίας κατὰ τὴν ἀρχαιότητα παρὰ τὸν σημερινὸν ἄνω Βόλον.—2. ὁ ἔχων ἐν μόνον ὑπόδημα.—3. ρητόν.—4. ἔχουσα πενήκοντα κωπηλάτας.
- 70.—1. Φινεύς, βασιλεὺς τῆς Σαλμυδησοῦ τῆς Θράκης καὶ ἔξοχος μάντις.—2. διὰ νὰ μὴ πᾶμε χαμένοι.—3. προωρισμένα.—4. παρθένου μὲ περὰ καὶ γαμψοὺς ὄνυχας, τέρατα μυθολογικά.—5. Συμπληγάδες πέτραι, ἦσαν δύο μεγάλοι βράχοι ἀπὸ τὸ ἐν καὶ τὸ ἄλλο μέρος τῆς θαλάσσης.—6. νὰ ἀπολύσουν.—7. περιστερά.

ΜΕΡΟΣ Β'

- 71.—1. ἀπλώνω.—2. ἐνθαρρύνω.—3. ὀρκίζομαι.—4. ἀγκυροβολῶ.—5. φυτρώνω.—6. ἀλείφω.—7. βλάπτομαι.—8. ἀπὸ μακράν.
- 72.—1. ἐξορίζω.—2. μεταβάλλω.—3. πολίτευμα.—4. ἀπόδειξις.—5. διαιρῶ.—6. ἐκδιώκω.—7. συνενώνω.
- 73.—1. ἐκ φύσεως ἠνωμένος.—2. ἀλλάζω κατοικίαν.—3. φανερόνω.—4. ναὸς ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως πρὸς τιμὴν τοῦ Ἐρεχθέως, ἀρχαίου βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν.
- 74.—1. ἐξίημι=ρίπτω.—2. Παρθένιον, ὄρος τῆς Πελοποννήσου.—3. ἀντιλαμβάνομαι.—4. γεμίζω.—5. συχνά.—6. συμφωνῶ.—7. παρραμελῶ.—8. ἀνίημι=παύω.—9. κοιλάς.—10. ἀπλῆ.—11. ἐπιτρέπω.—12. διατρέχω.
- 75.—1. ὑπανδρεύω τινά.—2. σφίγγω.—3. μανθάνω καλῶς.—4. Κιθαιρών, ὄρος τῆς Ἀττικῆς· ὁ ζῶν εἰς τὸν Κιθαιρῶνα· Κιθαιρῶ-

- νειος.—5. Μινύαι, κάτοικοι τῆς Βοιωτίας.—6. Κρέων, βασιλεὺς τῶν Θηβῶν.—7. τρελλάινομαι.
- 76.—1. γνωστός.—2. μαλλώνω.—3. παράξενος.—4. βοηθῶ.—5. δίδω ἐκ φύσεως.
- 77.—1. λαός.—2. γεμᾶτος.—3. ἀσφόделος, φυτὸν φυόμενον εἰς λειβάδια.—4. εὖσπλαχνικός.—5. Ἡλύσια πεδία ἦσαν τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπήγαιναν αἱ ψυχαὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ ἐναρέτων ἀνθρώπων.—6. ναός.
- 78.—1. ἀποφασίζω, κρίνω ὀρθόν.—2. Νεμέα, ἡ δασώδης χώρα μεταξὺ Ἄργου καὶ Κορίνθου.—3. κρύπτομαι.—4. δραπετεύω.—5. ἄορ β' τοῦ ἀπαγορεύω.
- 79.—1. ὄφις ζῶν εἰς τὸ νερόν.—2. λίμνη πλησίον τοῦ Ἄργου παρὰ τοὺς σημερινοὺς Μύλους.—3. γνωρίζω.—4. καίω.—5. βέλος.
- 80.—1. Ἐρύμανθος, ὄρος τῆς Ἀρκαδίας.—2. ἐμπλέκω εἰς βρόχους, παγίδας.—3. Ἀλφειός, ποταμὸς τῆς Ἡλίδος.—4. Πηνεϊός, ὁμοίως.—5. στρέφω τὰ ὕδατα δι' ὄχου τοῦ εἰς ἄλλο μέρος.
- 81.—1. Στυμφαλίδες ὄρνιθες, ἦσαν πτηνὰ σαρκοφάγα μὲ σιδηρᾶς πτέρυγας ζῶσαι εἰς τὴν Στυμφαλίδα λίμνην τῆς Ἀρκαδίας.—2. μὲ δένδρα πυκνὰ σκεπασμένους.—3. δὲν ξεύρω τί νὰ κάμω.—4. ἐκφοβίζω, τρομάζω.
- 82.—1. γίνομαι κύριος, καταβάλλω.—2. ἐλεύθερος.—3. βλάπτω.—4. παρασύρομαι.—5. λεηλατῶ.
- 83.—1. ζώνη.—2. γυναικῆς πολεμικαὶ κατοικοῦσαι εἰς τὴν Καππαδοκίαν.—3. φοβοῦμαι.—4. σημεῖον.—5. ἐξομοιοῦμαι.—6. κατασκηνώνω.
- 84.—1. Ἐσπερίδες, ἦσαν νύμφαι, αἱ ὁποῖαι κατόκουν πέραν τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ ἐφύλαττον ἐντὸς κήπου χρυσαῖα μήλα.—2. σηκώνω.—3. Ἄτλας, υἱὸς τοῦ Ἰαπετοῦ καὶ τῆς Ἀσίας, ὁ ὁποῖος ἐκράτει ἐπὶ τῶν ὤμων τὴν γῆν καὶ τὸν οὐρανόν.—4. λαμβάνω.—5. βλάπτομαι.
- 85.—1. ζαρκάδι.—2. βγαίνω μαζί με ἄλλον.—3. χωρίζομαι ἀπὸ ἄλλον κατὰ διαστήματα.—4. κουράζομαι.
- 86.—1. ὁ ἀριθμός.—2. συμποσοῦμαι.—3. δέκα χιλιάδες ἀποτελοῦν μυριάδα.—4. ἐκτός.—5. διαλεκτοί.—6. ἐκλέγομαι.—7. πολεμικὰ πλοῖα μὲ τρεῖς σειρὰς κωπηλατῶν.
- 87.—1. ἄρμα ὑπὸ τεσσάρων ἵππων συρόμενον.—2. ἐπιμόνως ζητῶ.—

3. ἐπιθυμῶ τὸν θάνατον.—4. χαλαρῶς.—5. ἐκφέρομαι=βγαίνω ἔξω.—6. φωνάζω ἀλλοίμονον, κλαίω.
- 88.—1. λαμβάνω τὸν λόγον.—2. παρ' ὅ,τι τοῦ ἀξίζει.—3. οἱ κυριώτεροι αἴτιοι, οἱ συντελεσταί.—4. παίρνουν τὰ μυαλά μου ἄερα, ὑπερηφανεύομαι.—5. ἐκστρατεύω.—6. εἰσάγω πρὸς ψηφοφορίαν πρότασιν τινα.
- 89.—1. ὁ παίζων αὐλόν.—2. χρησιμοδοτῶ.—3. υἰοθετῶ.—4. φουσκώνω.—5. νόθος.
- 90.—1. παραμερίζω.—2. δύναμις.—3. κατατρῶγω.—4. ζητῶ ἐπιμῶνας.—5. ἀποδεικνύομαι.
- 91.—1. Πύρρος, βασιλεὺς τῆς Ἡπείρου, γενναιότατος καὶ περιφημὸς διὰ τὴν ἐκστρατείαν κατὰ τῶν Ρωμαίων.—2. πέλεκυς.—3. ἐπιθέω=ἐπιτίθεμαι.—4. πιάνομαι.
- 92.—1. προβάλλω ἀντίστασιν.—2. ὀχυρώνω μὲ τεῖχος.—3. ναυαρχία.—4. βιάζω.—5. ἀντιλέγω.
- 93.—1. καυχησιολογῶν.—2. Ρόδος, μία ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας νήσους τῶν παραλίω τῆς Μ. Ἀσίας κατὰ τὸ νότιον ἄκρον.—3. πηδῶ.
- 94.—1. στρατηγεῖον.—2. κάτοικοι τῆς Πισιδίας, χώρας νοτιοανατολικῶς τῶν Σάρδεων.—3. νὰ εὐρεθῆ ποίων πόλεων κάτοικοι ἦσαν οὗτοι καὶ ποῦ εὐρίσκονται αὐταί.
- 95.—1. διαμαρτάνω τινός=χάνω τι.—2. αἰτ. οὐδ. μετοχ. τοῦ ἔξεστι.—3. στρέφομαι, ἀποβλέπω.
- 96.—1. θαυμαστός εἰμι=θαυμάζομαι.—2. εὖ ποιῶ=εὐεργετῶ.—3. νοῦς, φρόνησις, λογικόν.—4. ὁ δυνάμενος νὰ διδαχθῆ.
- 97.—1. θαυμάζω.—2. ἀχρεῖος.—3. ἐπωνυμία.—4. πηγαίνω εἰς συνάθροισιν.—5. συννετός, φρόνιμος.
- 98.—1. εὐτυχημένος.—2. ὁ ἐξ ἐλεφαντοστοῦ.—3. ὁ ἔχων αὐλήν.—4. θυσία.—5. βλαστάνω.
- 99.—1. εἰς τὰ Μέγαρα.—2. εἰς τὰς Θήβας.—3. χωρὶς ἀμοιβήν.—4. φαίνομαι.—5. ἄνεμος.
- 100.—1. ἔχω φιλοδοξίαν.—2. προστ. τοῦ οἶδα.—3. δὲν θὰ ἐγίνετο ἄρχων.—4. ἐκεῖνος, πρὸς τὸν ὁποῖον ὅλοι ἀποβλέπουν.
- 101.—1. Πυρρηναῖα ὄρη, τὰ χωρίζοντα τὴν Ἰσπανίαν καὶ Γαλλίαν.—2. ὄγκος.—3. οἰκοδόμημα κατάλληλον διὰ τὴν κατασκευὴν πλοίων.—4. φλογώδης.—5. ἀόρ. β' τοῦ ἴεω.—6. σχηματίζομαι.
- 102.—1. ὁ ἔχων κατὰ νοῦν μεγάλα σχέδια.—2. ἔπαυσε.—3. μυστικο-

- παθής.—4. πράττω τὰ πολιτικά=πολιτεύομαι.—5. οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ τὰ μεταλλεῖα εἶχον πλοῦσια εἰσοδήματα. Εἶχον ὁμως ψηφίσει νόμον νὰ μὴ διατίθενται αὐτὰ διὰ πολεμικὰς παρασκευάς.—6. ναυτικός.
- 103.—1. ὥραϊος.—2. ἀκατάλληλος.—3. ἀναπτύσσω, ἐκθέτω, διηγοῦμαι.—4. ἐπάλξεις ἦσαν ἔργα ὀχυρωματικὰ ἐπὶ τῶν τειχῶν.—5. ἀντοχή.—6. σκαμμένος.—7. μέρος διὰ νὰ βαδίξῃ τις, δρόμος.—8. κατάλληλος.
- 104.—1. ἐστὶ τί τινος=ἀνήκει τι εἰς τινα.—2. ὅπως ἄν, πλαγ. ἐρωτηματ. πρότασις=πῶς μποροῦμε νά.—3. διευθύνω.—4. χρησιμοποιοῦμαι ὡς ὄπλιτης.
- 105.—1. ἔρχομαι τὴν ὁδὸν=κάνω τὸ ταξίδι.—2. εὖ πράττω=εὐτυχῶ, μὲ τὸ καλό.
- 106.—1. σατράπης Λυκαονίας καὶ Καππαδοκίας, φίλος τοῦ Κύρου, ὃ ὁποῖος μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ μετεστράφη πρὸς τὸν μέγαν βασιλέα.—2. γενματίζω.—3. φαίνεται καλόν.—4. ἀβλαβῶς.—5. κρυφὰ ἀπεσταλμένος.—6. δόγμα ποιοῦμαι=ἀποφασίζω.
- 107.—1. ἔχει μεταχειρισθῆ, φερθῆ.—2. κατάλληλος διὰ συναναστροφάς.—3. συναναστρέφομαι.—4. καταγιγνώσκω τινὸς ἄνοιαν=θεωρῶ τινα ἄμυαλον.—5. ἀπείρως ἔχω τινὸς=δὲν ὠφελοῦμαι ἀπὸ τινα.
- 108.—1. εὐδόκιμός εἰμι.=εὐδοκιμῶ.—2. ὃ ἔχων κακὰς συνηθείας.—3. ὃ ἀγαπῶν τὸν στολισμόν.—4. οἱ ἀρχηγοὶ τῶν παλαιῶν οἰκογενειῶν.—5. ὃ ὄπλισμός τῶν νεκρῶν ἐχθρῶν ὃ περιερχόμενος εἰς χεῖρας τῶν νικητῶν.—6. καρφώνω.
- 109.—1. ἐκεῖνος, ποῦ χορταίνει γρήγορα.—2. ὃ ἀρκούμενος εἰς ὅσα μόνος αὐτὸς ἔχει.—3. συντόμως.—4. ὃ ἔχων καλοὺς τρόπους.—5. ὃ ἔχων κακόν τι κατὰ νοῦν.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ
ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΕΡΙΚΟΠΑΣ
ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

121- ...
 122- ...
 123- ...
 124- ...
 125- ...
 126- ...
 127- ...
 128- ...
 129- ...
 130- ...

ΜΕΡΟΣ Α΄

- 1.—1. ἐνέμετο.—2. ἐν μὲ δοτ.—3. ἤθηρεύ.—4. μέγας.—5. ὑπὸ μὲ δοτ.—6. βαίνω.—7. οὐχ.—8. ἀπαρέμφ. ἐνεστ.—9. ἐσθίω.—10. ἐπιστρέφω.—11. οὖν.
- 2.—1. ὁ Κικέρων ἦτο πολιτικὸς καὶ μέγας ρήτωρ τῶν Ρωμαίων ζήσας κατὰ τὸν πρῶτον π. Χ. αἰῶνα.—2. ἐσπέρα.—3. βαίνω σὺν αὐτῷ.—4. ἀπλῆ δοτ.—5. πυρά.—6. καταλάμπω.—7. ἴσασαν.—8. ἐπὶ μὲ δοτ.—9. ἐκ μὲ γεν.—10. ἐώρων.
- 3.—1. σύνειμι μὲ δοτ.—2. ἀγαθός.—3. μὲ γενικ.—4. σέβομαι παρὰ τινος.—5. ἀγαθὸς ἀπλῆ δοτ.—6. δεσπότης.—7. οἰκέτης.—8. ἀνέχομαι.—9. εὐφραίνομαι μὲ δοτ.—10. ἀγάλλομαι μὲ δοτ.—11. ἦδομαι.
- 4.—1. ἐπιμέλεια μὲ γεν.—2. ἀγαλλίασις.—3. ἔνιοι.—4. ὕλη.—5. κλιτύς.—6. κοσμεῖται.—7. ἀπλῆ δοτ.—8. οἱ πυροί.
- 5.—1. σὺν μὲ δοτ.—2. χωρίον.—3. ἐν μὲ δοτ.—4. περὶ τί εἶμι.—5. ἰδρῶ.—6. στέφω.—7. ἱμάς.—8. δορκάς.
- 6.—1. ἐπαγγέλλομαι.—2. ἄρχω.—3. βιοτεύω.—4. ἐν τοῖς πρώτοις.
- 7.—1. ἐν τινι.—2. παρὰ μὲ αἰτ.—3. θίς.—4. ἱκανός.—5. ἀπλῆ γεν.—6. ἀρδεύω.—7. ἀπλῆ γεν.—8. πελάζω μὲ δοτ.
- 8.—1. σκώπτω.—2. ὄτι.—3. ἅμα ὥς.—4. ἐπιφαίνομαι.—5. οἴκοι.—6. ἔοικα μὲ δοτ.—7. βλέπω.—8. ἀπαλλαγῆναι.—9. ἀσμένως.—10. μέμνηνται μὲ γεν.—11. ἀγάλλομαι.
- 9.—1. ὑπερσ. πέφυκα.—2. διατρίβω.—3. πέφυκα.—4. μηνύω.—5. ἐν μὲ δοτ.—6. ἄκων.
- 10.—1. Ἡ πέραν τῶν Ἑλλήνων χώρα, ὅπου ἡ σημερινὴ Γαλλία.—2. εὐδαίμων.—3. παντοειδής.—4. ὀρύττω.—5. πάγχρυσος.—6. φέρω.—7. τέμνω.—8. οἶ.—9. ἐκβάλλω.—10. διὰ μὲ γεν.—11. πέζῃ.
- 11.—1. σημερινὴ Μ. Βρετανία.—2. κατὰ μὲ αἰτ.—3. ἡ παρωκεανῆτις.—4. ἀπλῆ γεν.—5. ἐνιαχοῦ.—6. τριγωνοειδής.—7. ἐκτενής.—8. πολυπήχυς τὸ πλάτος.—9. αἶ.—10. δι' ὅλης τῆς ἡμέρας.—11.

- αυτόχθων.—12. εὐμήκης εἰμί.—13. εὐρύχωρος.—14. τῇ διαίτη ὀλιγαρκῆς εἰμι.
- 12.—1. μανθάνω.—2. βλέπω, νὰ τεθῆ μετοχή.—3. νὰ τεθῆ μετοχ.—4. μετοχ. μέλ. τοῦ ἀρθεύω.—5. προϊόντες.—6. πλήρης μὲ γεν.—7. μετοχ. τοῦ πέφυκα.—8. μετοχ. τοῦ ἔχω.
- 13.—1. ἐντεῦθεν.—2. ἰκανῶς.—3. ἐλώδης.—4. μετοχ. τοῦ εἰμί.—5. δι' ἔτους.
- 14.—1. νὰ τεθῆ ὑπερθετικὸς βαθμὸς.—2. ἀπλῆ γεν.—3. ὑπείκω μὲ δοτ.
- 15.—1. νὰ τεθῆ παρατατ. ἀ' προσ. ἐνικ. τοῦ τυγχάνω καὶ νὰ συνταχθῆ μὲ μετοχήν.—2. ἀμφοτέρωθεν.—3. ὀλιγάκις.—4. τὸ πολὺ.—5. πρῶτος.—6. καλάμη.
- 16.—1. πρσβεύω.—2. εὐκτικὴ μὲ τὸ ἄν.—3. εὐκτικὴ.—4. μετοχὴ τοῦ ἐπικύπτω.—5. εὐκτικὴ τοῦ ἀληθεύω.
- 17.—1. ὡς τάχιστα.—2. ὡς.—3. μέλλω.—4. δι ἀπάτης.—5. εἰ μὲ ἀόρ.—6. ἐξουσία.—7. δήπου.—8. οἷόν τ' ἐστί.
- 18.—1. σατραπεύομαι.—2. εὖ πράττω.—3. θύομαί τι.—4. στρατεῦομαι.—5. ὅπως μὲ ὄριστ. μέλλοντ.—6. ἐπαγγέλλομαι.—7. εἰ μὲ εὐκτικὴν . . . ἄν μὲ εὐκτικὴν.
- 19.—1. Ἀντίοχος, βασιλεὺς τῆς Συρίας κατὰ τοὺς μετὰ τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον χρόνους.—2. ἐν μὲ δοτ.—3. ἀπηλλάγη μὲ γεν.—4. ξενίζω.—5. ἀγαπῶ τὰ κυνήγια=φιλόθηρός εἰμι.—6. οἶ.—7. ἅμα τῇ ἡμέρᾳ.
- 20.—1. ἔχω ἐλπίδα=ἔστι μοι ἐλπίς.—2. εἰκός.—3. κατὰ μὲ αἰτ.—4. ἄς.—5. ἐπίορκος.—6. πρόοδος.
- 21.—1. ἄ.—2. μή.—3. μεμάθηκα.—4. προσλαμβάνω.—5. ὁμοίως.—6. ὄν.—7. εὐκτικὴ ἀορ. μὲ τὸ ἄν.—8. δέχομαι=λαμβάνω.—9. ἀόρ. β' εὐκτ. μὲ ἄν τοῦ παρέχω.—10. σχολή.—11. τὰ μὲν—τὰ δέ.—12. νὰ τεθῆ αἰτ. πῶσις.—13. ἔνεκα τοῦ, μὲ ἀπαρέμφατον.
- 22.—1. ἐσθίω νὰ τεθῆ εἰς δοτ.—2. ἀόρ. τοῦ προστρέχω.—3. εὐκτ. τοῦ ἔξεστι.—4. εἰ μὲ εὐκτ.—5. τῶν πρὸς τὸν πόλεμον.—6. εὐκτ. εἰς τρίτον πληθ.—7. μετοχὴ.—8. εὐκτ. τοῦ κατείδον.—9. καθήκω.—10. εὐκτ.—11. ἔδοξεν αὐτοῖς.—12. διαβῆναι.
- 23.—1. ἀπλῆ αἰτιατ. τὰ πολεμικά.—2. ἐθίζομαι.—3. ἀνάγκη ἐστί' νὰ τεθῆ ἐπεὶ μὲ εὐκτ.—4. ἐνάζομαι.—5. οἷός τ' εἰμί.—6. διώκομαί τινα.—7. οἱ οἰκτεῖοι.
- 24.—1. ἐπιχώριοι. Θήκης, ὄρος εἰς τὸν Πόντον παρὰ τὴν Τραπεζοῦν-

- τα.—2. ἔπομαι.—3. συγκριτ. τοῦ μέγας.—4. ἐγγύς γίγνομαι.—
5. αἰσθάνομαι, ἀόρ. β' ἠσθόμην.—6. περιβάλλω.
- 25.—1. διαλέγομαι· νὰ τεθῆ μετοχ.—2. ἀπαρέμφ. μετὰ τοῦ ἄν.—
3. κτῶμαι.—4. ἀρρωστῶ.—5. ἐλαττοῦμαι.—6. ἔω.—7. ἀθερά-
πευτον.—8. δέομαι.—9. ὀλιγορῶ.—10. νὰ τεθῆ παρατατ. μετὰ
τοῦ ἄν τοῦ ρῆμ. δεῖ.
- 26.—1. εὐκτική.—2. σφόδρα.—3. θηρῶ.—4. εἰ μετ' εὐκτ.—5. θαρ-
ρῶ.—6. ἀσινής.—7. δυσχωρία.—8. ἐνθουσιῶ.
- 27.—1. δή.—2. ἕνα τινά.—3. ἀποχωρῶ.—4. κατελήφθην.—5. περιο-
ρέω.—6. μετοχ.—7. ἀπόλλυμαι, ἀόρ. β' ἀπωλόμην.
- 28.—1. ἰδιώτης.—2. χρῶμαι.—3. εὐφροσύνη.—4. εἰ μὲ εὐκτ.—5.
στεροῦμαι.—6. τὸ ὀμιλεῖν.—7. διὰ τό, μὲ ἀπαρέμφ. τοῦ ἐνο-
ρῶ.—8. ὄγλος.—9. χαλεπός.—10. αἰροῦμαι.
- 29.—1. ἀπλή αἰτιατ.—2. ἐννοῶ.—3. ἐπιφέρω πόλεμόν τινι.—4. ἐπι-
τελῶ, νὰ τεθῆ ἀπαρέμφ.—5. προσκτῶμαι.—6. ἀρκεῖ, νὰ τεθῆ
εὐκτ. μέλλ.—7. διασπῶμαι.—8. νὰ τεθῆ μέσος ἀόρ. α'.—9. ἐπε-
τελέσθη.—10. ἀποκλείομαι, εὐκτ.—11. παθητ. ἀόριστ. τοῦ κε-
λεύομαι.
- 30.—1. φεύγω.—2. ἀναλίσκω.—3. ἀνθ' ὧν.—4. λαμβάνω εὐεργε-
σίας=εὐ πάσχω.—5. εὐκτική μετὰ τοῦ ἄν.
- 31.—1. οὕτω.—2. νομίζω.—3. περὶ μὲ γεν.—4. τεκμήριον.—5. εὐκτ.
μὲ τὸ ἄν.—6. ἐπιβουλεύω τινί.—7. ἐν μὲ δοτ.—8. πρὸς μὲ
αἰτ.—9. ἐν τιμῇ ἔχω.
- 32.—1. χάριν ἔχω τινί.—2. ἀπλῆ γεν.—3. δεῖ.—4. προσφέρω εὐχα-
ριστήριον θυσίαν=θύομαι χαριστήρια.—5. ὑμεῖς αὐτοί.—6.
εὐκτ. μετὰ τοῦ ἄν τοῦ βουλεύομαι.—7. ἀρετή.
- 33.—1. ἀνομία.—2. πᾶς τις.—3. ὁποῖος.—4. μέλλον τοῦ εἰμί.—5.
ἀναιρεῖσθαι.—6. πρεσβεύω.—7. οὐδενὸς ἄξιός εἰμι.—8. μετοχή.
- 34.—1. ἔμπλεως μὲ γεν.—2. περὶ μὲ αἰτιατ.—3. ἐν ἀγορᾷ.—4. ἐγὼ
ἀποφασίζω=δοκεῖ μοι.—5. δύσνους.—6. ἴλεως.
- 35.—1. πεποικιλμένος.—2. συντριβῶ.—3. διπλοῦς καὶ τριπλοῦς.—
4. οἰδέω-ῶ.—5. καταλείπω.
- 36.—1. ἐστιῶ.—2. ἐξέδωκεν αὐτῶ.—3. αἴρομαι, μετοχ. μέσ. ἀορ. α'
πῶσις αἰτιατ.—4. κοῦρος.—5. διαφθείρομαι, μετοχ. παθητ.
μέλλ. κατ' αἰτιατ.—6. καθειργμένος.—7. ἀπόλωλα.
- 37.—1. κέκτημαι.—2. ἐπέιγομαι.—3. τὰ νοσοῦντα πράγματα.—4. με-

- τοχ. μέλλ.—5. ἐπανάγω.—6. ὁμολογεῖται.—7. ἔκπλους.—8. διασπείρομαι.—9. συνοικίζω.
- 38.—1. σφάλλομαι.—2. δυσχεραίνω.—3. πρὸς μὲ αἰτ.—4. συνέχομαι.—5. κατὰ μὲ αἰτ.—6. καταφέρομαι.—7. ἀμελετήτως.—8. ἐγκλίνω.—9. διὰ μὲ γενικ.—10. ἄλλομαι.—11. ἐπερείδω.—12. οὗτος.

ΜΕΡΟΣ Β'

- 39.—1. πέραν.—2. μετοχ. μέσου παρακ.—3. ἀφήμι ἐμαυτόν.—4. νήχομαι.—5. προσμείγνυμι τινι.
- 40.—1. διασκεδάννυμαι.—2. κωμάρχης.—3. διατίθεμαι εὖνους τινί.—4. παθητ. ἄορ. τοῦ μεταπέμπομαι.—5. περιών.—6. πρίν.—7. εὐκτ. ἄορ.—8. οὐκ ἔστιν ὅπου οὐ.—9. ἐφήμι.
- 41.—1. γένος.—2. εἰμαρμένος.—3. διαδίδωμι.—4. καθίστημι.—5. ἐπιρρώννυμι.—6. μηχανῶμαι.—7. ἀμφιέννυμι.
- 42.—1. ἀφίσταμαί τινος.—2. ὑφίεμαί τινος.—3. εἰ μὲ εὐκτ. τοῦ εἰμί.—4. παρίσταμαι.—5. ἐπιτίθημι.—6. διασκεδάννυμι.—7. εἴπερ τις καὶ ἄλλος.—8. ἀφίσταμαι, νὰ τεθῆ ὅπως μὲ ὀριστ. μέλλ.—9. παρῆχω πράγματα.
- 43.—1. περὶ ἢ ἀμφὶ μὲ αἰτ.—2. σύμπαντες.—3. ἦ.—4. δεινά.
- 44.—1. γινώσκω.—2. σκίμπους.—3. ὄρχοῦμαι.—4. δοκεῖ τινι.—5. ἄορ. β' τοῦ ἀνακράζω.—6. ἐκβαίνω.—7. ἐκφέρω.—8. ἐπίσταμαι.
- 45.—1. φανερός ἢ δῆλός εἰμι.—2. πρόφ.—3. φροντίζω.—4. συνόντες.—5. διαλέγομαι.
- 46.—1. ὤς.—2. μετοχ. μέλλ. τοῦ ἐμπίμπρημι.—3. ἀλίσκομαι.—4. ἄτε μὲ μετοχ.—5. χαίρω.
- 47.—1. Ἀστυάγης, βασιλεὺς τῶν Μήδων, πάππος ἐκ μητρὸς τοῦ Κύρου.—2. ἔχω τὸ δικαίωμα= ἔξεστί μοι.—3. χάριν οἶδά τινι.—4. πλεονάκις.—5. θὰ τεθῆ τὸ ἄν (ἀοριστολογικὸν) μὲ ὑποτακτ.—6. περὶ πλείονος ποιοῦμαι.
- 48.—1. συμβαίνει=γίγνεται.—2. τὰ περιεστηκότα πράγματα, δοτικ.—3. ἐπεξέρχομαί τινι.—4. κομίζομαι.—5. εἰσβιβάζω.—6. ἐνδιαφέ-

- ρομαι διά τι=μέλει μοί τινος.—7. εὐρίσκομαι· νὰ τεθῆ τὸ ὅπως
 μὲ ὀριστ. μέλλ.—8. νὰ τεθῆ ἀπλοῦς παρατ. τοῦ πείθω.—9. ἐκ-
 βιάζομαι.
- 49.—1. Γοργίας, ἀπὸ τοὺς παλαιότερους ρήτορας λαμβάνων πολλὰ
 χρήματα ἀπὸ τοὺς μαθητάς του ὡς ἀμοιβὴν τῆς διδασκαλίας
 του.—2. καίτερ μὲ μετοχ.—3. δέχομαι τι ὡς δῶρον=δωρεῖταιί
 τί μοι.—4. ἦ.—5. χειροῦμαι τινα.—6. ἐργάζομαι.
- 50.—1. ὑπὲρ μὲ αἰτ.—2. βουλεύω.—3. ἐπιστάτης.—4. ἐπιψηφίζω.—
 5. προσφέρομαι τινι.—6. περὶ πλείονος ποιούμαι.—7. εὐδοκῶ.—
 8. καὶ γάρ.—9. αἰσθάνομαι.
- 51.—1. πολιτεύομαι.—2. διὰ μὲ γεν.—3. καταβιῶ.—4. ἐξοστρακίζω.—
 5. λόγφ.—6. ὅς μὲ ὀριστ. μέλλ.
- 52.—1. ὑπόδειγμα.—2. ὁ τροφός.—3. ἀποφαίνω.—4. λίχνος.—5.
 σύνοδος.—6. πληθ. τοῦ παιδεία καὶ ἀγωγή.—7. κατατίθημι.—8.
 λοπάς.—9. διαφίημι.
- 53.—1. διαπράττομαι.—2. νὰ τεθῆ τὸ ἐπίθ. τὸ δηλοῦν καταγωγὴν, ὡς
 καὶ διὰ τοὺς ἄλλους κατοίκους.—3. καταστρέφομαι.
- 54.—1. αἰτιατ. ἀπλή.—2. ἐπίθ. ἐκ τοῦ πορίζομαι.—3. ἐπιθ. ἐκ τοῦ
 μηχανῶμαι.—4. σύνθετον ἐκ τοῦ φιλῶ καὶ κίνδυνος.—5. ἐπιθ.
 ἐκ τοῦ ἄρχω.—6. ἐπιθ. ἐκ τοῦ καρτερῶ.—7. στρατηγῶ, νὰ τεθῆ
 μέλλων.
- 55.—1. νὰ τεθῆ ἐπιθ. εἰς -τέος ἐκ τοῦ ἐπιστατῶ μὲ γενικ., τὸ δὲ πρόσ.
 κατὰ δοτικ.—2. δοτ. τῆς ἀναφορ. ἄντωνυμ.—3. ἐπίθετ. ὡς ἄνω
 ἐκ τοῦ ἐργάζομαι.—4. μετοχ. οὐδετ. τοῦ εἰσφέρομαι.—5. ἐκ τοῦ
 διανέμω.—6. ἐκ τοῦ ἀναλῶ.—7. δαπάνη.—8. κείμενος.—9.
 ἐνιαυτός.—10. ἐδώδιμος.—11. κάμνω.
- 56.—1. συνέχῳ, νὰ τεθῆ μετοχ.—2. μετοχ. μέλλοντ.—3. ποιῶ ἀνάστα-
 τον.—4. προαιρούμαι.—5. καταβάλλομαι.—6. καταλείπομαι.—
 7. ὑπόμνημα.
- 57.—1. ποῦ εἶναι ἡ χώρα αὐτή;—2. σειριόκαστος.—3. πρόσσοικός
 εἶμι.—4. σύνθ. ἐκ τοῦ ἥμισυς καὶ ἄγριος.—5. σύνθ. ἐκ τοῦ ἰὸς
 καὶ βάλλω.—6. σύνθ. ἐκ τοῦ ἐπὶ καὶ γῆ.—7. σύνθ. ἐκ τοῦ ἐν
 καὶ ἀήρ.—8. σύνθ. ἐκ τοῦ ὑμῆν καὶ πτερόν.
- 58.—1. ἀψίχορος εἷς τι.—2. ὀξύς.—3. ἐπιλαμβάνομαι τινος.—4. αἰ-
 σχυνηγός.—5. φιλόφιλος.—6. φιλέταιρος.—7. φιλόγελος.—8.
 εὐτράπελος.

- 59.—1. εὔσεβῶ τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς.—2. μή.—3. γίγνομαι πρὸς τινα.—
 4. εὐκτική μετὰ τοῦ ἄν χρόνου ἄορ.—5. κάμνω τι χωρὶς νὰ μὲ
 καταλάβου=λανθάνω ποιῶν τι.—6. ξέρω καλὰ μόνος μου=
 σύνοιδα ἑμαυτῶ.—7. δοκῶ μὲ ἀπαρέμφ.—8. ὡς μὲ μετοχὴν μέλ-
 λοντος.—9. παραυτία.—10. ὀρῶμαι· νὰ τεθῆ παθητ. μέλλων.—
 11. ἀποκτῶ καλὴν ὑπόληψιν=εὐδοκιμῶ, νὰ τεθῆ εὐκτ. μετὰ τοῦ
 ἄν.—12. εἰ μὲ εὐκτικὴν τοῦ φαίνομαι, μετὰ τὸ ὁποῖον θὰ ἔπακο-
 λουθήσῃ μετοχῇ.—13. ἄ.—14. εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

ΜΕΡΟΣ Α'

1. Ἐνγοια οὐσιαστικῶν. Δευτερόκλιτα ἄρσενικά εἰς-ος. Ὅριστ. ἐνεστώτος ἐνεργ. φωνῆς βαρυτόνων ρημάτων. Ἀπλῆ πρότασις.
2. Δευτερόκλιτα οὐδέτερα. Ὅριστικὴ τοῦ εἰμί καὶ ἀπαρέμφ. τῶν βαρυτόν. ρημάτων. Κύριοι ὄροι τῆς προτάσεως.
3. Δευτερόκλιτα θηλυκά. Ὅριστικὴ παρατατικοῦ βαρυτόνων ρημάτων καὶ τοῦ εἰμί. Συμφωνία ῥήματος πρὸς ὑποκείμενον.
4. Οὐσιαστικά πρωτόκλιτα θηλυκά.
5. » » ἄρσενικά εἰς-ας καὶ-ης.
6. Ἐπίθετα δευτερόκλιτα τρικατάληκτα καὶ δικατάληκτα.
7. Προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι α' καὶ β' προσ. καὶ Ἀττικὴ σύνταξις.
8. Α' Ὅριστ. ἐνεστ. καὶ παρατατ. μέσης φωνῆς καὶ ἀπαρέμφ. μέσου ἐνεστ.
✓Β' Οὐσιαστικά τριτόκλιτα φωνηεντόληκτα εἰς-ως καὶ υς-υος καὶ ἡ δεικτ. ἀντων. οὗτος.
- ✓9. Οὐσιαστικά τριτόκλιτα εἰς-υς-εως, -ις-εως
- ✓10. » » » -ευς, -οὺς, αῦς.
11. » » ἄφωνόληκτα (οὐρανικόληκτα-χειλικόληκτα)
12. » » (ἰδοντικόληκτα) οὐδέτερα μὲ χαρακτῆρα τ.
13. » » ἄφωνόληκτα μὲ ντ πρὸ τῆς καταλήξεως.
14. Μέλλον καὶ ἄορ. ἐνεργητ. φωνῆς φωνηεντολ. καὶ ἄφωνολ. ρημάτων πλὴν τοῦ μέλλ. τῶν εἰς-ιζω.
15. Ὑποτακτικὴ ἐνεστώτος καὶ ἄοριστ. ἐνεργ. φωνῆς φωνηεντ. καὶ ἄφωνολ. ρημάτων καὶ τοῦ εἰμί. Κύρια καὶ δευτερεύουσαι πρότασις.
16. Ἀπαρέμφατον μέλλοντος καὶ ἄοριστ. α' ἐνεργητ. φωνῆς.

17. Οὐσιαστικά τριτόκλιτα ἐνρινόληκτα.
 18. » » ὑγρόληκτα.
 19. Οὐσιαστικά τριτόκλιτα ὑγρόληκτα συγκοπτόμενα.
 20. » » οὐδέτερα σιγμόληκτα εἰς -ας. Ἀντικείμε-
 νον μεταβατικῶν ρημάτων.
 21. Οὐσιαστικά τριτόκλιτα οὐδέτερα σιγμόληκτα εἰς -ος.
 22. » » ἀρσενικά » » -ης.
 23. » » σιγμόληκτα εἰς -ως καὶ ἀνώμαλά τινα τρι-
 τόκλιτα ἐκ τῶν συνήθων.
 24. Ἀντικείμενον κατὰ γενικὴν καὶ δοτικὴν ὡς συμπλήρωμα ρημάτων.
 25. Ὅριστικὴ καὶ ἀπαρέμφ. ἐνεργ. παρακειμ. καὶ ὑπερσυν φωνηεντο-
 λήκτων καὶ ἀφωολήκτων ρημάτων.
 26. Ἐπίθετα τριτόκλιτα εἰς -υς.
 27. » » τρικατάληκτα ἀφωονόκλητα.
 28. » » δικατάληκτα καὶ μονοκατάληκτα.
 29. Μετοχὴ ὄλων τῶν χρόνων τῆς ἐνεργ. φωνῆς φωνηεντολήκτων καὶ
 ἀφωονολ. ρημάτων καὶ μετοχὴ ἐνεστ. μέσης φωνῆς καὶ τοῦ εἰμί.
 30. Προστακτικὴ ὄλων τῶν χρόνων τῆς ἐνεργ. φωνῆς τῶν φωνηεντ.
 καὶ ἀφωονολ. ρημάτων καὶ τοῦ εἰμί.
 31. Α'. Ἐπίθετα τριτόκλιτα ὑγρόληκτα καὶ ἐνρινόληκτα. (Σημασία
 τῶν ρημάτων μέσων καὶ παθητικῶν.)
 Β'. Τροπὴ συντάξεως ἐνεργητ. εἰς παθητικὴν. Ποιητικὸν αἴτιον.
 32. Ἐπίθετα τριτόκλιτα δικατάληκτα εἰς -ης.
 33. » ἀνώμαλα (πολύς, μέγας κλπ.).
 34. Ἐπιρρήματα
 35. Παραθετικά ἐπιθέτων.
 36. » ἀνωμάτων ἐπιθέτων καὶ παραθετικά ἐπιρρημάτων.
 37. Εὐκτικὴ τοῦ ἐνεστ. βαρυτόνων φωνηεντολ. καὶ ἀφωονολ. ρημάτων.
 38. » ἐνεργητ. μέλλοντος, ἀορίστ. καὶ παρακ. τῶν ἰδίων ρημά-
 των χωρὶς νὰ γίνῃ λόγος περὶ πλαγίου λόγου ἢ τῆς δυνητικῆς
 εὐκτικῆς.
 39. Ἀόριστος β' ἐνεργητικῆς φωνῆς.
 40. Ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου.
 41. Ἐπανάληψις ἐνεργητ. φωνῆς τῶν φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωονολ.
 ρημάτων.

42. Αἱ ἄλλαι ἐγκλίσεις τοῦ μέσου καὶ παθητ. ἐνεστ. τῶν φωνηεντο-
λήκτων καὶ ἀφωολήκτων ρημάτων.
43. Μέσ. μέλλων καὶ ἀόριστ. α' καὶ μέλλων τοῦ εἰμί.
44. Παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελ. μέσης καὶ παθητ. φωνῆς φωνηεν-
τολήκτων καὶ ἀφωολήκτων ρημάτων.
45. Μέσος ἀόριστ. β'.
46. Παθητ. μέλλων καὶ ἀόριστ. α' καὶ β'.
47. Αἱ ἄλλαι δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι.
48. Κτητικαὶ ἀντωνυμίαι.
49. Συνηρημένα εἰς -άω ἐνεργητ. φωνῆς.
50. » » » μέσης φωνῆς.
51. » » -έω ἐνεργητ. φωνῆς.
52. » » » μέσης φωνῆς.
53. » » -όω ἐνεργ. φωνῆς.
54. » » » μέσης φωνῆς.
55. Οἱ ἄλλοι χρόνοι τῶν συνηρημένων ρημάτων.
56. Ἄνωμαλος σχηματισμὸς τῶν ἄλλων χρόνων τῶν συνηρημένων ρη-
μάτων. Κλίσις τῶν εἰς -έω ἐχόντων μονοσύλλαβον θέμα. Δο-
τικὴ ὀργανικὴ καὶ τοῦ αἰτίου.
57. Αὐτοπαθεῖς καὶ ἀλληλοπαθεῖς ἀντωνυμίαι.
58. Ἐρωτηματικαὶ καὶ ἀόριστοι »
59. Ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι.
60. Οὐσιαστικὰ συνηρημένα α' κλίσεως.
61. Συνηρημένα οὐσιαστικὰ καὶ ἐπίθετα δευτερόκλιτα.
62. Ἄνωμαλος αὔξεις καὶ ἀναδιπλασιασμός.
63. Ἐνεστὸς καὶ παρατ. ὑγρολ. καὶ ἐνρ. ρημ. ἐνεργ. καὶ μέσ. φωνῆς.
64. Μέλλων τῶν ὑγρολήκτων » » » » » » »
65. Ἀόριστος τῶν » » » » » » »
66. Παθητικὸς μέλ. καὶ ἀόρ. ὑγρολ. » » »
67. Συσχετικαὶ ἀντωνυμίαι.
68. Αἰτιατικὴ τῆς ἀναφορᾶς.
69. Ἐπανάληψις τῶν ἀνωτέρω.
70. Παρακείμενος καὶ ὑπερσ. ὑγρολήκτ. καὶ ἐνρηνολ. ρημάτων.

ΜΕΡΟΣ Β'

71. Ρήματα εις -νυμι.
 72. Ένεργητική φωνή τοῦ ἴστημι.
 73. Μέση φωνή τοῦ ἴστημι.
 74. Τίθημι καὶ ἴημι ἐνεργητική καὶ μέση φωνή.
 75. Δίδωμι καὶ δίδομαι.
 76. Δυϊκὸς ἀριθμὸς.
 77. Ἄττική β' κλίσις οὐσιαστικῶν καὶ ἐπιθέτων.
 78. Ἄοριστος β' βαρυτόνων ρημάτων κλινόμενος κατὰ τὰ εἰς -μι.
 79. Ρήματα κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἴστημι καὶ ἴσταμαι.
 80. Εἶμι, φημί, οἶδα, δέδοικα, τέθηκα, βέβηκα, κεῖμαι, κάθημαι.
 Οὐσιαστ. διορισμοί.
~~81. Ρήματα σχηματίζοντα ἀνωμάλως διαφόρους χρόνους.~~
 82. » » τὸν ἔνεστ. με ἐπηυξημένον θ. καὶ εἰς -άνω, -ίσκω.
 83. } Μέσα, παθητικά καὶ μεικτὰ ἀποθετικά.
 84. }
 85. Ἐπιθετικοὶ καὶ ὡς ἐπιθετ. διορισμοί.
 86. Ἀριθμητικά.
 87. Ρήματα παράγωγα.
 88. Σύνταξις παραθετικῶν.
 89. Οὐσιαστικά ἐκ τῶν ρημάτων δηλοῦντα ἐνεργοῦν πρόσωπον.
 90. » » » » ἐνεργειαν.
 91. » » » » ἀποτέλεσμα, τόπον, ὄργανον.
 92. Προθετικοὶ διορισμοί.
 93. Οὐσιαστικά ἐξ ἐπιθέτων.
 94. Οὐσιαστικά ἐξ οὐσιαστικῶν.
 95. Μετοχή κατὰ γενικὴν ἀπόλυτον.
 96. Τὰ εἰς -τος καὶ -τέος ἐκ ρημάτων ἐπίθετα.
 97. Ἐπίθετα ἐκ ρημάτων.
 98. » ἐξ ὀνομάτων καὶ ἐπιρρημάτων.
 99. Ἐπιρρήματα παράγωγα. Ἐπιρρηματικοὶ διορισμοί.
 100. Αἱ ἐγκλίσεις εἰς τὸν ἀνεξάρτητον λόγον.
 101. Σύνθεσις. Α' συνθετικὸν κλιτόν.
 102. » » » ᾠμα καὶ ἄκλιτον.

103. Σύνθεσις. Β' συνθετικὸν οὐσιαστικόν, ἐπίθετον, ρῆμα.
104. Αἱ ἐγκλίσεις εἰς τὸν ἐξηρημένον λόγον.
105. Ἡ εὐκτική τοῦ πλαγίου λόγου.
106. Ἀπρόσωπα ρήματα.
107. Ἀπαγορευτικὸν μῆ.
108. Σημασία τῶν συνθέτων.
109. Τονισμὸς τῶν συνθέτων.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΜΕΡΟΣ Α'

1. Οὐσιαστικά β' κλίσι. Ἔνεστ. καὶ παρατ. τοῦ εἰμί καὶ ὄριστ. βαρυτ. ρημ.
2. Οὐσιαστικά α' κλίσεως.
3. Ἐπίθετα δευτερόκλιτα. Ὅριστ. ἔνεστ. καὶ παρατ. μέσ. καὶ παθητ. φωνῆς.
4. Οὐσιαστικά τριτόκλιτα φωνηεντόληκτα.
5. » » ἀφονόλ. καὶ με ντ πρὸ τῆς καταλήξ.
6. Ὅριστικὴ μέλλ. καὶ ἀορ. α' ἐνεργ. φωνῆς φωνηεντολήκτων ρημάτων. Ὑποτακτικὴ ἔνεστ. καὶ ἀορίστ. τῶν αὐτῶν ρημάτων καὶ τοῦ εἰμί. Ἀπαρέμφ. τῶν ἰδίων χρόνων.
- 7-8. Οὐσιαστικά τριτόκλιτα ἐνρινόληκτα, ὑγρόληκτα καὶ σιγμόληκτα.
9. Ὅριστ. καὶ ἀπαρέμφ. παρακ. καὶ ὑπερσυντ. ἐνεργ. φων. φωνηεντολήκτων ρημάτων.
- 10-11-12. Ἐπίθετα τριτόκλιτα. Μετοχὴ ἐνεργ. φωνῆς.
13. Ἀνώμαλα ἐπίθετα καὶ ἐπιρρήματα. Μετοχ. τοῦ εἰμί καὶ μέσ. καὶ παθ. ἔνεστ.
- 14-15. Παραθετικά ὁμαλῶν καὶ ἀνωμάλων ἐπιθέτων.
16. Αἱ ἄλλαι ἐγκλίσεις ἐνεργ. φωνῆς φωνηεντολ. ρημ. καὶ τοῦ εἰμί.
17. Ἀντωνυμῖαι κυρίως προσωπικαί.
18. Μέση φωνὴ τῶν βαρυτόνων φωνηεντολήκτων ρημάτων.
19. Ὅριστ. μέλλ. καὶ ἀορ. α', ὑποτακτ. ἔνεστ, καὶ ἀορ. α' ἐνεργ. φωνῆς ἀφονολ. ρημάτων.

20. Ὅριστ. καὶ ἀπαρέμφατον παρακειμ. καὶ ὑπερσυντ. ἐνεργ. φωνῆς ἀφωνολ. ρημάτων.
21. Αἱ ἄλλαι ἐγκλίσεις ἐνεργητικῆς φωνῆς.
22. Ὅμοίως. Ἄοριστος β' ἐνεργητικῆς φωνῆς.
23. Μέση φωνὴ βαρυτόνων ἀφωνολήκτων ρημάτων.
24. Μέσος ἀόρ. β'. Πιθητικὸς ἀόρ. β' καὶ μέλλων.
- 25-26-27-28. Συνηρημένα ῥήματα.
29. Ἀνώμαλος σχηματισμὸς τῶν διαφορῶν χρόνων συνηρημ. καὶ μὴ ρημάτων.
- 30-31-32-33-34. Ἀντωνυμῖαι.
35. Οὐσιαστικά καὶ ἐπίθετα συνηρημένα. Ἀττική β' κλίση.
- 36-37-38. Ὑγρόληκτα καὶ ἐνρινόληκτα. Ἀνώμαλος αὖξις καὶ ἀναδιπλασιασμὸς.

Μ Ε Ρ Ο Σ Β'

- 39-40-41-42. Ρήματα εἰς -μι.
43. Ἀριθμητικά.
44. Ἄοριστοι β' βαρυτόνων ρημάτων κατὰ τὰ εἰς -μι.
- 45-46-47. Ἀνώμαλα ῥήματα.
- 48-49. Ρήματα μὲ ἀνωμάλους τοὺς διαφοροὺς χρόνους.
50. » ἀποθετικά.
51. » παράγωγα.
52. Οὐσιαστικά ἐκ ρημάτων.
53. » ἕξ ἐπιθέτων καὶ οὐσιαστικῶν.
- 54-55. Ἐπίθετα παράγωγα.
- 56-57. Σύνθεσις.
- 58-59. » καὶ τονισμὸς τῶν συνθέτων.

Τὰ ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου φέρουν τὸ κάτωθι βιβλιόσημον εἰς ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος αὐτῶν.

Ἐντίτυπον στερούμενον τοῦ βιβλιοσήμου τούτου θεωρεῖται κλεψίτυπον. Ὁ διαθέτων, πωλῶν ἢ χρησιμοποιοῶν αὐτὸ διώκεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ νόμου 1129 τῆς 15/21 Μαρτίου 1946 (Ἐφ. Κυβ. 1946 Α 108).

ΕΚΔΟΣΙΣ Β', 1953 (VI) — ΑΝΤΙΤΥΠΑ 45.000

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ : ΓΡΑΦΙΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ "ΑΣΠΙΩΤΗ ΕΛΚΑ,, Α.Ε.

2000